

Intru mărirea lui Dumnezeu, celui în Treime lăudat.

NOUL TESTAMENT

Tipărit,

*Cu aprobarea și cu bine cuvântarea S-lui Sinod al Săn-
tei Bisericii Autocefale Ortodoxe Române.*

În dîilele Majestății Sale Iubitorului de Christos.

REGELUI ROMÂNIEI.

CAROL I.

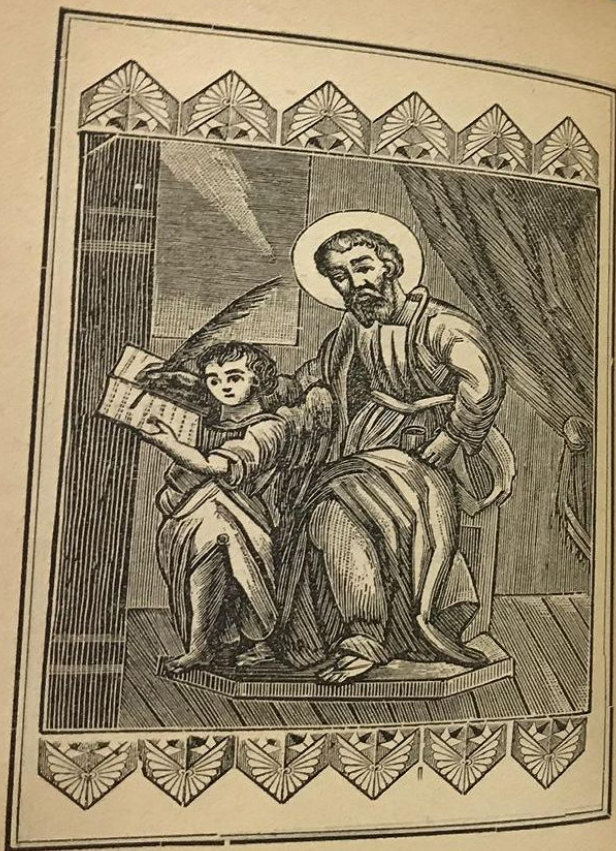
Sub Archiepăstoria I. P. S. Archiepiscop și Mitropolit
al Ungro-Vlachiei, Primat al României și Preșe-
dinte S-lui Sinod.

D. D. CALINIC MICLESCU.

BUCUREȘTI.

TIP-LITOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICESCI
1886.

SANTA EVANGHELIE

CEA DE LA
MATEI
CAP. I.

Pentru neamul lui Christos.

¹ Cartea neamului lui Iisus Christos, fiul lui David, fiul lui Avraam. ² Avraam a născut pre Isaac; iar Isaac a născut pre Iacov; iar Iacov a născut pre Iuda și pre frații lui; ³ Iar Iuda a născut pre Fares și pre Zara din Tamar; iar Fares a născut pre Esrom; iar Esrom a născut pre Aram; ⁴ Iar Aram a născut pre Aminadav; iar Aminadav a născut pre Naason; iar Naason a născut pre Salmon; ⁵ Iar Salmon a născut pre Vooz din Rahav; iar Vooz a născut pre Ovid din

Rut; iar Ovid a născut pre Iesse; ⁶ Iar Iesse a născut pre David Impăratul. Iar David Impăratul a născut pre Solomon din femeia lui Urie; ⁷ Iar Solomon a născut pre Rofoam; iar Rofoam a născut pre Avia; iar Avia a născut pre Asa; ⁸ Iar Asa a născut pre Iosafat; iar Iosafat a născut pre Ioram; iar Ioram a născut pre Ozia; ⁹ Iar Ozia a născut pre Ioatam; iar Ioatam a născut pre Ahaz; iar Ahaz a născut pre Ezechia; ¹⁰ Iar Ezechia a născut pre Manasse; iar Manasse a născut pre Amon; iar Amon a născut pre Iosia; ¹¹ Iar Iosia a născut pre Iehonia și pre frații lui la mutarea în Babilon; ¹² Iar după mutarea în Babilon, Iehonia a născut pre Salatiel; iar Salatiel a născut pre Zorovavel; ¹³ Iar Zorovavel a născut pre Aviud; iar Aviud a născut pre Eliakim; iar Eliakim a născut pre Azor; ¹⁴ Iar Azor a născut pre Sadok; iar Sadok a născut pre Ahim; iar Ahim a născut pre Eliud; ¹⁵ Iar Eliud a născut pre Eliazar; iar Eliazar a născut pre Mattan; iar Mattan a născut pre Iacov; ¹⁶ Iar Iacov a născut pre Iosif, bărbatul Mariei, din care

s'a născut Iisus, ce se dice Christos. ¹⁷ Deci, toate neamurile de la Avraam până la David, neamuri patru-spre-dece, și de la David până la mutarea în Babilon neamuri patru-spre-dece, și de la mutarea în Babilon până la Christos neamuri patru-spre-dece.

¹⁸ Iar nașterea lui Iisus Christos așa a fost: că logodită fiind muma lui, Maria, cu Iosif, mai înainte de a se aduna ei, s'a aflat având în pân-tece din Duhul Sânt. ¹⁹ Iar Iosif, bărbatul ei, drept fiind, și nevrând să o vădiască pre ea, a vrut pe ascuns să o lase pre dânsa. ²⁰ Și acestea gândind el, ecă fingerul Domnului în vis s'arătât lui dicând: Iosife! fiul lui David, nu te teme a lua pre Maria femeia ta; că ce s'a zămislit într'ânsa din Duhul Sânt este. ²¹ Și va naște fiu, și vei chema numele lui: *Iisus*; că acesta va mântui pre poporul său de păcatele lui. ²² Iar aceste toate s'au făcut, ca să se pliniasă profetul ce dice: *etă fecioara în pân-tece va avea și va naște fiu și vor chema numele lui: Emmanuel*, ce se tăl-

cuește: Cu noi Dumneșeu. ²³ Și sculându-se Iosif din somn, a făcut precum i-a poruncit lui îngerul Domnului, și a luat pre femeia sa. ²⁴ Și nu o a cunoscut pre ea, până ce a născut pre fiul său cel întâi-născut; și a chemat numele lui *Iisus*.

CAP. II.

Pentru Magi, pentru omorîrea pruncilor și pentru întoarcerea lui Iosif cu Maria și cu Iisus pruncul din Egipt în Nazaret.

¹ Iar dacă s'a născut Iisus în Vitleemul Iudeei, în zilele lui Irod Impăratului, cătă magii de la răsărit au venit în Ierusalim, dicînd: ² Unde este Impăratul Iudeilor cel-ce s'a născut? Că am vădut steaua lui la răsărit, și am venit să ne închinăm lui. ³ Și auzind Irod Impăratul s'a turburat și tot Ierusalimul cu dînsul. ⁴ Și adunînd pre toți archiereii și cărturarii poporului, a întrebat de dînsii: Unde este să se nască Christos? ⁵ Iar ei au dîs lui: În Vitleemul Iudeei; că așa s'a scris prin prorocul: ⁶ Și tu, Vitle-

eme, pămîntul Iudeei, nici de cum nu ești mai mic între domnii Iudei; că dintru tine va eși povățuitor, care va paște pre poporul meu Israel. ⁷ Atunci Irod, într'as-cuns chemînd pre magi, a cercat cu de-amănuntul de la dînsii de timpul, întru care s'a arătat steaua. ⁸ Și trimetîndu-i pre ei în Vitleem, le-a dîs: Mergînd, cereți cu amănuntul pentru prunc; și dacă îl veți afla, să-mi vestiți și mie ca și eu venind să mă închin lui. ⁹ Iar ei ascultînd pre Impăratul s'au dus. Și eată steaua, pre care o văduseră la răsărit, mergea înaintea lor, până a venit și a stătut de-asupra, unde era pruncul. ¹⁰ Iar ei vădînd steaua, s'au bucurat cu bucurie mare fôrte. ¹¹ Și intrînd în casă, au vădut pruncul cu Maria, muma lui; și cădînd s'au închinat lui; și deschidîndu-și visteriile lor, au adus lui daruri: aur și tămâie și smirnă. ¹² Și luînd însciîntare prin vis, să nu se întoarcă cătră Irod, pre altă cale s'au dus la țera lor.

¹³ Iar după ce s'au dus ei, iată îngerul Domnului în vis se arată lui Iosif dicînd: Sculîndu-te, ȳea pruncul și pre mu-

ma lui și fugi în Egipt și fi acolo până voi dice ție; că va Irod să caute pruncu-
cul, să-l peardă pre el. ¹⁴ Iar el sculându-se, a luat pruncul și pre muma lui noaptea, și s'a dus în Egipt. ¹⁵ Și a fost acolo până la sevârșirea lui Irod, ca să se pliniască ceea ce s'a dis de Domnul prin prorocul, ce dice: Din Egipt am chemat pre Fiul meu. ¹⁶ Atunci Irod, vădând că s'a batjocorit de magi, s'a mâniat foarte; și trimetând a omorî pre toți pruncii, cari erau în Vitleem și întru toate hotarele lui, de doi ani și mai mici, duple timpul, pre care-l cercase de la magi. ¹⁷ Atunci s'a plinit ceea ce s'a dis de Ieremia prorocul, ce dice: ¹⁸ glas în Rama s'a audît, plângere și tânguire și țipet mult; Rahel plângându-și pre fii seî, și nu vrea să se mîngăie, că nu sunt. ¹⁹ Iar după ce s'a sevârșit Irod, iată ingerul Domnului în vis se arată lui Iosif în Egipt, ²⁰ dicend: Sculându-te, lea pruncul și pre muma lui, și mergi în pământul lui Israel, că au murit cei ce căutaî sufletul pruncului. ²¹ Iar el sculându-se a luat pruncul și pre muma lui

și a venit în pământul lui Israel. ²² Iar audînd, că Arhelaî împărătește în Iudea în locul lui Irod, tatălui seî, s'a temut să meargă acolo; iar luând poruncă în vis, s'a dus în părțile Galileei. ²³ Și venind a locuit în cetatea ce se numește Nazaret, ca să se pliniască ceea ce s'a dis prin profeți, că: Nazarinean se va chema.

CAP. III.

Intăiu Ioan a predicat împărăția ceriurilor; pentru Botezul Domnului de la Ioan.

¹ Iar în zilele acelea a venit Ioan Botezătorul, predicând în pustia Iudeei; ² și dicend: Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția ceriurilor. ³ Că acesta este acela ce s'a predis de Isaia profetul ce dice: Vocea celui ce strigă în pustie, Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁴ Și acest Ioan avea îmbrăcăminte de perî de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului lui; iar hrana lui era acride și miere sêlbatică. ⁵ Atunci eșia la dînsul Ierusalimul și totă Iudea și totă latirea

dimplejurul Iordanului. ⁶ Și se botează în Iordan de la dânsul, mărturisindu-și păcatele lor. ⁷ Iar vedând pre mulți din farisei și din saducheii, venind către botezul lui, a zis lor: Pui de năpărci! cine v'au arătat voi, ca să fugiți de mânie ce va să fie? ⁸ Deci faceți roduri vrednice de pocăință; ⁹ Și să nu vi se pară a grai întru sine-vă: Parinte avem pre Avraam, că zic voi: că poate Dumnezeu și din petrele aceste să ridice fiii lui Avraam. ¹⁰ Că iată și securea la rădăcina pomului zace; deci tot pomul, carele nu face rodă bună, se taie și în foc se aruncă. ¹¹ Eu adică vă botez pre voi cu apă spre pocăință, iar cela-ce vine după mine mai tare de cât mine este, căruia nu sînt vrednic a-i ține încălțăminte; acesta vă va boteza pre voi cu Duh Sânt și cu foc. ¹² A căruia lopată este în mîna lui, și va curăți aria sa, și va aduna grăul în jitnița sa; iar plevele le va arde cu focul nestins.

¹³ Atunci a venit Iisus din Galilea la Iordan către Ioan, ca să se boteze de la dânsul; ¹⁴ Iar Ioan îl opria pre el, zicînd: Eu am trebuință a mă boteza de tine, și

tu vii către mine! ¹⁵ Și răspundînd Iisus, a zis către el: Lasă acum; că așa este cu cuviință noi ca să plînim totă dreptatea. Atunci-l alăsat pre el. ¹⁶ Și botezându-se Iisus, îndată a eșit din apă, și iată i s'au deschis lui ceriurile, și a vedut pre Duhul lui Dumnezeu pogorîndu-se, ca un porumb și venind preste dânsul. ¹⁷ Și iată voce din ceriuri zicînd: Acesta este Fiul meu cel iubit, întru carele bine am voit.

CAP. IV.

Pentru postul și pentru ispita lui Christos; pentru începerea predicării lui Christos; pentru chemarea lui Petru și a lui Andrei și a fiilor lui Zevedei.

¹ Atunci a fost dus Iisus de duhul în pustie, ca să se ispitiască de diavolul. ² Și postind patru-deci de zile și patru-deci de nopți, după aceea a flămîndit. ³ Și venind la dânsul ispititorul a zis: De ești Fiul lui Dumnezeu, di ca petrele acestea să se facă pînă. ⁴ Iar el răspundînd, a zis: Scris este: Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvîntul, ce

ese prin gura lui Dumnezeu. ⁵ Atunci l-a dus pre el diavolul în sânta cetate, și l-a pus pre el pe aripa bisericeî. ⁶ Și a ȑis lui : De ești Fiiul lui Dumnezeu, aruncă-te pre sine-ȑi jos ; căci scris este, că îngerilor seî va porunci pentru tine, și pre mâni te vor ridica, ca nu când-va să împedici de peatră piciorul teû. ⁷ Și a ȑis Iisus lui : iarăși scris este : Să nu ispitești pre Domnul Dumnezeu! ⁸ Iarăși l-a dus pre dânsul diavolul în munte înalt fôrte, și i-a arătat lui tôte împărăȑiile lumeî și mărirea lor, ⁹ Și i-a ȑis lui : Aceste tôte le voiû da ȑie, dacă cădând, te vei închina mie. ¹⁰ Atunci a ȑis Iisus lui : Mergi înapoia mea Satano ! că scris este : Domnului Dumnezeu! ¹¹ Atunci l-a lăsat pre el diavolul ; și iată îngerii aû venit la dânsul și-i serviaû lui.

¹² Iar aûdind Iisus, că Ioan s'a prins, s'a dus în Galilea. ¹³ Și lăsând Nazaretul, venind a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele Zavulonului și ale Neftalimului : ¹⁴ Ca să se pliniască ceea ce s'a ȑis prin Isaia profetul, ce ȑice : ¹⁵ Pă-

mântul Zavulonului și pământul Neftalimului, calea mării cea de ceea parte de Iordan, Galilea neamurilor ; ¹⁶ Poporul, cel ce ședea întru întunerec a vedut lumină mare ; și celor ce ședeaû în latirea și în umbra morȑei lumină a răsărit lor. ¹⁷ De atunci a început Iisus a predica și a ȑice : Pocăȑiți-vă, că s'a apropiat împărăȑia cerurilor.

¹⁸ Și umblând Iisus pre lângă marea Galileei, a vedut pre doi fraȑi : pre Simon, ce se numește Petru, și pre Andrei, fratele lui, aruncându-și mreja în mare (că erau pescari). ¹⁹ Și a ȑis lor : Veniȑi după mine și ve voiû face pre voi vênători de oameni. ²⁰ Iar ei îndată lăsându-și, mrejele aû mers duple dânsul. ²¹ Și de acolo mergând mai 'nainte a vedut pre alȑi doi fraȑi, pre Iacov al lui Zevedei și pre Ioan, fratele lui, în corabie cu Zevedei, tatăl lor, cărpindu-și mrejele lor, și i-a chemat pre dânsii. ²² Iar ei îndată lăsând corabia și pre Zevedei, tatăl lor, aû mers după dânsul. ²³ Și a străbătut Iisus toată Galilea, învăȑând întru adunările lor, și predicând evanghelia împărăȑiei, și vin-

decând toată boala și toată neputința întru popor. ²⁴ Și a eșit vestea lui întru toată Siria; și aduceauă cătră dânsul pre toți cei ce se aflaū cu feliuri de boale și pre cei ce se țineaū de chinuri și pre cei lunatici, și pre slăbănogi; și îi vindeca pre ei. ²⁵ Și a mers după dânsul popor mult din Galilea și din Decapole, și din Ierusalim și din Iudea, și de cea parte de Iordan.

CAP. V.

Pentru fericiri; pentru aceasta, adică că Apostolii și învățătorii sunt sare și lumină; pentru a nu strica legea și ordinele, pentru a nu face ceva împotriva aproapelui; pentru împăcarea cu părîșul; pentru a nu curvi; pentru smintele; pentru a nu-și lăsa femeia; pentru a nu se jura nici de cum; pentru a suferi ocările și a nu se împotrivi celui rău; pentru a iubi pe vrăjmași.

¹ Iar vedînd poporul, s'a suit în munte, și ședînd el, au venit cătră dânsul învățăceii sei. ² Și deschidîndu-și gura sa, îi învăța pre ei dicînd: ³ Fericiti cei să-

raci cu duhul, că acelora este împărăția ceriurilor. ⁴ Fericiti cei ce plîng, că aceia se vor mîngăia. ⁵ Fericiti cei blîndi, că aceia vor moșteni pămîntul. ⁶ Fericiti cei ce flamîndesc și însetoșază de dreptate, că aceia se vor sătura. ⁷ Fericiti cei milostivi, că aceia se vor milui. ⁸ Fericiti cei curați cu inima, că aceia vor vedea pre Dumnezeu. ⁹ Fericiti tăcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema, ¹⁰ Fericiti cei ce se gonesc pentru dreptate, că acelora este împărăția ceriurilor. ¹¹ Fericiti veți fi, cînd vă vor ocări pre voi, și vă vor goni, și vor dice tot cuvîntul rău împotriva voastră, mințind pentru mine. ¹² Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceriuri; că așa au gonit pre profeții cei mai 'nainte de voi. ¹³ Voi sînteți sarea pămîntului; iar dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? Intru nimic nu mai este de treabă, fără numai a se arunca afară, și a se călca de oameni. ¹⁴ Voi sînteți lumina lumii; cetatea stînd deasupra muntelui nu poate a se ascunde. ¹⁵ Nici aprind făclie și o pun sub obroc, ci în sfeșnic, și luminează

tuturor celor ce sunt în casă. ¹⁶ Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă lucrurile voastre cele bune, şi să măriască pre Tatăl vostru cel din ceruri. ¹⁷ Să nu socotiţi că am venit să stric legea sau profeţii; n'am venit să stric, ci să plinesc. ¹⁸ Că amin dic vouă: Până ce va trece cerul şi pământul, o iotă sau o cirtă nu va trece din lege, până ce vor fi toate. ¹⁹ Deci cel ce va strica una dintr'aceste porunci mai mici, şi va învăţa aşa pre omenii, se va chema mai mic întru împărăţia cerurilor; iar cel ce va învăţa şi va face, acela mare se va chema întru împărăţia cerurilor.

²⁰ Că dic vouă: că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult de cât a cărturarilor şi a fariseilor, nu veţi intra întru împărăţia cerurilor. ²¹ Aţi audit că s'a dis celor de demult: Să nu uciđi; că cine va uciđe, vinovat va fi judecătoarei. ²² Iar eu dic vouă, că tot cel ce se mânie asupra fratelui său în deşert, vinovat va fi judecătoarei; şi cine va dice fratelui său: Raca, vinovat va fi soborului; iar cine va dice: Nebune, vinovat va fi focului

gheenei. ²³ Deci, de-ţi vei aduce darul teŭ la altar, şi acolo îţi vei aduce aminte, că fratele teŭ are ceva asupra ta. ²⁴ Lasă acolo darul teŭ înaintea altarului, şi mergi mai întâiu de te împacă cu fratele teŭ, şi atunci venind, adă darul teŭ. ²⁵ Fii împecându-te cu pîrîşul teŭ degrab până eşti pe cale cu dînsul; ca nu când-va să te dea pîrîşul judecătorului, şi judecătorul te va da servului şi în temniţă vei fi aruncat. ²⁶ Amin dic ție, nu vei eşi de acolo, până când vei da codran-tul cel mai de pe urmă.

²⁷ Aţi audit, că s'a dis celor de demult: Sănu prea-curveşti. ²⁸ Iar eu dic vouă, că tot cel-ce cantă la femeie, spre a o pofti pre ea, eată a prea-curvit cu dînsa întru inima sa. ²⁹ Iar dacă ochiul teŭ cel drept te sminteşte pre tine, scóte-l pre el, şi-l leapădă de la tine; că mai de folos îţi este ție, ca să peară unul din membrele tale şinu tot trupul teŭ să se arunce în gheena. ³⁰ Şi dacă mîna ta cea dreaptă te sminteşte pre tine, ta-e-o pre ea şi o leapădă de la tine; că mai de folos îţi este ție ca să peară unul din membrele tale, şi nu tot trupul teŭ să

se arunce în gheenă. ³¹ Iarăși s'a ȑis, că : Cel ce își va lăsa femeia sa, să-ȑ dea ei carte de despărȑire. ³² Iar eũ ȑic voi, că tot cel ce-ȑi va lăsa femeia sa, afară de cuvântul de curvie, o face pre casă prea-curviască ; și cel ce va lua pe cea lăsată, prea-curvește.

³³ Iarăși aȑi audit, că s'a ȑis celor de demult : Să nu jură strîmb, ci să daȑ Domnului jurămintele tale. ³⁴ Iar eũ ȑic voi : Să nu te jurȑ nici de cum : nici pre ceriũ, că este scaun al lui Dumnezeu ; ³⁵ Nici pre pămînt, că este așternut al picioarelor lui ; nici pe Ierusalim, că este cetate a marelui Impărat ; ³⁶ Nici pre capul tēũ să te jurȑ, că nu poȑi să faci un pēr alb sau negru. ³⁷ Ci fie cuvântul vostru : Așa, așa ; nu, nu ; iar ce este mai mult de cāt acestea, de la cel rēũ este. ³⁸ Aȑi audit, că s'a ȑis : Ochiũ pentru ochiũ, și dinte pentru dinte. ³⁹ Iar eũ ȑic voi : Să nu staȑi împotriva celui rēũ ; ci de te va lovi cine-va preste faȑa obrazului cea dreaptă, întoarce-ȑi lui și pre ceea-laltă. ⁴⁰ Și celui ce voește să se judece cu tine și să-ȑi ȑea haina ta,

lasă-ȑi lui și cămașă. ⁴¹ Și cela ce te va sili pre tine o milă, mergȑ cu dēnsul douē. ⁴² Celui ce cere de la tine dă-ȑ ; și pre cel ce voește să se împrumute de la tine nu-l întorcede. ⁴³ Aȑi audit că s'a ȑis : Să iubeȑi pre aproapele tēũ, și să urăȑi pre vrăjmașul tēũ. ⁴⁴ Iar eũ ȑic vouē : Iubiȑi pre vrăjmașii voștri, bine-cuvētaȑi pre cei ce vē blestemă pre voi ; faceȑi bine celor ce vē urēsc pre voi ; și vē rugaȑi pentru cei ce vē supără și vē gonesc pre voi ; ⁴⁵ Ca să fiȑii fiii Tatălui vostru cel din ceriuri ; că rēsare soarele seũ preste cei rēi și preste cei buni, și plouă preste cei dreȑȑi și preste cei nedreȑȑi. ⁴⁶ Că de iubiȑi pre cei ce vē iubesc pre voi, ce plată veȑi avea ? Aũ nu și vameșii fac aceeași ? ⁴⁷ Și de veȑi îmbrăȑișa cu dragoste numai pre prietenii voștri, ce mai mult faceȑi ? Aũ nu și vameșii fac așa ? ⁴⁸ Fiȑi dar voi deseȑșȑiȑi, precum și Tatăl vostru cel din ceriuri deseȑșȑit este.

CAP. 6.

Pentru milostenie; pentru rugăciune; pentru postire; pentru a defăima pre cele lumești; pentru că nimeni nu poate sluji la doi domni; pentru a nu se griji de cele trupesti.

¹ Luați-aminte, să nu faceți milostenia voastră înaintea oamenilor, spre a fi văduți de dênșii; iar de nu, nu veți avea plată de la Tatăl vostru, carele este în ceriuri. ² Decî când faci milostenie, să nu trîmbițezi înaintea ta, precum fac fățarnicii întru adunări și în uliți, ca să se măriască de oameni. Amin dîc voi, că-și iați plata lor. ³ Iar tu, făcînd milostenie, să nu știe stînga ta ce face dreapta ta; ⁴ Casă fie milostenia ta într'ascuns; și Tatăl tîu cel ce vede într'ascuns, acesta va rîsplăti ție întru arătare. ⁵ Și cînd te rogi, nu fii ca fățarnicii, că iubesc prin adunări și prin unghiurile ulițelor stînd să se rîge, ca să se arate oamenilor. Amin dîc voi, că-și iați plata lor. ⁶ Iar tu, cînd te rogi, intră în cămara ta, și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tîu celui într'ascuns; și

Tatăl tîu, cel ce vede într'ascuns, va rîsplăti ție la arătare. ⁷ Și rugîndu-vă să nu vatologisiți precum păgânii; că li se pare că întru multa vorba lor, se vor auzi. ⁸ Decî nu vă asemănați lor, că știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință, mai naînte de a cere voi de la dînsul. ⁹ Decî așa să vă rugați voi: Tatăl nostru carele ești în ceriuri, Sîntiască-se numele tîu; ¹⁰ Vie împărăția ta; Fie voia ta, precum în ceriuri și pre pămînt; ¹¹ Pînea noastră cea spre ființă, dă-ne-o noi astăzi; ¹² Și ne eartă noi datoriele noastre, precum și noi ertăm datornicilor noștri; ¹³ Și nu ne duce pre noi întru ispită; ci ne izbăvește de cel vîclén. Că a ta este împărăția și puterea și mărirea, în viacî, Amin.

¹⁴ Că de veți erta oamenilor greșalele lor, erta-vă și voi Tatăl vostru cel cereșe; ¹⁵ Iar de nu veți erta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru nu va erta voi greșalele vîstre. ¹⁶ Și cînd postiți nu fiți ca fățarnicii triști; că-și smolesc fețele lor, ca să se arate oamenilor că postesc. Amin dîc voi, că-și iați plata

lor. ¹⁷ Iar tu, când postești, unge-ți capul tău, și fața ta o spală; ¹⁸ Ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău, celui ce este într'ascuns, și Tatăl tău, cel ce vede într'ascuns, va resplăti ție la arătare. ¹⁹ Nu vă adunați voi comori pre pământ, unde moliile și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură. ²⁰ Ci vă adunați voi comori în ceri, unde nici moliile, nici rugina nu le strică, și unde furii nu le sapă nici le fură. ²¹ Că unde este comora voastră, acolo va fi și inima voastră.

²² Luminătorul trupului este ochiul; deci de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat. ²³ Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci dacă lumina, care este întru tine, este întunerec, dar întunerecul cu cât mai mult? ²⁴ Nimeni nu poate servi la doi domni; că sau pre unul va urî și pre altul va iubi; sau de unul se va ținea și de altul nu va griji; nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mammona. ²⁵ Pentru aceasta dic voi: Nu vă grijiți cu sufletul vostru, ce veți mânca și ce veți bea; nici

cu corpul vostru, cu ce vă veți îmbrăca. Aă nu sufletul mai mare este de cât hrana, și trupul de cât haina? ²⁶ Căutați spre paserile cerului! că nici seamănă, nici secără, nici adună în jitnițe, și Tatăl vostru cel ceresc le hrănește pre dênsele. Aă nu voi mai multă deosebire aveți de acestea? ²⁷ Dar cine din voi grijindu-se, poate să-și adaugă statului său un cot? ²⁸ Și de haină ce vă grijiți? Socotiți crinii câmpului, cum cresc; nu se ostenesc, nici tore; ²⁹ Iar dic voi, că nici Solomon întru toată mărirea sa, nu s'a îmbrăcat ca unul dintr'aceștia. ³⁰ Deci dacă pre iarba câmpului, care este astă-dî și mâne se aruncă în cuptor, Dumnezeu așa o îmbracă, nu cu mult mai vârtos pre voi, puțin-credincioșilor?

³¹ Deci nu vă grijiți, dicând: ce vom mânca? sau ce vom bea? sau cu ce ne vom îmbrăca? ³² Că aceste toate neamurile le caută; că știe Tatăl vostru cel ceresc, că trebuință aveți de toate acestea. ³³ Ci căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și acestea toate se vor adăoga voi. ³⁴ Drept aceea nu vă

grijiți de ziua de mâine ; că ziua de mâine se va griji de sine. Ajunge zilei răutatea ei.

CAP. VII.

Pentru a nu judeca pre nimeni și pentru a nu da sântele cânilor ; pentru a cere și a căuta ; pentru poarta cea strîmtă și pentru cea largă ; pentru a ne păzi de profeții cei mincinoși.

¹ Nu judecați, ca să nu fiți judecați. ² Că cu ce judecată veți judeca, veți fi judecați ; și cu ce măsura veți măsura, se va măsura voi. ³ Și ce veți paiul cel ce este în ochiul fratelui tău, iar bîrna, care este în ochiul tău, n'o simți ? ⁴ Sau cum dăci fratelui tău : Lasă să scot paiul din ochiul tău, și eată bîrna este în ochiul tău. ⁵ Fățarnice ! scoate atîta bîrna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău. ⁶ Nu dați sânta cânilor, nici lepădați mărgăritarii voștri înaintea porcilor, ca nu cum-va să-i calce cu picioarele lor, și întorcîndu-se să vă rupă pre voi. ⁷ Cereți și se va da voi ;

căutați și veți afla ; bateți și se va deschide voi. ⁸ Că tot cela-ce cere ia ; și tot cela-ce caută află ; și celui ce bate i se va deschide. ⁹ Sau carele cm este dintre voi, de la care de va cere fiul lui pîne, aū doar peatră îi va da lui ? ¹⁰ Sau de va cere pește, aū doar șearpe va da lui ? ¹¹ Deci dacă voi reți fiind, știți să dați dări bune fiilor voștri, cu cât mai vîrtos Tatăl vostru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la dînsul ?

¹² Deci toate câte voiți să vă facă voue oamenii, faceți și voi lor asemenea ; că aceasta este legea și profeții ¹³ Intrați prin ușa cea strîmtă ; că largă este ușa și lată calea, ceea ce duce în perđare, și mulți sunt cei ce intră printr'însa ; ¹⁴ Ce strîmtă este ușa și îngustă calea, care duce în viață ! și puținî sunt cei ce o află pre ea.

¹⁵ Păziți-vă de profeții cei mincinoși, cari vin la voi în haine de oi, iar în lăuntru sunt lupi răpitori. ¹⁶ Din roadele lor îi veți cunoaște pre ei. Aū doar vor culege din spinî struguri, sau din ciuline smochine ? ¹⁷ Așa, tot pomul bun roade bune face,

iar pomul putred, roade rele face. ¹⁸ Nu poate pomul bun să facă roade rele, nici pomul putred să facă roade bune. ¹⁹ Decît tot pomul, care nu face roade bune, se tace, și în foc se aruncă. ²⁰ Pentru aceea din roada lor îi veți cunoaște pre dînșii.

²¹ Nu tot cela ce-mi dîce mie: Doamne! Doamne! va intra întru împărăția ceriurilor, ci cela ce face voia Tatălui meu, care este în ceriuri. ²² Mulți vor dîce mie în ziua aceea: Doamne! Doamne! Aș nu cu numele teū am profețit și cu numele teū demoni am scos? și cu numele teū multe puteri am făcut? ²³ Și atunci voiū mărturisi lor: că nici-odată nu v'am știut pre voi; depărtați-vă de la mine cei ce lucrați fără de legea.

²⁴ Decî tot cela ce aude cuvintele mele acestea și le face pre ele, asemăna-l-voiū pre el bărbatului înțelept, care și-a zidit casa sa pe peatră; ²⁵ Și s'a pogorît ploaia, și aș venit rîurile, și aș suflat vînturile, și s'aș pornit spre casa aceea, și n'a cădut: că era întemeiată pre peatră. ²⁶ Și tot cela ce aude cuvintele mele acestea și nu le face pre ele, se va asemăna bār-

batului nebun, care și-a zidit casa sa pe nisip: ²⁷ Și s'a pogorît ploaia, și aș venit rîurile, și aș suflat vînturile, și aș lovit în casa aceea, și a cădut, și era mare căderea ei. ²⁸ Și a fost după ce a stîrșit Iisus cuvintele acestea, se mira poporul de învîțătura lui. ²⁹ Că-i învîța pre ei, ca cela ce are putere, iar nu ca cărturarii.

CAP. VIII.

Pentru leprosul; pentru sutașul; pentru soacra lui Petru; pentru cei ce s'aș vindecat de feliuri de boale; pentru cel ce nu i-a dat Iisus voe să-i urmeze; pentru certarea apelor, pentru cei îndrăciți, aș cărora draci aș intrat în turma porcilor.

¹ Și pogorîndu-se el din munte, a mers după dînsul mult popor. ² Și eată un lepros venind se închina lui dîcînd: Doamne! de vei vrea, poți să mă curățești. ³ Și tîndînd Iisus mîna, s'a atins de dînsul, dîcînd: Voesc, curățește-te! Și îndată s'a curățit lepra lui. ⁴ Și a dîs Iisus lui: Veđi nimînuî să nu spuî; ci mergi de te arată pre sineți preotului, și du darul, care a poruncit Moisi, întru mărturie lor.

⁵ Iar intrând el în Capernaum, s'a apropiat către dânsul un sutaş, rugându-l pre el şi dicând : ⁶ Doamne ! servul meu zace în casă slăbănog, cumplit chinându-se. ⁷ Şi a dis Iisus lui : Eū venind, îl voiū vindeca pre dânsul. ⁸ Şi răspundând sutaşul, a dis : Doamne : nu sînt vrednic ca să intri sub acoperemîntul meu, ci numai di cu cuvîntul şi se va tămădui servul meu. ⁹ Că şi eū sînt om sub stăpînire, avînd sub sine-mî slujitori : şi dic acestuia : Mergi, şi merge ; şi altuia : Vino, şi vine ; şi servului meu : Fă acesta, şi face. ¹⁰ Iar Iisus auzînd acestea s'a minunat, şi a dis celor ce veniaū după dânsul : Amin, dic voī, nici întru Israel nu am aflat atîta credinţă. ¹¹ Şi dic voī : că mulţi de la răsărituri şi de la apusuri vor veni şi se vor odihni, cu Avraam cu Isaac şi cu Iacob întru împărăţia ceriurilor. ¹² Iar fii împărăţiei vor fi goniţi întru întunericul cel mai din afară ; acolo va fi plîngerea şi scrîşnirea dinţilor. ¹³ Şi a dis Iisus sutaşului : Mergi, şi cum ai cređut fie ție. Şi s'a tămăduit servul lui într'acea oră.

¹⁴ Şi venind Iisus în casa lui Petru, a vedut pre soacra lui zăcînd şi aprinsă de friguri. ¹⁵ Şi s'a atins de mîna ei, şi o a lăsat pre dînsa frigurile ; şi s'a sculat, şi servea lui. ¹⁶ Iar făcîndu-se sîră, aū adus lui pre mulţi îndrăciţi, şi a scos duhurile cu cuvîntul, şi a tămăduit pre toţi bolnavii ; ¹⁷ Ca să se pliniască ceea ce s'a dis prin profetul Isaia, carele grăesce : Acesta a luat neputinţile noastre şi boalele a purtat. ¹⁸ Decī vedînd Iisus popor mult împrejurul seū, a poruncit învătăceilor să meargă de ceea parte. ¹⁹ Şi apropiîndu-se un cărturariū i-a dis lui : Invătătorule ! voiū să merg după tine oriunde vei merge. ²⁰ Şi a dis Iisus lui : Vulpile aū vizuini, şi paserile ceriului cui-buri ; iar Fiiul omului n'are unde să-şi plece capul. ²¹ Iar altul din învătăceii lui i-a dis lui : Doamne ! dă-mi voie ântîiū să merg să îngrop pre tatăl meu. ²² Iar Iisus a dis lui : Vino după mine şi lasă morţi să-şi îngroape pre morţi lor. ²³ Şi intrând el în corabie, aū mers după dânsul învătăceii seī. ²⁴ Şi eată s'a făcut mare vîfor în marca, cât se acope-

ria corabia de valuri; iar el dormia. ²⁵ Și venind învățaceii lui, l-au deșteptat pre el dicând: Doamne! mântuiește-ne, că perim. ²⁶ Și le-a ȑis lor: Ce sînteți înfricoșati, puțin-credincioșilor! Atunci sculându-se, a certat vînturile și marea, și s'a făcut liniște mare. ²⁷ Iar oamenii se miraū, dicînd: Cine este acesta, că și vînturile și marea ascultă de el.

²⁸ Și trecînd el de ceea parte în latimea Gherghesenilor, l-a întîmpinat pre dînsul doi îndrăciți, eșînd din mormînturi, foarte cumpliti, cît nu putea nimenea să treacă pre calea aceea. ²⁹ Și eată a strigat dicînd: Ce este noi și ție Iisuse fiul lui Dumneȑeu? Ai venit aici mai înainte de timp să ne muncești pre noi? ³⁰ Și era departe de dînsii o turmă de porci mulți pascînd. ³¹ Iar dracii îl rugău pre el dicînd: De ne scoți pre noi, dă-ne voe să ne ducem în turma cea de porci. ³² Și a ȑis lor: Mergeți! Iar ei eșînd aū mers în turma cea de porci, și eată s'a pornit toată turma cea de porci de pe țermuri în marea și aū murit în ape. ³³ Iar păstorii aū fugit și mergînd în cetate aū spus de

toate și cele de cei îndrăciți. ³⁴ Și eată toată cetatea a eșit întru întîmpinarea lui Iisus, și vîdîndu-l pre dînsul, l-a rugat, ca să treacă din hotarele lor.

CAP. IX.

Pentru slăbănogul, ce se purta de patru; pentru chemarea lui Matei; pentru Mântuitorul ce a mîncat cu vameșii; pentru fîica mîi marelui sinagogei; pentru femeia, ce-i curgea sînge; pentru cei doi orbi; pentru îndrăcitul cel mut.

¹ Și intrînd în corabie, a trecut și a venit în cetatea sa. ² Și eată aū adus lui pre un slăbănog, carele zăcea în pat. Și vîdînd Iisus credința lor, a ȑis slăbănogului: Indrăznește fiule, eartă-ți-se ție păcatele tale. ³ Și eată oare-carii din cărturari aū ȑis întru sine: Acesta hulește. ⁴ Și vîdînd Iisus gîndurile lor a ȑis: Pentru ce voi cugetați viclene întru inimile vîstre? ⁵ Că ce este mai lesne a ȑice: Iartă-ți-se ție păcatele tale, sau a ȑice: scoală și umblă; ⁶ Ci ca să știți, că putere are Fiul omului pre pămînt a erta

păcatele. ⁷ Atunci a dis slăbănogului : Scoală-te, rădică-ți patul teü și mergi la casa ta. ⁸ Și sculându-se, s'a dus la casa sa ; iar popoarele vëdënd se miraü și măriaü pre Dumneđeü, carele a dat putere ca accasta oamenilor.

⁹ Și trecënd Iisus de acolo, a vëdüt pre un om ședënd la vamă, ce se numia Matei, și i-a dis lui : Vino după mine, și sculându-se, a mers după dënsul. ¹⁰ Și a fost când a ședüt el în casă, și cată multı vameși și păcătoși viind, ședeau cu Iisus și cu învëțăcei lui. ¹¹ Și vëdënd fariseii au dis învëțăceilor lui : pentru ce cu vameșii și cu păcătoșii mănăncă și bea dascălul vostru. ¹² Iar Iisus auđind, a dis lor : N'au trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi. ¹³ Deci mergënd învëțați-vë ce este : milă voesc, iar nu jertfă, că n'am venit să chiem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință.

¹⁴ Atunci a venit la dënsul învëțăcei lui Ioan dicënd : Pentru ce noi și fariseii postim mult ; iar învëțăceii tei nu postesc ? ¹⁵ Și le-a dis lor Iisus : Aü doară pot fiü nunței să se jeliască în câtă vreme

este cu dënșii mirele ? ci vor veni diile, când se va lua de la dënșii mirele, și atunci vor posti. ¹⁶ Că nimeni nu pune petec de pânză nouă la haină veche, că își lea plinirea sa de la haină, și mai rea spărtură se face. ¹⁷ Nicı pun vin nou în foi vechi ; iar de nu, se sparg foi, și vinul se varsă, și foi pier ; ci pun vinul nou în foi noui, și amëndoe se țin.

¹⁸ Acestea dicënd el cătră dënșii, eată un boier oare-carele venind s'a închinat lui, dicënd : Că fiica mea acum a murit, ei venind pune mâna ta preste dënșă, și va învia. ¹⁹ Și sculându-se Iisus, a mers după dënsul și învëțăceii lui. ²⁰ Și cată o femeie întru curgerea sângelui fiind de doi-spre-dece ani, venind dinapoı, s'a atins de poala hainei lui. ²¹ Că dicea întru sine : că numai de mă voiü atinge de haina lui, mă voiü mântui. ²² Iar Iisus întorcëndu-se și vëdënd-o pre ea, i-a dis : Indrăznește, fică, credința ta te-a mântuit, și s'a tămăduit femeia din ora aceea. ²³ Și venind Iisus în casa boierului, și vëdënd fluerătorii și mulțimea gălcevindu-se, a dis lor : fugiți, că n'a murit

fecioara, ci dórme. ²⁴ Și s'îrîdea de dên-
sul. ²⁵ Iar dacă s'a scos afară poporul
întrând o a luat de mână, și s'a sculat
fecioara. ²⁶ Și a eșit vestea aceasta preste
tot pământul acela.

²⁷ Și trecând Iisus de acolo, a mers
după dênsul doi orbi, strigând și dicând
miluește-ne pre noi Fiiule al lui David.
²⁸ Iar după ce a mers în casă, au venit
la dênsul orbi, și li-a dis lor Iisus: Cre-
deți că pot să fac cū aceasta? Dis-au,
lui: așa Doamne. ²⁹ Atunci s'a atins de
ochii lor, dicând: după credința voastră
fie voi: și s'au deschis ochii lor. ³⁰ Și cu
asprime li-a poruncit lor Iisus dicând: Ve-
deți nimenea să nu știe. ³¹ Iar ei eșind,
l-au vestit pre dênsul în tot pământul
acela. ³² Iar eșind ei, eată au adus la
dênsul pre un om mut îndrăcit. ³³ Și sco-
țându-se dracul, a grăit mutul; și s'a
mirat poporul dicând: că nici o dimioară
nu s'a arătat așa întru Israil. ³⁴ Iar fari-
seii diceau: cu Domnul Dracilor scoate
pre draci. ³⁵ Și străbătea Iisus prin toate
cetățile și orașele, învățând în soboarele
lor, și predicând Evanghelia împărăției,

și vindecând toată boala și toată nepu-
tința întru popor.

³⁶ Iar vedând el poporul i s'a făcut
milă de dênsul; că era supărat și lepă-
dat ca oile, ce n'au păstor. ³⁷ Atunci
a dis învățăceilor sei: Iată secerișul
este mult, iar lucrătorii puțin. ³⁸ Deci
rugați pre Domnul secerișului, ca să scoa-
ță lucrători la săcerișul său.

CAP. X.

*Pentru chemarea apostolilor și pentru
trimiterca lor la predicare; pentru învê-
țătura, ce a învățat Christos pre Apostoli,
când i-a trimis și pentru profetia de cele
ce era să li se întâmple lor și pentru alte
învêțături.*

¹ Și chemând pre cei doi-spre-dece
învêțacei ai sei, le-a dat lor putere asu-
pra duhurilor celor necurate, ca să le
scoată pre ele, și să tămăduiască toată
boala, și toată neputința. ² Iar ale ce-
lor doi-spre-dece Apostoli numele sînt
acestea: Cel dintîi Simon, ce se numește
Petru, și Andrei fratele lui; Iacov al lui
Zevedei, și Ioan fratele lui; ³ Filip și

Iacov al lui Alfeu și Levi, ce s'a numit Tadeu. ⁴ Simon hananitul și Iuda Iscarioteanul, carele l-a și vândut pre dânsul. ⁵ Pre acești doi-spre-dece i-au trimis Iisus, poruncindu-le lor și grăind: In calea păgânilor să nu mergeți, și în cetatea Samarinenilor să nu intrați. ⁶ Ci mai vârtos mergeți către oile cele pîdute ale casei lui Israil. ⁷ Și umblând predcați, dicând: Că s'a apropiat Impărăția Cerurilor. ⁸ Pre cei bolnavi vindecați, pre cei leproși curați, pre cei morți îi înviați, dracii scoateți; în dar ați luat, în dar dați.

⁹ Nu câștigați aur, nici argint, nici bani, la brânele voastre, ¹⁰ Nici traistă în cale, nici doă haine, nici încălțăminte, nici toiag: că vrednic este lucrătorul de brana sa. ¹¹ Și ori în care cetate, său braș veți intra, cercetați cine este întru dânsul vrednic; și acolo să petreceți până când veți eși. ¹² Și intrând în casă, să-l urați ei, grăind: Pace casei acestia. ¹³ Și de va fi casa accia vrednică, va veni pacea voastră preste dânsa; iar de nu va fi vrednică, pacea voastră se va întoarce la voi. ¹⁴ Și ori cine nu va primi pre voi,

nici va asculta cuvintele voastre, eșind din casa, său din cetatea accia, scuturați praful de pre picioarele voastre. ¹⁵ Amin grăesc voi, că mai ușor va fi pămîntului Sodomului și Gomorului în ziua judecării, de cât cetății accia.

¹⁶ Iată eu trimit pre voi, ca oile prin mijlocul lupilor. Deci fiți înțelepți ca șerpui, și proști ca porumbii. ¹⁷ Și vă luați aminte de oameni, că vă vor da pre voi în soboare, și întru adunările lor vă vor bate pre voi. ¹⁸ Încă și înaintea Domnilor și a Impăraților veți fi duși pentru mine, întru mărturie lor și limbilor. ¹⁹ Iar când vă vor da pre voi, nu vă grijiți, cum său ce veți grăi; că se va da voi într'acea oră ce veți grăi; ²⁰ Că nu voi sînteți cei ce grăiți, ci Duhul Tatălui vostru, carele grăește întru voi. ²¹ Și va da frate pre frate spre moarte, și tată pre fecior; și se vor omori pre dânsii. Și veți fi urși de toți pentru numele meu. ²² Iar cela ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.

²³ Iar când vă vor goni pre voi întru această

cetate, fugiți în cea laltă. Amin grăesc voi: Nu veți sfârși cetățile lui Israil, până când va veni Fiul omului. ²⁴ Nu este învățacel mai pre sus de dascălul său, nici slugă mai pre sus de Domnul său. ²⁵ A. junge învățacelului să fie ca dascălul său, și sluga ca Domnul său. Dacă pre stăpânul casei-l-au numit Veelzevul, cu cât mai vârtos pre casnicii lui. ²⁶ Deci nu vă temeți de dâșii; că nimic nu este acoperit, care să nu se descopere, și ascuns, care să nu se cunoască. ²⁷ Ceia ce grăesc voi la întunerec, să spuneți la lumină; și ce auziți la urechie să predicați deasupra caselor. ²⁸ Și să nu vă temeți de cei ce ucig corpul, iar sufletul nu pot să-l ucigă, ci să vă temeți mai vârtos de cea ce poate să peardă și corpul și sufletul în gheenă. ²⁹ Aș doară nu se vînd două paseri întru un filer, și nici una dintr'ânsele nu cade pre pământ fără de Tatăl vostru. ³⁰ Iar ai voștri și perii capului vă sînt toți numărați. ³¹ Pentru aceia nu vă temeți, că voi sînteți cu mult mai buni de cât pașerile.

³² Deci tot cea ce va mărturisi întru

mine înaintea oamenilor, voi mărturisi și eu întru dâșul înaintea Tatălui meu carele este în ceruri. ³³ Iar cea ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lepăda și eu de dâșul înaintea Tatălui meu carele este în ceruri. ³⁴ Să nu socotiți, că am venit să pui pace pre pământ, n'am venit să pui pace, ci sa-
bie; ³⁵ Că am venit să despărțesc pre om de tatăl său, și pre fiică de mamă sa, și pre noră de soacră sa. ³⁶ Și vrăjmașii omului, casnicii lui.

³⁷ Cea ce iubește pre tată său pre mamă, mai mult de cât pre mine, nu este mie vrednic. Și cea ce iubește pre fiu, sau pre fiică, mai mult de cât pre mine, nu este mie vrednic. ³⁸ Și cea ce nu va lua crucea sa, și să vie după mine, nu este mie vrednic. ³⁹ Cea ce ș'a aflat sufletul său, îl va perde pre el; și cea ce ș'a perdut sufletul său pentru mine, îl va afla pre el. ⁴⁰ Cea ce vă primește pre voi, pre mine mă primește, și cea ce mă primește pre mine, primește pre cea ce m'a trimis pre mine. ⁴¹ Cea ce primește profet, în nume de profet,

plata profetului va lua; și acela ce priimește drept, în nume de drept, plata dreptului va lua. ⁴² Și acela ce va adăpa pe unul dintr'acești mici, numai cu un pahar de apă rece, în nume de învățacel, amin grăesc voe: Nu-și va perde plata sa.

CAP. XI.

Pentru cei trimiși de Ioan la Iisus; pentru asemănarea Fariseilor și a legiuitorilor cu copiii, ce se jucău în târg; pentru ticăloșirea Horazinului și a Vetsaidei; pentru aceasta, că toate sunt date Fiului omului de la Tatăl; pentru chemarea celor osteniți la odihnă.

¹ Și a fost când a seversit Iisus, poruncind celor doi-spre-dece învățacei ai sei, s'a mutat de acolo, ca să învețe și să predice în cetățile lor.

² Iar Ioan auzind din închisoare de lucrurile lui Iisus, și trimițând pre doi din învățaceii sei, i-au dis lui: ³ Tu ești acela ce vine, seú pre altul să așteptăm?

⁴ Și răspundând Iisus, a dis lor: Mer-

gând spuneți lui Ioan, cele ce auziți, și vedeți. ⁵ Orbi văd și schiopii umblă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții se scoală și săracilor bine se vestește. ⁶ Și fericit este acela ce nu se va sminti întru mine. ⁷ Și după ce s'a dus aceea, a început Iisus a grăi popoarelor pentru Ioan: Ce ați eșit în pustie să vedeți, au trestie clătită de vânt? ⁸ Dar ce ați eșit să vedeți, au om îmbrăcat în haine moi? Iată cei ce poartă cele moi, în casele împăraților sînt. ⁹ Dar ce ați eșit să vedeți? au profet? adevărat grăesc voî: Și mai presus de profet. ¹⁰ Că acesta este de carele este scris: Iată eu trimit pre ângerul meu înaintea feții tale, carele va găti calea înaintea ta. ¹¹ Amin grăesc voî: Nu s'a sculat întru cei născuți din femei mai mare de cât Ioan Botezătorul; iar cel mai mic, întru împărăția cerurilor, mai mare de cât el este. ¹² Și din zilele lui Ioan Botezătorului până acum, împărăția cerurilor se silește, și silitorii o răpesc pre ea. ¹³ Că toți profeți și legea până la Ioan au pro-

fețit. ¹⁴ Și de voiți să priimiți, acesta este Ilie cela ce va să vie. ¹⁵ Cela ce are urechi de auzit, auză.

¹⁶ Și cu cine voiți asemăna pre neamul acesta? Asemenea este copiilor celor ce șed în târg, și strigă către soțiile sale, și grăesc: ¹⁷ Fluerați-am voi, și n'ați jucat; de jale am cântat voi, și n'ați plâns. ¹⁸ Că a venit Ioan, nici mâncând nici bând, și dic: drac are. ¹⁹ A venit Fiiul omului, mâncând și bând, și dic: Iată om mâncătoriu și bătoriu de vin, prieten vameșilor și păcătoșilor. Și s'a îndreptat înțelepciunea de la fiii sei.

²⁰ Atunci a început Isus a imputa orașelor, întru care se făcuse puterile sale cele mai multe, pentru că nu s'a pocăit. ²¹ Vai ție Horazine, vai ție Vipsaido; că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon puterile care s'a făcut întru voi, de demult în sac și în cenușe s'ar fi pocăit. ²² Însă dic vouă: Tirului și Sidonului, mai ușor va fi în ziua judecării, de cât voi; ²³ Și tu Capernaume, carele până la ceriu te-ai înălțat, până la iad te vei pogori; că de s'ar fi făcut

în Sodom puterile care s'a făcut întru tine, ar fi rămas până în ziua de astăzi. ²⁴ Însă grăesc voi: că pământului Sodomului mai ușor îi va fi în ziua judecării, de cât ție. ²⁵ Intr'acea vreme răspundând Isus, a dis: Mărturisescume ție Părinte, Doamne al ceriului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperit pre ele pruncilor. ²⁶ Adevărat Părinte, că așa a fost buna voință înaintea ta.

²⁷ Toate îmi sunt date mie de la Tatăl meu, și nimeni nu cunoaște pre Fiiul fără numai Tatăl, nici pre Tatăl nu-l cunoaște nimenea fără numai Fiiul, și căruia va voi Fiiul să-l descopere. ²⁸ Veniți către mine toți cei osteniți și în-sărcinați, și eu vă voi odihni pre voi. ²⁹ Luați jugul meu preste voi, și vă în-vățați de la mine, că sunt blând și smerit cu inima, și veți afla odihnă sufletelor voștre; că jugul meu este bun și sarcina mea ușoară.

CAP. XII.

Pentru învățăceii ce au rupt spice Sâmbăta; pentru cel ce a avut mâna uscată; pentru îndrăcitul cel orb și surd; pentru păcatul și hula împotriva Duhului Sânt; pentru cei ce au cerut semn; pentru mama lui Iisus și pentru frații lui.

¹ În vremea aceea mergea Iisus Sâmbăta prin semănături; iar învățăceii lui au flămândit, și au început a smulge spice și a mânca. ² Iar fariseii vedând au ȋis lui: iată învățăceii tei fac ce nu se cade a face Sâmbăta. ³ Iar el le-a ȋis lor: au n'ați cetit ce a făcut David, când a flămândit el și cei ce erau cu dânsul? ⁴ Cum a intrat în casa lui Dumnezeu și pâmile punerei înainte a mâncat, care nu se cuvenia lui să le mănânce, nici celor ce erau cu dânsul, fără numai preoților. ⁵ Sau n'ați cetit în lege, că Sâmbăta preoții în biserică spurcă Sâmbăta, și nevinovați sunt? ⁶ Iar grăesc voi: că mai mare de cât biserică este aicea. ⁷ Iar de ați ști ce

este, milă voesc, iar nu jertfă, n'ați fi osândit pre cei nevinovați. ⁸ Că Domn este și al Sâmbetei Fiiul omului.

⁹ Și trecând de acolo, a venit în sinagoga lor. ¹⁰ Și iată un om era acolo având mâna uscată, și l-a întreat pre dânsul, ȋicând: De se cuvine Sâmbăta a vindeca? ca să-l vinuiască pre el.

¹¹ Iar el le-a ȋis lor: Ce om este dintre voi carele va avea o oae, și de va cădea aceea Sâmbăta în groapă, au nu o va apuca pre ea, și o va scoate? ¹² Dar omul cu cât se deosebiște de oae? Pentru aceea se cuvine Sâmbăta a face bine. ¹³ Atunci ȋis-a omului: întinde mâna ta, și o a întins; și a venit la starea cea dintăi sănătoasă ca și cealaltă.

¹⁴ Iar fariseii eșind afară, sfat au făcut asupra lui, ca să-l piardă pre el Iar Iisus cunoscând, s'a dus de acolo.

¹⁵ Și a mers după dânsul popoare multe, și l-a tămăduit pre dânsii pre toți. ¹⁶ Și le-a poruncit lor, ca să nu-l facă pre el arătat. ¹⁷ Ca să se pliniască ce-

ia ce s'a grăit prin Isaia profetul ce
 dice: ¹⁸ Iată pruncul meu, pre carele
 am ales: iubitul meu, întru carele bine
 a voit sufletul meu; pune-voi Duhul
 preste dânsul, și judecată neamurilor
 va vesti. ¹⁹ Nu se va prici, nici va striga,
 nici va auzi cine-va în uliță glasul lui.
²⁰ Trestie zdrobită nu va frânge, și în
 aprins nu va stinge, până ce va scoate
 judecata spre biruință. ²¹ Și întru nu-
 mele lui neamurile vor nădăjdui. ²² A-
 tunci a adus la dânsul pre un îndră-
 cit orb și mut, și l-a tămăduit pre el;
 cât orbul și mutul grăia și vedea. ²³ Și
 semiraș popoarele și diceau: nu cum-va
 aceasta este fiul lui David. ²⁴ Iar fa-
 riseii auzind, diceau: acesta nu scoate
 dracii, fără numai întru Veelzevul dom-
 nul dracilor. ²⁵ Iar Iisus știind gându-
 rile lor, le-a zis lor: totă împărăția ce
 se împerechează între sine, se pustiește;
 și toată cetatea sau casa ce se împere-
 chiază între sine, nu va sta. ²⁶ Și dacă
 satana pre satana scoate, între sine s'a
 împerecheat; deci cum-va sta împărăția
 lui? ²⁷ Și dacă eu cu Veelzevul scot dra-

cii, feciorii voștri cu cine scot? Pentru
 aceasta ei vor fi voi judecători. ²⁸ Iar
 dacă eu cu Duhul lui Dumnezeu scot
 dracii, iată a ajuns la voi împărăția
 lui Dumnezeu. ²⁹ Sau cum poate cine-
 va să intre în casa celui tare, și vasele
 lui să le jefuiască, de nu întâi va lega
 pre cel tare, și atunci va jefui casa lui?
³⁰ Cea ce nu este cu mine, împotriva
 mea este; și cea ce nu adună cu mine,
 răsipește. ³¹ Pentru aceasta grăesc voi:
 tot păcatul și hula se va erta oameni-
 lor; iar hula care este împotriva Du-
 hului, nu se va erta oamenilor. ³² Și
 ori-cine va dice cuvânt împotriva fiu-
 lui omului, se va erta lui; iar ori-cine
 va dice împotriva Duhului sânt, nu se
 va erta lui, nici în veacul de acum,
 nici în cel ce va să fie. ³³ Sau faceți
 pomul bun și roada lui bună, sau faceți
 pomul putred și roada lui putredă; că
 din roadă se cunoaște pomul. ³⁴ Pui de
 năpârci! cum veți putea grăi cele bune,
 reii fiind? Că din prisosința inimii gră-
 este gura. ³⁵ Omul cel bun, din comoara
 cea bună a inimii scoate cele bune; iar

omul cel reu din comoara cea rea scoate cele rele. ³⁶ Deci grăesc voue: Că pentru tot cuvântul deșert-carele vor grăi oamenii, vor să dea seamă de dânsul în ziua judecării. ³⁷ Că din cuvintele tale te vei îndrepta, și din cuvintele tale te vei osândi.

³⁸ Atunci au răspuns oari-carii din cărturari și din farisei, zicând: Învățătorule, voim să vedem de la tine semn. ³⁹ Iar el răspundând, a zis lor: Neamul viclean și prea curvar semn caută, și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona profetului. ⁴⁰ Că precum a fost Iona în pânticele chitului trei zile și trei nopți, așa va fi Fiul omului de inima pământului trei zile și trei nopți. ⁴¹ Bărbații Nineviteni se vor scula la judecată cu neamul acesta, și îl vor osândi pre el; căci ei s'au pocăit pentru predicarea lui Iona, și iată mai mult de cât Iona aici. ⁴² Împărăteasa de la Austru se va scula la judecată cu neamul acesta, și-l va osândi pre el; că a venit de la marginile pământului, să audă înțelepciunea lui So-

lomon, și iată mai mult de cât Solomon aici. ⁴³ Iar când Duhul cel necurat va eși din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă și nu află. ⁴⁴ Atunci zice: Mă voi întoarce în casa mea de unde am eșit; și venind o află deșartă, măturată, și împodobită. ⁴⁵ Atunci se duce, și ia cu sine alte șapte mai duhuri mai rele decât sine și intrând locuiesc acolo; și se fac cele depre urmă ale omului aceluia mai rele decât cele din tăiu; așa va fi și acestui neam viclean.

⁴⁶ Și încă grăind el către popoare, iată muma lui și frații lui sta afară căutând să grăiască cu dânsul. ⁴⁷ Și a zis lui oare cine: Iată muma ta și frații tei stai afară, vrând să grăiască cu tine. ⁴⁸ Iar el răspundând, a zis celui ce-l a zis lui: Cine este muma mea, și cari sunt frații mei? ⁴⁹ Și tindându-și mâna sa spre învățăceii săi, a zis: Iată Muma mea și frații mei. ⁵⁰ Că ori cine va face voia Tatălui meu celui din ceruri, acela frate al meu, și soră și muma este.

CAP. XIII.

*Pentru pilda Semănătorului și pentru
a Impărăției cerurilor.*

¹ Și în ziua aceea eșind Iisus din casă, ședea lângă mare. ² Și s'aun adunat la dânsul popoare multe, cât i-a fost lui a intra în corabie să șadă, și tot poporul sta pre țermurile mării; ³ Și le-aun grăit lor multe în pilde:

Dicend : Iată a eșit semănătorul să semene sēmâța sa. ⁴ Și sēmânând el unele aun cădut lângă cale, și aun venit paserile și le-aun mâncat pre ele. ⁵ Iar altele aun cădut pre pietriși, unde n'avea pământ mult și îndatâși răsări, pentru căci n'avea pământ adânc. ⁶ Și răsărind soarele, s'aun pălit, și pentru căci n'avea rădăcină; s'aun uscat. ⁷ Iar altele aun cădut în spinii, și aun crescut spinii, și le-aun înecat pre ele. ⁸ Iar altele aun cădut pre pământ bun, și aun dat roadă, una adecă o sută; iar alta, șese-deci; iar alta, trei-deci. ⁹ Cea ce are urechi de audit, audă.

¹⁰ Și apropiindu-se Invetăceii aun dis lui: Pentru ce în pilde grăești lor? ¹¹ Iar el răspundend, a dis lor: Că voi s'a dat a ști tainele împărăției ceriurilor, iar aceloră nu s'a dat. ¹² Că cea ce are i se va da lui, și-i va prisosi; iar cea ce n'are, și cea ce are se va lua de la dânsul. ¹³ Pentru aceasta în pilde grădesc lor, că vedend nu ved, și audind nu aud, nici înțeleg. ¹⁴ Și se plinește întru dânsii profeția Isaiei cea ce dice: Cu auzul veți audi, și nu veți înțelege, și privind veți privi, și nu veți vedea. ¹⁵ Că s'a îngroșat inima poporului acestuia, și cu urechile greu a audit, și ochii lor ș'aun închis, ca nu cum-va să vadă cu ochii, și cu urechile să audă, și cu inima să înțelégă, și să se întoarcă și să-i vindec pre ei. ¹⁶ Iar ochii voștri fericiti sînt că ved, și urechile voastre că aud. ¹⁷ Că amin grădorit să vadă cele ce vedeți voi, și nu aun vedut, și să audă cele ce audiți, și nu au audit. ¹⁸ Deci voi audiți pilda semănătorului ¹⁹ Dela tot cea ce aude

cuvântul împărăției, și nu-l înțelege, vine vicleanu, și răpește ceia ce este semănat în inima lui; aceasta este cea semănată lângă cale. ²⁰ Iar cea semănată pre pietriși, acesta este carele aude cuvântul și îndată cu bucurie îl primește; ²¹ Însă n'are rădăcină întru sine ci este până la o vreme, iar făcându-se ne-
caz sau goană pentru cuvânt, îndatăși se smintește. ²² Iar cea semănată în spini, acesta este carele aude cuvântul, iar grija veacului acestuia și înșelăciunea bogăției, îneacă cuvântul și neroditor se face. ²³ Iar cea semănată în pământ bun, acesta este carele aude cuvântul și-l înțelege, carele aduce roadă și face, unul adecă o sută; Iar altul, șase-deci: iar altul, trei-deci.

²⁴ Altă pildă le-a pus lor înainte, dicând: Asemenea este împărăția cerurilor, omului carele a semănat semânța bună în țarina sa; ²⁵ Iar dormind oamenii, a venit vrșmașul lui, și a semănat zizanii între grâu, și s'au dus ²⁶ Iar dacă a crescut iarba și a făcut roadă, atunci s'au arărat și zizaniile ²⁷ Și vi-

ind slugile stăpânului i-au zis lui: Doamne, au n'ai semănat semânța bună în țarina ta, dar de unde are zizanii? ²⁸ Iar el a zis lor: Un om vrșmaș a făcut aceasta. Iar slugile au zis lui: vrea-vei dar să mergem să le plivim? ²⁹ Iar el a zis lor: Ba. Ca nu cum-va plivind zizaniile, să rupeți și grâul împreună cu dânsule. ³⁰ Lăsați să crească atunci la vremea secerișului, voiți dice: secerătorilor, pliviți întâi zizaniile, și le legați snopi, ca să le ardem pre dânsule; Iar grâul îl adunați în jitnița mea.

³¹ Altă pildă le-a pus lor înainte, dicând: Asemenea este împărăția cerurilor grăuntelui de muștar, pre carele luându-l omul, l'a semănat în țarina sa ³² Carele este mai mic de cât toate semintele, iar dacă crește, este mai mare de cât toate buruenile, și se face copaci, cât vin paserile cerului și se sălășluiesc în ramurile lui. ³³ Altă pildă au grăit lor: Asemenea este împărăția cerurilor a luatului, pre carele luându-l

femeia l'a ascuns în trei măsuri de făină, până ce s'a dospit toată. ³⁴ Acestea toate a grăit Isus în pilde popoarelor și fără de pilde nu grăia lor. ³⁵ Ca să se plină cea ce s'a grăit prin profetul ce dice: Deschide-voi în pilde gura mea, spune-voi cele ascunse din începutul lumii; ³⁶ Atunci lăsând popoarele a venit în casă Isus.

³⁷ Și s'a apropiat către densul învâțacei lui dicând: Spune noi pilda zizaniilor țarinei. ³⁸ Iar el răspundând a dis lor. Cea ce a semănat semânța cea bună, este Fiul omului. ³⁹ Iar țarina este lumea; iar semânța cea bună, acestea sînt fiii Împărăției; iar zizaniile sunt fiii celui viclean. ⁴⁰ Iar vrășmașul cel ce le-a semănat pre dînsele este diavolul; Iar secerișul este sfârșitul veacului; iar secerătorii sînt îngeri. ⁴¹ Deci cum se adună zizaniile și se ard cu foc, așa va fi la sfârșitul veacului acestuia ⁴² Va trimite Fiul omului pre îngeri săi, și vor aduna dintru împărăția lui pre toate smînte și pre cei ce fac fără de lege ⁴³ Și -i

vor arunca pre ei în cuptorul cel de foc, acolo va fi plînsul și scrîșnirea dinților. ⁴⁴ Atunci dreptii vor străluci ca soarele întru împărăția Tatălui lor; cea ce are urechi de audit, audă.

⁴⁵ Iarăși asemenea este împărăția cerurilor cu comora ascunsă în țarină, pre care aflînd-o o mul, o a ascuns, și de bucuria ei merge și toate câte are le vinde, și cumpără țarina aceea.

⁴⁶ Iarăși asemenea este împărăția cerurilor omului neguțătoriu, ce caută mărgăritari buni, ⁴⁶ Carele aflînd un mărgăritariu de mult preț, mergînd a vîndut toate câte avea, și l-a cumpărat pre el. ⁴⁷ Iarăși asemenea este împărăția cerurilor năvodului carele s'a aruncat în mare, și a adunat de tot felul de pește; ⁴⁸ pre carele după ce s'a umplut scoțîndu-l la margine, și șdînd a ales pre cei buni în vase, iar pre cei răi i-a lepădat afară. ⁴⁹ Așa va fi la sfârșitul veacului, vor eși îngeri, și vor despărți pre cei răi din mijlocul celor drepti; ⁵⁰ Și -i vor arunca pre ei în cuptorul cel de foc, acolo va fi plîns-

gerea și scârșnirea dinților. ⁵¹ Grăita lor Isus: Înțeles-ați aceste toate? Dis-aū lui: Așa Doame. ⁵² Iar el le-a dis lor. Pentru aceasta tot cărturarul carele se învață întru împărăția cerurilor asemenea este omului stăpân al casii carele scôte din visteria sa noui și vechi. ⁵³ Și a fost după ce a sfârșit Iisus pildele acestea, a trecut de acolo.

⁵⁴ Și venind la patria sa, îi învăța pre dênșii în sinagoga lor, cât semiraei și dicea. De unde îi este lui înțelepciunea aceasta și puterile? ⁵⁵ Aū nu este acesta feciorul teslariului? Aū nu se numește muma lui Mariam, și frații lui Iacov, și Iosi, și Simon, și Iuda? ⁵⁶ Și surorile lui aū nu sunt toate la noi? Dar de unde sunt lui acestea toate? ⁵⁷ Și se smintea întru dênșul. Iar Iisus a dis lor: Nu este profet necinstit, fără numai în patria sa, și în casa sa. ⁵⁸ Și n'a făcut acolo puteri multe pentru necredința lor.

CAP. XIV.

Pentru tăderea capului lui Ioan și pentru Irod; pentru cele cinci pâni și pentru cei doi pești; pentru umblarea lui Iisus pre mare.

¹ Intr'acea vreme, a auđit Irod cel a patra parte stăpânitoriū, vestea lui Iisus. ² Și a dis slugilor sale: Acesta este Ioan Botezătorul, el a înviat din morți, și pentru acesta se fac puteri întru el. ³ Că Irod prindend pre Ioan, l-a legat pre el, și l-a pus în temniță, pentru Irodiada femeia lui Filip fratelui său. ⁴ Că dicea Ioan lui: Nu ți-se cuvine ție să o aibi pre ea. ⁵ Și vrind să-l omoare pre dênșul, se temea de popor, pentru căci ca pre un profet îl avea pre el. ⁶ Iar prăznuindu-se ziua nașterei lui Irod, a jucat fata Irodiadei în mijloc și a plăcut lui Irod. ⁷ Pentru aceea cu jurământu a mărturisitū ei, să-i dea ori ce va cere. ⁸ Iar ea îndemnată fiind de muma-sa, a dis: Dă-mi aici în tîpsie capul lui Ioan Botezătorul. ⁹ Și

s'a întristat împăratul ; iar pentru jurământul și pentru cei ce ședea în împreună cu dânsul, a poruncit să i se dea. ¹⁰ Și trimetând a tăiat pre Ioan în temniță. ¹¹ Și s'a adus capul lui în tîpsie, și s'a dat fetei, și l-a dus la mumă-sa. ¹² Și venind învățăceii lui, au luat trupul, și l-au îngropat pre el, și venind au vestit lui Iisus. ¹³ Și auzind Isus, s'a dus de acolo cu corabia, în loc pustiū de osebi, și auzind popoarele s'a dușu duple dânsul pedestri de prin orașe.

¹⁴ Și eșind Iisus a vădut popor mult, și i-s'a făcut milă de ei, și a tămăduit pre bolnavii lor. ¹⁵ Iar făcându-se seară, s'a apropiat către dânsul învățăceii lui, dîcînd : Locul este pustiū și vremea iată a trecut, slobodește poporul, ca săse ducă prin satesă-și cumpere bucate loru. ¹⁶ Iar Iisus le-a dîs lor : Nu trebuie să meargă ; dați-le lor voi să mănânce. ¹⁷ Iar ei au dîs lui : N'avem aici, fără numai cinci pâini și doi pești. ¹⁸ Iar el a dîs : Aduceți-le pre ele aici la mine. ¹⁹ Și a poruncit poporului să șadă pre iară, și luând cele cinci pâini

și cei doi pești, căutând la ceriū, a bine-cuvîntat, și frîgînd a dat învățăceilor pînile, iar învățăceii poporului. ²⁰ Și au mîncat toți și s'au săturat, și au luat rîmășițele de sfărămîtură douăspre-zece coșuri pline. ²¹ Iar cei ce mîncase erau bărbați ca cinci-mii, afară de femei și de copii.

²² Și îndată-și a silit Iisus pre învățăceii săi să intre în corabie, și să meargă mai nainte de cât el de cea parte, până ce va slobođi poporul. ²³ Și slobođind poporul, s'a suit la munte să se roage deosebi și făcîndu-se seară, era acolo singur. ²⁴ Iar corabia era în mijlocul mării învîluindu-se de valuri, că era vîntul împotriva. ²⁵ Iar la dînsii Iisus, umblînd pre mare. ²⁶ Și vădîndu-l pre el învățăceii umblînd pre mare, s'au spăimîntat, grăind : Că năluca este, și de frică au strigat. ²⁷ Iar Iisus îndată-și a grăit lor dîcînd : In-drăsniți, eu sînt, nu vă temeți. ²⁸ Iar Petru răspundînd a dîs : Doamne ! de ești tu, poruncește-mi să viu la tine pre

apă iar; el a zis: Vino. ²⁹ Și pogorîndu-se Petru din corabie, umbla pre apă, ca să meargă la Iisus. ³⁰ Iar vedînd vîntul tare, s'a înfricoșat, și începînd a se afunda, a strigat grăind: ³¹ Doamne mîntuește-mă și îndată Iisus tîndînd mîna, l-a apucat pre dînsul, și i-a zis lui: Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit? ³² Și intrînd ei în corabie, a stătu vîntul. ³³ Iar cei ce erau în corabie, venind s'a închinat lui zicînd: Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu ești. ³⁴ Și trecînd au venit în pămîntul Genisaretului.

³⁵ Și cunoscîndu-l pre eloaamenii locului acela, au trimis în toată latura aceia, și au adus la dînsul pre toți bolnavii. ³⁶ Și rugau pre el ca numai să se atingă de poalele veșmintelor lui: Și cîți se atingeau se mîntuia.

CAP. XV.

Pentru învățacei cînd au mîncat cu mîinile nespălate; pentru călcarea poruncilor lui Dumnezeu; pentru obiceiurile oamenilor; pentru cele ce spurcă pre om; pentru Chananeanca cea cu fata îndrăcită; pentru popoarele ce s'au tîmăduit; pentru șapte pînă.

¹ Atunci a venit la Iisus cîrturarii și fariseii cei din Ierusalim, zicînd: ² Pentru ce învățaceii, calcă aședămîntul bătrînilor? că nu'și spală mîinile sale, cînd mînăncă pîne? ³ Iar el răspundînd le-a zis lor: Pentru ce și voi călcați porunca lui Dumnezeu pentru aședămîntul vostru. ⁴ Că Dumnezeu a poruncit, zicînd: Cîstește pre tatăl tîu, și pre muma ta. Și cela ce va grăi de rău pre tatăl său sau pre muma sa, cu moarte să moară. ⁵ Iar voi dice-ți: Cela ce ar dice tătîne-său, sau mîne-sa: dar este aceea cu care te-ai fi folosit de la mine, și să nu cîstească pre tatăl seupre muma sa. ⁶ Și ați stricat poruncalui Dumnezeu pentru aședămîntul vostru; ⁷ fățarnicilor, bine profetit pentru voi Isaia, di-

când: ⁸ Se apropie de mine poporul acesta cu gura lor, și cu buzele mă cinstesc; iar cu inima lor departe stă de mine. ⁹ Și îndadar mă cinstesc, învățând învățături poruncii omenesci. ¹⁰ Și chemând la sine pre popor a Țis lor: auziți și înțelegeți. ¹¹ Nu ce intră în gură spurcă pre om, ci ce iese din gură, aceea spurcă pre om.

¹² Atunci apropiindu-se către dânsul învățaceii lui, îi Țise lui: Cunoscutai că fariseii auzind cuvântul, s'au scandalisnt. ¹³ Iar el răspundând a Țis: tot sadul pre carele nu l'a sădit Tatăl meu cel creșc, se va dezrădăcina. ¹⁴ Lăsați pre dênșii, povățuitori orbi, sunt al orbilor: un orb pre orb de va povățui, îngroapă vor cădea. ¹⁵ Și răspundând Petru, a zis lui: spună noi pilda aceasta. ¹⁶ Iar Iisus le-a Țis lor: încă și voi nepricepuți sunteți? ¹⁷ Dar nu înțelegeți, că tot ce intră în gură merge în pântece, și ese pe afedron? ¹⁸ Iar cele ce es din gură, din inimă es, și acestea spurcă pre om? ¹⁹ Că din inimă es gânduri rele, ucideri, prea curvii

curvii, furtisaguri, mărturii mincinoase, hule. ²⁰ Acestea sînt care spurcă pre om; iar cu mâni nespălate a mânca nu spurcă pre om.

²¹ Și eșind Iisus de acolo, s'a dus în părțile Tirului și ale Sidonului. ²² Și iată o femeie Chananeacă eșind din hotarele acelea, striga către dênșul, Țicând: miluește-mă Doamne, Fiul lui David, fîca mea rău se îndrăcește. ²³ Iar el nu i-a răspuns ei cuvânt: Și apropiindu-se învățaceii lui îl rugă pre el, Țicând: slobodește-o pre ea, că strigă în urma noastră. ²⁴ Iar el răspundând a Țis: Nu sînt trimis, fără numai către oile cele pierdute ale casei lui Israel. ²⁵ Iar ea viind s'a închinat lui Țicând: Doamne ajută-mă. ²⁶ Iar el răspundând a Țis: Nu este bine a lua pâinea filor și a o arunca cânilor. ²⁷ Iar ea a Țis: adevărat Doamne, că și câniî mănăncă din sfărămiturile ce cad din masa domnilor seî. ²⁸ Atunci răspundând Iisus, a Țis ei: o femeel mare este credința ta, fie Ție precum voe-

ști. Și s'a tămăduit fiica ei dintr'aceia oră.

²⁹ Și trecând de acolo Iisus, a venit lângă marea Galileii, și suindu-se în munte, a ședut acolo. ³⁰ Și a venit la densul popor mult, având cu sine șchiopi, orbi, muți, ciungi, și alți mulți. Și i-au aruncat pre densii la picioarele lui Iisus și i-au tămăduit pre ei. ³¹ Cât se mira poporul vedând pre muți vorbind, pre ciungi sănătoși, pre șchiopi umblând, și pre orbi vedând, și măriau pre Dumnezeuul lui Israil.

³² Iar Iisus chiemând la sine pre învățăceii sei, a ȑis lor : milă îmi este de poporul acesta, că iată trei ȑile sînt de când așteaptă lângă mine, și n'au ce mânca și a-î sloboȑi pre densii flămânȑi nu voesc, ca nu cum-va să slăbiască pre cale. ³³ Și au grăit lui învățăceii lui : de unde noi în pustie atâtea pânȑi cât să se sature atȑta popor ?

³⁴ Și a ȑis lor Iisus : Cȑte pânȑi aveȑi ? Iar ei au ȑis : șapte, și puȑini peștișori. Si a poruncit poporului să șeaȑă pre pȑmȑnt. ³⁵ Si luȑnd pre cele șapte pȑni

și pre pești ; mulȑămind, a frȑnt și a dat învățăceilor lui ; iar învățăceii poporului ; și au mȑncat toȑi, și s'au săturat. ³⁷ Si au luat rȑmȑșite de sfȑrȑmituri, șapte coșniȑe pline. ³⁸ Iar cei ce mȑncase, erau ca patru mȑi de bȑrbaȑi afȑrȑ de femeȑ și de copii. ³⁹ Și sloboȑind poporul a intrat în corabie, și a trecut în hotarele Magdalului.

CAP. XVI.

Pentru cei ce au cerut semn din ceriȑ ; pentru aluatul fariseilor ; pentru întrebarea, cea în Cesarea lui Filip ; pentru lepȑdarea de sineȑ și pentru luarea cruceȑ lui Christos ; pentru certarea lui Petru cȑci a grȑit împrotivȑ să nu pȑtimiascȑ Christos și pentru mărturisirea lui.

¹ Si apropiindu-se fariseii și saducheiȑ, ispitindu-l, îl rugȑ pre densul, ca să le arȑte lor semn din ceriȑ.

² Iar el rȑspundȑnd, a ȑis lor : Cȑnd se face searȑ, ȑiceȑi : senin va fi, cȑ se

rosește ceriul. ³ Si dimineata diceți: astă-zi va fi furtună, că se rosește ceriul posomorît. Fătarnicilor, fața ceriului știți să o socotiți; iar semnele vremilor nu puteți? ⁴ Neamul viclean și prea-curvariū, semn caută, și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona profetului; și lăsându-l pre dênșii, s'a dus. ⁵ Si mergend învătăceii lui de ceea parte uitase să iea pâne. ⁶ Iar Iisus le-a dis lor: căutați, și vă păziți de aluatul fariseilor, și al saduceilor. ⁷ Iar ei cugetau întru sine, dicend: că pâne n'am luat. ⁸ Iar Iisus cunoscend, le-a dis lor: Ce cugetați întru voi, puțin credincioșilor, că n'ați luat pâne? ⁹ Dar nu înțelegeți, nici vă aduceți aminte de cele cinci pâni la cele cinci mi, și câte coșuri ați luat? ¹⁰ Nicî de cele șapte pâni la cele patru mi, și câte coșnițe ați luat? ¹¹ Cum nu înțelegeți că nu pentru pâne am dis voi să vă păziți de aluatul fariseilor și al saduceilor. ¹² Atunci au înțeles că nu de aluatul pâni a dis lor să se păziască, ci de învătura fariseilor și a saduceilor.

¹³ Iar viind Iisus în părțile Cesariei lui Filip a întreat pre învătăceii sei dicend: cine îmi dic oamenii că sînt eu Fiul omului? ¹⁴ Iar ei au dis: unii, Ioan Botezătorul; iar alții, Ilie; iar alții Ieremia, seu unul din profeți. ¹⁵ Dis-a lor Iisus: Dar voi cine îmi diceți că sînt? ¹⁶ Si răspundend Simon Petru a dis: Tu ești Hristos fiul lui Dumnezeu celui viu. ¹⁷ Si răspundend Iisus, a dis lui: Fericit ești Simone var Iona, că corp și sânge nu ți-a descoperit ție, ci Tatăl meu cel din ceriuri. ¹⁸ Si eu dic ție: că tu ești Petru, și pre această piatră voi zidi biserica mea, și porțile iadului nu o vor birui pre dênșă. ¹⁹ Si îți voi da ție cheile împărăției ceriurilor, și ori ce vei lega pre pământ va fi legat și în ceriuri și ori ce vei dezlega pre pământ, va fi dezlegat și în ceriuri. ²⁰ Atunci a poruncit învătăceilor sei să nu spue nimenui că el este Christos. ²¹ De atunci a început Iisus a spune învătăceilor sei, că se cuvine lui a merge în Ierusalim, și mult a pătimi de la bētrâni, și de la arhierei, și dela căr-

turari, și a fi omorât, și a treia dia în-
via. ²² Si luându-l pre el Petru, a în-
ceput a-i sta lui împotrivă dicend: mi-
lostiv fii ție Doamne, nu va fi ție a-
cestea. ²³ Iar el întorcându-se a ȁis
lui Petru: mergi după mine satano,
sminteală îmi ești; că nu cugeți cele
ce sînt ale lui Dumnezeu, ci cele ce
sînt ale oamenilor.

²⁴ Atunci Iisus a ȁis învăȁăcelor
seî: Ori-cine voește să vie după mine, să
se lepede de sine, și să-și iea crucea sa,
și să-mi urmeze mie. ²⁵ Că cine va vrea
să-și mântuiască sufletul seû, pierde-l-
va pre el; iar cine își va pierde su-
fletul seû pentru mine, afla-l-va pre el.
²⁶ Că ce folos este omului de ar dobân-
di lumea toată, iar sufletul seû își va
pierde? Sau ce va da omul schimb pen-
tru sufletul seû? ²⁷ Că va să vie fiul
omului întru mărirea Tatălui seû, cu
îngerii lui, și atunci va răsplăti fiește-
cărui, duple faptele lui. ²⁸ Amin
grăesc voi: sînt unii din cei ce stău
aicea, cari nu vor gusta moarte, până
ce vor vedea pre fiul omului viind în-
tru împărăȁia sa.

CAP. XVII.

*Pentru schimbarea la faȁă a lui Chri-
stos; pentru cel lunatic; pentru cei ce
cereaû didrahme.*

¹ Si după șese ȁile a luat Iisus pre
Petru, și pre Iacov, și pre Ioan fratele
lui, și i-a suit pre dênșii în munte înalt
de osebi. ² Si s'a schimbat la faȁă
înaintea lor; și a strălucit faȁă lui ca
soarele; iar hainele lui s'aû făcut albe ca
lumina. ³ Si iată s'aû arătat lor Moisi,
și Ilie, împreună cu dênșul vorbind.
⁴ Si răspundend Petru, a ȁis cătră Ii-
sus: Doamne, bine este noi a fi aicea:
de voești să facem aicea trei colibî: ție
una, lui Moisi una, și una lui Ilie.
⁵ Încă el grăind, iată nor luminos i-a
umbrît pre ei, și iată glas din nor ȁi-
cend: acesta este fiul meû cel iubit,
întru carele am bine voit, pre acesta
să-l ascultați. ⁶ Si auȁind învăȁăcelii
aû cădut pre feȁele sale, și s'aû spăi-
mântat foarte. ⁷ Si apropiindu-se Iisus,
s'a atins de dênșii, și a ȁis: sculați-

vă, și nu vă temeți. ⁸ Si rădicându-și ochii lor, pre nimenea n'au vădutu fără numai pre Iisus singur. ⁹ Si pogorîndu-se ei din munte, le-a poruncit lor Iisus, dîcînd: nimînuî să nu spuneți vederea aceasta, pînă cînd fiul omului se va scula din morți.

¹⁰ Si l-a întrebat pre el învățăceii lui, dîcînd: dar ce dic cărturarii, că se cuvine Ilie să vie mai 'nainte? ¹¹ Iar Iisus răspundînd a dîs lor: Ilie adevă, va veni mai 'nainte, și va așeza toate.

¹² Iar grăesc voi: că Ilie iată a venit și nu l-au cunoscut pre dînsul; ei au făcut lui câte au voit; așa și fiul omului va să pătîmiască de la dînsii. ¹³ Atunci au înțeles învățăceii, că pentru Ioan Botezătorul le-a dîs lor.

¹⁴ Si viind ei la popor s'a apropiat către dînsul un om, îngenunchînd înaintea lui, și dîcînd. ¹⁵ Doamne miluește pre fiul meu, că este lunatic, și rău pătîmește; că de multe ori cade în foc, și de multe ori în apă. ¹⁶ Si l-am adus pre dînsul la învățăceii tei, și n'au putut să-l vindece pre el.

¹⁷ Iar Iisus răspundînd a dîs: o neam necredincios și îndărătnic, pînă cînd voiți fi cu voi?, pînă cînd voiți suferi pre voi? aduceți-l pre el aici la mine. ¹⁸ Si l-a certat pre el Iisus, și a eșit dracul dintr'însul, și s'a tămăduit copilul din ora aceea. ¹⁹ Atunci apropiindu-se învățăceii către Iisus deosebî, a dîs: pentru ce noi n'am putut să-l scoatem pre el? ²⁰ Iar Iisus a dîs lor: pentru necredința voastră. Că amin grăesc voi, de veți avea credință ca un grăunte de muștaru, veți dîce muntelui acestuia mută-te de aici acolo, și se va muta, și nimic nu va fi voi cu neputință. ²¹ Că acest neam nu ese fără numai cu rugăciune și cu post. ²² Si întorcîndu-se ei în Galilea, le-a dîs lor Iisus: va să se dea fiul omului în mânele oamenilor. ²³ Si îl vor omorî pre el, și a treia dî se va scula, și s'au întristat ei foarte.

²⁴ Si viind ei în Capernaum, au venit cei ce lua didrahme către Petru, și au dîs: învățătorul vostru nu dă didrahme? dîs-au, adevărat. ²⁵ Si cînd

a intrat în casă, a apucat Iisus mai înainte de el dîcînd : ce ți se pare Simone? Impărații pămîntului de la care ieai dajdii, sau bir? Dela fiii lor, sîu dela cei streini? ²⁶ Grăit-a Petru lui: de la cei streini. Dis-a Iisus lui: iată dar că sînt slobodi fiii. ²⁷ Ci ca să nu-î smintim pre dînșii, mergînd la mare aruncă undița, și pește carele vei prinde întăi, ia-l; Si deschidînd gura lui, vei afla un statir, acela luându-l dă-l lor pentru mine și pentru tine.

CAP. XVIII.

Pentru cei ce dîceaă cine este mai mare; pentru a nu sminti, pentru pilda de o sută de oi; pentru certarea aproapelui; pentru puterea a lega și a deslega; pentru certarea grezelei fratelui; pentru datornicul cel cu deuce mîi de talanți.

¹ In ora aceia s'au apropiat învățăceii către Iisus, grăind: Oare cine este mai mare întru împărăția ceriurilor? ² Și

chiamănd Iisus un prunc, l-a pus pre el în mijlocul lor și a dîs: ³ Amin grăesc voi: De nu vă veți întoarce și să vă faceți ca pruncii, nu veți intra întru împărăția ceriurilor. ⁴ Că cine se va smeri pre sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare întru împărăția ceriurilor. ⁵ Și orî-cine va primi pre un prunc ca acesta întru numele meu, pre mine mă primește. ⁶ Iar orî-cine va sminti pre unul dintr'acești mici cari cred întru mine, mai de folos 'i-ar fi lui, ca să se spînzure o piatră de moară la grumazul lui, și să se înnece întru adîncul mării. ⁷ Văi lumii de smintele; Că nevoie este să vie smintelele, dar văi omului aceleia prin care vine sminteala. ⁸ Iar de te smintește pre tine mîna ta, sîu piciorul teă, ta-le pre ele și le lea-padă dela tine; mai bine îți este ție, să întri în viață schiop sau ciung, de cât fi aruncat în focul cel vecinic. ⁹ Și ochiul teu de te smintește pre tine, scoate-l pre el, și îl aruncă de la tine;

mai bine este ție cu un ochi să întri în viață, de cât amândoi ochi având, să fii aruncat în gheena focului.

¹⁰ Căutați să nu defăimați pre vre unul dintr'acești mai mici, că ție voi: Că îngerii lor în ceriuri, pururea ved fața Tatălui meu carele este în ceriuri.

¹¹ Că a venit fiul omului să mântuiască pre cel perdut. ¹² Ce vi se pare voi: de va avea un om o sută de oi, și se va rătăci una dintr'ênsele, aș nu lasă pre cele noë decî și noë în munți, și mergend caută pre cea rătăcită? ¹³ Și de i se va întâmpla să o găsiască pre ea, amin grăesc voi, că se bucură de dînsa mai vîrtos de cât de cele noë decî și noë ce nu s'au rătăcit. ¹⁴ Așa nu este voia înaintea Tatălui vostru celui din ceriuri ca să piară unul dintr'acești mici. ¹⁵ Și de-ți va greși ție fratele teū, mergi, și îl muștră pre dînsul între tine și între el singur. Decî de te va asculta, ai dobândit pre fratele teū. ¹⁶ Iar de nu te va asculta, mai iea împreună cu tine încă pre unul, seu doi, ca

prin gura a doë său a trei mărturii să stea tot adevărul. ¹⁷ Iar de nu-i va asculta pre ei, spune-l soborului, și de nu va asculta nici de sobor, să-ți fie ție ca un păgân și vameș.

¹⁸ Amin grăesc voi: Orî câte veți lega pre pămînt, vor fi legate în cer; Si orî-câte veți dezlega pre pămînt, vor fi dezlegate în cer. ¹⁹ Iarăși amin grăesc voi: Că dacă doi din voi se vor uni pre pămînt, pentru tot lucrul ce vor cere, va fi lor dela Tatăl meu, carele este în ceriuri. ²⁰ Că unde sînt doi seu trei adunați întrun numele meu, acolo sînt în mijlocul lor. ²¹ Atunci apropiindu-se cătră dînsul Petru a dis: Doamne, de câte orî va greși mic fratele meu și voi erta lui? aș doară până de șapte orî? ²² Grăit-a Iisus lui: Nu-ți ție până de șapte orî, ci până de șapte decî de orî câte șapte. ²³ Pentru aceasta asemănatu-s'a împărația ceriurilor omului împărat, carele a vrut să iea seama slugilor sale. ²⁴ Si începînd el a lua seama, aș adus la dînsul pre un datornic cu ȳece mi de

talantî. ²⁵ Si ne având el să plătiască, a poruncit domnul lui să-l vinză pre el, și pre femeia lui, și pre copii, și toate câte avea, și să plătiască. ²⁶ Deci cădând servul acela, se închina lui dicând : Doamne, mai îngăduiește-mă pre mine, și îți voi plăti ție tot. ²⁷ Si milostivindu-se domnul servului aceluia, l'a slobo-
dit pre dânsul, și i-a ertat lui și datoria. ²⁸ Iar eșind servul acela, a aflat pre unul din soții sei, carele era dator lui o sută de dinari, și apucându-l pre el îl sugruma, dicând : Plătește-mi ce îmi ești dator. ²⁹ Deci cădând soțul aceluia la picioarele lui, îl ruga pre dânsul dicând : Mai îngăduiește-mă pre mine și-ți voi plăti. ³⁰ Iar el n'a vrut; ci mergând l'a băgat în temință, până când va plăti datoria. ³¹ Iar soții lui vedând cele ce s'a făcut, s'a întristat foarte, și viind, au spus domnului lor toate cele ce s'a făcut. ³² Atunci chemându-l pre el domnul lui, i-a ăis lui : serv vic-
lean, toată datoria aceea ți-am ertat ție, pentru că m'ai rugat. ³³ Dar ție nu ți se cădea să-ți fie milă de soțul teu,

precum și mie m'a fost milă de tine? ³⁴ Si mâniindu-se domnul lui, l'a dat pre el muncitorilor, până ce va plăti toată datoria lui. ³⁵ Așa și Tatăl meu cel ceresc va face voi, de nu veți erta fiește-carele fratelui seu din inimile voastre greșalele lor.

CAP. XIX.

*Pentru cei ce au întrebat, oare se cade bărbatului să-și lase femeia; pentru fa-
menî; pentru punerea mânelor lui Iisus
pre copii; pentru bogatul ce a întrebat
pre Iisus.*

¹ Si a fost când a sfârșit Iisus cu-
vintele acestea, a trecut din Galilea, și a
venit în hotarele Iudeei de ceca parte de
Iordan. ² Si a mers după dânsul popor
mult, și i-a vindecat pre ei acolo.

³ Si au venit la dânsul fariseii is-
pitindu-l pre el și dicând : Oare se cade
omului să-și lase femeia sa pentru fie-
ște ce pricină? ⁴ Iar el răspundând a
ăis lor : Dar n'ați cetit, că cela ce a fă-

cut dintâi, bărbat și femeie i-a făcut pre ei. ⁵ Si a ȑis : Pentru aceasta va lăsa omul pre tatăl seū, și pre muna sa, și se va lipi de femeea sa, și vor fi amândoi un corp. ⁶ Pentru aceea nu mai sînt doi, ci un corp. Decî ce a împreunat Dumneȑeū, omul să nu despartă. ⁷ Dis-aū lui : Dar cum Moisi a poruncit să i-se dea carte de despărțire, și să o lase pre ea ? ⁸ Dis-aū lor : Că Moisi ȑupre învêrtoșarea inimei voastre a dat voie să vê lăsați femeile voastre ; dar din început n'a fost așa. ⁹ Iar grăesc voî : Că ori-cine își va lăsa femeea sa afară de cuvênt de curvie, și va lua alta, prea-curvește, și cela ce va lua pre cea lăsată, prea-curvește. ¹⁰ Dis-aū lui învățaceii lui : Dacă așa este pricina omului cu femeea, nu este de folos a se însura. ¹¹ Iar el a ȑis lor : Nu toți încap cuvêntul acesta, ci celor ce s'a dat. ¹² Că sînt fameni, cariî din pântecelumei lor s'aū născut așa, și sînt fameni, cariî s'aū scopit de oameni ; și sînt fameni, cariî singuri s'aū scopit pre sine pentru împêrăția ceriurilor. Cela ce poate a încăpea, încăpă.

¹³ Atunci s'aū adus la dēnsul prunci, ca să pue mâniale peste ei, și să se roage ; Iar învățaceii i-aū certat pre ei. ¹⁴ Iar Iisus a ȑis lor : Lăsați prunci, și nu-i opriți pre ei a veni la mine, că a unora ca acestora este împêrăția ceriurilor. ¹⁵ Si puindu-și preste ei mâ-nile, s'a dus de acolo.

¹⁶ Si iată oare-carele viind la el, a ȑis lui : învățatoriule bune, ce bine voiū face ca să am viața de veci ? ¹⁷ Iar el a ȑis lui : Ce îmi ȑicî bun ? Nimenî nu este bun, fără numai unul Dumneȑeū. Iar de voești să întri în viață, păzește poruncile. ¹⁸ Dis-a lui : Care ? Iar Iisus a ȑis : Să nu uciȑi, să nu prea-curvești, să nu furi, să nu fiî mărturie minci-noasă. ¹⁹ Cîntește pre tatăl tēu și pre mună-ta, și să iubești pre vecinul tēu, ca însuți pre tine. ²⁰ Dis-a lui tēnărul : toate acestea le-am păzit din tinerețile mele ; ce încă îmi lipsește ? ²¹ Dis-a Iisus lui : De voești să fiî desăvêrșit, mergi, vinde-ți averile tale, și le dă săracilor, și veî avea comoară în cer, și vino urmează mie. ²² Iar tēnărul auȑind

cuvântul, s'a dus întristat ; că avea
avuții multe. ²³ Iar Iisus a ȃis învăța-
ceilor seî : Amin grăesc voi : Că cu a-
nevoie va intra bogatul întru împărăția
ceriurilor. ²⁴ Si iarăși grăiesc voi :
Că mai lesne este a trece cămila prin
urechile acului, de cât bogatul a intra
întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁵ Iar
învățăceii lui auȃind, s'au îngrozit
foarte, ȃicȃnd : dar cine poate să se mân-
tuiască ? ²⁶ Iar Iisus căutȃnd, a ȃis lor :
La oameni aceasta este cu neputinȃ,
iar la Dumnezeu toate sînt cu putinȃ.
²⁷ Atunci rȃspunȃnd Petru, a ȃis
lui : Iatȃ noi am lȃsat toate și am ur-
mat ȃie ; oare ce va fi noi ? ²⁸ Iar Iisus
a ȃis lor : Amin grăiesc voi, că voi cei
ce aȃi urmat mie, întru a doa naștere,
cȃnd va șede a fiul omului pre scaunul
mȃrireî sale, veȃi șede a și voi pre doȃ-
spre-dece scaune, judecȃnd pre cele
doȃ-spre-dece seminȃii ale lui Israil.
²⁹ Si tot carele a lȃsat case, seȃu frȃȃi seȃu
surorî, seȃu tatȃ, seȃu mȃmȃ, seȃu femeȃ
seȃu feciorî, seȃu holde, pentru numele
meȃ, însutit va lua și viaȃă vecinicȃ

va moșteni. ³⁰ Si mulȃi dintȃi vor fi
pre urmȃ, și de pre urmȃ, întȃi.

CAP. XX.

*Pentru lucrȃtorii, cei tocmiȃi la vie ;
pentru suirea lui Iisus în Ierusalim spre
patimȃ ; pentru feciorii lui Zevedei ; pen-
tru doȃ orbi.*

¹ Cȃ asemenea este împărăția ceriu-
rilor omului stȃpȃn al casei, carele a
eșit dis-de-dimineȃȃ să tocmiascȃ lu-
crȃtorî la via sa. ² Si tocmindu-se cu
lucrȃtorii cȃte un dinar pe ȃi, i-a trimis
pre ei în via sa. ³ Si eșind la a treia orȃ
a vȃȃut pre alȃii stȃnd în tȃrg fȃrȃ de
lucru. ⁴ Si a ȃis și acelora, mergeȃi și
voi în vie, și ce va fi cu dreptul voi ȃa
voi ; Iar ei au mers. ⁵ Iarȃși eșind
într'a șȃsea și într'a noa orȃ, a fȃcut
asemenea. ⁶ Iar într'a un-spre-decea orȃ
eșind, aflat'a pe alȃii stȃnd fȃrȃ de lu-
cru, și a ȃis lor : Ce aȃi stȃtut aici toa-
tȃ ȃioa fȃrȃ de lucru. ⁷ ȃis-au lui : Cȃ
nimenî pre noi nu ne-a tocmȃt. ȃis-a

lor: merge-ți și voi în via mea, și ce va fi cu dreptul veți lua. ⁸ Iar dacă s'a făcut seară, a ȋis domnul viei către ispravnicul seu : Chiamă pre lucrători, și li dă lor plata, începând dela cei de pre urmă pînă la cei dintâi. ⁹ Deci viind cei dela a un-spre-decea oră aũ luat cîte un dinar. ¹⁰ Iar viind cei dintâi, socotia că vor lua mai mult, și aũ luat și ei cîte un dinar. ¹¹ Iar după ce aũ luat, grăia împotriva stăpînului casei, ȋicînd: ¹² Că acești de pre urmă o oră aũ lucrat, și i-ai făcut pre dînsii întocma cu noi, cari am purtat greutatea ȋilei și zăduful. ¹³ Iar el rîspundînd, a ȋis unuia dintr'ênșii: Prietene, nu-ți fac ȋie strîmbătate, aũ nu cîte un dinar te-ai tocmît cu mine? Iați al teũ, și mergi: ¹⁴ Că voiesc și acestui de pre urmă să-l dau ca și ȋie. ¹⁵ Aũ doară nu mi se cade să fac eu ce voiu vrea cu ale mele? aũ este ochiul teu viclean, pentru că eu sînt bun? ¹⁶ Așa vor fi cei de pre urmă întâi, și cei dintâi, pre urmă. Că mulți sînt chîemați, dar puțini aleși.

¹⁷ Si suindu-se Iisus în Ierusalim, a

luat pre cei doi-spre-dece învîțăcei deosebi pe cale, și li-a ȋis lor: ¹⁸ Iată ne suim în Ierusalim, și fiul omului se va da arhierilor, și cîrturarilor și-l vor judeca pre el spre moarte. ¹⁹ Si-l vor judeca pre el spre moarte ca să-l batjocuda pre el neamurilor ca să-l batjocuriască, și să-l bată, și să-l rîstigniască, și a treia ȋi va învia. ²⁰ Atunci s'a apropiat către dînsul muma fiilor lui Zevedei împreună cu fiii sei, închinîndu-se și cerînd oare-ce de la dînsul. ²¹ Iar el a ȋis ei: Ce voiești? ȋis-a lui: ȋi, ca să șeadă acești doi fii ai mei, unul de-a dreapta ta, și altul de-a stînga ta, întru împărăția ta. ²² Iar Iisus rîspundînd, a ȋis: Nu știți ce cereți. Puteți, să beați păharul carele voiu să-l beau eu; și cu botezul, cu carele eu mă botez, să vă botezați? ȋis-a lui: Putem. ²³ Si a grăit lor: Păharul meu cu adevărat veți bea și cu botezul, cu carele eu mă botez, vă veți boteza; Iar aședea de dreapta mea, și de-a stînga mea, nu este al meu a da, ci celor ce s'a gătît de la Tatăl meu. ²⁴ Si aũdînd cei ȋece, s'aũ mîniat pentru cei doi frați. ²⁵ Iar

Iisus chiemându-i pre dênșii, a ȝis :
 Știți că domni pĂgĂnilor îi domnesc pre
 ei, și cei mari îi stĂpĂnesc pre dênșii.
 26 Iar întru voi nu va fi așa ; ci carele
 întru voi va vrea să fie mai mare, să fie
 voi slugă. 27 Si carele întru voi va
 vrea să fie întâi, să fie voi slugă. 28 Pre-
 cum și fiul omului, n'a venit să-l
 lujiască lui, ci să slujiască el și să-și
 dea sufletul seu, răscumpărare pentru
 mulți.

29 Si eșind ei din Ierihon, au mers
 după dênșul popor mult. 30 Si iată doi
 orbi ședând lângă cale, auzind că Iisus
 trece, au strigat, grăind : Miluește-ne
 pre noi Doamne, fiul lui David. 31 Iar
 poporul i-au certat pre dênșii să tacă ;
 iar ei mai tare strigau grăind : Milueș-
 te-ne pre noi Doamne, fiul lui David.
 32 Si stând Iisus i-a strigat pre dênșii,
 și a ȝis : Ce voiți să ve fac voi ? 33 ȝis-
 a lui : Doamne să se deșchiȝă ochii noștri.
 34 Si făcându-i-se milă lui Iisus s'a a-
 tins de ochii lor, și îndată au văȝut o-
 chii lor, și au mers duple dênșul.

CAP. XXI.

*Pentru asină și pentru mânzul ei ; pen-
 tru zarafi, și alți târgoveți ce i-a scos din
 biserică ; pentru cei orbi și schiopi ; pen-
 tru smochinul cel uscat ; pentru speranȝa
 în Dumnezeu ; pentru Archiereii și bătră-
 ni ce au întreat pre Domnul de puterea
 lui ; pentru pilda a doi fii ce i-a trimis să
 lucreze în vie ; pentru via ce o a dat lucră-
 torilor.*

1 Si când s'a apropiat de Ierusalim,
 și a venit în Vitsfaghi la muntele Masli-
 nilor, atunci Iisus a trimis doi învĂ-
 țacei, ȝicându-le lor. 2 Mergeți în sa-
 tul carele este înaintea voastră, și nu-
 mai de cât veți găsi o asină legată și
 mânz cu dênșă, deslegându-o o aduce-
 ȝi la mine. 3 Și de va ȝice voi cine-
 va ceva, veți ȝice, că acestea Domnu-
 lui trebuesc, și numai decât le va tri-
 mite pre ele. 4 Iar acestea toate s'au
 făcut, ca să se pliniască ceea ce s'a
 ȝis prin profetul ce ȝice : 5 ȝiceți fe-
 tei Sionului : Iată împĂratul tĂu vine
 la tine blând, și ședând pre asină și pre

mânz fiul celei de sub jug. ⁶ Și mergând învățăceii au făcut precum le-a poruncit lor Iisus. ⁷ Au adus asina și mânzul, și au pus de-asupra lor veșmintele sale, și a ședut pre dênsele. ⁸ Și cei mai mulți din popor, așterneau veșmintele sale pre cale; iar alții tăia stâlpari din copaci, și așterneau pre cale. ⁹ Iar popoarele cele ce mergea înainte, și cele ce venia pre urmă, striga, dicând: Osana fiului lui David, bine cuvântat este cel ce vine întru numele Domnului, Osana întru cei de sus. ¹⁰ Și intrând el în Ierusalim, s'a cutremurat toată cetatea, dicând: Cine este acesta? ¹¹ Iar poporul dicea: Acesta este Iisus profetul cel din Nazaretul Galileii.

¹² Și a intrat Iisus în biserica lui Dumnezeu, și a scos pre toți cei ce vindea și cumpăra în biserică, și mesele schimbătorilor de bani le-a răsturnat, și scaunele celor ce vindea porumbi. ¹³ Și așis lor: Scris este: Casa mea casă de rugăciune se va chema, iar voi o ați făcut pre dênșă peșteră tâlharilor. ¹⁴ Și

a venit la dênșul șchiopi și orbi în biserică, și vindeca pre ei. ¹⁵ Iar vedând arhieriei și cărturarii minunile ce a făcut, și pruncii strigând în biserică și dicând: Osana fiul lui David, s'au măniat. ¹⁶ Și i-așis lui: Audi ce diceaștia? Iar Iisus așis lor: Adevărat, au nici o dată n'ati citit: că, din gura pruncilor, și a celor ce sug, ai săvârșit laudă? ¹⁷ Și lăsându-i pre ei, a eșit afară din cetate la Vitania, și s'a sălășluit acolo.

¹⁸ Iar a doua zi întorcându-se în cetate a flămândit. ¹⁹ Și vedând un smochin lângă cale, a venit la dênșul și n'a aflat nimic într'ênșul, fără numai frunze; și așis lui: De acum să nu se mai facă din tine rod în viac. Și îndatăși s'a uscat smochinul. ²⁰ Și vedând învățăceii s'au minunat, dicând: Cum îndată s'a uscat smochinul? ²¹ Și răspundând Iisus așis lor: Amin dice voi de veți avea credință și nu vă veți îndoi, nu numai cea a smochinului veți face, ci și muntelui acestuia de veți dice: Ridică-te și te aruncă în marea, va

fi. ²² Si toate ori câte veți cere într-o rugăciune, credând, veți lua.

²³ Si viind el în biserică, a mers la dânsul când învăța, arhieriei și bătrânii poporului, dicând: Cu ce putere faci acestea, și cine ți-a dat ție puterea aceasta? ²⁴ Si răspundând Isus, a ȳis lor: Intreba-voi și eu pre voi un cuvânt, pre carele de mi'l veți spune mie, și eu voi spune voi cu ce putere fac acestea. ²⁵ Botezul lui Ioan de unde a fost? Din cer, se'u de la oameni? Iar ei cugetau într-o sine, dicând: de vom ȳice din cer, va ȳice noi: dar pentru ce n'ați creȳut lui? ²⁶ Iar de vom ȳice, de la oameni; ne temem de popor, că toți au pe Ioan ca pre un profet. ²⁷ Si răspundând lui Isus, au ȳis: Nu știm. ȳis-a lor și el: Nici eu nu voi spune voi cu ce putere fac acestea.

²⁸ Dar ce vi se pare voi? Un omă avea doi feciori, și mergând la cel dintâi i-a ȳis: Fiule, mergi astă-ȳi de lucrează în via mea. ²⁹ Iar el răspundând a ȳis: nu voi; iar mai pe urmă

căindu-se, a mers. ³⁰ Si mergând la celălalt a ȳis așisderea; iar el răspundând a ȳis: Eu Doamne voi merge, și n'a mers. . . . .
³¹ Carele dintr'acești doi, a făcut voia tatălui se'u? ȳis-au lui: Cel dintâi; ȳis-a lor Isus: Amin ȳic voi: că va-meși și curvele merg mai înainte de voi într-o împărăția lui Dumnezeu. ³² Că a venit la voi Ioan în calea dreptății, și n'ați creȳut lui; iar vameșii și curvele au creȳut lui; iar voi vedând, nu v'ați căit după aceea să credeți lui.
³³ Ascultați altă pildă: Un om era stăpân al casei, carele a sădit vie, și o a îngrădit împrejur cu gard, și a săpat într'ênsa teasc, și a zidit turn, și o a dat lucrătorilor, și s'a dus departe. ³⁴ Iar când s'a apropiat vremea roadelor, a trimis pe slugile sale la lucrători, ca să iea rodul ei. ³⁵ Iar lucrătorii primind pre slugile lui, pre unul l-a bătut; iar pre altul l-a omorât, iar pre altul cu pietre l-a ucis. ³⁶ Iar răși a trimis pre alte slugi mai multe de cât cele dintâi, și li-au făcut lor

așisderea. ³⁶ Iar mai pre urmă a trimis la ei pre fiul său, dicend: se vor rușina de fiul meu. ³⁷ Iar lucrătorii vedend pre fiul, au dis întru sine: Aceasta este moștenitoriul; veniți să-l omorîm pre el, și să stăpănim moștenirea lui. ³⁸ Si prindendul pre el l-au scos afară din vie și l-a omorît. ³⁹ Deci lucrătorilor aceloră? ⁴⁰ Dis-au lui: Pre cei răi, rău îi va perde, și viea o va da altor lucrători, care vor da rodurile lor în vremea lor. ⁴¹ Dis-a lor Iisus: Ați năvălit citit în Scripturi: Piatra pe care nu o au băgat în seamă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiului, de la Domnul s'a făcut aceasta, și este minunată întru ochii noștri.

⁴² Pentru aceasta dic voi: Că se va lua de la voi împărăția lui Dumnezeu, și se va da neamului carele va face rodurile ei. ⁴³ Si cel ce va cădea preste piatra aceasta, se va sfărâma; iar preste carele va cădea, îl va spulbera. ⁴⁴ Si audind archiereii și fariseii pildele lui, au cunoscut că pentru densii

grăește. ⁴⁵ Si căutând să-l prindă pre el, s'au temut de popor, de vreme ce ea pre un profet îl avea pre el.

CAP. XXII.

Pentru cei chemați la nuntă; pentru cei ce au întrebat pre Domnul, cade-se a da dajdie împăratului; pentru saducheii ce nu primesc învierea; pentru legiuitorii ce a întrebat pre Iisus, ce bine va face? pentru întrebarea Domnului, al cui Fiu îi dic cărturarii că este el.

¹ Si răspundend Iisus iarăși a grăit lor în pilde, dicend: ² Asemănatu-s'a împărăția ceriului omului împărat, carele a făcut nuntă fiului său. ³ Si a trimis pre slugile sale să cheme pre cei chemați la nuntă, și nu vrea să vie. ⁴ Iarăși a mai trimis pre alte slugi, dicend: diceți celor chemați, iată că am gătit prânzul meu; juncii mei și cele hrănite ale mele s'au junghiat și toate sînt gata veniți la nuntă. ⁵ Iar ei

nebăgând seamă s'aũ dus, unul la holda sa, altul la neguțitoria sa. ⁶ Iar ceilalți prindend pre slugile lui i-aũ pedepsit și i-aũ omorît pre ei. ⁷ Si aũdind împăratul acela, s'a mânia, și trimițind oștile sale, aũ pierdut pre ucigașii aceia, și cetatea lor o aũ ars. ⁸ Atuncia ȁis slugilor sale: Iatã nunta este gata; iar cei chemați n'aũ fost vrednici. ⁹ Deci mergeți la rãspîntiile cãilor, și pre cãți veți afla, îi chemați la nuntã. ¹⁰ Și eșind slugile acelea la rãspîntii, aũ adunat pre toți cãți aũ aflat și rãi și buni; și s'a umplut nunta de cei ce ședea. ¹¹ Și intrând împăratul sã vadã pre cei ce ședea, vëdut-a acolo pre un om ce nu era îmbrăcat în hainã de nuntã. ¹² Si i-a ȁis lui: Prietene, cum ai intrat aici, ne avënd hainã de nuntã? Iar el tăcea. ¹³ Atuncia ȁis împăratul slugilor: Legându-i lui mânil și picioarele, luați-l pre dënsul, și-l aruncați întru întunericul cel mai din afarã, acolo va fi plângerea, și scrișnirea dinților. ¹⁴ Cã mulți sînt chemați dar puțini aleși.

¹⁵ Atuncî mergënd fariseii sfat aũ făcut ca sã-l prindë pre el în cuvënt. ¹⁶ Si aũ trimis pre învățaceii lor împreună cu irodianii, ȁicënd: Învătătorule, știm cã adevërate ești, și calea lui Dumnezeu întru adevër înveți, și nu-ți este grijã de nimenea, cã nu cauți în fața oamenilor. ¹⁷ Decî spune-ne noi, ce ți se pare ție? Se cade a da dajdie Cesarului, sêu nu? ¹⁸ Iar Iisus cunoscënd viclesugul lor, a ȁis: Ce mē ispititi fățarnicilor? Arătați-mi mie banul dajdiei. ¹⁹ Iar ei aũ adus lui un dinariu. ²⁰ Si a ȁis lor: Al cui este chipul acesta și scriptura cea de pre el? ²¹ ȁis-a lui: Ale Cesarului. Atuncî a ȁis lor: Dați înapoi dar cele ce sînt ale Cesarului, Cesarului; Si cele ce sînt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu. ²² Si aũdind s'aũ mirat, și lăsându-l pre el, s'aũ dus. ²³ Intr'acea ȁi, aũ venit la dënsul saducheii cari ȁic cã nu este înviere, și l-aũ întrebat pre el, ȁicënd: ²⁴ Învătătorule, Moisi a ȁis: De va muri cineva ne avënd feciori, sã iea fratele lui

pre femeea lui, și să ridice sēmânța fratelui său. ²⁵ Deci era la noi șapte frați, și cel dintăi înșurându-se, a murit, și neavând sēmânță, a lăsat pre femeea sa fratelui său. ²⁶ Așisderea și al doilea, și al treilea, până la al șeptelea. ²⁷ Iar mai pre urmă de toți a murit și femeea. ²⁸ Deci la înviere, a căruia dintr'acei șapte va fi femeea? că toți o au avut pre ea. ²⁹ Iar Iisus a dis lor: Vă rătăciți neștiind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. ³⁰ Că la înviere, nici se însoară nici se mărită, ci ca îngeri lui Dumnezeu în ceriș sînt. ³¹ Iar pentru învierea morților, au n'ați citit, cea ce s'a dis voi de la Dumnezeu, grăind: ³² Eu sînt Dumnezeu lui Avraam, și Dumnezeu lui Isaac, și Dumnezeu lui Iacov; Nu este Dumnezeu, Dumnezeu al morților, ci al viilor. ³³ Și auzind poporul se mira de învățătura lui.

³⁴ Iar fariseii auzind că a astupat gurile saducheilor, s'au adunat împreună. ³⁵ Și l'au întrebat pre el unul din ei învățătorii de lege, ispitindu-l

pre e, și dicend: ³⁶ Învățătorule, care poruncă este mai mare în lege? ³⁷ Iar Iisus a dis lui: Să iubești pre Domnul Dumnezeuul tău; cu toată inima ta, și cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul tău; aceasta este întâia și mai mare poruncă. ³⁸ Iar a doua asemenea aceștia: Să iubești pre aproapele tău, ca însuși pre tine. ³⁹ Intr'aceste două porunci toată legea și profeții se spânzură. ⁴⁰ Și fiind adunați fariseii, i-a întrebat pre ei Iisus dicend: ⁴¹ Ce vi se pare voi de Christos? al cu fiu este? dis-au lui: al lui David. ⁴² Dis-a lor: Dar cum David cu Duhul îl numește pre el Domna? dicend: ⁴³ Dis-a Domnul Domnului meu: ședî de-a dreapta mea, până ce voi pune pe vrășmașii tăi așternut picioarelor tale. ⁴⁴ Deci dacă David îl numește pre el Domn cum fiu al lui este? ⁴⁵ Și nimeni nu putea să răspundă lui cuvînt nici a mai îndrăsnit cine-va dintr'acea ță, să-l mai întrebe pre el.

CAP. XXIII.

*Pentru scaunul lui Moisi; pentru fă-
țarnicia cărturarilor; pentru că nu se
cade să chiemăm învățători și părinți
pre pământ; pentru ticălogirea fariseilor.*

¹ Atunci Iisus a grăit popoarelor, și
învățăceilor sei dicând: ² Pre scaunul
lui Moisi auședut cărturarii și farisei.
³ Deci toate câte vor dice voi să păziți,
păziți și faceți; Iar duple lucrurile lor
nu faceți; Că dic, și ei nu fac. ⁴ Că
leagă sarcini grele și anevoe de pur-
tat, și le pun pre umerile oamenilor;
iar ei nici cu degetul lor nu vor să
le miște pre ele. ⁵ Și toate lucrurile
lor le fac ca să se vadă de oameni;
că își lațesc filactiriile lor, și își mă-
resc cepragile hainelor sale. ⁶ Și în-
besc șederile cele mai întâi la ospete,
și scaunele cele mai de sus în Sina-
goge. ⁷ Și închinăciunile prin târ-
guri, și a se chema de oameni: Ravi
Ravi. ⁸ Iar voi să nu vă numiți Ravi,
că unul este dascălul vostru, Christos.
Iar voi toți frați sînteți. ⁹ Și tata să

nu chemați voi pre pământ. Că unul
este tatăl vostru cel din ceriuri. ¹⁰ Nici
să vă numiți învățători, că unul es-
te învățătorul vostru Christos. ¹¹ Iar
cel ce este mai mare între voi, să fie
voi slugă. ¹² Că cel ce se va înălța
pre sine, se va smeri; și cel ce se va
smeri pre sine, se va înălța.
¹³ Ci vai voi cărturarilor și farisei-
lor fățarnici, că mâncați casele vedu-
velor, și cu pricină, îndelung rugân-
du-vă; pentru aceasta mai multă o-
sândă veți lua. ¹⁴ Vai voi cărtura-
rilor și fariseilor fățarnici, că în-
chideți împărăția ceriurilor înaintea
oamenilor; că voi nu intrați, nici pre
cei ce vor să între nu-i lăsați. ¹⁵ Vai
voi cărturarilor și fariseilor fățar-
nici, că încunjuțați marea și usca-
tul, ca să faceți un nemernic, și da-
că se face, îl faceți pre el fiu Gheenii în-
doit de cât voi. ¹⁶ Vai voi povățuitori
orbi, cari diceți: că cel ce se va jura
pre biserică, nimic nu este; iar cel
ce se va jura pre aurul bisericeii, vi-
novat este. ¹⁷ Nebuni și orbi, că ce-

este mai mare, aurul, s^{eu} biserica care s^{ân}tește pre aur? ¹⁸ Si cel ce se va jura pre altariu, nimic nu este; iar cel ce se va jura pre darul ce este deasupra lui, vinovat este. ¹⁹ Nebun și orb, că ce este mai mare, darul, s^{eu} altariul care s^{ân}tește pre dar? ²⁰ Deci cela ce se jură pre altariu se jură pre el, și pre toate care s^înt deasupra lui. ²¹ Si cela ce se jură pre biserică, se jură pre ea, și pre ceea ce locuște într'ênsa. ²² Si cela ce se jură pre ceri^u, se jură pre scaunul lui Dumnezeu și pre ceea ce șade pre el.

²³ Vai voi Cărturarilor și fariseilor fățarnici, că deciu iți izma, și măriul și kimenul, și ați lăsat cele mai grele ale legii, judecata și mila, și credința; acestea se cădea să le faceți, și acelea să nu le lăsați. ²⁴ Povețuitori orbi cari strecurați tîntariu, și înghițiți cămila. ²⁵ Vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici, că curățiți, partea cea din-afară a paharului și a blidului; iar din-lăuntru s^înt pline de răpire și de nedreptate. ²⁶ Farisee oarb!

curătește întâi partea cea din-lăuntru a paharului și a blidului, ca să fie și cea din-afară curată. ²⁷ Vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici, că vă asemănați mormânturilor celor văruiate, care din-afară se arată frumoase; iar din-lăuntru s^înt pline de oasele morților, și de toată necurăția. ²⁸ Așa și voi, din-afară vă arătați oamenilor drepti; iar din-lăuntru s^înteți plini de fățarnie și de fără-de-lege.

²⁹ Vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici că zidiți mormânturile profeților și împodobiți gropile dreptilor. ³⁰ Si diceți: de am fi fost în zilele părinților noștri n'am fi fost părtașilor întru sângele profeților. ³¹ Drept aceea înșivă mărturisiți de voi că s^înteți fi ai celor ce au omorît pre profeți. ³² Si voi împliniți măsura părinților voștri. ³³ Serpi, pui de năpârci, cum veți scăpa de judecata Gheeni? ³⁴ Pentru aceasta iată eu trimit la voi profeți și înțelepți și cărturari, și dintru d^ênșii veți ucide și veți răstigni, și dintru d^ênșii veți bate în soboarele voastre, și-î veți goni

din oraș în oraș. ³⁵ Ca să vie asupra voastră tot sângele drept carele s'a vërsat pre pământ, dela sângele lui Abel celui drept, până la sângele Zahariei fiul Varahiei, pre carele l-ați omorât între biserică și între altar. ³⁶ Amin grăesc voi, vor veni acestea toate preste neamul acesta. ³⁷ Ierusalime! Ierusalime! cel ce ai omorât pre profeți, și ai ucis cu pietre pre cei trimiși la tine; de câte ori am vrut să adun pre fiții tei, în ce chip adună găina puii sei sub aripă, și nu ați vrut. ³⁸ Iată să lasă voicasa voastră pustie. ³⁹ Că dic voi: De acum nume veți mai vedea, până când veți dice: bine-cuvântat este cel ce vine întru numele Domnului.

CAP. XXIV

Pentru pustiirea Ierusalimului, și stricarea bisericii; pentru semnele sfârșitului lumii, și ale venirii lui Christos; pentru ziua și ora aceia, cum că nimeni nu o știe.

¹ Și eșind Iisus din biserică mergea,

și s'a apropiat către densusul învătăceii lui, ca să-i arate lui zidurile bisericii. ² Iar Iisus a ȳis lor: Vedeți acestea toate? Amin grăesc voi; nu va rămânea aici piatră pre piatră, care să nu se risipiască.

³ Si ședând el pre muntele Maslinilor s'a apropiat către densusul învătăceii lui deosebi, dicând: spune noi când vor fi acestea? Si care este semnul venirii tale, și a sfârșitului veacului? ⁴ Si răspundând Iisus a ȳis lor: Căutați să nu vă amăgiască cine-va pre voi. ⁵ Că mulți vor veni întru numele meu, dicând: Eu sint Christos; și pre mulți vor înșela. ⁶ Si veți să aȳiți de răsboaie și vești de răsboaie; căutați să nu vă spăimântați. ⁷ Că se cuvine toate acestea să fie; ci încă nu va fi atunci sfârșitul. ⁸ Că se va scula neam preste neam, și împărăție preste împărăție; și vor fi foamete și ciurme, și cutremure pre alocurea, ci acestea toate vor fi începătură a durerilor. ⁹ Atunci vă vor da pre voi în necazuri, și vă vor omorî pre voi; și veți fi urțiți de toate neamurile pentru nu-

mele meū. ¹⁰ Și atunci se vor sminti mulți, și se vor vinde unul pre altul. ¹¹ Și mulți profeți mincinoși se vor scula, și vor înșela pre mulți. ¹² Și pentru înmulțirea fetei de-legii, va răci dragostea a multora. ¹³ Iar cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui. ¹⁴ Și se va predica această evanghelie a împărăției întru toată lumea, întru mărturie la toate neamurile; și atunci va veni sfârșitul. ¹⁵ Deci când veți vedea urăciunea pustiirii, care s'a ȋis prin Daniil profetul, stând în locul cel sânt (cela ce citește să înțeleagă); ¹⁶ Atunci cei din Iudea să fugă la munți. ¹⁷ Și cel ce va fi pre casa, să nu se pogoare să ia ceva din casa sa. ¹⁸ Și cel ce va fi în câmp, să nu se întoarca înapoi să ia haina sa. ¹⁹ Iar voi celor ce vor avea în pânțele, și celor ce vor apleca în ȋilele acelea. ²⁰ Ci rugați-vă, ca să nu fie fuga voastră iarnă, nici sâmbata. ²¹ Că va fi atunci necaz mare, carele nu a fost din începutul lumii până acum, nici va fi. ²² Și de

nu s'ar fi scurtat ȋilele acelea, nu s'ar fi mântuit tot corpul; ci pentru cei aleși se vor scurta ȋilele acelea. ²³ Atunci de va ȋice voi cine-va: iată aici este Christos, seū a-colo; să nu credeți. ²⁴ Că se vor scula Christosi mincinoși, și profeți mincinoși, și vor da semne mari și minuni, cât să amăgiască de va fi cu putință și pre cei aleși. ²⁵ Iată mai înainte am spus voi. ²⁶ Deci de vor ȋice voi: iată în pustie este, să nu eșiți; iată în cămări, să nu credeți. ²⁷ Că precum ese fulgerul dela răsărituri, și se arată până la apusuri, așa va fi și venirea Fiului omului. ²⁸ Că unde va fi corpul cel mort, acolo se vor aduna vulturii. ²⁹ Însă îndată după necazul acelor ȋile, soarele se va întuneca, și luna nu își va da lumina sa, și stelele vor cădea din ceriū, și puterile ceriurilor se vor clăti. ³⁰ Și atunci se va arăta semnul fiului omului pre ceriū, și atunci vor plânge toate semințiile pământului, și vor vedea pre fiul omului viind pre norii ceriului

cu putere și cu mărire multă. ³¹ Și va trimite pre îngerii sei, cu glas mare de trâmbiță, și vor aduna pre cei aleși ai lui din cele patru vânturi, de la marginile ceriurilor, până la marginile lor. ³² Iar de la smochin vă învățați pildă: când mlădița lui este moale și înfrunzește, știți că aproape este vara. ³³ Așa și voi, când veți vedea acestea toate, să știți că aproape este lângă uși.

³⁴ Amin grăiesc voi: Nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi. ³⁵ Cериul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

³⁶ Iar de ziua aceea și ora, nimeni nu știe, nici îngerii din ceriuri, fără numai Tatăl meu singur. ³⁷ Că precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și venirea fiului omului. ³⁸ Și precum era în zilele cele mai 'nainte de potop, mânca și bea, se însura și se mărita, până în ziua întru care a intrat Noe în corabie; ³⁹ Și n'a știut, până când a venit potopul și a luat pre toți; așa va fi și venirea fiului omului. ⁴⁰ Atunci doi vor fi în câmp, unul se va lua, și altul se va lăsa. ⁴¹ Doi

măcinând la moară, una se va lua, și alta se va lăsa.

⁴² Deci priveghiați, că nu știți în care oră domnul vostru va veni. ⁴³ Iar aceea ta să știți, că de ar ști stăpânul casei în care oră va veni turul, ar priveghia, și n'ar lăsa să-i sape casa lui. ⁴⁴ Pentru aceasta și voi fiți gata, că în ora care nu gândiți, fiul omului va veni. ⁴⁵ Oare cine este sluga cea credincioasă și înțeleaptă, pre care l-a pus domnul seupresteslugile sale, casă le dea lor hrană la vreme? ⁴⁶ Fericită este sluga aceea pre carele viind domnul seup il va afla făcând așa. ⁴⁷ Amin grăiesc voi: că preste toate averile sale il va pune pre el. ⁴⁸ Iar de va dice acea slugă rea întru inima sa: zăbovește domnul meu a veni. ⁴⁹ Și va începe a bate pre soțiile sale și a mânca și a bea cu bețivii. ⁵⁰ Veni-va domnul slugii accia, în ziua întru care nu așteaptă, și în ora întru care nu știe. ⁵¹ Și îi va tăia pre el în două, și partea lui cu fățarnicii o va pune; acolo va fi plângerea și scrișnirea dinților.

CAP. XXV.

Pentru cele de ce fecioare; pentru cel ce a luat talanți; pentru venirea lui Christos la judecată.

¹ Atunci se va asemăna împărăția cerurilor cu de ce fecioare, care luându-și candelile sale, au eșit întru întâmpinarea Mirelui. ² Și cinci dintre ele erau înțelepte; iar cinci nebune. ³ Cele nebune luându-și candelile sale, n'a luat cu sine unt-de-lemn. ⁴ Iar cele înțelepte au luat unt-de-lemn în vasele sale, cu candelile sale. ⁵ Și zăbovind Mirele, au dormitat toate, și au dormit. ⁶ Iar la miezul nopții s'a făcut strigare: Iată mirele vine, eșiți întru întâmpinarea lui. ⁷ Atunci s'au sculat toate fecioarele acelea, și s'au împodobit candelile sale. ⁸ Iar cele nebune au spus celor înțelepte: dați-ne noi din untul-de-lemn al vostru, că se sting candelile noastre. ⁹ Și au răspuns cele înțelepte, dicând: nu cumva nu ne va ajunge noi și voi? ci mai bine mergeți la cei ce vînd și ve cumpărați voi. ¹⁰ Iar mergînd ele să cumpere, ve-

nit-a Mirele; și cele ce erau gata au intrat cu el la nuntă, și s'a închis ușa. ¹¹ Iar mai pre urmă au venit și cele-lalte fecioare, dicînd: Doamne, Doamne, deschide noi. ¹² Iar el răspundînd, a spus: Amin dic voi, nu ve știu pre voi. ¹³ Drept aceea priveghiați, că nu știți ziua, nici ora întru carele fiul omului va veni.

¹⁴ Că în ce chip un om mergînd departe a chemat slugile sale, și le-a dat lor avuția sa. ¹⁵ Și unuia i-a dat cinci talanți; iar altuia doi; iar altuia unu, fiește căruia dupe puterea lui; și s'a dus îndată. ¹⁶ Deci mergînd cel ce luase cinci talanți, a lucrat cu dînsii, și a făcut alți cinci talanți. ¹⁷ Așisderea și cel cu doi, a dobîndit și acesta alți doi. ¹⁸ Iar cel ce luase unul, ducîndu-se a săpat în pămînt și a ascuns argintul domnului său. ¹⁹ Iar după multă vreme, a venit domnul slugilor aceloră, și a făcut socoteală cu dînsii. ²⁰ Și viind cel ce a luat cinci talanți, a adus alți cinci talanți dicînd: Doamne, cinci talanți mi-ai dat mie; iată alți cinci talanți am dobîndit cu ei. ²¹ Dis-a lui domnul său:

bine slugă bună și credincioasă, preste puține ai fost credincios, preste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului te. ²² Și viind și cel ce a luat doi talanți, a dis: Doamne, doi talanți mi-ai dat mie; iată alți doi talanți am dobândit cu ei. ²³ Dis-a lui domnul său: bine slugă bună și credincioasă preste puține ai fost credincios preste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului te. ²⁴ Și viind și cel ce a luat un talant, a dis: Doamne, te-am știut că ești om aspru, seceri unde n'ai semănat, și adun de unde n'ai răsipit. ²⁵ Și temându-mă m'am dus de am ascuns talantul te în pământ; iată, ai al te. ²⁶ Și răspundând domnul său, i-a dis lui: slugă vicleană și leneșă, ai știut că secer unde n'am semănat, și adun de unde n'am răsipit. ²⁷ Pentru aceasta dar se cuvenia ție să fi dar argintul meu schimbătorilor, și viind eu, ași fi luat al meu cu dobândă. ²⁸ Luați dar de la el talantul, și îl dați celui ce are de ce talanți. (Că tot celui ce are i se va da și îi va prisosi. ²⁹ Iar de la cel ce n'are, și cea ce i se pa-

re că are i-se va lua de la dânsul). ³⁰ Și pre sluga cea netrebnică, aruncați-l întru întinericul cel mai din-afară; acolo va fi plângerea și scrișnirea dinților. ³¹ Iar când va veni fiul omului întru mărirea sa, și toți sântii îngeri cu dânsul, atunci va șede pre scaunul mării sale. ³² Și se vor aduna înaintea lui tote limbile; și îi va despărți pre dânsii unul de altul, precum desparte păstorul oile din ezi. ³³ Și va pune oile de-a-dreapta lui; iar ezi de-a-stânga. ³⁴ Atunci va dice împăratul celor de-a-dreapta lui: veniți bine-cuvântați părintelui meu, moșteniți împărăția care este gătită voi de la întemeerea lumei. ³⁵ Că am flămândit, și mi-ați dat de am mâncat; am însetat, și mi-ați dat de am beut; strein am fost și m'ați primit. ³⁶ Gol, și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și m'ați cercetat; în temniță am fost, și ați venit la mine. ³⁷ Atunci vor răspunde lui dreptii dicând: Doamne, când te-am vădut flămând, și te am hrănit? Său însetat, și ți-am dat de ai beut? ³⁸ Său când te-am vădut strein, și te-am primit? Său

gol, și te-am îmbrăcat; ³⁹ Său când te-am vădut bolnav, său în temniță, și am venit la tine? ⁴⁰ Și răspundând împăratul, va dice lor: Amin dic voi, întru cât ați făcut unuia dintru acești frați ai mei prea mici, mie ați făcut. ⁴¹ Atunci va dice și celor de-a siēnga lui: Duceți-vă dela mine blestemaților în focul cel vecinic, carele este gătit diavolului, și ingerilor lui. ⁴² Că am flămândit, și nu mi-ați dat să mănânc; am însetat, și nu mi-ați dat să beau. ⁴³ Strein am fost, și nu m'ați primit; gol, și nu m'ați îmbrăcat; bolnav, și în temniță, și nu m'ați cercetat pre mine. ⁴⁴ Atunci vor răspunde și ei dicēnd: Doamne, când te-am vădut flămând, său însetat, său strein, său gol, său bolnav, său în temniță, și n'am slujit ție? ⁴⁵ Atunci va răspunde lor, dicēnd: Amin grăesc voi: Intru cât n'ați făcut unuia dintru acești prea mici, nici mie n'ați făcut. ⁴⁶ Și vor merge aceștia în munca vecinică; iar dreptii în viață vecinică.

CAP. XXVI.

Pentru paștele legii; pentru ceea ce a uns pre Domnul cu mir; pentru cele ce a dis Iuda de mir; pentru vinderea lui Christos; pentru cina cea de taină; pentru rugăciunea lui Christos, și pentru prinderea lui; pentru ducerea lui Christos la Caiafa; pentru lepădarea lui Petru

¹ Și a fost când a sēvârșit Iisus toate cuvintele acestea, a dis învățăceilor săi. ² Știți că după două zile paștele vor fi, și fiul omului se va da să se răstigniască. ³ Atunci s'au adunat arhierii și cărturarii și bētrânii poporului, în curtea arhierelui ce se numia Caiafa. ⁴ Și sfat au făcut să prindă pe Iisus cu viclesug și să-l omoare. ⁵ Și dicea: nu în ziua praznicului, ca să nu se facă turburare întru popor. ⁶ Iar fiind Iisus în Vitania, în casa lui Simon leprosul. ⁷ Venit-a la dēnsul o femeie avēnd un alabastru cu mir de mult preț, și l-a turnat pre capul lui, ședēnd el. ⁸ Iar învățăceii vedēnd le-a

părut rău, dicând: pentru ce se făcu această pagubă? ⁹ Că se putea vinde acest mir drept mult, și să se dea săracilor.

¹⁰ Iar Iisus știind, a ȱis lor: Pentru ce dați supărare femeii? Că bun lucru a făcut cu mine.

¹¹ Că pre săraci pururea îi aveți cu voi; Iar pre mine nu mă aveți pururea.

¹² Că vĕrsând aceasta mirul acesta pre corpul meu, spre îngroparea mea a făcut.

¹³ Amin grăesc voi! Ori unde se va predica evanghelia aceasta în toată lumea, ȱice-se-va și ce a făcut aceasta, întru pomenirea ei.

¹⁴ Atunci unul din cei doi-spre-dece, carele se numia Iuda Iscarioteanul, mergĕnd la arhiereii, a ȱis lor: ce îmi veți da mie, și eũ îl voiũ da pre el voi;

¹⁵ Iar ei i-aũ pus lui trei-deci de arginți.

¹⁶ Și de atunci căuta vreme cu prilej ca să-l dea pre el.

¹⁷ Iar în ȱiua cea dintâi a azimilor, aũ venit învăȱăceii la Iisus, ȱicĕnd lui: unde voești să gătim ȱie să mănânci paște-le? ¹⁸ Iar el a ȱis lor: Mergeți în oraș la oarecine, și ȱiceți lui: învăȱătorul ȱice, vremea mea aproape este, la tine voiũ să fac

paștele cu învăȱăceii mei. ¹⁹ Și aũ făcut învăȱăceii precum le-a poruncit lor Iisus: și aũ gătit paștele. ²⁰ Iar făcĕndu-se seară, a ședut cu cei doi-spre-dece învăȱăceii ai sei.

²¹ Și mănĕnd ei, a ȱis: Amin grăesc voi, că unul din voi va să mă vĕndă.

²² Iar ei întristându-se foarte, aũ început a ȱice lui fiește-care dintr'ĕnșii: nu cumva eũ sĕnt, Doame?

²³ Iar el rĕspunȱĕnd a ȱis: Cea ce a ĩntins cu mine mâna în blid, acela va să mă vĕndă,

²⁴ Că fiul omului va merge precum este scris pentru el; dar vai omului aceluia prin carele fiul omului se vinde; mai bine ar fi fost lui, de nu s'ar fi născut omul acela.

²⁵ Și rĕspunȱĕnd Iuda cel ce l-a vĕndut pre el a ȱis: nu cumva sĕnt eũ învăȱătorule? ȱis-a lui: tu ȱiseși.

²⁶ Decĭ mănĕnd ei, luând Iisus pânea, și bine-cuvĕntând a frânt, și a dat învăȱăceilor, și a ȱis: Luați mănĕați aceasta este corpul meu.

²⁷ Și luând paharul, și mulȱămind, a dat lor, ȱicĕnd:

²⁸ Beți dintru acesta toți, că acesta este sângele meu al legi cea nouă, carele

pentru mulți se varsă spre ertarea păcatelor. ²⁹ Că ȋic voi, că nu voiū mai bea de acum dintru această roadă a viții, până în ȋiua aceea, când o voiū bea pre aceasta cu voi nouē întru împărăția Tatălui meu. ³⁰ Și dând laudă, a ȋiit în muntele Maslinilor. ³¹ Atunci a ȋis lor Iisus: Toți voi vē veți sminti întru mine în noaptea aceasta. Că scris este: Bate-voiū păstoriul, și se vor rîsipi oile turmei. ³² Iar după ce voiū învia, voiū merge mai 'nainte de voi în Galilea. ³³ Și răspundēnd Petru, a ȋis lui: deși toți se vor sminti întru tine; iar eu nici odată nu mē voiū sminti. ³⁴ Ȋis-a Iisus lui: Amin ȋic ȋie, că întru această noapte mai'nainte de a cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine. ³⁵ Ȋis-a Petru lui: de mi s'ar întēpla și a muri împreună cu tine, nu mē voiū lepăda de tine. Așijderea încă și toți învătăceii au ȋis. ³⁶ Atunci a venit împreună cu dēnșii Iisus în satul ce se numește Ghetsi-manî; și a ȋis învătăceilor: Sedeți aici până voiū merge să mē rog acolo. ³⁷ Și luând pre Petru și pre cei doi fii ai lui

Zevedeiu, a început a se întrista, și a se mâhni. ³⁸ Atunci a ȋis lor Iisus: întristat este sufletul meu până la moarte. ³⁹ Rămîneți aici, și priveghiați împreună cu mine. Și mergēnd puțin mai înainte, a cădut pre fața sa rugādu-se și ȋicēnd: Părintele meu, de este cu puțință, treacă de la mine paharul acesta; însă nu precum voesc eu, ci precum tu.

⁴⁰ Și a venit către învătăcei și i-a aflat pre dēnșii dormind, și a ȋis lui Petru: Așa n'ați putut o oră a priveghia cu mine. ⁴¹ Priveghiați și vē rugați să nu intrați în ispită; că Duhul este osârduitor; iar corpul neputincios. ⁴² Iarăși a doa oară mergēnd s'a rugat, ȋicēnd: Părintele meu, de nu poate trece acest pahar de la mine, ca să nu-l bea pre el, fie voea ta. ⁴³ Și viind, i-a aflat pre dēnșii iarăși dormind, că era ochii lor îngreuiati. ⁴⁴ Și lăsādu-i pre ei, mergēnd iarăși s'a rugat a trea oară, același cuvint ȋicēnd. ⁴⁵ Atunci a venit la învătăceii sei, și le-a ȋis lor: Dormiți de acum și vē odihniți; iată s'a apropiat ora și fiul omului se va da în mâinile păcătoșilor:

⁴⁶ Sculați-vă să mergem; iată, s'a apropiat cea ce m'a vândut. ⁴⁷ Și încă el grăind, iată Iuda unul din cei doi-spre-dece a venit, și împreună cu el popor mult, cu săbii și cu fuști, trimiși de arhierii și de bătrânii poporului. ⁴⁸ Iar cea ce l'vându-se pre el, le-a dat lor semn, dicând: pre carele voiți săruta, acela este, prindeți-l pre el. ⁴⁹ Și îndatăși apropiinduse de Iisus, a dis: bucurăte învățatorul! Și l-a sărutat pre el. ⁵⁰ Iar Iisus a dis lui: Prietene, pentru ce ai venit? Atunci apropiinduse ei au pus mâinile pe Iisus și l-a prins pre el. ⁵¹ Și iată unul din cei ce erau cu Iisus întindându-și mâna și-l-a scos sabia sa; și lovind pre sluga arhierelui, i-a tăiat urechia lui. ⁵² Atunci a dis Iisus lui: întoarce sabia ta în locul ei; că toți cei ce scot sabie de sabie vor muri. ⁵³ Aș țî se pare, că nu pot a ruga acum pre tatăl meu, și să-mi pue mie înainte mai mult de cât doi-spre-dece legheoane de înțgeri. ⁵⁴ Dar cum se vor umplea scripturile, care dică așa se cade să fie? ⁵⁵ Intr'aceiași oră a dis Iisus popoarelor: Ca la un tâlhar ați

eșit cu săbii și cu fuști să mă prindeți pre mine? în toate țilele la voi ședeam, învățând în biserică, și nu m'ați prins pre mine. ⁵⁶ Însă acestea toate s'au făcut, ca să se pliniască scripturile profeților; atunci învățaceii toți lăsându-l pre el, au fugit.

⁵⁷ Iar ei prindend pre Iisus l-au dus la Caiafa arhierul, unde cărturarii și bătrânii erau adunați. ⁵⁸ Iar Petru mergea după el de departe, până la curtea arhierelui; Și intrând în lăuntru ședea cu slugile, să vadă sfârșitul. ⁵⁹ Iar arhierii și bătrânii, și tot sfatul, căuta mărturie mincinoasă asupra lui Iisus, ca să-l omoare pre el. ⁶⁰ Și n'a aflat; și multe mărturii mincinoase viind de față, n'au aflat; iar mai pe urmă viind două mărturii mincinoase, au dis. ⁶¹ Acesta a dis: pot să stric biserică lui Dumnezeu, și în trei țile să o zidesc pre dânsa. ⁶² Și sculându se arhierul, a dis lui: nimica nu răspunzi? Ce aceștia mărturisesc asupra ta? ⁶³ Iar Iisus tăcea; și răspundend arhierul, a dis lui: juru-te pre Dumnezeu cel viu ca să spui noi, de

ești tu Christos, fiul lui Dumnezeu. ⁶⁴ Dis-a Iisus lui: tu ai dis; însă dic voi: De acum veți vedea pre fiul omului ședând de a dreapta puterii, și viind pre norii cerului. ⁶⁵ Atunci arhiereul și-a rupt hainele sale dicând: că a hulit; ce ne mai trebuesc alte mărturii? Iată acum ați auzit hula lui. ⁶⁶ Ce vă pare voi? Iar ei răspundând, au dis: vinovat este morței. ⁶⁷ Atunci au scuipat în obrazul lui, și cu pumnii l-au bătut; iar alții îi da palme, dicând: ⁶⁸ Profeștește noi Christoase, cine este cel ce te-a lovit? ⁶⁹ Iar Petru ședea afară în curte; și a venit la el o servă dicând: și tu erai cu Iisus Galileanul. ⁷⁰ Iar el s'a lepădat înaintea tuturor, dicând: nu știu ce dici. ⁷¹ Și eșind el la poartă, l-a vădut pre el alta, și a dis celor de acolo: și acesta era cu Iisus Nazarincanul. ⁷² Și iarăși s'a lepădat cu jurământ: că nu știu pre omul acesta. ⁷³ Iar preste puțin, apropiindu-se cei ce sta, au dis lui Petru: adevărat și tu dintr'ênșii ești, că și graiul tei arătat te face pre tine. ⁷⁴ Atunci a început a se blestema și a se jura, că nu știu

pre omul acesta; și îndată cocoșu a cântat. ⁷⁵ Și și-a adus aminte Petru de cuvântul lui Iisus ce îi disese lui: Ca mai'nainte de a cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine, și eșind afară a plâns cu amar.

CAP. XXVII.

Pentru ducerea lui Christos la Pontiu Pilat; pentru Iuda ce s'a căit; pentru judecata, ocara, bătaea, muncile, și răstignirea; pentru cererea corpului Domnului să se îngrope, și pentru strejari mor-mântului.

¹ Iar dacă s'a făcut d'ua, sfat au făcut toți arhierei, și bătrânii poporului asupra lui Iisus, ca să-l omoare pre ei. ² Și legându-l pre dînsul, l-au dus și l-au dat domnului Pontiu Pilat. ³ Atunci vădând Iuda cel ce l-a vîndut pre el, că s'a judecat spre moarte căindu-se a întors cei trei deci de arginți farise lor și bătrânilor, dicând: ⁴ Greșit-am de am vîndut sânge nevinovat.

Iar ei i-au ȑis: ce este noi? tu vei vedea. ⁵ Si aruncând arginȑii în biserică, s'a dus de acolo, și mergând s'a spânzurat. ⁶ Iar arhieriei luând arginȑii au ȑis: nu se cuvine a-i pune pre aceștia în corvana; de vreme ce preț de sânge este. ⁷ Si sfat făcând au cum-părat cu ei țérina olarului, pentru îngroparea streinilor. ⁸ Pentru aceea s'a numit țérina aceea, țérina sângelui, până în ȑiua de astă-ȑi. ⁹ (Atunci s'a plimit ceea ce s'a ȑis prin profetul Ieremia ce ȑice: Si a luat trei-deci de arginȑi, prețului celui prețuit, carele s'a prețuit de fiii lui Israil, ¹⁰ Si i-a dat pre ei pre țérina olarului, precum mi-a spus mie Domnul). ¹¹ Iar Iisus sta înaintea dregătoriului: și l-a întrebat pre el dregătoriul, ȑicând: tu ești împăratul Iudeilor? Iar Iisus a ȑis lui: Tu ȑici. ¹² Si când grăia asupra lui arhieriei și bētrânii nimic nu răspundea. ¹³ Atunci a ȑis Pilat lui: nu auȑi câte mărturisesc asupra ta? ¹⁴ Si nu i-a răspuns lui la nici un cuvânt, cât se mira dregătoriul foarte. ¹⁵ Iar la praznic avea obicei

dregătoriul să sloboȑiască poporul un vinovat, pre carele vrea ei. ¹⁶ Si avea atunci un vinovat vestit ce se numia Varavva. ¹⁷ Deci adunându-se ei a ȑis lor Pilat: Pre care voiȑi să vă slobozesc voi? Pre Varavva, său pre Iisus ce se ȑice Christos? ¹⁸ Că știa că pentru pizmă l-au dat pre el. ¹⁹ Si ședând el pre scaunul la judecată, a trimis la dēnsul femeea lui ȑicând: nimic ȑie și dreptului acestuia, că multe am pățimit astă-ȑi în vis pentru dēnsul. ²⁰ Iar arhieriei și bētrânii au plecat pre popor ca să ceară pre Varavva, iar pre Iisus să-l piardă. ²¹ Si răspundând dregătoriul a ȑis lor: pre carele voiȑi dintr'amēndoi să vă sloboDESC voi? Iar ei a ȑis: pre Varavva. ²² ȑis-a lor Pilat: dar ce voi face lui Iisus ce se ȑice Christos? ȑis-au lui toȑi: să se răstigniască. ²³ Iar dregătoriul a ȑis: dar ce rău a făcut? Iar ei mai vērtoș striga, ȑicând: să se răstigniască. ²⁴ Deci vedând Pilat că nimic nu folosește, ei mai multă gâlceavă se face, luând apă, și-a spălat mânilor înaintea popo-

rului, dicând: nevinovat sînt de sângele dreptului acestuia; voi veți vedea. ²⁵ Și răspundînd tot poporul, a dis: sângele lui asupra noastră și asupra feciorilor noștri. ²⁶ Atunci le-a slobo-
dit lor pre Varavva; iar pre Iisus bătîndu-l l-a dat să se răstigniască.

²⁷ Atunci ostașii dregătoriului, ducînd pre Iisus în divan, adunat-au la dînsul toată mulțimea ostașilor, ²⁸ Și dezbrăcîndu-l pre el, l-au îmbrăcat cu hlamidă roșie. ²⁹ Și împletind cunună de spini, au pus în capul lui, și trestie în dreapta lui, și ingenunchind înaintea lui, își bătea joc de el, dicînd: Bucurăte împăratul Iudeilor! ³⁰ Și scuipînd asupra lui, au luat trestia, și îl batea pre el preste cap. ³¹ Și dacă l-au batjocorit pre dînsul, au dezbrăcat de pre el hlamida, și l-au îmbrăcat în hainele sale, și l-au dus pre dînsul să-l răstigniască. ³² Iar eșînd afară, au aflat pre un om Cirinean anume Simon, pre acesta l-au silit să ducă crucea lui.

³³ Și viînd la locul ce se numește Golgota, carele se dice locul căpăținei, ³⁴ l-au

dat lui să bea oțet amestecat cu fiere; și gustînd, nu vrea să bea. ³⁵ Iar după ce l-au răstignit pre el, au împărțit hainele lui, puînd sorți; ca să se plinia scă cea ce s'a dis de profetul: Împărțit-au hainele mele lor, și pentru cămașa mea au aruncat sorți. ³⁶ Și ședînd îl păzia pre el acolo. ³⁷ Și au pus deasupra capului lui vina lui scrisă: Acesta este Iisus Împăratul Iudeilor. ³⁸ Atunci au

răstignit împreună cu dînsul doi tâlhari: unul de-a-dreapta și altul de-a-stînga

³⁹ Iar cei ce trecea îl hulia pre dînsul clătînd cu capetele sale, și dicînd: ⁴⁰ Cea ce strici biserica, și în trei zile o zidești, mîntuește-te pre tine însuți; de ești fiul lui Dumnezeu, pogoară-te de pre cruce. ⁴¹ Așijderea încă și arhierii batjocorindu-l, împreună cu cariturarii și cu bētrânii, și cu farisei, dicea: ⁴² Pre alții a mîntuit, iar pre sine nu poate să se mîntuiască; de este împăratul lui Israil, pogoare-se acum de pre cruce și să credem într'ênsul. ⁴³ Nădăjduia spre Dumnezeu; izbăvească-l acum pre dînsul, de îl voește pre el, Că a dis:

că fiul lui Dumnezeu sînt. ⁴⁴ Asemenea și tâlharii cei ce era împună cu el răstigniți, îl ocăria pre el. ⁴⁵ Iar dela a șésea oră, întuneric s'a făcut peste tot pămîntul, până la a nouă oră. ⁴⁶ Iar în ora a nouă a strigat Iisus cu glas mare, dicînd: Ili, Ili, Lima Savahthani: adecă: Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu căci m'a lăsat. ⁴⁷ Iar oare-carii din cei ce sta acolo auzind, dicea: că pre Ilie strigă acesta. ⁴⁸ Și îndată alergând unul dintr'ênșii, și luând un burete, l-a umplut de oțet, și puindu-l într'o trestie, l-a adăpat pre el. ⁴⁹ Iar cei-lalți dicea: lasă să vedem, aū veni-va Ilie, ca să-l mîntuiască pre el? ⁵⁰ Iar Iisus iarăși strigînd cu glas mare, și-a dat Duhul. ⁵¹ Si iată catapeteasma bisericei s'a rupt în doē, de sus până jos; și pămîntul s'a cutremurat, și pictrile s'aū despicat. ⁵² Si mormînturile s'aū deschis; și multe corpuri ale sînților ce adormise, s'aū sculat. ⁵³ Și eșind din mormînturi, după învierea lui, a venit în sînta cetate și s'aū arătat multora. ⁵⁴ Iar sutașul, și cei ce era împreună cu el

păzind pre Iisus, vîdînd cutremurul și cele ce s'aū făcut, s'aū înfricoșat foarte dicînd: adevărat fiu al lui Dumnezeu a fost acesta.

⁵⁵ Și era acolo și femei multe de de-
parte privind, care mersese după Ii-
sus din Galilea, slujind lui. ⁵⁶ Intre care
era Maria Magdalina, și Maria muma
lui Iacov, și a lui Iosi, și muma fiilor
lui Zevedei.

⁵⁷ Iar făcîndu-se seară, a venit un
om bogat din Arimatea, numele lui
Iosif, carele și el fusăse învățacel al lui Ii-
sus. ⁵⁸ Acesta viind la Pilat, a cerut cor-
pul lui Iisus. ⁵⁹ Atunci Pilat a porun-
cit să se dea corpul; și luând Iosif cor-
pul, l-aū înfășurat în giulgiu curat.
⁶⁰ Și l-a pus pre el într'un mormînt nou al
seu, pre carele îl săpase în piatră, și
prăvălind o piatră mare pre ușa mor-
mîntului, s'a dus. ⁶¹ Și era acolo Ma-
ria Magdalina, și ceea-laltă Marie, şe-
dînd în preajma mormîntului.

⁶² Iar a doua zi, carea este după Vi-
neri, s'aū adunat arhierii, și fariseii la
Pilat, dicînd. ⁶³ Doamne, adusu-ne-am

aminte că înșelătoriul acela a ȋis, în-
că fiind viu: dupa trei ȋile mē voia
scula. ⁶⁴ Decī poruncește sã se întãria-
scã mormēntul pa ȃ a treia ȋi; ca
nu cumva viind învȃțacei lui noaptea,
sã-l fure pre el; și sa ȋicã poporului
cã s'a sculat din mōrȃi; și va fi rãtãci-
rea cea de apoi mai rea de cãt cea din-
tã. ⁶⁵ Ȋis-a lor Pilat: aveȃi custodie;
mergeȃi de întãriȃ cum știȃi. ⁶⁶ Iar ei
mergēnd, au întãrit mormēntul, pecet-
luind piatra, împreunã cu custodia.

CAP. XXVIII.

*Pentru învierea Domnului; pentru cer-
cetarea femeilor la mormēnt; pentru stre-
jarȃ mormēntului ce aȃ fost marturi
ãr învierēi; pentru arãtarea lui Chris-
tos apostolilor și femeilor, în Galilea.*

¹ Iar Sãmbãtã târziu, întru ceea ce lu-
mina spre una din Sãmbete, aȃ venit
Maria Magdalena și ceea-laltã Marie, sã
vadã mormēntul. ² Și iatã cutremur

mare s'a fãcut; Cã ingerul Domnului
pogorīndu-se din ceriu, și viind a prãvã-
lit piatra de pre ușã și ședea dea-
supra ei. ³ Și era vederea lui ca fulge-
rul, și îmbrãcãmintea lui albã ca zãpada.
⁴ Și de frica lui s'aȃ cutremurat cei ce
pãzia, și s'aȃ fãcut ca niște mōrȃi. ⁵ Iar
ingerul rēspundēnd, a ȋis femeilor: Nu vȃ
temeȃi voi; cã știu cã pre Iisus cel rēstig-
nit cãutaȃi. ⁶ Nu este aicea: cã s'a scu-
lat precum a ȋis; veniȃi de vedeȃi locul
unde a zãcut Domnul. ⁷ Și degrab
mergēnd, spuneȃi învȃțaceilor lui cã
s'a sculat din mōrȃi, și iatã va merge
mai nainte de voi în Galilea; acolo
veȃi vedea pre dēnsul; iatã am spus
voi. ⁸ Și eșind degrab de la mormēnt,
cu fricã și cu bucurie mare, aȃ aler-
gat sã vestiascã învȃțaceilor lui. ⁹ Și
când mergea ele sã spue învȃțaceilor
lui, iatã Iisus le a întimpinat pre dēn-
sele, ȋicēnd: Bucuraȃi-vȃ; iar ele apro-
pīndu-se, aȃ cuprins picioarele lui, și
s'aȃ închinat lui. ¹⁰ Atunci a ȋis lor
Iisus: nu vȃ temeȃi; mergeȃi și vestiȃi
fraȃilor mei, ca sã meargã în Ga-
lilea, și acolo mē vor vedea. ¹¹ Iar mer-

gând ele, iată unii din strejari viind în cetate, au vestit arhierilor toate cele ce s'au făcut. ¹² Și adunându-se împreună cu bătrânii, și sfat făcând, arginți mulți au dat ostașilor, dicând: ¹³ Diceți, că învățaceii lui noaptea viind l-au furat pre el dormind noi. ¹⁴ Și de se va auzi aceasta la dregătorii, noi îl vom potoli pre el, și pre voi fără de grijă vă vom face. ¹⁵ Iar ei luând arginții, au făcut cum i-au învățat. Și s'a vestit cuvântul acesta între Iudei, până astăzi.

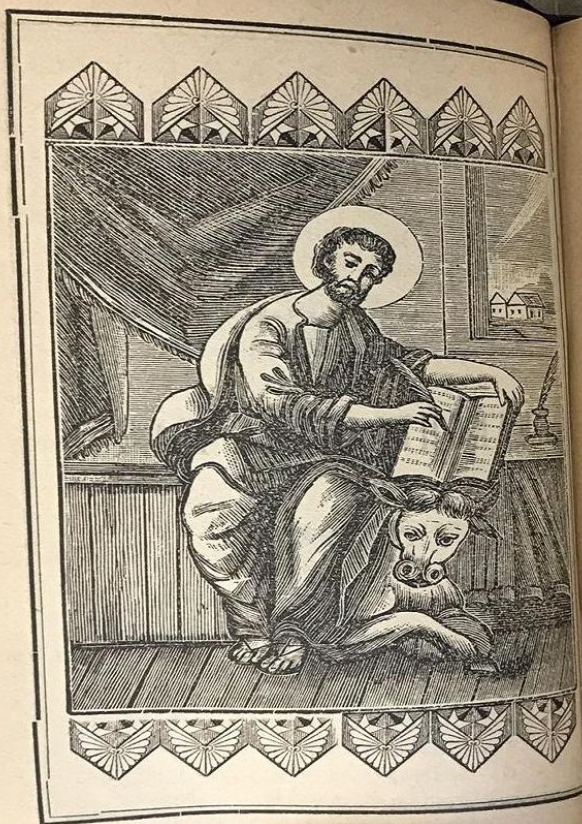
¹⁶ Iar cei unspre-dece învățacei au mers în Galilea, în muntele unde le-a poruncit lor Iisus. ¹⁷ Și vedându-l pre el s'au închinat lui; Iar unii s'au îndoit. ¹⁸ Și apropiindu-se Iisus le-a grăit lor, dicând: Datu-mi-s'a toată stăpânirea, în ceri și pre pământ. ¹⁹ Drept aceea mergând, învățați toate neamurile, botezându-i pre ei în numele Tatălui, și al Fiului, și al sântului Duh. ²⁰ Învățându-i pre dânsii să păziască toate câte am poruncit voi. Și iată, eu cu voi sînt în toate zilele, până în sfîrșitul veacului.

— AMIN —

EVANGHELISTUL MARCU

SANTA EVANGHELIE

CEA DE LA
MARCU
 CAP. I.

Pentru Ioan când a botezat pre Domnul în Iordan; pentru chemarea lui Petru și alui Andrei, și a fiilor lui Zevedei; pentru cel ce se îndrăcia; pentru soacra lui Petru; pentru cei ce s'au vindecat de feliuri de boale; pentru leprosul.

¹ Inceperea Evangheliei a lui Iisus Christos fiul lui Dumnezeu. ² Precum s'a scris în profeți: Iată, eu trimit pre ingerul meu înaintea feții tale, carele va-găti calea ta înaintea ta. ³ Glasul celui

ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁴ Era Ioan Botezând în pustie și predicând botezul pocăinței întru ertarea păcatelor. ⁵ Si mergea la dânsul toată laturea Iudeei, și Ierusalimnenii, și se boteza în râul Iordanului dela dânsul, mărturisindu-și păcatele sale. ⁶ Si era Ioan îmbrăcat cu peri de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului lui, și mânca acride și miere sâlbatică. ⁷ Si predica dîcînd: vine după mine cel mai tare de cât mine, căruia nu sînt vrednic plecându-mă să-i desleg cureașă încălțămintelor lui. ⁸ Eă adică v'am botezat pre voi cu apă; iar acela v'ea boteza pre voi cu Duh sânt.

⁹ Si a fost în dîlele acelea, a venit. Iisus din Nazaretul Galileei, și s'a botezat de la Ioan în Iordan. ¹⁰ Si îndată-și eșind din apă, a vădut ceriurile deschise, și Duhul ca un porumb pogorîndu-se preste dânsul. ¹¹ Si glas a fost din ceriuri: Tu ești fiul meu cel iubit întru carele am bine-voit.

¹² Si îndată l-a scos pre dânsul Duhul în pustie. ¹³ Si era acolo în pustie patru-deci de dîle, ispitindu-se de satana; și era cu fiarele; și îngerii slujia lui. ¹⁴ Si după ce s'a prins Ioan, a venit Iisus în Galilea, predicând evanghelia împărăției lui Dumneșeu. ¹⁵ Si dîcînd: Că s'a plinit vremea, și s'a apropiat împărăția lui Dumneșeu, pocăiți-vă, și credeți în evanghelie.

¹⁶ Si umblând pre lângă marea Galileei, a vădut pre Simon, și pre Andrei fratele lui, aruncând mreja în mare; (că erau pescari). ¹⁷ Si le-a dis lor Iisus: Veniți după mine, și v'ei voi face pre voi a fi vînători de oameni. ¹⁸ Si îndată-și lăsându-și mrejele aș mers după dânsul.

¹⁹ Si de acolo mergînd mai nainte puțin, aș vădut pre Iacob al lui Zevedei, și pre Ioan, fratele lui, dregîndu-și și ei mrejele în corabie. ²⁰ Si îndată-și i-a chemat pre dînsii; și lăsând pre tatăl lor Zevedei, în corabie împreună cu năimiții, s'aș dus după dânsul. ²¹ Si a intrat în Capernaum, și îndată Sâmbăta intrînd în Sina-

gogă, învăța. ²² Si se spăimânta toți de învățătura lui, că era învățându-i pre ei ca cela ce are putere; iar nu ca cărturarii.

²³ Si era în Sinagoga lor un om cu Duh necurat, și a strigat grăind. ²⁴ Lasă, ce este noi și ție Iisuse Nazarineanule? Ai venit să ne pierdi pre noi? Te știu pre tine cine ești: sântul lui Dumnezeu. ²⁵ Iar Iisus l-a certat pre el, grăind: Tac și ești dintr'ênsul. ²⁶ Si l-a scuturat pre el duhul cel necurat, și strigând cu glas mare, a eșit dintr'ênsul. ²⁷ Si s'a spăimântat toți, cât se întreba între sine grăind: Ce este acesta? Ce este această învățătură nouă? Că cu stăpânire poruncește și duhurilor celor necurate, și îl ascultă pre dânsul. ²⁸ Si a eșit îndată vestea lui în toată ținătura Galileei.

²⁹ Si îndată eșind din Sinagogă, a venit în casa lui Simon și a lui Andrei, cu Iacov și cu Ioan. ³⁰ Iar soacra lui Simon zăcea aprinsă de friguri; și îndată a spus lui pentru dânsa? ³¹ Si viind o a rădicat pre ea, apucându-o de mână,

și o au lăsat pre dânsa frigurile îndată, și slujia lor. ³² Iar făcându-se seară, când apunea Soarele, aducea la dânsul pre toți bolnavii, și îndrăciții. ³³ Si toată cetatea era adunată la ușă. ³⁴ Si a vindecat pre mulți cari pătimia rău de multe feliuri de boale, și mulți draci a gonit, și nu lăsa să grăiască draci, că știa că el este Christos. ³⁵ Si a doina și foarte de noapte sculându-se a eșit, și s'a dus în loc puștii, și acolo se ruga. ³⁶ Si a mers după el Simon, și cei ce era cu el. ³⁷ Si găsindu-l pre dânsul, i-a dis lui: că toți te caută. ³⁸ Si a grăit lor: Să mergem în orașele și în satele ce sînt mai aproape, ca să predic și acolo; că spre aceasta am venit. ³⁹ Si predica în adunările lor, în toată Galilea, și draci scotea. ⁴⁰ Si a venit la dânsul un lepros, rugându-l pre el, și înngenunchind înaintea lui, și dicend lui: că de vei vrea poți să mă curățești pre mine. ⁴¹ Iar lui Iisus făcându-i-se milă, a tins mîna sa și s'a atins de el și i-a dis lui: Voesc, curățeștete. ⁴² Si dicend el, îndată s'a depărtat.

dela dânsul lepra, și s'a curățit. ⁴³ Si răstina du-se cătră dânsul numai de cât lea slobođit pre el. ⁴⁴ Si i-a ȑis lui: Veđi nimēnuī nimic să nu spuī; ci mergi de te arată Preotuluī, și du pentru curățenia ta, cele ce a poruncit Moisi, întru mărturie lor. ⁴⁵ Iar el eșind a început a predica multe, și a vesti cuvântul, cât nu mai putea el de față să între în cetate, ci era afară în locuri pustiī, și venia la el de pretutindinea.

CAP. II.

Pentru slăbănogul ce se purta de patru; pentru Iisus când a mâncat cu voameșii; pentru învățacei când smulgea spiice Sâmbăta.

¹ Si aū întrat iarăși în Capernaum după câte-va ȑile; și s'a audīt că este în casă. ² Si îndată s'aū adunat mulți cât nu mai putea încăpea nici pre lângă ușă. Si grăia lor cuvântul. ³ Si a venit la el aducând un slăbănog, carele

se purta de patru. ⁴ Si neputând ei a se apropia de el pentru popor, a descoperit casa unde era, și spărgând aū pogorît patul în carele zăcea slăbănogul. ⁵ Iar Iisus vedând credința lor, a ȑis slăbănoguluī: Fiiule, iartă-ți-se ție păcatele tale. ⁶ Si era acolo unii din cărturari ședând, și cugetând întru inimile sale. ⁷ Ce acesta așa grăește hule? Cine poate a erta păcatele, fără numai unul Dumnezeu? ⁸ Si îndată cunoscând Iisus cu Duhul seū, că așa cugeta aceia întru sine, le-a ȑis lor: Ce cugetați acestea întru inimile voastre? ⁹ Ce este mai lesne, a ȑice slăbănoguluī: Iartă-ți-se ție păcatele, seū a ȑice: scoală, și îți rădică patul teū, și umblă? ¹⁰ Ci ca să știți că putere are fiul omului pre pământ a erta păcatele; (a ȑis slăbănoguluī.) ¹¹ Tie ȑic: Scoală, și îți rădică patul teū, și mergi la casa ta. ¹² Si s'a sculat îndată, și rădicându-și patul, a eșit înaintea tuturor, cât se spăimânta toți, și lăuda pre Dumnezeu, ȑicând: că nici odată nu am vedut așa.

¹³ Și a eșit iarăși la mare, și toată mulțimea venia la el, și îi învăța pre dênșii. ¹⁴ Și trecând a vedut pre Levi al lui Alfeu ședând la vamă, și i-a dis lui: Vino după mine; și sculându-se a mers după dênșul. ¹⁵ Și a fost când a ședut în casa lui, și mulți vameși și păcătoși, ședea împreună cu Iisus, și cu învățăceii lui; că era mulți, și mergea după el. ¹⁶ Iar cărturarii și fariseii vedându-l pre el că mănâncă cu vameșii și cu păcătoșii, au dis învățăcelor lui: ce este că cu vameșii și cu păcătoșii mănâncă și bea? ¹⁷ Și auzind Iisus, a dis lor: N'au trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi, că nu am venit să chiem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință.

¹⁸ Și era învățăceii lui Ioan, și ai fariseilor cari postiau. Și au venit și au dis lui: pentru ce învățăceii lui Ioan și ai fariseilor postesc; iar învățăceii tăi nu postesc? ¹⁹ Și a dis lor Iisus: Ați doară pot fii nunței să postiască până când este mirele cu dênșii? Câtă vreme au pre Mirele cu ei, nu pot să pos-

tiască. ²⁰ Iar vor veni zile, când se va lua de la dênșii Mirele, și atunci vor posti întru acele zile. ²¹ Și nimene nu coase petic de pânză nouă la haină veche; iar de nu, își ia plinirea lui cel nou de la cea veche, și mai rea spărtură se face. ²² Și nimene nu pune vin nou în foi vechi; iar de nu, sparge vinul cel nou foi, și vinul se varsă, și foi pier; ci vinul nou în foi noi se cuvine să se pună.

²³ Și a fost când mergea el Sâmbăta prin semănături, și a început învățăceii lui a face cale smulgând spicele. ²⁴ Iar fariseii au dis lui: vezi ce faci Sâmbăta, ce nu se cuvine? ²⁵ Iar el a dis lor: Ați nici o dată n'ați cetit ce a făcut David, când a avut lipsă, și a flămândit el și cei ce era cu dênșul? ²⁶ Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, în vremea lui Aviatar arhiereului, și pâile punerii înainte le-a mâncat, care nu se cădea să le mănânce, fără numai preoților, și a dat și celor ce era împreună cu el. ²⁷ Și a dis lor: Sâmbăta pentru om s'a făcut; iar nu omul

pentru Sâmbătă. ²⁸ Drept aceea domn este fiul omului și al Sâmbetei.

CAP. III

Pentru cel ce avea mâna uscată; pentru alegerea Apostolilor; pentru numă și frați.

¹ Și a intrat iarăși în Sinagoga; și era acolo un om având mâna uscată. ² Și îl pândia pre dânsul de îl va vindeca pre el Sâmbăta, ca să-l vinuiască pre el. ³ Și a ȑis omului celui ce avea mâna uscată: rădică-te în mijloc. ⁴ Și a ȑis lor: Se cuvine Sâmbăta a face bine, său a face rău? Suflet a mântui, său a pierde? Iar ei tăcea. ⁴ Și cântând spre ei cu mânie, întristându-se pentru împetrirea inimii lor, a ȑis omului: întinde-ȑi mâna ta, și o a întins și a venit mâna lui la starea cea dintâi sănătoasă ca și ceealaltă.

⁶ Si eşind fariseii, îndată au făcut sfat cu Irodiani împotriva lui, ca să-l piar-

ȑă pre dânsul. ⁷ Iar Iisus s'a dus cu învățaceii sei către mare, și după dânsul au mers mulțime multă din Galilea, și din Iudea. ⁸ Si din Ierusalim, și din Idumea, și din ceea parte de Iordan și cei d'împrejurul Tirului și al Sidonului, mulțime multă, au ȑind câte făcea, au venit către dânsul. ⁹ Si a ȑis învățacelor sei, ca să stea corăbioara aproape de el pentru popor ca să nu-l împresoare pre el. ¹⁰ Că pre mulți a vindecat cât năvălia spre el, ca să se atingă de dânsul câți aveau chinuri. ¹¹ Si duhurile cele necurate când îl vedea pre el, cădea înaintea lui și striga, grăind: că tu ești fiul lui Dumnezeu. ¹¹ Si mult îi certa pre dânsii ca să nu-l facă arătat pre el.

¹³ Si s'a suit la munte, și a chemat pre carii a vrut el însuși, și a venit la dânsul. ¹⁴ Si a făcut doi-spre-dece ca să fie cu el, și să-l trimită pre dânsii să predice. ¹⁵ Si să aibă putere a vindeca boalele, și a goni dracii. ¹⁶ Si a pus lui Simon numele Petru. ¹⁷ Si pre Iacob al lui Zevedei, și pre Ioan

fratele lui Iacob. (Si le-a pus lor numele Voanergheș, adică fiii tunetului.)
¹⁸ Si pre Andrei, și pre Filip, și pre Vartolomei, și pre Matei, și pre Toma și pre Iacov al lui Alfeu, și pre Tadeu și pre Simon Cananitul. ¹⁹ Si pre Iuda Iscarioteanul, carele l-a și vândut pre el.

²⁰ Si a venit în casă. Si iarăși s'a adunat poporul cât nu putea ei nici pâine să mănânce. ²¹ Si auzind cei ce erau despre dânsul, au eșit să-l apuce pre el, că grăia, că nu 'și este în fire.

²² Si cărturarii cei ce se pogorîse din Ierusalim, dicea, cum că Veelzevul are, și cum că cu domnul draciilor scoate draci. ²³ Si chemându-i pre dânsii, în pilde grăia lor: cum poate satana să scoată pre satana? ²⁴ Si dacă împărăția se va împerechia între sine, nu poate să stea împărăția aceea. ²⁵ Si dacă casa se va împerechia între sine, nu poate să stea casa aceea. ²⁶ Și dacă satana s'a sculat însuși asupra sa, și s'a împerechiat, nu poate să stea, ci are sfârșit. ²⁷ Nimene nu poate să jefuiască

vasele celui tare, intrând în casa lui, de nu va lega întâi pre cel tare; și atunci va jefui casa lui.

²⁸ Amin grăesc voi, că toate păcatele se vor erta fiilor oamenilor, și hulele ori câte vor huli. ²⁹ Iar cine va huli împotriva sântului Duh, n'are ertare în veac, ci este vinovat judecăței de veci. ³⁰ (Pentru că dicea: duh necurat are.) ³¹ Deci au venit frații și muma lui, și stând afară, au trimis la el, chemându-l pre dânsul. ³² Si ședea poporul împrejurul lui, și au dis lui: Iată muma ta și frații tei, și surorile tale afară, te caută pre tine. ³³ Si a răspuns lor, grăind: Cine este muma mea și frații mei? ³⁴ Si căutând la cei ce ședea împrejurul lui, a dis: Iată muma mea și frații mei. ³⁵ Că ori cine va face voia lui Dumnezeu, acela fratele meu, și sora mea, și muma mea este.

CAP. IV.

*Pentru pilda seminței; pentru certarea
vântului și a mării.*

¹ Și iarăși a început a învăța lângă mare; și s'a adunat la dânsul popor mult, cât a intrat el în corabie, și a ședut pre mare; și tot poporul sta pre uscat lângă mare. ² Și îi învăța pre dânsii în pilde mult; și grăia lor întru învățătura sa, ³ Ascultați: Iată, a eșit semănătoriul să sémene. ⁴ Si a fost când semăna, una adecă a cădut lângă cale, și a venit paserile și o au mâncat pre dânsa; ⁵ Iar alta a cădut pre petriși, unde n'avea pământ mult și îndată a răsărit, pentru că n'avea pământ adânc. ⁶ Decî răsărind soarele s'a pălit, și pentru că n'avea rădăcină s'a uscat. ⁷ Iar alta a cădut în spinii; și s'a înălțat spinii, și o au înecat, și n'a dat rod. ⁸ Iar alta a cădut în pământ bun, și a dat roadă înălțându-se și crescând; și au adus una trei-deci, iar alta șese-deci, iar alta, o sută. ⁹ Și dicea lor: Cela ce are urechi de audit, audă.

¹⁰ Iar când a fost deosebi, l-au întrebat pre el de pildă ceî ce era lângă el împreună cu cei doi-spre-dece. ¹¹ Și le-a ȳis lor: Voi s'a dat a ști taina Împărăției lui Dumnezeu; iar celor de afară toate în pilde sînt lor. ¹² Ca privind să priviască, și să nu vadă; Și auzind să audă, și să nu înțeleagă; ca nu cumva să se întorcă și să se ierte lor păcatele. ¹³ Și le-a ȳis lor: Aă nu știți pilda aceasta? Si cum veți înțelege toate pildele? ¹⁴ Semănătoriul seamănă cuvântul. ¹⁵ Și aceștia sînt cei de lângă cale, unde se seamănă cuvântul; și când îl aud îndată vine satana, și ia cuvântul carele este semănat întru inimile lor. ¹⁶ Și aceștia sînt așijderea cei ce se seamănă pe petriși, cariî când aud cuvântul, îndată cu bucurie îl primesc pre el. ¹⁷ Și nu au rădăcină întru sineși, ci sînt până la o vreme; după aceea făcându-se necaz, său goană pentru cuvânt, îndată se smintesc. ¹⁸ Și aceștia sînt cei ce se seamănă în spinii, cariî aud cuvântul; ¹⁹ Dar grijile veacului acestuia, și înșelăciunea bo-

gătiei, și poftă celor alalte întrând, în-
neacă cuvântul, și se face neroditoriu.
²⁰ Și aceștia sînt cei semănați în pămînt
bun, cari aud cuvântul, și îl primesc,
și aduc roadă, unul trei-deci, iar al-
tul șese-deci, iar altul o sută. ²¹ Și
dăcea lor: Aū doară făclia vine ca să
se pună supt obroc, sēu supt pat? Aū
nu ca să se pună în sfeșnic? ²² Că nu
este ceva tănuit, care să nu se vādea-
scă; nici a fost ascuns, ci ca să vie
întru, arătare. ²³ De are cineva u-
rechī de audīt aūdă.

²⁴ Și dăcea lor: Vedeți de aūdiți; cu
ce măsură mēsurăți, se va mēsură voi
și se va adăoga voi celor ce aūdiți.
²⁵ Că cel ce are, i-se va da lui; iar cel
ce n'are, și ce are, i-se va lua dela dēn-
sul. ²⁶ Și dăcea: Așa este și împărăția lui
Dumneḃeū, în ce chip este dacă arun-
că omul sēmānța în pāmēnt. ²⁷ Și doarme
și se scoală noaptea și ȡiūa, și sēmānța
rēsare și crește cum nu știe el. ²⁸ Că
pāmēntul din sine rodește, întâi iarbă,
apoi spic, după aceea deplin grîu în
spic. ²⁹ Iar cānd se coace rodul, îndată

trinite secerea, că a sosit secerișul.
³⁰ Și dăcea: Cui vom asemāna împără-
ția lui Dumneḃeū, sēu cu ce pildă o
vom potrivi pre ea? ³¹ Ca grāunțul
de muștar, carele cānd se seamānă
în pāmēnt, este mai mic de cāt toate
semințele pāmēntului. ³² Și dacă se
seamānă, crește, și se face mai mare
de cāt toate buruenile, și face ramuri
mari cāt sub umbra lui pot să locu-
iască paserile ceriului. ³³ Și cu pilde
ca acestea multe grāia lor cuvēntul,
precum putea a aūdi. ³⁴ Iar fără de
pilde nu grāia lor, iar deosebī învેtā-
ceilor sei le deslega toate.

³⁵ Și a ȡis lor, în ȡiūa aceea, făcēn-
du-se seară: să trecem de ceea parte.
³⁶ Si lāsānd el poporul l-a luat pre dēn-
sul așa precum era în corabie; și era
și alte corābi cu dēnsul. ³⁷ Si s'a fă-
cut vifor mare de vēnt; iar valurile
întra în corabie, cāt mai se umplea ea.
³⁸ Si el era la cārmă dormind pre că-
pătāi; și l-aū deșteptat pre el, și i-aū
ȡis lui: Invેtātorule, aū nu-ȡi este
grījă că perim? ³⁹ Si sculāndu-se a

certat vântul, și a ȃis mării: tacî, încetează; și a stătuț vântul, și s'a făcuț liniște mare. ⁴⁰ Si a ȃis lor: Ce sînteți așa fricoși? Cum nu aveți credință? ⁴¹ Si s'au înfricoșat cu frică mare și grăia unul către altul: oare cine este acesta? Că și vântul și marea îl ascultă pre el.

CAP. V.

Pentru Legheon; pentru fiica mări-mare-lui Sinagoge; pentru ceea ce îi curgea sînge.

¹ Si a venit de ceea parte de mare, în laturea Gadarenilor. ² Si eșind el din corabie, îndată l-a întimpinat pre el un om din mormênturi cu duh necurat; ³ Carele avea locuința în mormênturi, și nici cu lanțuri de fier nimenia nu putea să-l lege pre el. ⁴ Pentru că de multe ori fiind legat cu obezi și cu lanțuri de fier, se rupea de el lanțurile, și obezile se sfărâma, și nimenia nu putea să-l domoliască pre dînsul. ⁵ Si pururea noaptea și ziua

era prin munți și prin mormênturi strigînd, și tăindu-se de petre. ⁶ Iar vîndînd pre Iisus de departe, a alergat și i-s'a închinat lui. ⁷ Și strigînd cu glas mare, a ȃis: ce este mie și ție Iisuse fiule al lui Dumneȃeu celui înalt? Jur-te pre tine cu Dumneȃeu, să nu mă muncești pre mine. ⁸ Căci grăia lui: Ești duh necurat din om. ⁹ Și l-a întreat pre el: Cum îți este numele? Si-a rîspuns, ȃicînd: Legheon 'mî este numele, că mulți sîntem. ¹⁰ Și îl ruga pre el mult ca să nu-i trimiță pre dînsii afară din laturea acea. ¹¹ Și era acolo lângă munte, o turmă mare de porci pîscînd. ¹² Și l-a rugat pre dînsul totuț dracii, ȃicînd: trimite-ne pre noi în porci să intrăm într'însii; și i-a sloboȃdit pre ei Iisus îndatăși. ¹³ Și eșind duhurile cele necurate au intrat în porci; și s'a pornit turma de pre țîrmuri în mare (și era ca la doă miș), și s'au înecat în mare. ¹⁴ Iar cei ce pășteau porcii au fugit, și au vestit în cetate și în sate; și au eșit să vadă ce este ceea ce s'a făcuț. ¹⁵ Și au venit cătră Iisus, și

aū vëdut pre cel ce fusăse îndrăcit, şedënd îmbrăcat şi întreg la minte, pre cel ce avusăse legheonul, şi s'aū spăimântat. ¹⁶ Şi povestea lor cei ce vëduse ce s'a făcut celui îndrăcit, şi pentru porci. ¹⁷ Şi aū început al ruga pre dënsul, ca să iasă din hotarele lor. ¹⁸ Şi întrând el în corabie, îl ruga pre el cëla ce fusăse îndrăcit, ca să fie cu dënsul. ¹⁹ Iar Iisus nu l-a lăsat pre el ci 'i-a dīs lui: Mergi în casa ta către ai tei, şi vesteşte lor câte ți-a făcut ție Domnul, şi te-a-miluit. ²⁰ Şi s'a dus, şi a început a predica în Decapoli, cãte a făcut Iisus lui, şi toți se minuna.

²¹ Si trecënd Iisus în corabie iarăşi de ceea parte, s'a adunat popor mult la el, şi era lângă mare. ²² Si iată a venit unul din mai-marii Sinagogei, cu numele Iair. ²³ Si vëdëndu-l pre dënsul, a cădut la picioarele lui. Si îl rugă pre dënsul mult dīcënd: Că fiica mea spre sfîrşit este; vino, de îti pune mânilor pre dënsa, ca să se mântuiască, şi să trăiască. ²⁴ Si a mers cu dënsul,

²⁵ Si după dënsul a mers popor mult şi îl impresura pre el. (Si o femeie oare-care fiind întru curgerea sângelui de doi-spre-şecë ani; ²⁶ Si multe pătîmind dela mulți doctori, şi cheltuindu-şi toate cele ce avusăse, şi nimic folosindu-se, ci mai vîrtos spre mai rău viind. ²⁷ Audind pentru Iisus, viind între popor din 'napoisi'a atins de haina lui. ²⁸ Că dīcea: că măcar de hainele lui de mē voi atinge, mē voi mântui. ²⁹ Si îndatăşi a secat izvorul sângelui ei, şi a simțit cu corpul că s'a vindecat de boală. ³⁰ Si îndatăşi Iisus cunoscënd întru sineşi puterea ce a eşit din el, întorcëndu-se către popor a dīs: Cine s'a atins de hainele mele? ³¹ Si aū dīs lui învățăceii: Vëdī poporul îmbulzindu-te, şi dīci: cine s'a atins de mine? ³² Si căuta împrejur să vadă pre ceea ce a făcut aceasta. ³³ Iar femeia înfricoşându-se şi tremurând, ştiind ce s'a făcut ei, a venit, şi a cădut înaintea lui, şi i-a spus lui tot adevărul. ³⁴ Iar el a dīs ei: Fiică

credința ta te-a mântuit, mergi în pace, și fii sănătoasă de boala ta.)
³⁵ Încă grăind el a venit de la mai-marele Sinagogeii, dicând: că fiica ta a murit, ce mai superi pre învățătorul? ³⁶ Iar Iisus îndată ce a audit cuvântul ce s'a grăit, a ȑis mai-marelui Sinagogeii: Nu te teme, crede numai. ³⁷ Si nu a lăsat pre nici unul să meargă după dēnsul, fără numai pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan fratele lui Iacov. ³⁸ Si a venit în casa mai-marelui Sinagogeii, și a vădut turburare, plângēnd aceia și tânguindu-se mult. ³⁹ Si întrând, a ȑis lor: Ce vē turburați și plângeți? Fecioara n'a murit, ci doarme. Si își ridică de dēnsul. ⁴⁰ Iar el scotēnd afară pre toți, a luat pre tatăl fecioarei și pre mamă, și pre cei ce era cu el, și a intrat unde era fecioara zăcēnd. ⁴¹ Si apucând pre fecioara de mână, i-a ȑis ei: *Talita cumi*; ce se tâlcuește: Fecioară (ție ȑic) scoalăte. ⁴² Si îndată s'a sculat fecioara, și umbla; că era de doi-spre-ȑece ani. Si s'a spăimântat cu spaimă mare. ⁴³ Si le-a poruncit lor

mult ca nimenea să nu știe aceasta: Si a ȑis, să-i dea ei să mănânce.

CAP. VI.

Pentru rânduiala său trimeterea Apostolilor la predicare; pentru Ioan, și pentru Irod; pentru cele cinci pâni și pentru cei doi pești; pentru umblarea lui Iisus pre mare.

¹ Si a eșit de acolo, și a venit la patria sa; și după dēnsul au mers învățaceii lui. ² Si fiind sâmbătă, a început a învăța în Sinagoga, și mulți audind, se mira dicēnd: De unde 'i sînt acestuia acestea? Si ce este înțelepciunea ce i-s'a dat lui, că și puteri ca acestea prin mâinile lui se fac? ³ Au nu este acesta teslariul, feciorul Mariei, și fratele lui Iacov, și al lui Iosi, și al lui Iuda, și al lui Simon? Si au nu sînt surorile lui aicea la noi? Si se smintea întru el. ⁴ Si ȑicea lor Iisus: Că nu este profet necinstit, fără numai în patria sa, și între rudeni, și în casa sa. ⁵ Si nu

putea acolo nici o putere să facă, numai preste puțin bolnavi pînă mînele i-au vindecat pre ei. ⁶ Și s-a mira pentru necredința lor, și umbla în satele cele de prinprejur învățînd. ⁷ Și a chemat pre cei doi spre-zeci și a început a-i trimete pre dînsii câte doi câte doi; și le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate. ⁸ Și le-a poruncit lor să nu ia nimic pre cale, fără numai toiag, nici traistă, nici pîne, nici bani la brâu. ⁹ Ci numai încălțați cu sandali, și să nu se îmbrace cu două haîne. ¹⁰ Și grația lor: Ori unde veți intra în casă, acolo petreceți, până ce veți eși de acolo. ¹¹ Și ori cîți nu vî vor primi pre voi, nici vor asculta pre voi, eșind de acolo, scuturați praful cel de sub picioarele voastre, întru mărturie lor; Amin grăese voi: Mai ușor va fi Sodomului și Gomorului în ziua judecării, de cît cetății aceia. ¹² Și eșind, predica ca să se pocăiască. ¹³ Și draci mulți scotea; Și ungea cu unt de-lemn pre mulți bolnavi și îi tămăduia.

¹⁴ Și a audît împăratul Irod (căci arătat se făcuse numele lui), și dicea: Că Ioan cel ce boteza s'a sculat din morți și pentru aceasta lucrează puterile întru el. ¹⁵ Alții dicea: că Ilie este; iar alții dicea: că profet este, său ca unul din profeți. ¹⁶ Și audînd Irod, a zis: Că acesta este Ioan pre carele eu l-am tăiat. El s'a sculat din morți. ¹⁷ Că Irod acesta trimîtînd a prins pre Ioan, și l-a legat pre el în temniță, pentru Irodiada femeea lui Filip fratelui său, căci o luase pre dînsa femeec. — ¹⁸ Că dicea Ioan lui Irod: Nu ți se cuvine să aibi pre femeea fratelui tău. ¹⁹ Iar Irodiada pismuia lui, și vrea să-l omoare, și nu putea. ²⁰ Că Irod se temea de Ioan, știindu-l pre dînsul om drept și sânt, și îl socotea pre el, și ascultîndu-l pre dînsul, multe făcea, și cu dragoste îl asculta pre el. ²¹ Și întîmplându-se o dată cu bun prilej, cînd Irod făcea ospățul nașterii sale, boerilor seși și căpitanilor, și celor mai mari ai Galileei. ²² Și intrînd fata Irodiadei, și jucînd, și plăcînd lui Irod și celor ce

ședea cu dânsul, a ȋis împăratul fetei. Cere de la mine ori ce vei vrea, și vei da ție. ²³ Și s'a jurat ei, că ori-ce vei cere de la mine vei da ție, până la jumătate de împărăția mea. ²⁴ Iar ea eșind, a ȋis mumei sale: Ce vei cere? Iar aceea a ȋis: Capul lui Ioan Botezătorului. ²⁵ Și intrând îndatăși cu singuință la împăratul, a cerut, ȋicând: voiŭ ca să-mi dai mie acum în tîpsie capul lui Ioan Botezătorul. ²⁶ Și împăratul foarte s'a întristat, dar pentru jurământuri, și pentru cei ce ședea împreună cu dânsul, n'a vrut să-i lepede cererea. ²⁷ Și îndată trimițînd împăratul speculator, a poruncit să aducă capul lui. ²⁸ Iar el mergînd i-a tăiat capul lui în temniță, și l-a adus în tîpsie, și l-a dat pre el fetei, și fata l-a dat mumei sale. ²⁹ Și aȋdînd învîțăceii lui, aȋ venit, și aȋ rădicat corpul lui cel cădut; și l-aȋ pus pre el în mormînt. ³⁰ Și s'aȋ adunat apostoliȋ la Iisus, și i-aȋ vestit lui toate câte a făcut și câte a învîțat. ³¹ Și le-a ȋis lor: Veniți voi înșivă deosebi în loc pustiu și vă odih-

niți puțin; că era mulți care venia și se ducea, și nu avea vreme nici să mănânce. ³² Și s'aȋ dus în loc pustiuȋ singuri cu corabia. ³³ Și i-aȋ vȋdut pre dânsul poporul mergînd și i-aȋ cunoscut pre ei mulți, și pedestri din toate cetățile alerga acolo, și mai nainte de cât ei aȋ venit, și s'aȋ adunat la dânsul. ³⁴ Și eșind Iisus, a vȋdut popor mult, și i s'a făcut milă de ei; Pentru căci era ca oile ce nu aȋ păstor; și a început a-i învîța pre dânsii mult. ³⁵ Și iată vreme multă fiind, s'aȋ apropiat la dânsul învîțăceii lui, și i-a ȋis lui: Că locul este pustiu, și iată vremea a trecut multă. ³⁶ Slobodește-i pre dânsii să meargă în orașele cele din prejur și în sate să-și cumpere loruși pânȋ; Că nu aȋ ce să mănânce. ³⁷ Iar el rȋspundînd a ȋis lor: Daȋ-le voi lor să mănânce. Și aȋ ȋis lui: mergînd poate să cumpărăm pânȋ de doȋ sute de dinari, și să le dăm lor să mănânce? ³⁸ Iar el a ȋis lor: Câte pânȋ aveȋ? mergeȋ și vedeȋ; Iar ei șȋînd, aȋ ȋis: cinci, și doȋ pești. ³⁹ Și a poruncit lor să-i pue pre toȋȋ

mese, mese, pre earbă verde. ⁴⁰ Si au sedea cete, cete, câte o sută și câte cinci-deci. ⁴¹ Si luând cele cinci pâni și doi pești, căutând la cer a bine-cuvântat, și a frământa pâunile, și le-a dat învățăcelilor săi, ca să le pue înaintea lor, și pre cei doi pești i-a împărțit la toți. ⁴² Si au mâncat toți și s'au saturat. ⁴³ Si au luat douăsprezece coșuri pline de sfărâmituri, și din pești. ⁴⁴ Si era cei ce mâncase pâunile ca la cinci mii de bărbați.

⁴⁵ Si îndată-și a silit pre învățăcelii săi să între în corabie. și să meargă mai 'nainte de ceea parte la Vetsaida, până ce va slobođi el poporul. ⁴⁶ Si după ce i-a slobođit pre ei, s'a dus în munte să se roage. ⁴⁷ Si făcându-se seară era corabia în mijlocul mării, și el singur pre uscat. ⁴⁸ Si i-au vedut pre dênșii că se chinuesc vêsînd (că era vîntul împotriva lor); iară întru a patra strajă a nopței, a venit la dênșii umblând pre mare, și vrea să treacă pe lângă ei. ⁴⁹ Iar ei vedîndu-l pe dênșul umblând pre mare, li s'au părut că este nălucă, și au strigat. ⁵⁰ (Că toți l-au vedut pre el, și s'au turburat), și îndatăși a gră-

it cu dênșii, și le-a dîs lor: Indrăsniți, eu sînt, nu vî temeți. ⁵¹ Si s'a suit la dênșii în corabie; și a încetat vîntul; și ei foarte preste măsură se spăimînta întru sine, și se minuna. ⁵² Că nu au priceput din pâni; că era inima lor împetrîtă. ⁵³ Si trecînd au venit în pămîntul Ghenisaretului, și a stătut la liman. ⁵⁴ Si eșînd ei din corabie, îndatăși l-au cunoscut pre el aceea. ⁵⁵ Si înconjurînd toată laturea aceea, a început pre paturî a aduce bolnavi, unde auđia că el este acolo. ⁵⁶ Si orî unde intra în sate, sêu în cetăți, sêu în orașe, punea la ulițe pre cei bolnavi, și îl ruga pre el ca măcar de poalele veșmintelor lui să se atingă; și câți se atîngea de el se mîntuia.

CAP. VII

Pentru învățăceli când au mâncat cu mînile nespălate; pentru călcarea poruncei lui Dumnezeu; pentru obiceiurile oamenilor; pentru femeia cea din Fenicia Siriei cu fata îndrăcită; pentru vindecarea surdului ce grăia cu anevoie.

¹ Si s'au adunat la dênșul fariseii și

oare cariî din cărturari, care venise din Ierusalim. ² Si vedând pre oare care din învățaceii lui cu mânilor ne curate (adecă ne spalate), mâncând pâne, i-au prihanit. ³ (Că fariseii și toți Iudeii, de nu își vor spăla mânilor până în cot, nu mănâncă, ținând aședemântul bătrânilor. ⁴ Si din tîrg, de nu se va spăla, nu mănâncă; și altele multe sînt care au luat a le ținea: spălarea paharelor, și a urcioarelor, și a căldărilor și a paturilor).

⁵ După aceasta l-au întrebat pre el fariseii și cărturarii: pentru ce învățaceii tăi nu umblă după aședemântul bătrânilor, ci cu mânilor nespălate mănâncă pâne? ⁶ Iar el răspundend a ȳis lor: Că bine a profetit Isaia pentru voi fățarnicilor; precum este scris: Poporul acesta cu buzele mă cîstește; iar inima lui departe stă de la mine. ⁷ Si în zadar mă cîstesc, învățând învățaturî porunci omenesti; ⁸ Că lăsând porunca lui Dumneȳu, ȳineți aședemântul bătrânilor; spălarea urcioarelor și a paharelor, și altele asemenea ca acestea

multe faceți. ⁹ Si ȳicea lor: Bine, lepădați porunca lui Dumneȳu, ca să păȳiți aședemântul vostru? ¹⁰ Că Moisi a ȳis: Cîstește pre tatăl tău și pre muma ta. Si, cela ce va grăi de rău pe tatăl său, său pre muma sa, cu moarte să moară. ¹¹ Iar voi ȳiceți: De va ȳice omul tatâne-său mîne-sa: Korvan (adecă dar) este aceea cu care te-ai fi folosit de la mine. ¹² Si nu 'l mai lăsați pre dînsul să mai facă ceva tatâne-său, său mîne-sa. ¹³ Călcând cuvîntul lui Dumneȳu pentru aședemântul vostru carele ați dat, și asemenea ca acestea multe faceți.

¹⁴ Si chîemînd la sine pe tot poporul, a ȳis lor: Ascultați-mă pre mine toți și înȳeleȳeți. ¹⁵ Nimic nu este din-afară de om, ce întră într'însul, care poate să spurce pre el; ci cele ce es dintr'însul, acelea sînt care spurcă pre om. ¹⁶ De are cine-va urechi de auȳit, auȳă. ¹⁷ Si după ce au înȳrat în casă trăgînduse de la popor, l-a întrebat pre el învățaceii lui pentru pildă. ¹⁸ Si le-a ȳis lor: Așa de ne înȳlegători sînteți și voi? Aă nu

vă pricepeți, că tot ce intră în om din afară, nu poate să-l spurce. ¹⁹ Că nu intră în inima lui, ci în pânțele și ese pe afedron, curățind toate bucatele. ²⁰ Si dicea : Că ceea ce ese din om, aceea spurcă pre om. ²¹ Că din lăuntru din inima oamenilor es gândurile cele rele, prea-curviile, uciderile; ²² Furtisagurile, asupririle, vicleșugurile, înșelăciunile, învierșunările, ochiul viclean, hula, trufia, nebunia. ²³ Toate relele acestea es din lăuntru, și spurcă pre om. ²⁴ Si sculându-se de acolo, s'a dus în hotarele Tirului și ale Sidonului. Si intrând în casă, vrea să nu știe nimene de el, și nu a putut să se tănuiască; ²⁵ Că auzind o femeie pentru dânsul, a căria fiică avea duh necurat, viind a cădut la picioarele lui; ²⁶ (Si era femeea Elină, de neam din Fenicia Siriei); Si îl ruga pre el ca să goniască dracul din fiica ei. ²⁷ Iar Iisus a ȓis ei : Lasă să se sature întâi fii; că nu este bine a lua pânea fiilor, și a o arunca cânilor. ²⁸ Iar ea răspundând a ȓis lui : Adevărat Doamne, că și câni sub

masă mănâncă din sfărămiturile fiilor. ²⁹ Si a ȓis ei : Pentru acest cuvânt mergi; a eșit dracul din fiica ta. ³⁰ Si mergând la casa sa, a aflat pre dracul eșit, și pre fiică zăcând în pat. ³¹ Si iarăși eșind din hotarele Tirului și ale Sidonului, a venit la marea Galileei, în mijlocul hotarelor Decapoliei. ³² Si a adus la dânsul un surd grăind anevoe, și l-a rugat pre dânsul, ca să-și pue Mâna pre el. ³³ Si luându-l pre el din mulțime deosebi, a pus degetele sale în urechile lui; și scuișând s'a atins de limba lui. ³⁴ Si căutând la cer, a suspinat, și a ȓis lui : *Effatha*, ce este deschidete. ³⁵ Si îndatăși s'a deschis auzurile lui, și s'a dezlegat legătura limbei lui, și grăia drept. ³⁶ Si a poruncit lor, ca să nu spue nimenui, ci pre cât el le poruncia lor, ei mai mult vestia; ³⁷ Si mai mult se mira, ȓicând : Toate le-a făcut bine, și pre surȓi i-a făcut de aud, și pre muți de grăesc.

CAP. VIII

Pentru cele șapte pâni ; pentru cei ce cer semn din cer ; pentru aluatul fariseilor ; pentru cel orb ; pentru întrebarea ce a făcut Iisus în Cesarea lui Filip, cine îi dă a fi ; pentru certarea lui Petru.

¹ În zilele acelea fiind popor mult foarte, și ne având ce mânca, chemând Iisus pre învățăceii sei, le-a ȳis lor: ² Milă îmi este de popor, că iată trei zile sînt de cînd așteaptă lângă mine, și n'au ce mânca. ³ Si de îi voi slobodi pre dînșii flămîndi la casele lor, vor slăbi pe cale ; Că unii dintr'eușii au venit de departe. ⁴ Si a răspuns lui învățăceii lui : De unde pre aceștia va putea cine-va să 'i sature de pâne aici în pustie? ⁵ Si a întrebat pre ei : Cîte pâni aveți? Iar ei au ȳis : Șapte. ⁶ Si a poruncit poporului să șea ȳă pre pămînt; Si luând pre cele șapte pâni, mulțămînd, a frînt, și a dat învățăceilor casă le pue înainte; Si lea pus înaintea poporului. ⁷ Si avea și puținii peșitori;

Si bine-cuvîntînd a ȳis să 'i pue și pre aceia înaintea lor. ⁸ Si au mâncat și s'au săturat ; Si au luat rîmășițe de sfărîmituri, șapte coșnițe. ⁹ Si era cei ce mîncase ca patru mii ; și i-a slobodit pre ei. ¹⁰ Si îndatăși întrînd în corabie cu învățăceii sei, a venit în părțile Dalmanuthei.

¹¹ Si au eșit fariseii, și au început a se întreba cu dînșul, cerînd de la dînșul semn din ceriș, ispitindu-l pre el. ¹² Si suspinînd cu duhul seș, a ȳis : Pentru ce neamul acesta semn cere? Amin ȳic voi : Nu se va da neamului a-cestuia semn. ¹³ Și lăsîndu-ș pre dînșii a intrat iarăși în corabie, și a trecut de ceea parte. ¹⁴ Și învățăceii lui uîtase să ȳea pâne, și mai mult de cît o pâne nu avea cu dînșii în corabie. ¹⁵ Și le-a poruncit lor, ȳicînd : Căutați de vî păziți de aluatul fariseilor, și de aluatul lui Irod. ¹⁶ Si cugeta, unul către altul ȳicînd : Că pâne n'avem. ¹⁷ Iar Iisus cunoscînd a ȳis lor : Drept ce cugetați că pâne nu aveți? Încă nu înțelegeți, nici pricepeți? Încă împe-

trită aveți inima voastră? ¹⁸ Ochii
vând, nu vedeți? Și urechi având
auditi? Și nu ve aduceți aminte. ¹⁹ Când
am frânt pre cele cinci pâni la ce-
le cinci mi, câte coșuri pline de sfă-
rămituri ați luat? ²⁰ Dis-aū lui: Do-
spre-dece; Și când pre cele șapte, la
cele patru mi, câte coșuri pline de sfă-
rămituri ați luat? Iar ei aū dis: Șep-
te. ²¹ Si le-a dis lor: Dar cum în-
nu înțelegeți?.

²² Si a venit în Betsaida; Si i-a
dus lui un orb, și l-a rugat pre el
să se atingă de dēnsul. ²³ Si apucându-
pre orbul de mână, l-a scos pre el afă-
ră din sat; și scui pând pre ochii lui
și puinduși mânele pre el, l-a întreb-
bat de vede ceva. ²⁴ Si rădicânduși
ochii, a dis: Vede oameni ca copaci um-
blând, ²⁵ După aceasta iarăși și-a pus
mânele pre ochii lui, și l-a făcut de
vedut; Si s'a îndreptat și a vedut lumina
pre toți. ²⁶ Si l-a trimis pre el în
casa sa, dicēnd: Nicī în sat să intri
nici să spuī cui-va în sat.

²⁷ Si aū eșit Iisus, și învățăceii lui

în satele Cesariei lui Filip; și pre ca-
le a întrebat pre învățăceii seī, dicēnd
lor: Cine dic oameni că sînt eu? ²⁸ Iar
ei aū răspuns: Ioan Botezătorul; și
alții, Ilie; iar alții, unul din profeti.
²⁹ Si el le-a dis lor: Dar voi cine dicit
că sînt eu? Si răspundēnd Petru, a dis
lui: Tu ești Christosul.

³⁰ Si i-a oprit pre ei, ca să nu spue
nimēnuī pentru dēnsul. ³¹ Si a înce-
put a-i învăța pre ei, că se cuvine fiul
omului multe a pătimi, și a se defăima
de bătrâni, și de archierei, și de cărtu-
rari, și a se omori, și după trei zile a
învia. ³² Si de față cuvēntul acesta
grăia. Si apucându-l pre el Petru, a
început a-i sta lui împotivă. ³³ Iar
el întorcēndu-se și căutând spre în-
vățăceii seī, a certat pre Petru, di-
cēnd: Mergi după mine satano. Că nu
cugeti cele ce sînt ale lui Dumnezeu,
ci cele ce sînt ale oamenilor.

³⁴ Si chemând la sine pre popor îm-
preună cu învățăceii seī, a dis lor: Ce-
la ce voiește să vie după mine, să se le-
pede de sine, și să-și ȳea crucea sa, și să-

'mă urmeze mie. ³⁵ Că cine va vrea să-și mântuiască sufletul său, pierde-l va pre el. Iar cine 'și va pierde sufletul său pentru mine și pentru evanghelie, acela 'l va mântui pre el. ³⁶ Că ce va folosi omului, de ar dobândi lumea toată, și își va perde sufletul său. ³⁷ Său ce va da omul schimb pentru sufletul său?. ³⁸ Că cine se va rușina de mine, și de cuvintele mele, întru acest neam prea-curvar și păcătos, și fiul omului se va rușina de el, când va veni întru mărirea Tatălui său cu sânzii îngeri.

CAP. IX.

Pentru schimbarea la față a lui Iisus; pentru cel lunatic; pentru învățacei când să prigonea între sine, cine ar fi mai mare; pentru ferirea de scandal.

¹ Și le dicea lor: Amin grăesc voi că sînt unii din cei ce stau aici, cari nu vor gusta mörte, până când vor vedea Împ.

părăția lui Dumnezeu viind întru putere. ² Și după șese zile, a luat Iisus pre Petru, și pre Iacob și pre Ioan; Si i-a

suit pre dênși în munte înalt deosebi singuri, și s'a shimbat la față înaintea lor. ³ Si hainele lui era strălucind, albe forte ca zăpada, în ce chip 'nălbitorii

pre pământ nu pöte să 'nălbiască. ⁴ Si s'a arătat lor Ilie împreună cu Moisi; și grăia cu Iisus. ⁵ Si răspundënd Petru

a dis lui Iisus: Învătătorule, bine este noi a fi aici; și să facem trei colibi: Tie una, și lui Moisi una, și lui Ilie una.

⁶ Că nu știa ce grăia, că era înfricoșăți. ⁷ Si s'a făcut nor umbrindu-i pre ei; și a venit glas din nor grăind: Acesta este fiul meu cel iubit, pre acesta ascultați.

⁸ Si de năprasnă căutând ei împrejur, pre nimenea nu au mai vedut, ci numai pre Iisus împreună cu dênșii. ⁹ Iar pogorînduse cî din munte, le-a

poruncit lor ca nimenui să nu spună cele ce au vedut, fără numai când fiul omului va învia din morți.

¹⁰ Si au ținut cuvântul între sine întrebându se: Ce este aceea a învia

din morți. ¹¹ Si l-a întrebat pre el, dîcînd: Căci dîc cărturarii, că Ilie să cuvine să vie mai 'nainte. ¹² Iar el răspundînd, a dîs lor: Ilie viind mai 'nainte va aședa toate; Si cum este scris de fiul omului, ca să pătîiască multe, și să fie defăimat. ¹³ Ci dîc voi că și Ilie a venit, și au făcut lui câte au vrut, cum este scris de el. ¹⁴ Si viind la învățacei a vedut mult popor împrejurul lor și cărturarii întrebându-se cu dînsii. ¹⁵ Si îndată tot poporul vedîndu-l pre el s'au spăimîntat; și alergînd s'au închinat lui. ¹⁶ Si a întrebat pre cărturarii, ce vă întrebați între voi?

¹⁷ Si răspundînd unul din popor, a dîs: învățătorule, am adus pre fiul meu la tine avînd duh mut. ¹⁸ Si orî unde îl apucă pre el îl sdrobește, și face spume, și scrâșnește cu dinții sei, și se usuca, și am dîs învățăceilor tîi să-l scoată, și n' au putut. ¹⁹ Iar el răspundînd, a dîs lui: O neam necredincios! Până când voi fi cu voi? Până când voi suferi pre voi? aduceți-l pre el la mine.

²⁰ Si l-a adus pre el la dînsul. Si vedînd

dul pre dînsul îndată duhul l-a scuturat pre el; și cădînd la pămînt se tăvălia spumînd. ²¹ Si a întrebat pre tatăl lui: Câtă vreme este de când i s'a făcut lui aceasta? Iar el a dîs: din copilărie. ²² Si de multe ori pre el și în foc l-a aruncat și în apă, ca să-l piardă; ci de poți ceva, ajută-ne noi, fiindu-ți milă de noi. ²³ Iar Iisus i-a dîs lui: De poți crede, toate sînt cu putîntă credinciosului. ²⁴ Și îndată strigînd cu lacrimi tatăl copilului, a grăit: Crede Doamne, ajută necredinței mele. ²⁵ Iar vedînd Iisus, că năvălește poporul, a poruncit duhului celui necurat, dîcînd lui: Duh mut și surd, eu ție îți poruncesc, eși dintr'însul și de acum să nu mai întri în el. ²⁶ Si strigînd, și mult scuturîndu-l pre el, a eșit; Si s'a făcut ca un mort, că mulți dîcea că a murit. ²⁷ Iar Iisus apucîndu-l pre el de mînă, l-a rădicat, și s'a sculat. ²⁸ Si intrînd el în casă, învățaceii lui l-a întrebat pre dînsul deosebî: Pentru ce noi nu am putut să-l scoatem pre el? ²⁹ Iar el a dîs lor:

Acest neam cu nimic nu poate eşti, fără numai cu rugăciune şi cu post.
³⁰ Si de acolo eşind, mergea prin Galileea, şi nu vrea ca să-l ştie cineva. ³¹ Că învăţa pre învăţăceii sei, şi dicea lor: Că fiul omului se va da în mânele oamenilor, şi-l vor omorî pre el; şi după ce îl vor omorî, a treia zi va învia.
³² Iar ei nu înţelegeau cuvântul, şi se temea să-l întrebe pre el.

³³ Si a venit în Capernaum; şi fiind în casă, i-au întreat pre dânsii: De ce vă prigoniati pre cale? ³⁴ Iar ei au tăcut, că se pricise pre cale unul cu altul, cine ar fi mai mare. ³⁵ Si şedând a chemat pre cei doi-spre-dece, şi le-a dîs lor: Căla ce va să fie întâiu, să fie mai pre urmă de toţi, şi tuturor slugă. ³⁶ Si luând un prunc, l-a pus pre el în mijlocul lor; Si luându-l în braţe, a dîs lor: ³⁷ Ori cine va primi pre unul dintru aceşti prunci întru numele meu, pre mine mă primeşte; Si ori cine primeşte pre mine, nu primeşte pre mine, ci pre cel ce m'a trimis pre mine.
³⁸ Si a răspuns Ioan lui, dicend: În-

vătătorule, am vădut pre oare-cine întru Numele tău scoţend draci, carele nu vine după noi; şi l-am oprit pre el, căci nu vine după noi. ³⁹ Iar Iisus a dîs: nu-l opriţi pre el; că nimenea nu este, carele va face putere întru numele meu, şi să poată lesne a mă grăi de rău. ⁴⁰ Că cel ce nu este împotiva noastră, pentru noi este. ⁴¹ Că ori-cine va adăpa pre voi cu un pahar de apă întru numele meu, căci al lui Christos sînteţi, amin grăese voi: Nu-şi va perde plata sa.

⁴² Si ori-cine va sminti pre unul dintre aceşti miei cari cred în mine, mai bine ar fi lui de-şi-ar lega o peatră de mără împrejurul grumazului său, şi să se arunce în mare. ⁴³ Si de te smintăşte pre tine mâna ta, taie-o pre ea; că mai bine îţi este ţie, cîtung să întri în viaţă, de cât două mîni avend să întri în Gheena, în focul nestins. ⁴⁴ Unde viermele numoare, şi focul nu se stinge.
⁴⁵ Si de te smintăşte pre tine piciorul tău, taie-l pre el; că mai bine îţi este ţie să întri în viaţă schiop, de cât două

picioare având, să fi aruncat în Gheena, în focul ne stins. ⁴⁶ Unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.

⁴⁷ Si de te smintește pre tine ochiul tău, scoate-l pre el. Că mai bine îți este ție cu un ochi să întri întru împărăția lui Dumnezeu, de cât doi ochi având să fi aruncat în Gheena focului. ⁴⁸ Unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge. ⁴⁹ Că fiește cine cu foc se va săra; și toată jertfa cu sare se va săra. ⁵⁰ Bună este sarea; Iar de va fi sarea nesărată, cu ce o veți îndulci pre aceasta? Aveți întru voi sare, și pace aveți între voi.

CAP. X

Pentru cei ce au întrebat pre Iisus de să cade bărbatului să și lase femeia; pentru punerea mânilor lui Iisus pre copii; pentru bogatul ce a întrebat pre Iisus ce bine va face; pentru suirea lui Iisus în Ierusalim spre patimă; pentru fiul lui Zevedei; pentru Vartimeu orbul.

¹ Si de acolo sculându-se, a venit în hotărele Iudeei, de ceea parte de Iordan,

și iarăși s'a adunat popor la dânsul; și precum îi era obiceiul, iarăși îi învăța pre ei.

² Si apropiindu-se fariseii l-a întrebat pre el: Oare să cade bărbatului să și lase femeia, ispitindu-l pre el. ³ Iar el răspundând, a dis lor: Ce a poruncit voi Moisi? ⁴ Iar ei au dis: Moisi a dat voe, să-i scrie carte de despărțire, și să o lase. ⁵ Si răspundând Iisus, a dis lor: După învârtosarea inimii voastre a scris voi porunca aceasta. ⁶ Iar din începutul zidirei, bărbat și femeie l-au făcut pre ei Dumnezeu. ⁷ Pentru aceasta va lăsa omul pre tatăl său și pre mama sa, și se va lipi de femeia sa. ⁸ Și vor fi amândoi un corp. Pentru aceea nu mai sînt doi, ci un corp. ⁹ Decî ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă. ¹⁰ Si în casă iarăși l-a întrebat pre el învățăceii lui de aceasta. Si a dis lor:

¹¹ Ori cine își va lăsa femeia sa, și va lua alta, prea-curvește cu dânsa. ¹² Si femeia de își va lăsa bărbatul și se va mărita după altul, prea-curvește. ¹³ Si aducea la dânsul pruncii ca să

se atingă de ei ; iar învățăceii certa-
pre cei ce îi aducea. ¹⁴ Iar vedând Ii-
sus nu 'i-a părut bine, și a ȳis lor : Lă-
sați pruncii să vie la mine, și nu-i o-
priți pre ei : Că a unora ca acestora es-
te împărăția lui Dumnezeu. ¹⁵ Că a-
min ȳis voi : Ori cine nu va primi îm-
părăția lui Dumnezeu ca pruncul, nu
va intra întru ea. ¹⁶ Si luându-i în bra-
țe, 'și-a pus mânilor peste ei, și 'i-a bi-
ne-cuvântat pre dênșii.

¹⁷ Si eșind el în cale, alergând oare-ci-
ne și îngenuchind înaintea lui, îl în-
treba el, ȳicând : Învătătorule bun ! ce
voui face ca să moștenesc viața veciniei ?
¹⁸ Iar Iisus a ȳis lui : Ce 'mă ȳici bun,
nimenea nu este bun, fără numai unul
Dumnezeu. ¹⁹ Poruncile știu : Să nu cur-
vești, să nu uciȳi, să nu furi, să nu fi
mărturie mincinoasă, să nu răpești, cin-
stește pre tatăl tȳu și pre muma ta.
²⁰ Iar el răspundȳnd, a ȳis lui : Înv-
ătătorule, toate acestea le-am păzit
din tinerețile mele. ²¹ Iar Iisus cău-
tând spre el, l-a iubit pre dênșul, și
'i-a ȳis lui : Încă una îți lipsește : Mer-

vindeți câte aȳi, și le dă săracilor, și veȳi
avea comoară în cer ; și luând crucea vi-
no, urmează mie. ²² Iar el întristându-se
de cuvântul acesta, s'a dus mahnit ; pen-
tru că avea avuȳii multe. ²³ Si căutând
Iisus, a ȳis învățăceilor săi : Cât de
anevoe vor intra întru împărăția lui
Dumnezeu cei ce aȳ avuȳii ! ²⁴ Iar
învățăceii se spăimânta de cuvinte-
le lui ; Iar Iisus iarăși răspundȳnd,
le-a ȳis lor : Fiilor, cât de anevoe este
să între întru împărăția lui Dumne-
zeu cei ce se nădȳduesc întru avuȳii !
²⁵ Mai lesne este a trece cămila prin
urechile acului, de cât bogatul a intra
întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁶ Iar ei
mai mult se îngrozia, ȳicând unul către
altul : Si cine poate să se mântuiască ?
²⁷ Si căutând Iisus la dênșii, a ȳis :
La oameni este cu neputință, dar nu la
Dumnezeu. Că la Dumnezeu toate sânt
cu putință. ²⁸ Si a început Petru a ȳice
lui : Iată noi am lăsat toate, și am urmat
ȳie. ²⁹ Si răspundȳnd Iisus a ȳis : Amin
grăesc voi : nimenea nu este care le și-a lă-
sat casă, său frați, său surori, său tată :

séu mumă, séu femeie, séu feciori, séu holde, pentru mine și pentru Evanghelie. 30 Si să nu ica însutite acum în vremea aceasta, case și frați și surori și tată și mumă și feciori și holde cu goniri și în veacul cel viitor viața vecinică. 31 Si mulțidintâi vor fi pre urmă și de pre urmă, întâi. 32 Si era pre cale suindu-se în Ierusalim; și mergea Iisus înaintea lor; iar ei se spăimânta; și mergând după dânsul, le era frică.

33 Si luând iarăși pre cei doi spre de ce a început a le spune lor cele ce era să i-se întâmple lui; că iată ne suim în Ierusalim, și fiul omului se va da archiereilor, și cărturarilor; și-l vor judeca pre el spre moarte, și-l vor da pre el neamurilor. 34 Si îl vor batjorcori pre el, și îl vor bate pre el, și îl vor scuipa, și-l vor omorî pre el, și a treia zi va învia. 35 Si a venit la el Iacov și Ioan fiii lui Zevedei, dicând: Învătătorule, voim ca cea ce vom cere să ne faci noi. 36 Iar el a ȑis lor: Ce vo-iți să vă fac voi? 37 Iar ei a ȑis lui: Dă-

ne noi, ca să ședem, unul de a dreapta ta, și altul de a stânga ta, întră mărirea ta. 38 Iar Iisus a ȑis lor: Nu știți ce cereți; puteți să beți paharul carele eu bea? și cu botezul cu carele eu mă botez, să vă botezați? 39 Iar ei au ȑis lui: Putem. Iar Iisus a ȑis lor: Paharul, pre carele eu bea, cu adevărat îl veți bea; și cu botezul, cu carele eu mă botez, vă veți boteza. 40 Iar a ședea de a dreapta mea, și de a stânga mea nu este al meu a-lă da, ci celor ce s'a gătit. 41 Si auzind cei de ce, au început a se mânia pre Iacov și pre Ioan. 42 Iar Iisus chiemându-i pre dânsii la sine le-a ȑis lor: Știți că cei ce li se pare că sînt începători ai neamurilor, le stăpânesc pre ele; și cei mai mari ai lor le domnesc pre dânsule. 43 Iar întră voi nu va fi așa; ci carele va vrea să fie mai mare între voi, să fie voi slugă. 44 Si carele va vrea să fie între voi întâi, să fie tuturor slugă. 45 Pentru că și fiul omului nu a venit ca să-i slujască lui; ci ca

să slujiască el, și să'și dea sufletul său
răscumpărare pentru mulți.

⁴⁶ Si a venit în Ierihon; și eșind el
din Ierihon și învățăccii lui și popor
mult, Vartimei orbul, fiul lui Timei,
ședea lângă cale cerșind. ⁴⁷ Si au-
dind că Iisus Nazarineanul este, a în-
ceput a striga, și a dice: Iisuse fiul
lui David, miluește-mă. ⁴⁸ Si îl cer-
ta pe dânsul mulți ca să tacă; iar el cu
mult mai virtos striga: Fiul lui David
miluește-mă. ⁴⁹ Si stând Iisus, a dis-
chîeme pre el; și aŭ chîemat pre orbul,
dicându-i lui: Îndrăznesce, scoală-te,
că te chîamă. ⁵⁰ Iar el lepădându-și
haina sa, s'a sculat și a venit la Iisus.
⁵¹ Si răspundend Iisus, i-a dis lui: Ce
voești să-ți fac ție? iar orbul i-a dis lui:
Învățătorule, ca să ved. ⁵² Iar Iisus
i-a dis lui: Mergi, credința ta te-a
mântuit. Si îndatăși a vedut, și a mers
după Iisus în cale.

CAP. XI.

*Pentru mînzul asinei; pentru smochi-
mul cel uscat; pentru zarafii ce s'aŭ scos
din biserică; pentru nădejdea cea întru
Dumnezeu; pentru ne pomenirea de rău
și pentru ertarea greșalelor; pentru arhie-
reii și bătrânii ce aŭ întreat pre Domnul
de puterea lui.*

1 Si când s'a apropiat de Ierusalim, în
Vitsfaghi și Vitania către muntele
maslinilor, a trimis doi din învățăccii
sui. 2 Si a dis lor: Mergeți în satul care-
le este înaintea voastră, și îndatăși
întrînd într'ênsul, veți afla un mînz
legat, pre carele nimeni din oame-
ni nu aŭ ședut; deslegându-l pre
el, să-l aduceți. 3 Si de va dice voî
cineva; de ce faceți aceasta, să dice-
ți: că Domnului trebuiește; și numai de
cât îl va trimite pre el aici. 4 Si aŭ
mers, și aŭ aflat mînzul legat lângă
ușa afară la respântie; și l-a desle-
gat pre el. 5 Iar oare-carii din cei ce

sta a colo au ȋis lor: Ce faceȋi de desle-
gaȋi mȃnzul? ⁶ Iar ei au ȋis lor precum
le poruncise Iisus; și i-au lȃsat pre ei.
⁷ Si au adus mȃnzul la Iisus, și și-a
pus pre el hainele sale; și a șeȋut pre
dȃnsul. ⁸ Si mulȋi așternea vestimin-
tele sale pre cale; iar alȋi tȃea stȃl-
pȃrȋ din copaci și le așternea pre cale.
⁹ Si cei ce mergea ȋnainte, și cei
ce venȋa pre urmȃ, striga, dȋcȃnd: O-
sana bine este cuvȃntat cel ce vine
ȋntru numele Domnului. ¹⁰ Bine este
cuvȃntatȃ ȋmpȃrȃȋia care vine ȋntru
numele Domnului, a pȃrintelui nostru
David; Osana ȋntru cei de sus.

¹¹ Si a ȋntrat Iisus ȋn Ierusalim și
ȋn Bisericȃ, și dupȃ ce a vȃȋut toate,
fȋnd vremea ȋn dȋsearȃ a eșit la Vi-
thania cu cei doȋ-spre-dece. ¹² Iar
a doȃa ȋi eșind ei din Vitania, au
flȃmȃndȋt. ¹³ Si vȃȋȃnd un smochin
de departe avȃnd frunze, a venit ca
doarȃ va afla ce-va ȋntr'ȃnsul; și viȋnd
la el, nimic n'a aflat fȃrȃ numai frun-
ze; cȃ ȋncȃ nu era vremea smochinelor.
¹⁴ Si rȃspundȃnd Iisus, a ȋis lui: De

acum ȋnainte nimenea sȃ nu mai mȃ-
nȃnce rod din tine ȋn veac. Si auȋia
ȋnvȃȋăceii lui. ¹⁵ Si a venit ȋn Ierusalim,
și ȋntrȃnd Iisus ȋn Bisericȃ, a ȋn-
ceput a scoate pre cei ce vindea și
cumpȃra ȋn Bisericȃ; și mesele schim-
bȃtorilor de banȋ, și scaunele celor
ce vindeau porumbȋle-a rȃsturnat. ¹⁶ Si
nu lȃsa sȃ poarte cine-va vas prin Bi-
sericȃ. ¹⁷ Si ȋnvȃȋa, dȋcȃnd lor: Aȃ nu
este scris: cȃ casa mea, casȃ de rugȃ-
ciune se va chema ȋntru toate neamu-
rile; iar voi o aȋȋ fȃcut peșterȃ tȃlha-
rilor. ¹⁸ Si au auȋit cȃrtȃrarii și ar-
hierȃii, și cȃuta ȋn ce chip l-ar fȋ pierdut
pre el, cȃ se temea de dȃnsul; cȃci tot
poporul se mira de ȋnvȃȋătura lui. ¹⁹ Si
daca s'a fȃcut searȃ, au eșit afarȃ din
cetate. ²⁰ Si a doȃa-ȋi trecȃnd, au vȃ-
ȋut smochinul uscat din rȃdȃcinȃ. ²¹ Si
aducȃndu-sȋ aminte Petru, i-a ȋis lui:
ȋnvȃȋȃtorule, vȃȋȋ smochinul pre carele
l-ȃi blestemat, s'a uscat. ²² Si rȃspun-
ȋnd Iisus, a ȋis lor: ²³ Aveȋȋ credȋnȃ
lui Dumneȋȃ.

Cȃ amin dȋc voi: cȃ cela ce ar dȋce mun-

telui acestuia : Rădică-te, și te aruncă în mare, și nu se va îndoi întru inima sa, ci va crede, că ce va dice va fi; și va-lui ori ce va dice. ²⁴Pentru aceasta dice-
deți că veți lua, și va fi voi. ²⁵Și când stați
de vă rugați, ertați ori ce aveți asupra
cui-va; ca și Tatăl vostru cel din ceruri
să erte voi greșelele voastre. ²⁶Iar dacă
voi nu veți erta, nici Tatăl vostru cel
din ceruri, nu va erta voi greșelele
voastre.

²⁷Si a venit iarăși în Ierusalim; și um-
blând el prin Biserică, a venit la dên-
sul arhieriei și cărturarii și bătrânii
²⁸Si aș dis lui: Cu ce putere faci ace-
stea? Si cine ți-a dat ție puterea aceasta,
ca să faci acestea? ²⁹Iar Iisus răspun-
dând, a dis lor: Întreba-voi și eu pre
voi un cuvânt, și să-mi răspundeți mie
și voi spune și eu voi cu ce putere fac
acestea. ³⁰Botezul lui Ioan din Cer a
fost, său de la oameni? Răspunde-ți-mi
mie. ³¹Si ei cugeta întru sineși, dicând:
de vom dice: din cer; Va dice Pentru
ce dar nu ați crezut lui. ³²Iar de vom

dice: de la oameni; să temea de popor, ca
toți avea pre Ioan că cu adevărat pro-
feta fost. ³³Si răspundând a dis lui Iisus:
Nu știm. Si Iisus răspundând, a dis lor:
Nici eu nu voi spune voi, cu ce putere
fac acestea.

CAP. XII.

*Pentru pilda viei ce o a dat lucrătorilor;
pentru cei ce au întrebat pre Domnul de
lăudie; pentru saduceii ce tăgăduesc în-
vierea; pentru cărturarii știitorii de le-
ge; pentru întrebarea Domnului al cui fiu
dice cărturarii că este el; pentru păzirea
de cărturarii cei fățarnici; pentru vedu-
rea ce a pus doi filii.*

Si a început în pilde a grăi lor: Un
om a sădit o vie, și o a îngrădit împre-
jur cu gard, și a săpat într'ênsa teasc,
și a zidit turn și o a dat pre ea lu-
crătorilor, și s'a dus departe. ²Si la
vreme, a trimis o slugă la lucrători, ca
să ia de la lucrători din rodul viei. ³Iar
ei apucându-l pre dênsul, l-au bătut

și l-au trimis deșert. ⁴ Și iarăși a trimis către dânsii pre altă slugă, și pre acela batându-l cu petre, l-au spart capul, și l-au trimis ocarit. ⁵ Și iarăși a trimis pre altul, și pre acela l-au omorât, și pre alți mulți, pre unii batându-i, pre alții omorându-i. ⁶ Deci având înăuntru ei un fiu iubit al său, l-a trimis și pre acela mai pre urmă la ei, zicând: Că se vor rușina de fiul meu. ⁷ Iar lucrătorii aceia au zis între sine: Că acesta este moștenitorul, veniți să-l ucidem pre el, și va fi moșia a noastră. ⁸ Și apucându-l pre el l-a omorât, și l-a aruncat afară din vie. ⁹ Ce dar va face stăpânul viei? Veni-va, și va perde pre lucrătorii aceia, și via o va da altora. ¹⁰ Așa născu scriptura aceasta nu ați citit? Pentru care nu o au bagat în seamă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiului. ¹¹ De la Domnul s'a făcut aceasta, și este minunată întru ochii noștri. ¹² Și-l căuta să-l prindă pre el, și se temea de popor; căci au cunoscut că împotriva lor a zis pilda; și lăsându-l pre el, s'au dus.

¹³ Și a trimis către dânsul, pre unii din farisei și din Ierodiani, ca să-l vâneze pre el în cuvânt. ¹⁴ Iar ei viind au zis lui: Învățătorule, știm că adevărat ești, și nu'ți este ție grijă de nimeni: Că nu cauți în fața oamenilor, ci intru adevăr calea lui Dumnezeu înveți; se cade a da dajdia Cesarului, sau nu? Să dăm, sau să nu dăm? ¹⁵ Iar el știind fălăciile lor, a zis lor: Ce mă ispitiți? Ațarnica lor, a zis lor: Ce mă ispitiți? Aduceți-mi un dinar să-l ved. ¹⁶ Iar ei l'au adus. Și a zis lor: Al cui este chipul acesta, și scriptura cea de pre el? ¹⁷ Și ei l'au zis lui: ale Cesarului. ¹⁸ Și răspundând Iisus a zis lor: Dați înapoi pre cele ce sînt ale Cesarului, Cesarului; și pre cele ce sînt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu. Și s'au mirat de dânsul. ¹⁹ Și au venit la dânsul saduceii, cari zice că nu este înviere; și l-au întrebat pre el zicând. ²⁰ Învățătorule, Moisi a scris noi, că de va muri fratele cuiva, și-l va rămănea femeea, și feciori nu va avea, să ia tratele lui pre femeea lui, și să rădice sămënța fratelui său. ²¹ Deci șapte frați au fost, și eel dintâi a luat fe-

mee și murind, nu a lăsat sămânță. ²¹ Și al doilea o a luat pre dânsa, și a murit și nici acela nu a lăsat sămânță; și al treilea așijderea. ²² Și o a luat pre dânsa câte șapte, și nu a lăsat sămânță. Iar mai pre urmă de toți a murit și femeea. ²³ Deci la înviere, când vor învia, a căruia dintr'ênșii va fi femeea; căci câte șapte o au avut pre ea femce. ²⁴ Și răspundând Iisus, a ȑis lor: Aũ nu pentru aceasta vȑ rȑtăciți, neștiind scripturile, nici puterea lui Dumneȑeu? ²⁵ Că după ce din morți vor învia, nici se vor însura, nici se vor mărita; ci vor fi ca îngeri în ceriũ. ²⁶ Iar pentru morți, că se vor scula, aũ n'ați cetit în cartea lui Moisi, la rug, cum i-a grăit Dumneȑeu lui ȑicȑnd: Eu sȑnt Dumneȑeul lui Avraam și Dumneȑeul lui Isaa, și Dumneȑeul lui Iacov. ²⁷ Nu este Dumneȑeu al morților, ci Dumneȑeu al viilor; deci voi mult vȑ rȑtăciți.

²⁸ Si apropiȑndu-se unul din cȑrturari, carele ȑi auȑise pre dȑnșii prigonȑndu-se cu Iisus, vȑȑȑnd cȑ bine le-a rȑspuns lor, l-au ȑntrebat pre el: Care

poruncȑ este mai ȑntȑi de toate? ²⁹ Iar Iisus a rȑspuns lui; cȑ mai ȑntȑi de toate poruncile este: Auȑi Israile, Domnul Dumneȑeul nostru, Domnui unul este. ³⁰ Si sȑ iubești pre Domnul Dumneȑeul teũ, din toatȑ inima ta, și din tot sufletul teũ, și din tot cugetul teũ și din toatȑ tȑria ta; aceasta este porunca cea dintȑi. ³¹ Iar a doȑa asemenea sȑeștia: Sȑ iubești pre aproapele teũ, ca ȑnsuȑi pre tine. Mai mare de cȑt acestea altȑ poruncȑ nu este. ³² Si a ȑis lui cȑrturarii: Bine ȑnvȑȑtorule, adevȑratai ȑis, cȑ unul este Dumneȑeu, și nu este altul afarȑ de dȑnsul. ³³ Si a-l iubi pre el din toatȑ inima, și din tot cugetul, și din toatȑ tȑria; Si a iubi pre aproapele ca pre sine, mai mult este de cȑt toate pȑnoasele și jertfele. ³⁴ Iar Iisus vȑȑȑnd cȑ cu ȑȑtelepciune a rȑspuns ȑi-a ȑis lui; nu ești departe de ȑmpȑrȑia lui Dumneȑeu. Si nimenea mai mult nu ȑndrȑznia sȑ-l ȑntrebe pre el. ³⁵ Si rȑspundȑnd Iisus a ȑis, ȑnvȑȑnd în Biserica: Cum ȑic cȑrturarii cȑ Christos este fiul lui David? ³⁶ Cȑ ȑnsuȑi

David a ȋis cu Duhul sânt: Ȋis-a Domnul Domnului meu: Seȋi de-a-dreapta mea, pănă ce voi ȋ pune pre vrăjmașii tei așternut picioarelor tale. ³⁷ Deci însuși David îl numește pre el Domn. Si de unde este fiu al lui? și poporul cel mult asculta pre el cu ceață.

³⁸ Si grăia lor întru învătăura sa. Păziți-vă de cărturari cari voesc a umbla în podoabe, și iubesc închinăciunile prin târguri. ³⁹ Si scaunele ca mai de sus în Sinagoguri, și sederi cele mai întâi la ospete. ⁴⁰ Cari mănăcă casele văduvelor, și cu pricina îndelung să roagă; aceștiea vor lua marea osândă. ⁴¹ Si ședând Iisus în preama Gazofilakiei, privia cum aruncă poporul bani în Gazofilakie. Si mulți gați arunca multe. ⁴² Si viind o văduvă săracă, a aruncat doi fileri, este un codrant. ⁴³ Si chiamând învătăceii sei, li-a ȋis lor: Amin voe: Că această văduvă săracă, a aruncat mai mult de cât toți cei ce au aruncat în Gazofilakie. ⁴⁴ Că toți din po-

șosința lor au aruncat; iar aceasta din lipsa sa, toate câte a avut, a aruncat, toată avuția sa.

CAP. XIII.

Pentru sfirșitul lumii; pentru ȋiina și ora aceea, cum că nimenca nu știe.

¹ Și eșind el din biserică, a ȋis lui unul din învătăceii lui: Invătătorule, veȋi ce felu de petre, și ce felu de zidiri. ² Și răspundând Iisus a ȋis lui: Veȋi aceste zidiri mari? nu va remânea aicea piatră pre piatră, care să nu se risipiască. ³ Și ședând el pre muntele maslinilor împrejma bisericei, l-a întrebat pre dēnsul deosebi Petru și Iacov, și Ioan, și Andrei. ⁴ Spune noi când vor fi acestea; și ce este semnul, când acestea toate vor a se săvârși; ⁵ Iar Iisus răspundând lor, a început a ȋice: Căutați ca să nu vȋ înșele pre voi cineva. ⁶ Că mulți vor

veni întru numele meu dicând: Că eu sînt: și pre mulți vor înșela. ⁷ Iar când veți auzi războaie, și vești de războaie, să nu vă spăimîntați; că se cuvine să fie acestea, ci încă nu va fi sfîrșitul. ⁸ Că se va scula neam preste neam, și împărăție preste împărăție, și vor fi cutremure pre alocurea, și vor fi foamete, și turburări, începături ale durerilor acestea.

⁹ Deci păziți-vă pre voi înșivă; că veți vor da pre voi în soboare, și în adunări veți fi bătuiți, și înaintea domnilor, și a împăraților veți sta pentru mine, spre mărturie lor. ¹⁰ Și în toate neamurile să cuvine mai întîi să se predice evanghelia. ¹¹ Iar când ve vor duce pre voi dându-vă, să nu vă grijiți mai înainte ce veți grăi, nici să cugetați; ci ceea ce se va da voi întru acea oră, aceea să grăiți. Că nu veți fi voi cei ce veți grăi, ci Duhul Sânt. ¹² Și va da frate pre frate spre moarte; și tată pre fiu; și voi vor scula fii asupra părinților, și îi vor omori pre ei. ¹³ Și veți fi urîți de toți pentru numele meu. Iar cela ce va ră-

bda până în sfîrșit, acela se va mîntui.

¹⁴ Iar când veți vedea urâciunea pus-tirei, care s'a ȋis de Daniil profetul, stînd unde nu se cuvine; (cela ce citește să înțeleagă), atuncea cei ce vor fi în Iudea, să fugă la munți. ¹⁵ Și cela ce va fi pre casă, să nu se pogoare în casă, nici să între să ia ceva din casa sa. ¹⁶ Și cela ce va fi în câmp, să nu se întoarcă înapoi să-și ia haïna sa. ¹⁷ Iar voi celor ce vor avea în pîntece, și celor ce vor apleca în ȋilele acelea. ¹⁸ Ci rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna. ¹⁹ Că va fi în ȋilele acelea necaz ca acela carele nu a fost din începutul zidirii, care a zidit Dumneȋeu, până acum, și nici va mai fi. ²⁰ Și de nu Dumneȋeu ar scurta ȋilele acelea, nu s'ar mîntui tot corpul, ci pentru cei aleși pre cari i-a ales, va scurta ȋilele acelea. ²¹ Atunci de va ȋice voi cineva: iată aicea Hristos, seȋu, iată acolo; să nu credeți. ²² Că se vor scula Christosi mincinoși, și profeti mincinoși; și vor da semne și minuni, ca să înșele, de va fi cu putinȋă, și pre cei aleși

²³ Iar voi vă păziți; că iată mai'nainte am spus voi toate.

²⁴ Ci în zilele acelea după neazul acela, soarele se va întuneca. ²⁵ Și luna nu 'și va da lumina sa, și stelele cerului vor cădea, și puterile cele din ceriuri se vor clăti. ²⁶ Și atunci va vedea pre fiul omului viind pre noi cu putere și cu mărire multă. ²⁷ Și atunci va trimite pre îngeri să aduna pre cei aleși ai săi din cele patru vânturi, dela marginea pământului, până la marginea cerului. ²⁸ Iar dela smochin vă învățați pildă; când mla-dița lui este moale, și înfrunțește, știți că aproape este vara. ²⁹ Așa și voi când veți vedea acestea făcându-se, să știți că aproape este lângă uși. ³⁰ Amin grăesc voi, că nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi. ³¹ Ceriul și pământul vor trece; iar cuvintele mele nu vor trece. ³² Iar de diua aceea și ora nimenea nu știe, nici îngeri cari sînt în ceriuri, nici fiul, fără numai Tatăl. ³³ Păziți-vă, priveghiați și vă rugați; că nu știți când

va fi vremea aceea. ³⁴ Ca un om ce să ducă de departe, lăsându-și casa sa, și dând slugilor sale putere, și fiește căruia lucrul lui și portariului poruncește ca să privegheze. ³⁵ Priveghiați dar, (că nu știți când va veni domnul casei, seara sau la miezul nopții, sau la cântatul cocoșilor, sau dimineața.) ³⁶ Nu cumva viind fără de veste, să vă afle pre voi dormind. ³⁷ Iar cele ce voi dic, tuturor dic, priveghiați.

CAP. XIV.

Pentru ceea ce a uns pre Domnul cu mir, și pentru cele ce a dis lor Iuda pentru mir; pentru Paștele cele de taină; pentru vinderea lui Christos; pentru rugăciunea și prinderea lui, și pentru ducerea la arhiereul; pentru mărturiile cele mincinoase și pentru ocările ce au făcut lui Iisus înaintea arhierului; pentru lepădarea lui Petru; pentru vinele ce s'au pus Domnului de la arhiereu.

¹ Și în Paștele și azimile după două

șile; și căuta arhierii și cărturarii cum pre el cu vicleșug prindându-l să-l omoare. Și dicea: nu în praznic ca să nu fie turburare întru popor.

³ Și fiind el în Vitania, în casa lui Simon leprosul, și ședând el, a venit o femeie având un alabastru cu mir de nard de credință de mult preț, și sfărâmând alabastrul, l-a turnat pre capul lui. ⁴ Și era unii de le părea rău întru sine și dicea: Pentru ce se făcu această pagubă a mirului? ⁵ Că se putea vinde aceasta, mai mult de cât trei sute de dinari, și să se dea săracilor, și să răstea asupra ei. ⁶ Iar Iisus a dis: Lăsați-o pre dânsa; Pentru ce îi faceți ei su-părare? Că bun lucru a făcut cu mine. ⁷ Pentru că pre săraci pururea îi aveți cu voi, și când veți vrea, puteți a face lor bine; iar pre mine nu mă aveți pururea. ⁸ Aceasta ce a putut, a făcut. Mai'nainte a apucat de a uns corpul meu spre îngropare. ⁹ Amin grăesc-voi: Ori unde se va predica evanghelia aceasta în toată lumea, se va povesti și ce a făcut ea, spre pomenirea ei.

¹⁰ Și Iuda Iscarioteanul, unul din cei doi-pre-dece, a mers la arhierii ca să-l vândă pre el lor. ¹¹ Iar ei auzind s'au bucurat și i-a făgăduit lui să-i dea bani; și căuta cum în vreme cu prilej l-ar da pre el lor. ¹² Iar în ziua cea dintâi a azimelor, când jertfia paștele, a dis către dânsul învățăceii lui: Unde voești să mergem să gătim ca să mânânci Paștile? ¹³ Și a trimis doi din învățăceii sei, și le-a dis lor: Mergeți în cetate, și va întimpina pre voi un om ducând un vas de lut cu apă; mergeți după dânsul. ¹⁴ Și ori unde va intra diceți stăpânului casei: că învățătorul dice: Unde este sălașul, întru carele să mânânc Paștile cu învățăceii mei? ¹⁵ Și el va arăta voi un foișor mare așternut gata; acolo gătiți voi. ¹⁶ Și au eșit învățăceii lui, și au venit în cetate, și au aflat precum le disese lor; și a gătit Paștile. ¹⁷ Și făcându-se seară, a venit cu cei doi-spre-dece. ¹⁸ Și ședând ei, și mâncând a dis Iisus: Amin dic-voi; că unul din voi va să mă vândă; cel ce mânâncă cu mine. ¹⁹ Iar

eî au început a se întrista, și a dicea lui unul câte unul: nu cumva sînt eu? și altul: nu cumva sînt eu? ²⁰ Iar el răspundînd a dicea lor: Unul din doi spre-dece carele întinge cu mine în blid. ²¹ Cîci fiul omului va merge, precum este scris pentru dînsul; dar va omului aceluia, prin carele Fiul omului se vinde; mai bine ar fi fost lui de nu s'ar fi născut omul acela. ²² Și mîncînd ei, a luat Iisus pîne și binecuvîntînd a frînt, și a dat lor, și a dicea: Luați mîncăți acesta este corpul meu. ²³ Și luînd paharul mulțămînd a dat lor; și au bîut dintr'însul toți. ²⁴ Și a dicea lor: Acesta este sîngele meu al legii cei nouă carele pentru mulți se varsă. ²⁵ Amin dicea voi, Că de acum nu voi mai bea din roada vitei, pînă în ziua aceea, cînd o voi bea pre ea nouă întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁶ Și dînd laudă, a eșit în muntele Maslinilor. ²⁷ Și a dicea lor Iisus: Că toți vî veți sminti întru mine în noaptea aceasta că scris este: Bate-voi păstoriul, și se vor răsi pi oile. ²⁸ Dar după ce voi

învia, voi merge mai'nainte de voi în Galileea. ²⁹ Iar Petru a dicea lui: de și toți se vor sminti, iar eu nu. ³⁰ Și a dicea Iisus lui: Amin dicea ție: Că tu astăzi în noaptea aceasta, mai'nainte de a cînta cocoșul de două ori, te vei lepăda de mine de trei ori. ³¹ Iar el cu mult mai virtos dicea: de mi s'ar înțempla a muri cu tine, nu mă voi lepăda de tine; asemenea încă și toți dicea. ³² Și a venit în satul al cărui nume este Ghetsimani, și a dicea învîțăcelor sei: Sedeți aicea pînă mă voi ruga. ³³ Și a luat pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan cu sine, și a început a se spăimînta, și a se mîhni. ³⁴ Și a dicea lor: Intristate sufletul meu pînă la moarte; rămîneți aicea, și priveghiați. ³⁵ Și mergînd puțin mai'nainte, a cădut pre pămînt; și se ruga că de este cu puțință, să treacă de la dînsul acea oră. ³⁶ Și dicea: Avva părinte, toate sînt cu puțință ție, treci de la mine paharul acesta; dar însă nu ceea ce voesc eu, ci ceea ce tu. ³⁷ Și a venit și i-a găsit pre ei dormind, și a dicea lui Petru: Si-

mone, dormi? Nu putuși o oră să priveghezi? ³⁸ Priveghiați și vă rugați ca să nu intrați în ispită; că duhul este osîrduitoriū; iar corpul neputincios. ³⁹ Și iarăși mergînd s'a rugat, același cuvînt dicînd. ⁴⁰ Și întorcîndu-se i-a aflat pre dînsii iarăși dormind, (că era ochii lor îngreuiați) și nu știa ce vor răspunde lui. ⁴¹ Și a venit a treia oară și a dis lor: Dormiți de acum, și vă odihniți; destul este, a venit ora; iată se dă fiul omului în mâinile păcătoșilor. ⁴² Sculați-vă să mergem; iată cel ce m'a vîndut, s'a apropiat.

⁴³ Și numai de cît încă grăind el a venit Iuda, unul din cei doi-spre-dece, și cu el popor mult, cu săbii, și cu fuști, de la arhiereii, și cărturarii, și bētrâni. ⁴⁴ Și dedese cel ce îl vînduse pre el semn lor, dicînd: pre carele voiți săruta, acela este; prindeți-l pre el, și îl duceți cu pază. ⁴⁵ Și viind, îndată s'a apropiat de el, și i-a dis lui: învătătorule, învățătorule; și l-a sărutat pre el. ⁴⁶ Iar ei și-au pus mâinile pre el,

și l-a prins. ⁴⁷ Iar unul oare-care din cei ce sta lângă el, scoțînd sabia, a lovit pre sluga arhiereului, și i-a tăiat urechea lui. ⁴⁸ Și răspundînd Iisus, a dis lor: Ca la un tâlhar ați eșit cu săbii și cu fuști să mă prindeți? ⁴⁹ În toate zilele am fost la voi în biserică învățînd, și nu m'ați prins; ci ca să se plîniască scripturile. ⁵⁰ Și lăsându-l pre el toți, au fugit. ⁵¹ Iar un tînăr oare carele mergea după el, înbrăcat cu giulgiu pre corpul gol, și l-a prins pre el tinerii. ⁵² Iar el lăsînd giulgiul gol, a fugit de la ei. ⁵³ Și au dus pre Iisus la arhiereu; și s'au adunat la dînsul toți arhiereii, și bētrâni, și cărturarii. ⁵⁴ Iar Petru de departe mergea după el, până în lăuntru în curtea arhiereului. ⁵⁵ Și ședea împreună cu slugile și să încălzia la foc. ⁵⁶ Iar arhiereii și tot sfatul căuta împotiva lui Iisus mărturie, ca să-l omoare, și nu afla; că mulți mărturisia minciuni asupra lui, și nu era asemenea mărturiile. ⁵⁷ Și unii sculându-se, au mărturisit minciună asupra lui, gră-

ind. ⁵⁸ Că noi l-am auzit pre el, dicând: Că eu voi strica această biserică făcută de mâni, și în trei zile alta nefăcută de mâni voi zidi. ⁵⁹ Și nici așa nu era asemenea mărturia lor. ⁶⁰ Și sculându-se arhiereul în mijloc, a întrebat pre Iisus, dicând: Nimic nu răspunzi ce aceștia mărturisesc asupra ta? ⁶¹ Iar el tăcea; și nimic nu răspundea. Iarăși l-a întrebat pre el arhiereul, și i-a zis lui: auzi tu ești Christosul fiul celui bine-cuvântat? ⁶² Iar Iisus a zis: Eu sint; și veți vedea pre fiul omului ședând de-a-dreapta puterii și viind pre norii cerului. ⁶³ Iar arhiereul rupându-și hamele sale, a zis: ce ni mai trebuesc noi alte mărturii? Ați auzit hula, ce vise pare voi? ⁶⁴ Iar ei toți l-au judecat pre el că este vinovat morții. ⁶⁵ Și au început unii al scuipa pre el, și a-i acoperi fața lui, și a-l bate cu pumnul, și a dice lui profetește, și slugile îl bătea pre el cu palme preste obraz. ⁶⁶ Și fiind Petru jos în curte, a venit una din slujnicile arhiereului. ⁶⁷ Și vedând pre Pe-

tru încălzindu-se căutând la el a zis. ⁶⁸ Și tu erai cu Iisus Nazarineanul. ⁶⁹ Iar el s'a lepădat, dicând: Nu știu, nici pricep ce grăești tu. Și a eșit afară înaintea curții; și a cântat cocoșul. ⁷⁰ Iar slujnica vedându-l pre el iarăși, a început a dice celor ce sta acolo: că acesta dintredânșii este; iar el iarăși s'a lepădat. ⁷¹ Și preste puțin iarăși ceice sta acolo au zis lui Petru: adevărat dintredânșii ești, că Galilean ești, și graiul tău seamănă. ⁷² Iar el a început a se blestema și a se jura, că nu știu pre omul acesta carele diceți. ⁷³ Și a doua oară a cântat cocoșul, și și-a adus aminte Petru de cuvântul carele a zis Iisus lui: Că mai'nainte de ce va cânta cocoșul de două ori, te vei lepăda de mine de trei ori; și a început a plânge.

CAP. XV.

Pentru ce a pătimit Christos în vremea lui Pilat; pentru judecata, bătăia și răstignirea lui Christos; pentru cererea trupului Domnului, și pentru îngroparea lui.

¹ Și îndatăși dimineata sfat făcând arhierei cu bătrânii și cu cărturarii, și toată adunarea, legând pre Iisus l-a dus, și l-a dat lui Pilat.

² Și l-a întrebat pre el Pilat: tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspundând a zis lui: Tu zici. ³ Și multe grăia asupra lui arhierei. ⁴ Iar Pilat iarăși l-a întrebat pre el, zicând: Nimic nu răspunzi? Vezi câte mărturisesc asupra ta. ⁵ Iar Iisus mai mult nimic nu a răspuns, cât se mira Pilat. ⁶ Iar la praznic le slobozea lor câte un vinovat pre carele cerea ei. ⁷ Și era unul ce-l numia Varavva, cu soțiile lui prins, cari în zarvă ucidere făcuse. ⁸ Și strigând poporul a început a cere, precum pururea le făcea lor. ⁹ Iar Pilat le-a răspuns lor zicând: Voiți să slobodesc

voi pre Împăratul Iudeilor? ¹⁰ (Că știa că pentru pizmă l-a dat pre el arhierei.) ¹¹ Iar arhierei au îndemnat pre popor, ca mai virtos pre Varavva să le slobozească lor. ¹² Iar Pilat răspundând iarăși le-a zis lor: Dar ce voiți să fac acestuia pre carele îl dăceți împăratul Iudeilor? ¹³ Iar ei iarăși au strigat: răstignește-l pre el.

¹⁴ Iar Pilat le-a zis lor: dar ce rău a făcut? Iar ei mai virtos striga: răstignește-l pre el. ¹⁵ Iar Pilat vrând să facă pre voea poporului, le-a slobozit lor pre Varavva; și pre Iisus bătându-l l-a dat să se răstignească.

¹⁶ Iar ostașii au adus pre el înlăuntru curții, ce este divan, și au adunat toată oastea. ¹⁷ Și l-au îmbrăcat pre el în porfiră, și împletind cunună de spini, i-au pus lui. ¹⁸ Și au început a se închina lui, zicând: Bucurate împăratul Iudeilor. ¹⁹ Și îl bătea preste cap cu trestia, și îl scuipa pre el, și puindu-se în genunchi se închina lui. ²⁰ Și după ce l-au batjocorit pre el, au desbrăcat de pre el porfira, și l-au îmbrăcat în hainele sale, și

l-au dus pre el să-l răstigniască. ²¹ Și au silit pre oare-carele Simon Chirinean, ce trecea viind din țerină, tatăl lui Alexandru și al lui Rufu, ca să ducă crucea lui.

²² Și l-au adus pre el la locul Golgotha; carele se talmăcește locul căpăținei. ²³ Și i-au dat lui să bea vin amestecat cu smirnă; iar el nu a luat. ²⁴ Și răstignindu-l pre el, au împărțit hainele lui, aruncând sorți pre dênsele, cine le va lua. ²⁵ Și era ora a treia, și l-au răstignit pre el. ²⁶ Și era scrisoarea pricinii lui scrisă : **Împăratul Indeor.** ²⁷ Și împreună cu dênsul au răstignit doi tâlhari : unul de-a dreapta, și altul de-a stân-ga lui. ²⁸ Și s'a împlinit scriptura care dice : Și cu cei fără de lege s'a socotit. ²⁹ Și cei ce trecea îl hulă pre el, clătind cu capetele sale, și dicând : Ua, cel ce strici biserica, și în trei zile o zidești. ³⁰ Mântuește-te pre sineți, și te pogoară de precruce. ³¹ Asemenea încă și archiereii bătânduși joc dicea unul către altul împreună cu cărturarii : pre alții a mântu-it; iar pre sine nu poate să se mântuias-

că. ³² Christos împăratul lui Israil pogoară se acum de pre cruce, ca să vedem și să credem intr'ênsul. Și cei ce era împreună cu el răstigniți îl ocăriău pre el. ³³ Iar când a fost ora a șésea, întuneric s'a făcut preste tot pământul, până la a noua oră. ³⁴ Iar în ora a nouă a strigat Iisus cu glas mare dicând : Eloi, Eloi, lima savahthani. Ce este tâlcuindu-se : Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, pentru ce m-ai lăsat? ³⁵ Iar unii din cei ce stăi acolo auzind, dicea; Iată, pre Ilie strigă. ³⁶ Și alergând unul, și umplând un burete cu oțet, și puindu-l într'o trestie, îl adăpa pre el, dicând : Lăsați, să vedem, au veni-va Ilie să-l pogoare pre el. ³⁷ Iar Iisus slobozind glas mare, și-a dat duhul. ³⁸ Și catapeteazma bisericeii s'a rupt în două, de sus până jos. ³⁹ Și vedând sutașul cel ce sta înprejma lui, că așa strigând și-a dat duhul, a dis : eu adevărat omul acesta fiu al lui Dumnezeu a fost. ⁴⁰ Și era și femei de departe privind; între care era : Maria Magdalina, și Maria muma lui Iacov celui mic, și al lui Iosi, și Salomi; ⁴¹ Care și când era în Galileia, mergeau după el

și slujia lui; și altele multe, care se suie cu el în Ierusalim. ⁴² Și iată seară făcându-se, (de vreme ce era vineri, care este mai 'nainte de Sâmbătă), ⁴³ A venit Iosif din Aremateea, sfetnic cu bun chip, carele și acela era așteptând împărăția lui Dumnezeu, și îndrăznind a intrat la Pilat, și a cerut corpul lui Iisus. ⁴⁴ Iar pilat s'a mirat, de a murit așa curând; Și chemând pre sutașul, l'a întrebat pre dânsul de a murit de mult. ⁴⁵ Și înțelegând de la sutașul, adăruit lui Iosif corpul. ⁴⁶ Și aceasta cumpărând giulgiu, și pogorându-l pre el, l-a întăsurat cu giulgiul, și l-a pus în mormânt, carele era săpat în peatră; și a prăvălit o paetă pre ușa mormântului. ⁴⁷ Iar Maria Magdalina, și Maria a lui Iosi, privia unde îl pun.

CAP. XVI.

Pentru învierea lui Christos; căroră după înviere s'a arătat Domnul; cum a poruncit Apostolilor predicarea evangheliei.

¹ Și dacă a trecut sâmbăta, Maria Magdalina, și Maria lui Iacov, și Salomi, au

cumpărat miresme ca să meargă să-l ungă pre el. ² Și foarte de dimineață într-o din sâmbete, au venit la mormânt, răsărind soarele. ³ Și dicea una către alta: Cine va prăvăli noi peatra depe ușa mormântului? ⁴ Și căutând a vedea peatra prăvălită, că era mare foarte. ⁵ Și intrând în mormânt, a vădut pre un ténăr ședând de a dreapta, îmbrăcat în veșmânt alb, și s'au spăimântat. ⁶ Iar el a zis lor: Nu vă spăimântați; pre Iisus căutați Nazarineanul cel răstignit? S'a sculat, nu este aicea; Iată locul unde l-au pus pre el. ⁷ Ci mergeți, de spuneți învățăcelor lui și lui Petru, că va merge mai 'nainte de voi în Galileea: Acolo îl veți vedea pre el, precum a zis voi. ⁸ Și eșind au fugit de la mormânt; Că era cuprinse de cutremur și de spăimă; și nimănuî nimic nu a spus, că se temea.

⁹ Iar după ce a înviat Iisus, dimineața în ziua cea dintâi a sâmbetei, s'a arătat Mariei Magdalinei dintru care scoase șapte draci. ¹⁰ Aceea mergând, a vestit celor ce fusese cu ea, care plângea și se tânguia. ¹¹ Și aceea audind că

este viu, și a fost vădut de dânsa, nu a cređut. ¹² Iar după aceea la doi dintr'ênșii, mergênd ei, s'a arătat într'alt chip, care mergea la o țerină. ¹³ Și aceea mergênd aũ spus celora-lalți, și nici pre aceia nu i-aũ cređut. ¹⁴ Iar după aceea ședênd ei cei un-spre-dece, li s'a arătat; Și a imputat necredinței lor, și împetirerei inimei; căci celor ce l-aũ văđut pre el că a înviat, n'aũ cređut. ¹⁵ Și a đis lor: Mergeți în toată lumea, și predicați evanghelia la toată zidirea. ¹⁶ Cei la ce va crede și se va boteza, se va mântui; iar cea ce nu va crede, se va osîndi. ¹⁷ Si semne celor ce vor crede, acestea vor urma; Întru numele meu draci vor scoate; în limbă nouă vor grăi. ¹⁸ Serpi vor lua; și de vor bea ceva de moarte, nu-i va vătăma pre ei; pre bolnavi mânilor își vor pune, și bine le va fi. ¹⁹ Deci Domnul după ce a grăit cu dênșii, s'a înălțat la ceriũ; și a ședut de a dreapta lui Dumnezeu. ²⁰ Iar ei eșind, aũ predicat pretutindenea, Domnul împreună lucrând, și cu vîntul adevărîndu-l prin semnele ce urma.

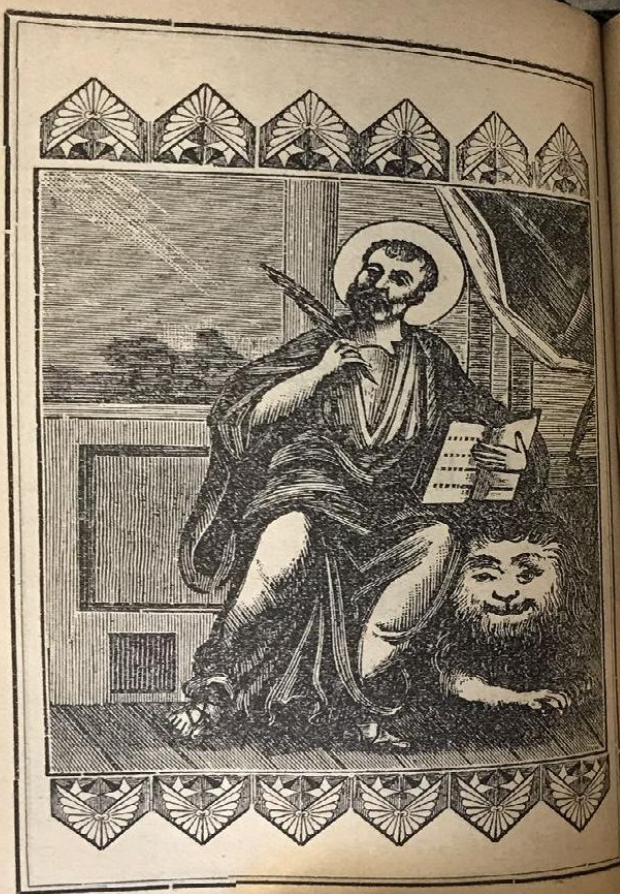
AMIN

EVANGHELISTUL LUCA

SANTA EVANGHELIE

CEA DE LA

L U C A

CAP. I.

Pentru părintz lui Ioan Botezătoru-lui, și pentru nașterea lui; pentru închinăciunea îngerului cătră Maria; pentru închinăciunea Mariei cătră Elisavet; pentru deslegarea limbei lui Zaharia și pentru profetia lui.

¹ De vreme ce mulți s'au apucat a alcătui povestire pentru lucrurile cele ce au fos adevărite întru noi. ² Precum a dat noi cei ce dintru început au fost singuri vedători și slujitori Cu-

vântului. ³ Păru-mi-s'a și mie urmând toate dintâi cu deamăruntul, pr-rând a scrie ție, puternice Teofile. ⁴ Că să cunoști întărirea cuvintelor de care te-ai învățat.

⁵ Fost-a în zilele lui Irod împăratul lui Iudeei, un preot oare carele anume Zaharia, din rîndul preoției lui Avia, și femeea lui din fetele lui Aaron, și numele ei Elisaveta. ⁶ Și erau drepti. Amîndoi înaintea lui Dumnezeu, umblând întru toate poruncile și îndreptările Domnului fără prihană. ⁷ Și n'avea ei feciori, pentru că Elisaveta era stearpă, și amîndoi erau bătrîni în zilele lor. ⁸ Și a fost când a slujit el în rîndul săptămînei sale înaintea lui Dumnezeu. ⁹ Dupre obiceiul preoției i s'a întemplat a tămâia intrînd în biserică Domnului. ¹⁰ Și toată mulțimea poporului era rugându-se afară în vremea tămâerei. ¹¹ Și i s'a arătat lui îngerul Domnului, stînd de a dreapta altarului tămâerei. ¹² Și s'a spălmîntat Zaharia vedînd, și frică a căzuțut preste dînsul. ¹³ Iar îngerul

dis către dînsul: Nu te teme Zaharie, că s'a audit rugăciunea ta; și femeea ta Elisaveta, va naște ție fiu, și vei chema numele lui Ioan. ¹⁴ Și va fi ție bucurie și veselie, și mulți de nașterea lui se vor bucura. ¹⁵ Că va fi mare înaintea Domnului, și vin și sikeră nu va bea; și se va umplea de Duh sînt în-că din pîntecele mamei sale. ¹⁶ Și pre mulți din fiii lui Israel va întoarce la Domnul Dumnezeu lor. ¹⁷ Și el va veni înaintea lui cu Duhul și cu puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile pă-rinților spre fi, și pre cei neascultători întru înțelepciunea dreptilor, să gătiască Domnului popor mai 'nainte gătît. ¹⁸ Și a dis Zaharia către înger: Din ce voi cunoaște aceasta? Că eu sînt bătrîn, și femeea mea trecută în zilele sale. ¹⁹ Și răspunzînd îngerul a dis lui: Eu sînt Gavriil acela ce sta în-naintea lui Dumnezeu, și sînt trimis a grăi către tine, și a vesti ție aceasta. ²⁰ Și iată vei fi tăcînd, și neputînd a grăi, până în ziua aceea ce vor fi acea-tea; pentru că n'ai crețut cuvintelor

mele, care se vor împlini la vremea lor.
²¹ Si aştepta poporul pre Zaharia, şi se mira că zăbovia el în biserică. ²² Si eşind nu putea să grăiască lor, şi au cunoscut ei că vedea a vedut în biserică. Si le făcea semn cu mâna, şi a rămas mut. ²³ Si a fost dacă s'a împlinit zilele slujbei lui, s'a dus la casa sa.

²⁴ Iar după zilele acelea, a îngreco Elisaveta femeea lui; şi s'a tănuiră sine în cincî luni, dicînd: ²⁵ Că aşa a făcut mie Domnul, în zilele în care a socotit să ıea ocara mea dintre oameni.
²⁶ Iar în luna a şésea, trimis a fost îngerul Gavriil, dela Dumneđeũ în cetatea Galileei, căria numele era Nazaret.
²⁷ La o fecioară logodită cu bărbat, căruia numele Iosif, din casa lui David, şi numele fecioarei Maria. ²⁸ Si intrînd îngerul la dînsa, a ȑis : Bucur-te ceea ce eşti plină de dar, Domnul este cu tine ; bine-cuvîntată eşti tu între femeı. ²⁹ Iar ea vedînd s'a spăimîntat de cuvîntul lui ; şi cugeta în ce chip va fi închinarea aceasta. ³⁰ Si a ȑis ei îngerul : Nu te teme Maria,

că ai aflat har la Dumneđeũ. ³¹ Si ıatã vei zămislı în pîntece, şi vei naşte fiu, şi vei chema numele lui **Iisus**.
³² Acesta va fi mare, şi fiul celui de sus se va chema, şi-ı va da lui Domnul Dumneđeũ scaunul lui David tatălui lui.
³³ Si va împărăti preste casa lui Iacov în veci, şi împărătiei lui nu va fi sfîrşit. ³⁴ Si a ȑis Maria către înger : Cum va fi aceasta, de vreme ce de bărbat nu ştiu ? ³⁵ Si răspundînd îngerul, a ȑis ei : Duhul sînt se va pogorî preste tine, şi puterea celui de sus te va umbri ; pentru aceasta şi sîntul ce se va naşte din tine se va chema Fiiul lui Dumneđeũ. ³⁶ Si ıatã Elisaveta rudenia ta, şi aceea a zămislit fiu la bătrîneţile ei ; şi a şésea lună este ei aceasta, ceea ce se chema stearpă. ³⁷ Că la Dumneđeũ nici un cuvînt nu este cu neputinţă. ³⁸ Si a ȑis Maria : ıatã serva Domnului, fie mie duple cuvîntul teũ ; şi s'a dus dela dînsa îngerul.
³⁹ Si sculîndu-se Maria în zilele acelea, mers-a la munte cu degrab în cetatea Iudeei. ⁴⁰ Si a intrat în casa Za-

hariei, și s'a închinat Elisavetei. ⁴¹ Si a fost când a auzit Elisaveta închină-
nea Mariei, săltat-a pruncul în pân-
tecele ei, și s'a umplut de Duh sânt Eli-
saveta. ⁴² Si a strigat cu glas mare,
a zis: Bine-cuvântată ești tu între fe-
mei și bine-cuvântat este rodul pân-
tecelui teș. ⁴³ Si de unde mică aceasta,
ca să vie muma Domnului meu la mine.
⁴⁴ Că iată cum fu glasul închinării tale
întru urechile mele, săltat-a pruncul
cu bucurie în pântecul meu. ⁴⁵ Si
fericită este ceea ce a creșut, că va fi
săvârșire celor zise ei de la Domnul.
⁴⁶ Si a zis Maria: ⁴⁷ Mărește suflete al
meu pre Domnul, și s'a bucurat Duhul
meu de Dumnezeu Mântuitorul meu.
⁴⁸ Că a căutat spre smerenia servei sa-
le; că iată de acum mă vor ferici toa-
te neamurile. ⁴⁹ Că m'a făcut mă-
rire cel puternic, și sânt numele lui.
⁵⁰ Si mila lui în neam și neam spre cei
ce se tem de el. ⁵¹ Făcut-a tărie cu
brațul seș, răsipit-a pre cei mândri cu
cugetul inimei lor. ⁵² Pogorât-a pre
cei puternici de pre scaune, și a înăl-

țat pre cei smeriți. ⁵³ Pre cei flămân-
și i-a umplut de bunătați, și pre cei bo-
gați i-a scos afară deșerti. ⁵⁴ Luat-a
pre Israil sluga sa, (ca să pomeniască
mila. ⁵⁵ Precum a grăit către părin-
ți noștri, lui Avraam și seminției lui),
până în veac. ⁵⁶ Si a rămas Maria
împreună cu dēnsa ca la trei luni, și s'a
întors la casa sa. ⁵⁷ Iar Elisavetei i
s'a împlinit vremea să nască; și a năs-
cut fiu. ⁵⁸ Si auzit cei ce lăcuia în-
prejur, și rudeniile ei, că a mărit Dom-
nul mila sa cu dēnsa; și se bucurau în-
preună cu dēnsa. ⁵⁹ Si a fost în ziua
a opta, a venit să taie împrejur pruncul,
și-l chemau pre numele tatălui lui Za-
haria. ⁶⁰ Si răspundēnd muma lui, a
zis: Nu; ci se va chema Ioan. ⁶¹ Si auzi
cātră dēnsa: Că nimenea nu este în-
tru rudenia ta, carele să se cheme cu
numele acesta. ⁶² Și auzi făcut semn ta-
tălui lui, cum ar vrea să-l cheme pre
dēnsul? ⁶³ Si cerēnd el panachida, a
scris dicēnd: Ioan va fi numele lui; și
s'a mirat toți. ⁶⁴ Si i s'a deșchis gura
lui îndată, și limba lui; și grăia lăudānd

pre Dumnezeu. ⁶⁵ Si s'a făcut frică preste toți cei ce locuiau împrejurul lor și întru toată laturea de prin munții Iudeei s'a vestit toate cuvintele acestea. ⁶⁶ Si au pus toți cei ce au auzit în inimă lor, zicând: Oare ce va să fie pruncul acesta? Si mâna Domnului era cu dânsul. ⁶⁷ Si Zaharia tatăl lui s'a umplut de Duh sânt, și a profetit, zicând: ⁶⁸ Bine este cuvântat Domnul Dumnezeu lui Israel, că a cercetat și a făcut răscumărare poporului său. ⁶⁹ Si a rădicat corn de mântuire noi în casa lui David slugei sale. ⁷⁰ Precum a grăit prin gura sântilor celor din veac profeti ai lui. ⁷¹ Mântuire de vrăjmași noștri, și din mâna tuturor celor ce ne urăsc pre noi. ⁷² Să facă milă cu părinții noștri, și să-și aducă aminte de legătura lui cea sântă. ⁷³ De jurământul carele s'a jurat către Avraam părintele nostru să ne dea noi. ⁷⁴ Fără de frică, din mâinile vrăjmașilor noștri mântuindu-ne. ⁷⁵ Să-îslujim lui întru sântenie și întru dreptate înaintea

lui în toate zilele vieții noastre. ⁷⁶ Si tu pruncule, profetă celui prea înalt te vei chema, că vei merge înaintea feței Domnului, să gătești căile lui. ⁷⁷ Ca să dai cunoștința mântuirii poporului lui, întru ertarea păcatelor lor. ⁷⁸ Pentru milostivirea milei Dumnezeuului nostru, care ne-a cercetat pre noi Răsăritul din înălțime. ⁷⁹ Ca să lumineze celor ce șed întru întunec și în umbra morții, să îndrepteze picioarele noastre în calea păcii. ⁸⁰ Iar pruncul creștea, și se întăria cu Duhul; Si a fost în pustie până în ziua arătării lui către Israel.

CAP. II.

Pentru scrierea lumii; pentru nașterea lui Iisus din Maria; pentru păstori; pentru Simeon; pentru Ana profetița; pentru Iisus când s'a aflat în mijlocul dascălilor.

¹ Si a fost în zilele acele, eșit-a poruncă de la Cesarul August să se scrie

toată lumea. ²(Această scrisoare întâi s'a făcut, domnind în Siria Cirineu) ³Și mergeau toți să se înscrie, fiește carele în cetatea sa. ⁴Și s'a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, la Iudeea, în cetatea lui David, care se cheamă Vitleem, (pentru că era el din casa și din seminția lui David). ⁵Să se scrie cu Maria cea logodită lui femeie, fiind grea. ⁶Și a fost când erau ei acolo, s'a împlinit zilele ca să nască ea. ⁷Și a născut pre fiul său cel întâi născut, și l-a înfășat pre dânsul, și l-a culcat în esle; pentru că n'aveau ei loc la gazdă. ⁸Și păstori erau întru aceeași lature petrecând, și păzind străjinoaptea împrejurul turmelor. ⁹Și iată îngerul Domnului a stătut înaintea lor, și mărirea Domnului a strălucit împrejurul lor; și s'au înfricoșat cu frică mare. ¹⁰Și le-a zis lor îngerul: Nu vă temeți; că iată vestesc voi bucurie mare, care va fi la tot poporul. ¹¹Că s'a născut voi, astăzi Mântuitoriu, carele este Christos Domnul, în cetatea lui David. ¹²Și acesta va fi voi semn; afla-veți un

prunc înfășat, culcat în esle. ¹³Și îndatăși s'a făcut împreună cu îngerul mulțime de oaste cerească, laudând pre Dumnezeu, și zicând: ¹⁴Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pre pământ pace, întru oameni bună voire. ¹⁵Și a fost dacă s'au dus dela dânsii îngerii la ceri, și oameni păstori au zis unii către alții: Să mergem până în Vitleem, și să vedem cuvântul acesta ce s'a făcut, carele Domnul a arătat noi. ¹⁶Și au venit degrab, și au aflat pre Maria, și pre Iosif, și pruncul culcat în esle. ¹⁷Și vedând au spus pentru cuvântul ce se grăise lor de pruncul acesta. ¹⁸Și toți cei ce au audit s'au mirat de cele ce s'au zis de păstori către dânsii. ¹⁹Iar Maria păzia toate cuvintele acestea, puindu-le întru inima sa. ²⁰Și s'au întors păstori mărind și laudând pre Dumnezeu, de toate cele ce au audit și au vedut, precum s'a zis către dânsii. ²¹Și când s'au împlinit opt zile, ca să-l taie pre el împrejur, s'a chemat numele lui Iisus

carele s'a numit de înger, mai înainte de a se zămisi el în pânțele.

²² Si când s'a împlinit zilele curățirii lor, duple legea lui Moisi, l-au suit pre el în Ierusalim, că să-l pue înaintea Domnului, (precum este scris în legea Domnului. ²³ Că toată partea bărbătească, ce deșchide pânțele, sânt lui Dumnezeu se va chiema.) ²⁴ Si ca să dea jertfă, duple ceea ce s'a ȃis în legea Domnului, o păreche de turturele, sēu doi pui de porumb.

²⁵ Si iată era un om în Ierusalim, anume Simeon; și omul acela era drept și temător de Dumnezeu, așteptând mângâerea lui Israil; și Duhul sânt era preste dēnsul. ²⁶ Si era lui făgăduit dela Duhul sânt, să nu vadă moartea, până ce va vedea pre Christosul Domnului. ²⁷ Si a venit cu duhul în biserică; și când au adus înlăuntru părinții pre Iisus pruncul, ca să facă ei duple obiceiul legii pentru el. ²⁸ Si acela l-a luat pre dēnsul în brațele sale, și a bine-cuvântat pre Dumnezeu, și a ȃis: ²⁹ Acum

slobodește pre robul teū, Stēpâne, duple cuvântul teū, cu pace. ³⁰ Că vȃdura ochii mei mântuirea ta. ³¹ Care ai gătīt înaintea feței tuturor popoarelor. ³² Lumină spre descoperirea neamurilor și nărire poporului teū Israel. ³³ Si era Iosif și muma lui mirându-se de cele ce se grăia pentru dēnsul. ³⁴ Si i-au bine-cuvântat pre dēnsii Simeon. și a ȃis cătră Maria muma lui: Iată acesta este pus spre căderea și scularea a multora întru Israel, și spre semnul căruia i-se va ȃice împotivă. ³⁵ (Si prin însuși sufletul teū va trece sabie,) ca să se descopere dela multe inimī cugetele. ³⁶ Si era Anna profetița, fata lul Fanuil, din neamul lui Asir; aceasta îmbetrânise în zile multe, care trăise cu bărbatul seū șēpte ani, din fecioria sa. ³⁷ Si aceasta a fost vȃduvă ca la opt ȃeci și patru de ani, carea nu se deȃarta de la biserică cu posturi și cu rugăciuni, slujind ȃiua și noaptea. ³⁸ Si aceea întru acea oră viind, se mărturisia Domnului, și grăia pentru

dânsul tuturor celor ce aştepta mântuire în Ierusalim. ³⁹ Si după ce au sêvêrşit ei toate dupre legea Domnului, s'au întors în Galilea, în cetatea lor Nazaret. ⁴⁰ Iar pruncul creştea şi se întăria cu duhul, umplându-se de înţelepciune; şi darul lui Dumnezeu era preste dânsul. ⁴¹ Si se ducea părinţii lui în fieşte care an în Ierusalim, la praznicul Paştilor. ⁴² Si când a fost de doi-spre-dece ani, suindu-se ei în Ierusalim, dupre obiceiul praznicului. ⁴³ Si sfîrşind zilele, când s'au întors ei, a rămas Iesus pruncul în Ierusalim, şi n'au ştiut Iosif şi muma lui. ⁴⁴ Si socotind că este el cu alte soţi, au venit cale de o zi şi l-au căutat pre el prin rudenii şi prin cunoscuţi. ⁴⁵ Si nefăcându-l, s'au întors în Ierusalim căutându-l pre el. ⁴⁶ Si a fost după trei zile l-au aflat în Biserică, şedend în mijlocul dascălilor, ascultându-i şi întrebându-i pre ei. ⁴⁷ Si se minunau toţi cei ce -l auşiau pre dânsul, de priceperea şi răspunsurile lui. ⁴⁸ Si veni-

dându-l pre el, s'au spăimântat, şi a dis cătră el muma lui: Fiiule, căci ai făcut noi aşa? Iată tatăl te şi eu dorindu-te te căutam. ⁴⁹ Si a dis cătră dânsii: Ce este că mă căutaţi? Aun'ati ştiut că întru cele ce sint ale Tatălui meu, se cade mie să fiu? ⁵⁰ Si ei n'au înţeles graiul carele a grăit lor. ⁵¹ Si s'au pogorît împreună cu dânsii şi au venit în Nazaret, şi era supuindu-se lor. Şi muma lui păzia toate graiurile acestea în inima sa. ⁵² Si Iesus sporia cu înţelepciunea şi cu vârsta, şi cu darul la Dumnezeu şi la oameni.

CAP. III.

Pentru predica lui Ioan; pentru cei ce au întreat pre Ioan; pentru Irod şi pentru închiderea lui Ioan; pentru botezul Mântuitorului; pentru povestirea născuturii lui Christos.

¹ Iar în anul al cincispredecelea al împărăţiei lui Tiberie Cesarul, domnind

Ponțiu Pilat în Iudea; și Irod stăpânind a patra parte din Galilea; iar Filip fratele lui stăpânind a patra parte pre Iturea și pre laturea Trahoniei; și Lisanie a patra parte stăpânind pre Avilinia. ² În Țilele arhierilor Anei și Caiafei, fost-a cuvântul Domnului către Ioan fiul Zahariei în pustie. ³ Și a venit în toată laturea Iordanului, predicând botezul pocăinței întru ertarea păcatelor. ⁴ Precum este scris în cartea cuvintelor Isaiei profetului, carele ȳice: Glasul celui ce strigă în pustie, gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁵ Toată valea se va umplea, și tot muntele și măgura se va smeri; și vor fi cele strâmbe drepte, și cele colțuroase cănetede. ⁶ Și va vedea tot corpul mântuirea lui Dumnezeu. ⁷ Decî ȳicea popoarelor celor ce mergeau să se boteze de la el: Puî de năpârce, cine v'a arătat voi ca să fugiți de mânia cea ce va să fie? ⁸ Faceți dar roduri vrednice de pocăință; și nu începeți a ȳice întru voi: Tată avem pre Avraam; că ȳic voi: că poate Dumnezeu și din

petrele acestea să rădice fiî lui Avraam. ⁹ Că iată și secura la rădăcina pomilor zace; decî tot pomul carele nu face roadă bună se tae și în foc se aruncă. ¹⁰ Și-l întreba pre el popoarele ȳicând: dar ce vom face? ¹¹ Și răspundând ȳicea lor: Cel ce are două haine, să dea una celui ce nu are, și cel ce are bucate, asemenea să facă. ¹² Și au venit și vameșii să se boteze dela dînsul, și a ȳis către el: ¹³ Învățătorule, ce vom face? Iar el a ȳis către dînsii: Nimic mai mult de cât este rînduit voi, să nu faceți. ¹⁴ Și-l întreba și ostașii, ȳicând: și noi ce vom face? Și a ȳis către dînsii: Pre nimenea să nu asupriți, nici să clevetiți; și să vă îndesulați cu lefile voastre. ¹⁵ Iar așteptând poporul, și cugetând toți întru inimile sale de Ioan, ca nu cumva el să fie Christos, ¹⁶ Răspuns-a Ioan tuturor, ȳicând: Eu cu apă vă botez pre voi; iar vine cel mai tare de cât mine, căruia nu sînt vrednic a-l dezlega cureaua încălțămintelor lui; acesta va boteza pe voi cu Duh sânt și cu foc. ¹⁷ A căruia lopată este

în mâna lui, și va curăți aria sa, și va aduna grâul în jirnița sa; iar plevele le va arde cu focul nestins. ¹⁸ Multe înă și altele bine-vestea poporul mângâindu-l.

¹⁹ Iar Irod cel a patra parte stăpânitoriu, muștrat fiind de el pentru Irodiada femeea fratelui său, și pentru toate relele care au făcut Irod.

²⁰ A adaos și aceasta preste toate, și a închis pre Ioan în temniță. ²¹ Și a fost dacă s'a botezat tot poporul, și Iisus botezându-se și rugându-se, s'a deschis cerul.

²² Și s'a pogorât Duhul sânt cu chip trupeș, ca un porumb preste dânsul; și glas din ceriu s'a făcut, dicând: Tu ești Fiul meu cel iubit, întru tine am bine-voit.

²³ Si acest Iisus era ca de trei-dece ani începând, fiind (precum se socotea) fiul lui Iosif, al lui Ili.

²⁴ Al lui Matat, al lui Levi, al lui Melhi, al lui Iona, al lui Iosif. ²⁵ Al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Naoghe. ²⁶ Al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semei, al lui Iosif, al lui Iuda. ²⁷ Al lui Iona, al lui Risa, al lui Zorovavel, al lui

Salatiil, al lui Neri. ²⁸ Al lui Melhi, al lui Addi, al lui Cosam, al lui Elmodam, al lui Ir. ²⁹ Al lui Iosi, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Mattat, al lui Levi. ³⁰ Al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosif, al lui Ionam, al lui Eliachim. ³¹ Al lui Melea, al lui Mainan, al lui Matatta, al lui Natan, al lui David. ³² Al lui Iese, al lui Ovid, al lui Booz, al lui Salmon, al lui Naason. ³³ Al lui Aminadav, al lui Aram, al lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda. ³⁴ Al lui Iacov, al lui Isaac, al lui Avraam, al lui Tara, al lui Nahor. ³⁵ Al lui Saruh, al lui Ragav, al lui Falec, al lui Ever, al lui Sala. ³⁶ Al lui Kainan, al lui Arfaxad, al lui Sim, al lui Noe, al lui Lameh. ³⁷ Al lui Matusala, al lui Enoh, al lui Iared, al lui Maleleil, al lui Kainan. ³⁸ Al lui Enos, al lui Sit, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

CAP. IV.

Pentru postirea și ispitirea Mântuitorului; pentru cartea Isaiei ce i s'a dat lui; pentru Iisus când s'a adus de ludei în munte, și a trecut prin mijlocul lor; pentru cel ce avea duh de drac necurat; pentru soacra lui Petru; pentru cei ce s'au vindecat de feluri de boale.

Iar Iisus plin de Duhul sânt s'au întors de la Iordan, și s'a dus de Duhul în pustie. ² Patru-deci de zile ispituindu-se de diavolul, și n'a mâncat nimic în zilele acelea; și sfârșindu-se ele, mai pre urmă a flămândit. ³ Si așis lui diavolul: De ești Fiiul lui Dumnezeu, ți petrei aceștia ca să se facă pâine. ⁴ Si a răspuns Iisus către el, zicând: Scris este, că nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu. ⁵ Si suindu-l pre el diavolul într-un munte înalt, i-a arătat lui toate împărățiile lumii într-o clipă de vreme. ⁶ Si i-a șis lui diavolul: Ție voi

da stăpânirea aceasta toată și mărirea lor; (Că mie este dată, și ori-căruia voiesc o dau pre ea). ⁷ Decî tu de te vei închina înaintea mea, va fi a ta toată. ⁸ Si răspundând Iisus a șis lui: Mergi înapoea mea satano; că scris este: Domnului Dumnezeuului teș să te închini, și lui unuia să-i slujești. ⁹ Si l-a dus pre el în Ierusalim, și l-a pus pre dînsul pre aripa Bisericeî, și i-a șis lui: De ești Fiiul lui Dumnezeu, aruncă-te pre sine-ți de aicea jos. ¹⁰ Că scris este, că îngerilor seî va porunci pentru tine, ca să te păziască, ¹¹ Si pre mâni te vor rădica, ca să nu-ți împedeci de peatră piciorul teș. ¹² Si răspundând Iisus a șis lui: Că s'a șis: să nu ispitesti pre Domnul Dumnezeuul teș. ¹³ Si sfârșind diavolul toată ispita, a fugit de la dînsul până la o vreme. ¹⁴ Si s'a întors Iisus într-o puterea Duhului în Galilea; și vestea a eșit de el în toată țătura aceea. ¹⁵ Si el învăța în sinagoge lor, mărindu-se de toți. ¹⁶ Si a venit în Nazaret, unde era crescut, și a intrat dupre obiceiul seș în

diua Sâmbetei în sinagogă, și s'a sculat să cetiască, ¹⁷ Și i s'a dat lui cartea I-saiei profetului, și deschidând cartea, a aflat locul unde era scris: ¹⁸ Duhul Domnului preste mine, pentru care m'a uns, a bine vesti săracilor m'a trimis, a tămădui pe cei zdrobiți la inimă, a predica robilor ertare și orbilor vedere, a sloboși pe cei sfărâmați întru ușurare, ¹⁹ A predica anul Domnului primit. ²⁰ Și închidând cartea o a dat slugei și a ședut; și ochii tuturor din sinagogă erau privind spre el. ²¹ Și a început a dice către dênșii: Că astăzi s'a împlinit Scriptura acesta întru urechile voastre. ²² Și toți îl mărturisiau pre el, și se miraū de cuvintele darului care eșiau din gura lui, și diceau: Aū nu este acesta feciorul lui Iosif? ²³ Și a dis către ei: Cu adevărat veți dicemie pildă aceasta: Doctorule, vindecă-te pre sine-ți; câte am audīt că s'aū făcut în Capernaum, fă și aicea în patria ta. ²⁴ Și a dis: Amin grăesc voi: Că nici un profet nu este primit în patria sa. ²⁵ Și întru adevăr grăesc voi: Multe văduve

eraū în dīlele lui Ilie întru Israel, când s'a încuiat ceriul trei ani și șese luni, cât s'a făcut foamete mare preste tot pământul. ²⁶ Și către nici una dintr'acelea n'a fost trimis Ilie, fără numai la Sarepta Sidonului, la o femeie văduvă. ²⁷ Și mulți leproși eraū în dīlele lui Elisei profetului întru Israil; și nici unul dintr'ênșii nu s'a curățit, fără numai Neeman Sirianul. ²⁸ Și s'aū umplut toți de mânie în sinagogă, audind aceea. ²⁹ Și sculându-se l-aū scos pre el afără din cetate; și l-aū adus pre el până în sprinceana muntelui, pe carele era zidită cetatea ior, ca să-l arunce jos. ³⁰ Iar el trecând prin mijlocul lor s'a dus. ³¹ Și s'a pogorît în Capernaum, în cetatea Galileei, și era învățându-i pre ei Sâmbăta. ³² Și se spăimântau de învățătura lui, că cu stēpânire era cuvântul lui. ³³ Și în sinagogă era un om, carele avea duh de drac necurat, și a strigat cu glas mare, grăind: ³⁴ Lasă, ce este noi și ție Iisuse Nazarineanule? Ai venit să ne perdi pre noi? Te știū pre tine cine ești, Sântul lui Dumnezeu.

³⁵ Si l-a certat pre el Iisus grăind: Tacî şi eşi dintr'ênsul. Si aruncându-l pre el dracul în mijloc, a eşit dintr'ênsul, nimic vătămându-l pre el. ³⁶ Si s'a făcut spaîmă preste toţi, şi se întrebaū între sine, dicând: Ce este cuvântul acesta? Că cu stăpânire şi cu putere porunceşte duhurilor celor necurate, şi esū.

³⁷ Si se ducea vestea de el în tot locul de prin prejur. ³⁸ Si sculându-se din sinagogă, a intrat în casa lui Simon; iar soacra lui Simon era cuprinsă de friguri mari, şi l-a rugat pre el pentru dânsa. ³⁹ Si stând lângă ea, a certat frigurile, şi o a lăsat pre dânsa. Si îndată sculându-se slujia lor. ⁴⁰ Si apuinsoarele, toţi câţi aveau bolnavi cu multe feluri de boale, i-au adus pre ei către dânsul; iar el pre fieşte care punând mâinile, i-a tămăduit pre ei. ⁴¹ Si eşiau şi draci din mulţi, strigând şi grăind: Că tu eşti Iisus Fîiul lui Dumnezeu. Si certându-i nu-i lăsa pre dânsii să grăiască, căci îl ştiaū că el este Christos. ⁴² Iar făcându-se ziua, eşind s'a dus în loc

pustiū; si poporul căuta pre dânsul, şi a venit până la dânsul, şi -l ţinea pre el, ca să nu se ducă de la dânsii. ⁴³ Iar el a dis către ei: Că se cade mie să vestesc şi altor cetăţi împărăţia lui Dumnezeu, că spre aceasta sunt trimis. ⁴⁴ Si era predicând în sinagoge Galileei

CAP. V.

Pentru vînarea peştilor; pentru leprosul; pentru slăbănogul ce l-au adus pe pat; pentru Levi vameşul; pentru Iisus când a mâncat împreună cu vameşii; pentru ce învăţăceii lui Ioan postesc, iar ai lui Christos nu.

¹ Si a fost când îl îmbulzia pre el poporul, ca să audă cuvântul lui Dumnezeu, şi el sta lângă marea Ghenisaretului. ² Si a vădut două corăbii stând lângă mare; iar pescarii eşind dintr'ênsese spălau mreţile. ³ Si intrând în-

tr'o corabie, care era a lui Simon, l-a rugat pre el să o depărteze puțin de la pământ; și ședând învăța pre popor din corabie. ⁴ Iar dacă a încetat a grăi, a ȳis cȳtrȳ Simon: Depărteaz-o la adȳnc, și aruncaȳ mrejile voastre spre vȳnare. ⁵ Și rȳspundȳnd Simon, a ȳis lui: În-vȳtȳtorule, toatȳ noaptea ostenindu-ne, nimic n'am prins; dar duple cuvȳntul teȳ voiȳ arunca mreja. ⁶ Și aceasta fȳcȳnd, a prins multȳme multȳ de pești, și se rupea mreja lor. ⁷ Și a fȳcut semn soȳilor sei, cariȳ erauȳ în altȳ corabie, ca sȳ vie și sȳ le ajute lor, și aȳ venit, și aȳ umplut amȳndoȳ corȳbiile, cȳt se afundaȳ ele. ⁸ Iar Simon Petru vȳdȳnd, a cȳdȳt la genunchele lui Iisus, grȳind: Eȳi de la mine, cȳ ompȳcȳtos sȳnt, Doamne. ⁹ Cȳ-l cuprinsese pre el spaimȳ, și pre toȳȳ cei ce erauȳ cu dȳnsul, pentru vȳnarea peștilor care-i prinsese. ¹⁰ Aȳiȳ-derea și pre Iacob, și pre Ioan, feciorȳ lui Zevedeiȳ, cariȳ erauȳ soȳii lui Simon. Si a ȳis Iisus cȳtrȳ Simon: Nu te teme; de acum vei vȳna oameni. ¹¹ Si sco-

tȳnd corȳbiile la pȳmȳnt, lȳsȳnd toate, aȳ mers dupȳ dȳnsul.

¹² Si a fost cȳnd era el într'una din cetȳȳȳ, și iatȳ un om era plin de leprȳ, și vȳdȳnd pre Iisus, a cȳdȳt pe faȳa sa și s'a rugat lui, grȳind: Doamne, de vei ȳrea, poȳȳ sȳ mȳ curȳȳȳȳȳ. ¹³ Si tin-dȳnd mȳna, s'a atins de dȳnsul, ȳicȳnd: Voiesc, curȳȳȳȳȳ-te; și îndatȳ lepra s'a dus de la dȳnsul. ¹⁴ Și el a poruncit lui nimȳnui sȳ nu spunȳ; ci mergȳ de te aratȳ pre sine-ȳȳ Preotului, și du pentru curȳȳenia ta, precum a poruncit Moisi, întrȳ mȳrturie lor. ¹⁵ Iar cuvȳntul mȳi mult strȳbȳtea pentru dȳnsul. Și se aduna popor mult ca sȳ audȳ și sȳ se tȳmȳduȳscȳ de la dȳnsul de boalele sale. ¹⁶ Iar el se ducea în pustie și se ruga.

¹⁷ Si a fost într'una din ȳile și el era învăȳtȳnd, și ședeaȳ fariseii și învăȳtorii legii, cariȳ venise din toatȳ satele Galileei și ale Iudeei și ale Ierusalimului; și puterea Domnului era spre a-i tȳmȳdui pre ei. ¹⁸ Și iatȳ oari-cari bȳrbaȳȳ purtȳnd în pat pre un om, carele era

slăbănog, și căuta să-l ducă pre el în lăuntru, și să-l pue înaintea lui.
19 Și neaflând pre unde să-l ducă pen-
tru popor, suindu-se de-asupra acoper-
mântului, printre cărămiți l-a slobo-
dit pre dînsul cu patul în mijloc înain-
tea lui Iisus. 20 Și vedînd credința lor,
a ȑis lui: Omule, ertă-ȑi-se ȑie peca-
te tale. 21 Și a început a cugeta căr-
turarii și fariseii, grăind: Cine este a-
cesta ce grăește hule? Cine poate să erte
pecatele, fără numai unul Dumne-
deu? 22 Iar cunoscînd Iisus gînduri-
le lor, rîspundînd a ȑis cîtră dînsii:
Ce gîndiȑi întru inimile voastre? 23 Ce
este mai lesne a ȑice: ertă-ȑi-se ȑie pe-
catele tale, seũ a ȑice: scoală și umblă?
24 Ci ca să șȑiȑi că putere are Fiiul omu-
lui pre pămînt a erta pecatele, (a ȑis
slăbănogului:) ȑie grăesc: Scoală, și lu-
înd patul teũ mergi la casa ta. 25 Și
îndatãși sculându-se înaintea lor, a luat
patul pre carele zăcea, și s'a dus la ca-
sa sa mărind pre Dumnezeu. 26 Și spa-
mă a cuprins pre toȑi, și măriau pre Dum-

nedeu; și s'aũ umplut de frică, grăind: că
am vedut lucruri minunate astăȑi.
27 Și după acestea a eșit și a vedut pe
un vameș anume Levi, ședînd la vamă,
și i-a ȑis lui: Vino după mine. 28 Și lă-
sînd toate s'a sculat și a mers după dîn-
sul. 29 Și a făcut lui ospăț mare Levi
în casa sa. Si era popor mult de vameși
și de alȑii, cari ședeaũ cu ei. 30 Si căr-
turi cîrturarii lor și fariseii cîtră învî-
ȑăceii lui grăind: Pentru ce cu vameșii
și cu pecaȑoșii mîncăȑi și beȑi? 31 Si
rîspundînd Iisus, a ȑis cîtră ei: N'aũ
trebuinȑă de doctor cei sînetoșii; ci cei
bolnavi. 32 N'am venit ca să chîem
pre cei dreȑȑi, ci pre cei pecaȑoșii la po-
cîinȑă.
33 Iar ei aũ ȑis cîtră el: Pentru ce
învîȑăceii lui Ioan postesc adese ori și
rugăciuni fac, așȑjderea și ai fariseilor;
iar ai tei mîncîncă și beaũ? 34 Iar el
a ȑis cître dînsii: Aũ dora puteȑi pre
fii nuntii să-i faceȑi să postiască, pîna
cînd este mirele cu dînsii? 35 Iar vor
veni ȑile cînd se va lua mirele dela
dînsii, și atuncea vor posti întru acele

dile. ³⁶ Si graia și pildă către dênșii: că nimenea nu pune petic de haină nouă la haină veche; iar de nu, și pre cea nouă o rupe, și la cea veche nu se potrivește peticul cel ce este dela cea nouă. ³⁷ Si nimenea nu pune vin nou în foi vechi; iar de nu, va sparge vinul cel nou pre foi și el se va vărsa, și foile vor peri. ³⁸ Că vinul nou se cade să-l pue în foi noi, și amândoă se vor ținea. ³⁹ Si nimenea carele bea de cel vechiu, voește îndată de cel nou, că ȳice: că cel vechiu mai bun este.

CAP. VI

Pentru învățaceii lui Christos, când rupea spice Sâmbăta; pentru cel ce avea mână uscată; pentru alegerea apostolilor; pentru fericiri; pentru a iubi pre vrăjmași; pentru a nu ne prici cu aproapele; pentru că nu se cuvine a judeca pre aproapele; pentru cei ce-și zidesc casa pre temelie bună.

¹ Și a fost într-o Sâmbătă a doua după cea dintâi, trecea el prin semănături, și simulgeau învățaceii lui spice și

—240—
mâncău, frecându-le cu mânilor. ² Iar oare cari din farisei le-a ȳis lor: Ce faceți care nu se cade să faceți Sâmbăta? ³ Si răspundând Iisus, a ȳis cătră dênșii: Nici acestea n'ați cetit ce a făcut David, când a flămândit el, și cei ce erau cu dênșul? ⁴ Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, și a luat pâinile punerei înainte, și a mâncat, și a dat și celor ce era cu el, care nu se cădea să le mănânce, fără numai preotii. ⁵ Si ȳicea lor: Că Domn este Fiul omului și al Sâmbetei. ⁶ Si a fost și în altă Sâmbătă a intrat el în sinagogă și învăța, și era acolo un om și mâna lui cea dreaptă era uscată. ⁷ Si-l pândiau pre el cărturarii și fariseii, de-l va vindeca Sâmbăta, ca să afe vină asupra lui. ⁸ Iar el știa gândurile lor și a ȳis omului celui ce avea mână uscată: Scoală-te și stăi în mijloc; iar el sculându-se a stătut. ⁹ Deci a ȳis Iisus către dênșii: Intreba voi pre voi: Ce se cade Sâmbăta bine a face, sau rău a face? suflet a mântui sau a pierde? ¹⁰ Si căutând spre

toți aceștia, a dis lui : Intinde-ți mâna ta ; iar el a făcut așa ; și a venit mîna lui la starea cea dintîi sănătoasă, ca și ceea-laltă. ¹¹ Iar ei s'au umplut de nebunie, și vorbiau unul cu altul, ce ar fi făcut lui Iisus.

¹² Si a fost în zilele acestea, a eșit la munte să se roage, și toată noaptea a petrecut întru rugăciunea lui Dumnezeu.

¹³ Si când s'a făcut ziua, a chemat pe învățăceii sei, și alegînd dintru dînsii doi-spre-dece, (pre cari și apostoli i-a numit). ¹⁴ Pre Simon, pre carele l-a și numit Petru, și pre Andrei fratele lui, pre Iacob și pre Ioan, pre Filip și pre Bartolomei. ¹⁵ Pre Matei și pre Toma, pre Iacob al lui Alfeu și pre Simon ce se chiamă Zilotul. ¹⁶ Pre Iuda al lui Iacov, și pre Iuda Iscarioteanul carele s'a făcut și vîndătoriu.

¹⁷ Si pogorîndu-se cu dînsii, au stătut în loc șes, și mulțimea învățăcelor lui, și mulțime-multă de popor, din toată Iudea și din Ierusalim, și de pre lângă marea Tirului și a Sidonului, cari veneau să-l asculte pre el, și să se tămă-

duiască de neputințele sale. ¹⁸ Si cei ce se chinuiau de duhuri necurate, și se vindeau. ¹⁹ Si tot poporul căuta să se atingă de el că putere eșia din el și vindeca pre toți.

²⁰ Si el rădicîndu-și ochii sei spre învățăceii lui dicea: Fericiți sînteți sîracilor ; că a voastră este împărăția lui Dumnezeu. ²¹ Fericiți sînteți cari flămânziți acum, că veți sătura. Fericiți sînteți cari plîngeți acum, că veți rîde. ²² Fericiți veți fi când ve vor urî pre voi oamenii, și când ve vor despărți pre voi, și ve vor ocări, și vor scoate numele vostru ca un rău pentru Fiiul omului. ²³ Bucurați-vă întru acea zi și săltați ; că iată plata voastră multă este în ceruri. Că întru acest chip făceau profetilor părinții lor.

²⁴ Însă vai voi bogaților, că ve luați mîngăierea voastră. ²⁵ Vai voi celor ce sînteți sătuli acum, că veți flămânzi. Vai voi celor ce rîdeți acum, că veți plînge și ve veți tîngui. ²⁶ Vai voi când ve vor dice bine toți oamenii ; că întru acest chip făceau profetilor celor mincinoși părinții lor. ²⁷ Ci voi grăiesc ca-

lor ce audiți: Iubiți pre vrăjmași voștri; faceți bine celor ce vă urăsc pre voi. ²⁸ Bine-cuvântați pre cei ce vă blestemă pre voi; și vă rugați pentru cei ce vă fac voi necaz. ²⁹ Celui ce te bate pre tine preste o față a obrazului, întoarce-i lui și ceaa-laltă; și celui ce-ți ia hama, nu-i opri lui și cămașa. ³⁰ Si tot celuia ce cere dela tine, dă-i; și dela cela ce-ți ia ale tale nu cere înapoi.

³¹ Si precum voiți ca să vă facă voi oamenii, și voi faceți lor așașiderea. ³² Si de iubiți pre cei ce vă iubesc pre voi, ce dar este voi? Că și păcătoșii iubesc pre cei ce-i iubesc pre dênșii. ³³ Si de faceți bine celor ce vă fac voi bine, ce dar este voi? Că și păcătoșii aceeași fac. ³⁴ Si de dați împrumut, dela carii nădăjduiți a lua, ce dar este voi? Că și păcătoșii păcătoșilor dau împrumut, ca să ia întocmai. ³⁵ Ci iubiți pre vrăjmași voștri, și faceți bine, și dați împrumut, nimic nădăjduind; și va fi plata voastră multă, și veți fi fi ai celui prea

înalt; că el este bun spre cei nemulțumitori și răi. ³⁶ Deci fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv. ³⁷ Si nu judecați, și nu vă veți judeca; nu osândiți, și nu vă veți osândi; ertați, și vi se va erta. ³⁸ Dați și vi se va da voi: măsură bună, îndesată și clătită, și pre deasupra vârsându-se vor da în sinul vostru. Că cu aceeași măsură, cu care veți măsura va măsura voi. ³⁹ Si le-a dat lor și pildă: Aș doară poate orb pre orb să povățuiască? Aș nu amândoi vor cădea în groapă? ⁴⁰ Nu este învățacel mai pre sus de dascălul său; iar tot cel deservășit va fi ca dascălul său. ⁴¹ Si se vede ștercul, cel ce este în ochiul fratelui tău; iar bârna care este în ochiul tău nu o simți? ⁴² Să cum poți dice fratelui tău: frate, lasă să scoț ștercul carele este în ochiul tău, însuți nevedând bârna care este în ochiul tău? Fățarnice, scoate întâi bârna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți ștercul carele este în ochiul fratelui tău. ⁴³ Că nu este pom bun, carele face roadă rea, nici pom rău, carele face roadă bună. ⁴⁴ Că tot pomul din roadă

sa se cunoaște; că nu adună smochine din măracini, nici din rugăciuni și struguri.⁴⁵ Omul cel bun din vistieria cea bună a inimii sale scoate cele bune, și omul cel rău din vistieria cea rea a inimii sale scoate cele rele; că din prisosința inimii grăiește gura lui.

⁴⁶ Și ce mă chemați, Doamne, Doamne, și nu faceți cele ce vă dic? Tot cela ce vine către mine, și aude cuvintele mele și le face pre ele, voi vă arăta voi cui este asemenea. ⁴⁷ Asemenea este omului ce își zidește casă, carele a săpat și a adâncat și a pus temelie pe piatră; și vârsare de ape făcându-se a lovit râul în casa aceea și nu o a putut clăti pre ea; căci era întemeiată pe piatră. ⁴⁸ Iar cela ce a auzit și n'a făcut, asemenea este omului care și-a zidit casa pe pământ fără de temelie, în care a lovit râul, și îndată a căzut, și s'a făcut sfărâmareaa casei aceea mare.

CAP. VII.

Pentru sutașul; pentru fiul văduvei; pentru cei trimiși de Ioan; pentru asemănarea fariseilor și a legăvitorilor cu covârșirea ce se jucă în târg; pentru femeia cea ce a uns pre Domnul cu mir.

¹ Și după ce a sfârșit toate cuvintele sale întru auzul poporului, a intrat în Capernaum. ² Iar sluga unui sutaș fiind bolnavă vrea să moară, care era la dânsul de cinst. ³ Și auzind de Iisus, a trimis la dânsul bătrâni ai Iudeilor, rugându-l pre el, ca să vie să mântuiască sluga lui. ⁴ Iar ei viind către Iisus, îl ruga pre el cu de adinsul, dicând: că este vrednic acela căruia vei da aceasta. ⁵ Căci iubește neamul nostru, și sinagoga el o a zidit noi. ⁶ Iar Iisus mergea cu dânsii, și nefind el departe de casă, a trimis la dânsul sutașul prieten, grăind lui: Doamne, nu te osteni; că nu sînt vrednic ca să întri supt aco-

peremântul meu. ⁷ Pentru aceea nici pre mine nu m'am socotit a fi vrednic a veni cătră tine; ci ȑi cu cuvântul, și se va tămădui sluga mea. ⁸ Că și eu sînt om rînduit supț dregătorie, avînd supț sine-mîi slujitori, și ȑic acestuia: mergi, și merge; și altuia: vin-o, și vine; și slugii mele: fă aceasta, și face. ⁹ Iar Iisus aȑdînd acestea, s'a minunat de el, și întorcîndu-se a ȑis poporului carele mergea după dînsul, grăesc voi: Că nici întru Israel n'am aflat atăta credință. ¹⁰ Si întorcîndu-se trimișii a casă, aȑ aflat pre sluga cea bolnavă sănătoasă.

¹¹ Si a fost după acestea, mergea într'o cetate ce se chîema Nain, și împreună cu dînsul mergea învățaceii lui mulți și popor mult. ¹² Iar dacă s'aȑ apropiat cătră poarta cetății, iată scoteaȑi pre un mort, fiul unul născut al mumei sale, și aceea era văduvă, și popor mult cu dînsa din cetate. ¹³ Si vîdîndu-o pre dînsa Domnul, i s'a făcut milă de ea, și a ȑis ei: nu plînge. ¹⁴ Si apropiindu-se s'a

atîns de pat, (iar cei ce-l duceau aȑ stătut) și a ȑis: Tînerule, ȑie grăesc, scoală-te. ¹⁵ Si a ședut drept mortul și a început a grăi, și l-a dat pre el mamei lui. ¹⁶ Si a lua frica pre toȑi, și măriaȑ pre Dumneȑeu grăind: că profet mare s'a sculat între noi; și cum că a cercetat Dumneȑeu pre poporul seȑ.

¹⁷ Și a eșit cuvîntul acesta de El în toată Iudeia și în toată laturea. ¹⁸ Si aȑ vestit lui Ioan învățaceii lui de toate acestea. ¹⁹ chîemănd Ioan pre doi oare-carii din învățaceii seȑ, i-a trimis cătră Iisus, ȑicînd: Tu ești cela ce vine? Sîȑ pre altul să așeptăm. ²⁰ Si viind cătră el barbaȑii aceia aȑ ȑis: Ioan Botezătorul ne-a trimis pre noi cătră tine, ȑicînd: Tu ești cela ce vine? sîȑ pre altul să așeptăm? ²¹ (Si într'acea oră a vindecat pre mulȑi de boale, și de rane, și de duhuri rele, și a dat vedere multor orbii). ²² Si rîspundînd Iisus, a ȑis lor: Mergeȑi și spuneȑi lui Ioan cele ce aȑi vîdut și aȑi aȑdit; că orbii vîd, șchiopii umblă, leproși se curăȑesc, surȑii aud, morȑii se scólă, să-

racilor bine se vestește. ²³ Si fericit este cel ce nu se va sminti întru mine. ²⁴ Iar dacă s'aun dus vestitorii lui Ioan, au început a grăi către popor de Ioan: Cui eșit în pustie să vedeți? au trestie clătită de vânt? ²⁵ Dar ce ați eșit să vedeți? au om îmbrăcat în haine moi? Iată cei ce sînt în haine scumpe și petrec întru desfătare, în casele împărătești sînt. ²⁶ Dar ce ați eșit să vedeți? au profet? Adevăr grăesc voi, și mai mult de cât profet. ²⁷ Acesta este de carele este scris: iată eu trimit îngerul meu înaintea feții tale, carele va găti calea înaintea tă. ²⁸ Că dic voi: Mai mare profet între cei născuți din femei de cât Ioan Botezătorul nimenea nu este; Iar cel mai mic, întru împărăția lui Dumnezeu mai mare de cât el este. ²⁹ Si tot poporul auzind, drept a făcut pre Dumnezeu, botezându-se cu botezul lui Ioan. ³⁰ Iar fariseii și legiuitorii au lepădat dela sine sfatul lui Dumnezeu, nebotezându-se dela dînsul.

31 Deci cu cine voi³¹u asemenea pre oa³¹

— 255 —

menii neamului acestuia? Si cu cine
sînt asemenea? ³² Asemenea sînt cu
copiii ce sîd în târg, și strigă unii către
alții, și dic: Fluerau-am voi și n'ați ju-
cat; cântau-am de jale voi și n'ați plîns.
³³ Că a venit Ioan Botezătorul, nici pâ-
ne mîncînd, nici vin bînd, și diceți:
drac are. ³⁴ A venit Fiul omului mîncă-
rînd și bînd, și diceți: Iată om mîncă-
toriū și beutor de vin; prieten vameși-
lor și păcătoșilor. ³⁵ Si s'a îndreptat înțe-
lepciunea dela toți fiii seî.

lepciunea dela toți hii sei.
³⁶ Si-l ruga pre el oare-carele din
 farisei ca să mănânce, cu el; și în-
 trănd în casa fariseului a sedut. ³⁷ Si
 lată o femeie din cetate, care era pē-
 cătoasă, înțelegēd că șade în casa fa-
 riseului, aducēd un alabastru cu mir.
³⁸ Si stānd lângă picioarele lui dina-
 poi, plāngēd a început a uda picioa-
 rele lui cu lacrimī, și cu perii capului
 le ștergea, și sēruta picioarele lui, și le
 ungea cu mir. ³⁹ Iar vedēd fariseul
 carele chemase pre el, a dis întru sine
 grāind: Acesta, de ar fi profet, ar ști
 cine și ce feliū de femeie este ceea ce
 se atinge de el, că este pēcătoasă. ⁴⁰ Si

răspunzând Iisus, a ȑis cǎtrǎ el: Simone am oare-ce sǎ-ȑi ȑic; iar el a ȑis: In-
vȑȑătorule, ȑi. ⁴¹ Doi datornici erau oare-
cǎruia cǎmǎtarnic: unul era dator cu cinci
sute de dinari; iar cela-lalt, cu cinci-deci.
⁴² Si neavȑnd ei cu ce plȑti, amȑndurora
le-a dǎruit. Decȑ carele dintr'ȑnȑii, spu-
ne-mȑ, mai mult va iubi pre el. ⁴³ Iar
Simon rȑspunzȑnd, a ȑis: socotesc cǎ
acela cǎruia ȑ-a dǎruit mai mult; iar el a
ȑis lui: Drept ai judecat. ⁴⁴ Si ȑntȑcȑ-
du-se cǎtrǎ femeie, a ȑis lui Simon: Veȑi
pre aceastǎ femeie? Am ȑntrȑt ȑn casa
ta; apǎ pre picioarele mele n'ai dat;
iar aceasta cu lacrȑmi 'mȑ-a udat picioa-
rele mele, ȑi le-a ȑters cu pȑrul capului
seȑ. ⁴⁵ Sȑrutare mie nu 'mȑ-ai dat; iar
aceasta de cȑnd am ȑntrȑt, n'a ȑncȑtat sȑ-
rutȑndu-mȑ picioarele mele. ⁴⁶ Cu unt-de-
lemn capul meȑ nu l-ai uns; iar aceasta
cu mir mȑ-a uns picioarele mele. ⁴⁷ Pen-
tru aceea grȑesc ȑie: Eartǎ-se pȑcatele ei
cele multe, cǎ a iubit mult; iar cui sȑ
eartǎ puȑin, iubeȑte mai puȑin. ⁴⁸ Si a
ȑis ei: Eartǎ-ȑi-se ȑie pȑcatele tale. ⁴⁹ Si a
ȑnceput cei ce sȑdeȑu cu dȑnsul a grȑi

ȑi pȑcatele? ⁵⁰ Si a ȑis cǎtrǎ femeie:
Credȑȑta ta te-a mȑntuit, mergȑ ȑn pace

CAP. VIII.

*Pentru pilda semȑnȑtoriului; pentru
mama ȑi frȑȑii lui Iisus, cȑnd vȑiaȑ sȑ-l
vagȑ pre el; pentru certarea apelor ȑi pen-
tru legheonul; pentru fata mai marelui si-
nagogȑi; pentru femeia ceea ce-ȑ curgea
sȑnge.*

¹ Si a fost dupȑ aceasta ȑi el um-
bla prin cetȑȑi ȑi prin sate, predicȑnd
ȑi bine-vestind ȑmpȑrȑȑia lui Dumne-
ȑȑ, ȑi cei doi-spre-dece cu dȑnsul. ² Si
ȑiȑte femei care erau tȑmȑduite de du-
hurȑ rele ȑi de boale: Maria, ce se chȑe-
ma Magdalina, dintru care eȑise ȑȑpte
drȑci. ³ Si Ioana, femeia lui Huza,
ȑntendentul lui Irod, ȑi Susana ȑi alte-
le multe, care slujiau lui din avuȑii-

le sale. ⁵ Si adunându-se popor mult, și cei de prin cetăți viind către dânsul, a dis prin pildă:

⁶ Eșit-a semănătoriul să samene sēmânța sa; și sēmănând el, una a cădut lângă cale și s'a călcat și paserile ceriului o a mîncat. ⁷ Si alta a cădut pe peatră, și, dacă a răsărit, s'a uscat, pentru că n'avea umezeală. ⁸ Si alta a cădut în mijlocul spinilor, și crescînd spinii, o au înecat pre ea. ⁹ Si alta a cădut pre pămînt bun, și răsărind a făcut rod înșutit. Acestea grăind striga: Cea ce are urechi de auzit auză. ¹⁰ Si l-a întrebă pre el învățăceii lui, dicînd: Ce este pilda aceasta? ¹¹ Iar el a dis: Voi este dat a ști tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celor-lalți în pilde; ca vîdînd să nu vadă, și auzînd să nu înțeleagă. ¹² Iar pilda este aceasta: Sēmânța este cuvîntul lui Dumnezeu. ¹³ Iar cei de lângă cale sînt cei ce aud; apoi vine diavolul și ia cuvîntul din inima lor, ca nu cumva credînd să se mîntuiască. ¹⁴ Iar cei de pre peatră sînt cari, când a d, cu bucurie primesc cuvîntul; și au ecști rădăcină n'au, cari până la o

vreme cred, și în vreme de ispită se lea-padă. ¹⁵ Iar ceea ce a cădut în spinii, aceștia sînt cari au auzit, și de grijă, și de bogății, și după dulcele vieții aceștia umblînd, se îneacă și nu se vîrșesc roa-dă. ¹⁶ Iar cea de pre pămînt bun, aceștia sînt cari cu inimă bună și curată auzînd cuvîntul îl țin și fac roa-dă întru răbdare. Acestea dicînd striga: Cea ce are urechi de auzit auză.

¹⁷ Si nimenea aprîndînd lumina o a-copere pre dînsa cu vas, s'eu o pune supt pat, ci o pune în sfeșnic, ca să vadă cei ce întră lumina. ¹⁸ Că nu este lucru de taină, carele să nu se arate, nici lucru ascuns, carele să nu se canoască, și întru arătare să vie. ¹⁹ Decî vedeți cum au-điți; că cea ce are se va da lui, și cea ce n'are, și ce i se pare că are se va lua de la dînsul. ²⁰ Si a venit către dînsul muma lui și frații lui și nu puteau să vorbască cu dînsul pentru popor. Si a spus lui, dicînd: Muma ta și frații tăi stau afară, vrînd să te vadă pre tine. ²¹ Iar el răspundînd a dis către dînsii: Muma mea și frații mei sînt aceștia, ca-

rii aud cuvântul lui Dumnezeu, și-l fac pre dânsul.

²² Și a fost într-o una din zile, și el a intrat în corabie și învățăceii lui, și a dis cătră ei: Să trecem de ceea parte de iazer, și să plecatîndată. ²³ Iar mergînd el cu corabia, a adormit el, și s'a pogorît vîfor de vînt în iazer, și se umplea și se primejduia. ²⁴ Și apropiîndu-se l-au deșteptat pre dânsul, grăind: Învățătorule, învățătorule! perim; iar el sculându-se a certat vîntul și valul apei, și a încetat și s'a făcut liniște. ²⁵ Și a dis cătră ei: Unde este credința voastră? Iar ei spăimîntându-se s'au mirat, grăind unul cătră altul: Cine este acesta? că și vînturilor și apei poruncește, și-l ascultă pre dânsul.

²⁶ Si a venit cu corabia în laturea Gadenilor, care este de ceea parte de Galilea. ²⁷ Si eșind el la uscat, l-a întîmpinat pre el un om oare-carele din cetate, carele avea draci de mulți ani; și în harnă nu se îmbraca, și în casă nu petrecea, ci în mormînturi. ²⁸ Iar vîdînd pre Iisus și strigînd, a cădut înaintea lui, și

cu glas mare a dis: Ce este mie și ție Iisus? Fiul lui Dumnezeu celui prea înalt? Rogu-te nu mă munci pre mine. ²⁹ (Că poruncia duhului celui necurat să easă din omul acela; că de mulți ani îl răpise pre dânsul, și se lega cu lanțuri de fier și cu obezi, păzindu-se; și sfărîmînd legăturile se gonja de dracul prin pustii.) ³⁰ Si l-a întrebat pre el Iisus grăind: Cum îți este numele? Iar el a dis: legheon; că draci mulți intrase într'ênsul. ³¹ Si-l rugău pre el, ca să nu poruncească lor să meargă într-o adînc. ³² Si era acolo o turmă de porci mulți, ce se păștea în munte, și-l rugău pre el, săle dea voie să între într'ênsii, și le-a dat lor voie. ³³ Si eșind draci din om au intrat în porci; și s'a pornit turma de pre țermuri în iazer, și s'a înecat. ³⁴ Iar păstori vîdînd ceea ce se făcuse, au fugit; și au spus în cetate și prin sate. ³⁵ Si au eșit să vadă ceea ce s'a făcut; și au venit la Iisus, și au aflat pre omul dintru carele eșise draci, îmbrăcat și întreg la minte, sedînd lângă picioarele lui Iisus, și s'au temut. ³⁶ Si le-au spus lor și cei ce vî-

duse, cum s'a mântuit cel îndrăcit. ³⁸ Si l-a rugat pre dânsul tot poporul ținutului Gadarenilor, să se ducă dela dâns, că erau cuprinși de mare frică; iar el intrând în corabie s'a întors. ³⁹ Iar bărbatul dintru carele eșise dracii ruga pre el ca să fie cu dânsul; iar Iisus l-a sloboșit pre el grăind. ⁴⁰ Intoarce-te în casa ta și povestește câte ți-a făcut ție Dumneșeu; și s'a dus, predicând prin toată cetatea, câte i-a făcut Iisus lui. ⁴¹ Si a fost când s'a întors Iisus, l-a primit pre el poporul, că toți îl așteptau pre el. ⁴² Si iată a venit un om, căruia îi era numele Iair, și acesta era mai marele sinagogei; și cădând la picioarele lui Iisus îl rugă pre el, ca să intre în casa lui. ⁴³ Că avea o fiică, una născută ca de doi-spre-dece ani, și aceea muria; (iar când mergea el îl înpresurau popoarele. ⁴⁴ Si o femeie fiind în curgerea sângelui de doi-spre-dece ani, care cheltuisese la doctori toată averuția sa, și nici de la unul n'a putut să se vindece. ⁴⁵ Apropiindu-se dinapozi s'a atins de poala hainei lui; și în-

datăși a stătit curgerea sângelui ei. ⁴⁶ Si a ȳis Iisus: Cine este cel ce s'a atins de mine? Iar lepădându-se toți a ȳis Petru și cei ce erau cu el: Invătătoarele, popoarele te îmbulzesc, și te strîmtoază, și ȳici: Cine este cel ce s'a atins de mine? ⁴⁷ Iar Iisus a ȳis: S'a atins de mine oare-cine; că eu am cunoscut puterea care a eșit din mine. ⁴⁸ Iar vedând femeea că nu s'a ascuns, a venit tremurând și cădând înaintea lui, i-a spus lui înaintea a tot poporul pentru care pricină s'a atins de el, și cum că s'a tămăduit îndată. ⁴⁹ Iar el i-a ȳis ei: Indrânzește fiică credința ta te-a mântuit; mergi în pace). ⁵⁰ Încă grăind el, vine oare-carele dela mai marele sinagogei grăind lui: că a murit fiica ta; nu supăra pre învățătorul. ⁵¹ Iar Iisus auȳind, a răspuns lue grăind: Nu te teme; crede numai și suva mântui. ⁵² Iar intrând în casă, n'a lăsat nici pre unul să între, făr numai pre Petru, și pre Iacob, și pre Ioan, și pre tatăl fecioarei, și pre muma ei. ⁵³ Si plângeau toți și se tânguiau

de dânsa. Iar el a ȑis: Nu plângeți, n'a murit, ci doarme. ⁵³ Si își rîdeau de dânsul, știind că a murit. ⁵⁴ Iar el scoțînd pre toți afară, și apucându-o de mînă a strigat grăind: Fecioară, scoală-te. ⁵⁵ Si s'a întors duhul ei și a înviat îndată; și a poruncit să-i dea să mănânce. ⁵⁶ Si s'a spăimîntat părinții ei. Iar el a poruncit lor să nu spue nimărui ceea ce se făcuse.

CAP. IX

Pentru trimiterea celor doi spre-dece apostoli la predicare; pentru Irod cănd a auzit de Iisus; pentru cele einci pînă și doi pești; pentru întrebarea Domnului pentru lepădarea de sine și luarea crucii lui Christos; pentru schimbarea la față a lui Christos; pentru cel lunatic; pentru cei ce socotiau între sine cine ar fi mai mare; pentru cel ce s'a oprit de învățare să nu scoată draci; pentru a nu cere pre deapsă asupra celor ce nu i-au primit pre dînșii; pentru cel ce nu i s'a dat voie să meargă după Iisus.

¹ Si chemînd pre cei doi spre-dece

le-a dat lor putere și stēpânire preste toți draci și a vindeca boalele. ² Si i-a trimis pre dînșii să predice împărăția lui Dumnezeu și să tămăduiască pre cei bolnavi. ³ Si a ȑis către dînșii: Nimic să nu luați pre cale, nici toiag, nici traistă, nici pîne, nici argint, nici cîte doē haine să aveți. ⁴ Si ori în care casă veți intra, acolo să petreceți, și de acolo să eșiți. ⁵ Si ori cîți nu vē vor primi pre voi, eșind din cetatea aceea, și praful de pre picioarele voastre scuturați întru mărturie asupra lor. ⁶ Si eșind umblau prin sate, binevestind, și tămăduind pretutindenea. ⁷ Si a auzit Irod cel a patra parte stēpânitor toate cele ce se făcea de el, și nu să pricepea, pentru că unii ȑiceau, că Ioan s'a sculat din morți. ⁸ Iar alții că Ilie s'a arătat; iar alții, că un profeț din cei de demult a înviat. ⁹ Si a ȑis Irod: Pre Ioan eū l-am tăiat, dar acesta cine este, de carele eū aud unele ca acestea? și căuta să-l vadă pre el. ¹⁰ Si întorcîndu-se apostoli, aū spus lui toate cîte aū făcut, și luându-i pre dînșii s'aū

duș deosebi în loc pustiū lângă cetatea, ce se chiamă Vitsaida. ¹¹ Iar popoarele înțelegend au mers după dēnsul, și primindu-î pre dēnsul, le grăia lor de împărăția lui Dumneșu, și pre cei ce aveau trebuință de tămăduire îi vindeca. Iar dīoa a început a-se pleca.

¹² Si viind cei-doi spre deșe au dīs la Slobodește popoarele, ca mergend în satele și în orașele cele de prin prejur să găzduiască, și să-și afle hrană, că aicea sîntem în loc pustiū. ¹³ Si a dīs către dēnsul: Dați-le lor voi să mănânce, iar ei au dīs: Nu este la noi mai mult de cāt cinci pāni și doi pești; fără de că să ne ducem noi, și să cumpărăm la toți poporul acesta bucate. ¹⁴ (Că era cinci-mii de bărbați), și a dīs către învățaceii seî: Puneți-î pre dēnsul câte cinci-deci. ¹⁵ Si au făcut așa, și i-au aședat pre toți. ¹⁶ Deci luând ei le cinci pāni și cei doi pești, căutând ceriū, le-a bine-cuvēntat, și le-a frānt, le-a dat învățaceilor să le pue înaintea porului. ¹⁷ Si au mănecat și s'au sātura

toți. Si au luat ceea ce prisosise lor, doș spre deșe coșuri de sfărîmituri.

¹⁸ Si a fost cānd se ruga el deosebi, era cu dēnsul învățaceii lui, și i-a întrebat pre dēnsul dīcend: ¹⁹ Cine-mi dīs popoarele că sînt? Iar ei rēspundend au dīs: Ioan botezătorul; iar alții, Iie; iar alții că profet oare-carele din cei de demult a înviat. ²⁰ Si le-a dīs lor: Dar voi cine mi dīceți că sînt? Iar Petru rēspundend a dīs: Christosul lui Dumneșu. Iar el dojenind pre dēnsul le-a poruncit nimeni să nu spue aceasta, dīcend: ²² Că se cade Fiiului omului multe a pătîmi și a se defăima de bătrāni și de arhierii și de cārturari, și a se omorî, și a treia dī a învia.

²³ Si grăia către toți: Ori-cine va voi să vie după mine, să se lepede de sine și să-și iea crucea sa în toate dīlele, și să-și urmeze mie. ²⁴ Că cine va voi să-și mātuiască sufletul seū perde-l-va pre el; iar cine-și va perde sufletul seū pentru mine, acesta îl va mātui pre dēnsul. ²⁵ Că ce folos este omului de va dobāndi lumea toată, iar pre si-

ne se va perde, sau se va păgubi? ²⁶ Că orî-cine se va ruşina de mine şi de cuvintele mele, de acesta Fiiul omului se va ruşina, când va veni întru mărire sa şi a Tatălui şi a sântilor îngeri. ²⁷ Si vă graesc voi cu adevărat: Sint unii din cei ce staū aicea, cari nu vor gusta moarte, până când vor vedea împărătia lui Dumnezeu.

²⁸ Si a fost după cuvintele acestea ca la opt zile, şi luând pre Petru şi pre Ioan şi pre Iacob, s'a suit în munte să se roage. ²⁹ Si s'a făcut când se ruga el, chipul feţii lui altul şi îmbrăcămintea lui albă strălucind. ³⁰ Si iată doi bărbaţi vorbeau cu dînsul, cari erau Moisi şi Ilie. ³¹ Cari arătându-se în mărire graia de eşirea lui, care vrea să o ple-niască în Ierusalim. ³² Iar Petru şi cei ce erau cu dînsul erau îngreuiati de somn, şi deşteptându-se au vedut mărire rea lui şi pre cei doi bărbaţi, stînd împreună cu dînsul. ³³ Si a fost când s'au despărţit ei de la dînsul, a dis Petru către Iisus: Învătătorule, bine este noi a fi aicea, şi să facem trei colibi: una tie

şi una lui Moisi, şi una lui Ilie, neştiind ce graia. ³⁴ Si acestea grăind el s'a făcut nor şi i-a umbrit pre dînsii; şi s'au spăimîntat când au întrat ei în nor. ³⁵ Si glas a fost din nor dîcînd: ³⁶ Aceasta este Fiiul meu cel iubit, pre acesta să ascultaţi. ³⁷ Si după ce a fost glasul s'a aflat Iisus singur; şi ei au tăcut, şi nimînuî n'au spus în zilele acelea nimic din cele ce veduse.

³⁸ Si a fost a doua zi pogorîndu-se ei din munte, l-a întimpinat pre el popor mult. ³⁹ Si iată un bărbat din popor a strigat, grăind: Învătătorule, rogu-te, caută spre fiul meu, că unul nascut îmi este mie. ⁴⁰ Si iată duh îl apucă pre el, şi de năprasună strigă, şi -l zdrobeşte pre el cu spumă, şi abia se duce de la el, sfărîmându-l pre el. ⁴¹ Si m'am rugat învăţăcelor tăi ca să-l scoată, şi n'au putut. ⁴² Iar Iisus răspundînd a dis: O neam necredincios şi îndărătnic! până când voi fi cu voi şi voi suferi pre voi? Adu-mi pre fiul tău aici. ⁴³ Si încă apropiindu-se el, l-a trîntit pre el dracul, şi l-a scuturat; iar Iisus a certat pre

duhul cel necurat și a tămăduit copilul, și l-a dat tatălui său. ⁴³ Si se spăimântau toți de mărirea lui Dumnezeu. Si mirându-se toți de toate care a făcut Iisus, a zis către învățăceii săi: Puneți voi în urechile voastre cuvintele acestea, că Fiiul omului va să se dea în mâinile oamenilor. ⁴⁵ Iar ei nu înțelegeau cuvântul acesta, și era acoperit de către dânsul, ca să nu-l priceapă; și se temeauă să-l întrebe pre el de cuvântul acesta. ⁴⁶ Si au intrat gând întru dânsul: Cine ar fi dintru ei mai mare. ⁴⁷ Iar Iisus știind gândul inimii lor, luând un prunc l-a pus pre el lângă sine. ⁴⁸ Si a zis lor: Ori-cine va primi pruncul acesta întru numele meu, pre mine mă primește; și ori-cine mă va primi pre mine, primește pre cela ce m'a trimis pre mine. Că cela ce este mai mic între voi toți, acesta va fi mare.

⁴⁹ Iar Ioan răspundând a zis: Învățătorule, am vădut pre oare-carele cu numele teu scoțând draci, și l-am oprit pre el, că nu umblă pre urmata cu noi. ⁵⁰ Si a zis către el Iisus: Nu-

opriți, că cel ce nu este împotiva noastră pentru noi este.

⁵¹ Si a fost când s'a împlinit zilele înălțării lui, și el și-a întărit fața sa să meargă în Ierusalim. ⁵² Si a trimis vestitori înaintea feței sale, și mergând au intrat într'un oraș al Samarinenilor, ca să-i gătiească lui. ⁵³ Si nu l-au primit pre dânsul, că fața lui era mergând în Ierusalim. ⁵⁴ Si vedând învățării lui, Iacob și Ioan, au zis: Doamne, voești să dicem să se pogoare foc din ceriș și să-i mistuimă pre ei, precum și Ilie a făcut? ⁵⁵ Iar Iisus întorcându-se-a certat pre dânsul și a zis: Nu știți ai căruia duh sînteți voi. ⁵⁶ Că Fiiul omului n'a venit să peardă suflete oamenilor, ci să mântuimă. Si a mers într'alt sat.

⁵⁷ Si a fost când mergea el pe cale, a zis oare-cine către el: Doamne, voi să merg după tine ori unde vei merge.

⁵⁸ Si a zis Iisus lui: Vulpile au vizuină și passerile ceriului cuiburi; iar Fiiul omului n'are unde să-și plece capul. ⁵⁹ Si a zis către altul: Vin-o după mi-

ne; iar el a ȑis: Doamne, dă-mi voie
întâi să merg să îngrop pre tatăl meu.
⁶⁰ Iar Iisus a ȑis lui: Lasă morȑii să-ȑi
îngroape pre morȑii lor; iar tu mergi
de vesteȑte împăraȑia lui Dumnezeu.
⁶¹ Si a ȑis ȑi altul: Voiu să merg după
tine, Doamne; dar întâi dă-mi voie să
regulez cele ce sînt în casa mea. ⁶² Iar
Iisus a ȑis cătră el: Nimenca puindu-ȑi
mâna lui pre plug ȑi căutând înapoi,
este îndreptat întru împăraȑia lui Dum-
neȑeu.

CAP. X.

*Pentru cei ȑapte-deci de apostoli, cari
ȑ-au arătat Domnul; pentru legiuitorii
carele a întreat pre Iisus, ce bine ar face
pentru cel ce a căȑut în tâlharȑi; pentru
Marta ȑi Maria sora ei.*

¹ Iar după acestea a arătat Domnul
pre alȑi ȑapte-deci, ȑi ȑ-a trimis pre dên-
ȑii căte doi înaintea feȑei sale, întru tot
oraȑul ȑi locul, unde vrea el să meargă.

² Si ȑicea cătră dênȑii: Seceriȑul este
mult, iar lucrătorii puȑini; deci rugaȑi
pre Domnul seceriȑului, ca să scoaȑă lu-
crătorii la seceriȑul seȑ. ³ Mergeȑi, iată
eu vȑ trimit pre voi, ca mieȑi în mijlo-
cul lupilor. ⁴ Să nu purtaȑi pungă, nici
traistă, nici încăȑăminte; ȑi pre nime-
nea să nu întrebaȑi de sănătate în cale.
⁵ Si orȑ în care casă veȑi întra, întâi
ȑiceȑi: Pace caseȑ aceȑtia. ⁶ Si de va fi
acolo fiul păceȑi, se va odihni preste dên-
sul pacea voastră; iar de nu, la voi se va
întorce. ⁷ Si întru aceeaȑi casă petre-
ceȑi, măncaȑd ȑi bȑnd cele dela dênȑii;
că vrednic este lucrătorul de plata sa.
Să nu vȑ mutaȑi din casă în casă. ⁸ Si
orȑ în care cetate veȑi întra ȑi vȑ vor pri-
mi pre voi, măncaȑi cele ce se vor pune
înaintea voastră. ⁹ Si tămăduiȑi bolna-
vii cariȑ vor fi într'ȑnsa, ȑi grăiȑi lor:
S'a apropiat spre voi împăraȑia lui Dum-
neȑeu. ¹⁰ Iar orȑ în care cetate veȑi în-
tra ȑi nu vȑ vor primi pre voi, eȑind la
uliȑile ei cele late ȑiceȑi: ¹¹ Si praful
ce s'a lipit de noi din cetatea voastră
ȑi scuturăm voi. Însă aceasta să ȑtiȑi, că

s'a apropiat spre voi împărăția lui Dumnezeu. ¹² Grăesc voi: Că mai ușor va fi Sodomului în ziua aceea de cât cetății accia. ¹³ Vai ție Horazine, vai ție Vit-saido, că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon puterile care s'au făcut întru voi, de mult în sac și în cenușe ședând s'ar fi pocăit. ¹⁴ Însă Tirului și Sodomului mai ușor va fi la judecată de cât voi. ¹⁵ Si tu, Capernaume, carele până la ceriū te-ai înălțat, până la iad te vei pogori. ¹⁶ Cela ce ascultă pre voi, pre mine ascultă; și cela ce se leapădă de voi de mine se leapădă. Iar cela ce se leapădă de mine, se leapădă de cela ce m-a trimis pre mine. ¹⁷ Si s'au întors cei șapte-deci cu bucurie, dicând: Doamne, și draciū se pleacă noi întru numele tău. ¹⁸ Si a dis lor: Vădut-am pre satana ca un fulgerū din ceriū cădând. ¹⁹ Iată dau voi stăpânire să călcați preste șerpi și preste scorpiū, și preste toată puterea vrăjmașului; și nimic pre voi nu vă va vătăma. ²⁰ Însă pentru aceasta nu vă bucurați, căci duhurile se pleacă voi; ci vă bucurați mai vîrtos, că numele voastre

s'au scris în ceriuri. ²¹ Întru această oră s'a bucurat cu duhul Iisus, și a dis: Mărturisescu-mă ție Părinte,, Doamne al ceriului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pre ele pruncilor, adevărat, Părinte, că așa a fost buna voință înaintea ta.

²² Și întorcându-se către învățăceii sei a dis: Iodate îmi sînt date mie de la Tatăl meu, și nimenea nu știe cine este Fiul, fără numai Tatăl; și cine este Tatăl, fără numai Fiul, și căruia va voi Fiul să-l descopere. ²³ Și întorcându-se către învățăcei, deosebi a dis: Fericiți ochii cari văd cele ce voi vedeți. ²⁴ Că grăesc voi: Că mulți profeti și împărați au voit să vadă cele ce vedeți voi și nu au vădut, și să audă cele ce auziți și n'au audat.

²⁵ Și iată un legiuitor s'a sculat ispitindu-l pre el și dicând: Învățătorule, ce voiū face să moștenesc viața vecinică. ²⁶ Iar el a dis: În lege ce este scris? Cum citești? ²⁷ Iar el răspundând a dis: Să iubesti pre Domnul Dumnezeuul tău din

toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din toată virtutea ta, și din tot cugetul tău, și pre aproapele tău ca însuși pre tine. ²⁸ Si a ȡis lui: Drept ai rȡspuns; aceasta fă și vei fi viu. ²⁹ Iar el vrȡnd sȡ se ȡndrepteze pe sine a ȡis cȡtrȡ Iisus: și cine este aproapele meu? ³⁰ Iar Iisus rȡspundȡnd a ȡis: Un om oare-care se pogora din Ierusalim ȡn Ierihon, și a cȡȡut ȡn tȡlhari, carii desbrȡcȡndul pre el și rȡnindu-l s'ȡu dus, lȡsȡndu-l abia viu. ³¹ Si dupre ȡntȡmplare un preut se pogora pre calea aceea; și vȡȡȡndu-l pre dȡnsul, atrecut pre alȡturea. ³² Aȡijderea și un levit, fiind la acel loc, viind și vȡȡȡndu-l pre el, a trecut pre alȡturea. ³³ Iar un samarinean mergȡnd pre cale a venit la el, și vȡȡȡndu-l i-s'ȡa fȡcut milȡ. ³⁴ Si apropiȡndu-se a legat ranele lui, turnȡnd unt-de-lemn și vin; și puindu-l pre dobitocul seȡu l-a dus la o casȡ de oaspeȡi, și a purtat grijȡ de el. ³⁵ Si a doua ȡi eȡind și scȡȡȡnd doi dinari a dat gazdei, și a ȡis lui: Poartȡ grijȡ de dȡnsul, și orȡ-ce vei mai cheltui eȡu cȡnd mȡ voiȡ ȡntȡoarce voiȡ da ȡie. ³⁶ Deci

carele dintru aceȡi treȡi ȡi-se pare a fi de aproape celui ce cȡȡuse ȡn tȡlhari? ³⁷ Iar el a ȡis: Cela ce a fȡcut milȡ cu dȡnsul. Iar Iisus a ȡis lui: Mergi de fă și tu asemenea.

³⁸ Și a fost cȡnd se duceau ei și el a ȡntrȡt ȡntr'un sat; iar o femeie, numele ei Marta, l-a primit pre el ȡn casa sa. ³⁹ Si aceea avea o sorȡ, ce se chema Maria, care șȡȡȡnd lȡngȡ picioarele lui Iisus asculta cuvintele lui. ⁴⁰ Iar Marta se silia spre multȡ slujbȡ, și stȡnd a ȡis: Doamne, ȡu nu socoteȡti cȡ soru-meȡ singurȡ m-a lȡsat sȡ slujesc? Ci ȡi ei ca sȡ-mȡ ajute. ⁴¹ Si rȡspundȡnd Iisus a ȡis ei: Marto, Marto, te griȡȡti și spre multe te sileȡti, Ci un lucru trebuieȡte. ⁴² Iar Maria partea cea bunȡ șȡ-a ales, care nu se va lua dela dȡnsa.

CAP. XI.

Pentru rugăciune; pentru aceea, că cel ce va cere va lua; pentru cel ce avea dracut; pentru femeia cea ce arădicat glas din popor; pentru cei ce cereau semn din ceriū; pentru fariseul cel ce a chemat pre Iisus; pentru ticăloşirea legiuitorilor.

¹ Şi a fost când era el la un loc rugându-se, după ce a încetat, a dis unul din învăţaceii lui către dînsul: Doamne, învaţa-ne pre noi să ne rugăm, precum şi Ioan a învăţat pre învăţaceii sei. ² Si le-a dis lor: Când vă rugaţi diceţi: Tatăl nostru, carele eşti în ceriuri, sântescă-se numele teū; vie împărăţia ta; fie voia ta, precum în ceriū şi pre pământ. ³ Pânea noastră cea spre fiinţă, dă-ne-o noi în toate zilele. ⁴ Si ne eartă noi păcatele noastre, că şi noi ertăm tuturor celor ce ne sînt datori noi, şi nu ne duce pre noi întru ispită, ci ne izbăveşte de cel viclean. ⁵ Si a dis către ei: Cine dintru voi are prieten şi va merge către dînsul la mie-

dul nopţii, şi va dice lui: Prietene, dă-mi împrumut trei pâni, ⁶ Că a venit din cale un prieten la mine, şi n'am ce pune înaintea lui. ⁷ Şi acela răspundînd din lăuntru va dice: Nu-mi face osteneală; acum uşa s'a încuiat şi copiii mei sînt în aşternut cu mine; nu pot să mă scol să-ţi dau ţie. ⁸ Grăesc voi, măcar de n'ar da lui sculându-se, pentru căci este lui prieten, dar pentru obrăsnicia lui sculându-se, va da lui câte-i trebuie.

⁹ Si eu dic voi: Cereţi şi se va da voi; căutaţi şi veţi afla; bateţi şi se va deschide voi. ¹⁰ Că tot cela ce cere va lua; şi cela ce caută va afla; şi celui ce bate i-se va deschide. ¹¹ Şi la carele tată dintru voi, de va cere fiul său peşte, aū doară în loc de peşte, şerpi îi va da lui? ¹² Său de va cere ou, aū îi va da lui scorpie? ¹³ Deci dacă filor voştri, cu cât mai vîrtos Tatăl cel din ceriū va da Duh sânt celor ce cer de la dînsul.

¹⁴ Și era scotând un drac, și acela era mut, și a fost după ce a eșit dracul, a grăit mutul, și s'a mirat popoarele. ¹⁵ Iar oare-carii dintr'ênșii diceau: Că cu Beelzebul, domnul dracilor, scoate dracii. ¹⁶ Iar alții ispitindu-l cereau de la dânsul semu din ceriū. ¹⁷ Iar el știind gândurile lor a ȃis lor: Toată împărăția ce s'a împerecheat între sine se pustiește; și casă preste casă cade. ¹⁸ Deci și satana dacă s'a împerecheat între sine, cum va sta împărăția lui? Că ȃiceți cum că cu Beelzebul scot eū dracii. ¹⁹ Iar dacă eū cu Beelzebul scot dracii, feciorii voștri cu cine scot? Pentru aceasta ei vor fi voi judecatori. ²⁰ Iar dacă eū cu degetullui Dumneȃeū scot dracii, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumneȃeū. ²¹ Când cel tare într'armat fiind păzește curtea sa, în pace sunt averile lui. ²² Iar când va veni cel mai tare de cât dânsul și-l va birui pre el, iea toate armele lui, întru care se nădăjduia și împărtește prăȃdile lui. ²³ Că ce nu este cu mine, împotivă mea este; și ce la ce nu adună cu mine risipește.

²⁴ Când duhul cel necurat va eși din om umblă prin locuri fără apă, căutându-și odihnă, și neaflând ȃice: Mă voiū întoarce în casa mea, de unde am eșit. ²⁵ Și viind o află măturată și împodobită. ²⁶ Atunci merge și iea alte șapte dhuri mai rele de cât sine, și întrând locuiesc acolo; și se fac cele de pre urmă ale omului acelaia mai rele de cât cele din tei. ²⁷ Și a fost când ȃicea el acestea, rădicând o femeie glas din popor a ȃis lui: Fericit este pântecul care te-a purtat, și țȃtele care ai supt. ²⁸ Iar el a ȃis: Adevărat, fericiți cei ce ascultă cuvântul lui Dumneȃeū și-l păzescū pre el. ²⁹ Iar adunându-se popoarele, a început a ȃice: Neamul acesta viclean este, semu cere și semu nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona profetului. ³⁰ Că precum a fost Iona semn Ninevitenilor, așa va fi și Fiiul omului la neamul acesta. ³¹ Impărăteasa de la anstru se va scula la judecată cu bărbatii neamului acestuia, și-i va osîndi pre ei; că au venit de la marginile pă-

mântului, să audă înțelepciunea lui Solomon, și iată mîi mult de cât Solomon aicea. ³² Bărbații de la Ninevea se vor scula la judecată cuneamul acesta și-l vor osândi pre el, căci ei s'aû pocăit pentru predicarea lui Iona; și iată mai mîi mult de cât Iona aicea. ³³ Nime-nea aprindînd lumina o pune întru ascuns, nici subt obroc, ci în sfeșnic, ca cei ce întră să vadă lumină.

³⁴ Lumina trupului este ochiul; deci când va fi ochiul tîu curat, tot trupul tîu va fi luminat; iar când va fi rîu și trupul tîu întunecat va fi. ³⁵ Drept aceea socotește, ca lumina care este întru tine să nu fie întunerec. ³⁶ Deci dacă trupul tîu va fi tot luminat, ne-avînd vre-o parte întunecată, va fi luminat tot; ca și când lumina cu stră-lucirea te luminează. ³⁷ Iar când grăia, îl ruga pre dînsul un fariseu, ca să prân-ziască la el; și intrînd a ședut. ³⁸ Iar fariseul vîdînd s'a mirat, că nu s'a spă-lat întăi mai 'nainte de prânz. ³⁹ Iar Domnul a ȑis cătră dînsul: Acum voi fariseii partea cea din afară a paharu-

lui și a blidului curățiți; iar cea din lăuntru vostru este plină de răpire și de vicleșug. ⁴⁰ Nebunilor, aû nu cela ce a făcut cea din afară, a făcut și cea din lăuntru? ⁴¹ Însă cele ce sunt la voi dați-le milostenie; și iată toate vor fi voi curate.

⁴² Și vai voi fariseilor, că zăciuiți iz-ma și ruta și toate verdețurile, și tre-ceți judecata și dragostea lui Dumne-deu; acestea se cădea ale face, și ace-lea a nu le lăsa. ⁴³ Vai voi fariseilor, că iubiți scaunele cele mai sus în sina-goge și închinăciunile prin târguri. ⁴⁴ Vai voi cărturarilor și Fariseilor fătarnici, că sînteți ca mormînturile cele ce nu se vîd, și oamenii ce umblă deasupra lor nu le știu. ⁴⁵ Și rîspun-dînd unul din legiuitori a ȑis lui: Înv_ățătorule, acestea ȑicînd, și pre noi ne ocărăști. ⁴⁶ Iar el a ȑis: Și voi le-giuitorilor vai, că însărcinați pre oa-meni cu sarcini, care nu se pot lesne purta, iar voi nici cu un deget al vostru nu vî atingeți de sarcini. ⁴⁷ Vai voi, că zidiți mormînturile

profetilor, și părinții voștri i-au ucis pre ei. ⁴⁸Deci mărturișiți că împreună voiți lucrurile părinților voștri, că aceea i-au ucis pre ei, iar voi zidiți mormânturile lor. ⁴⁹Pentru aceasta și înțelepciunea lui Dumnezeu a dis: Trimite-voiu cătră ei profeti și apostoli, și dintr'ênșii vor uide și vor goni. ⁵⁰Ca să se ceară sângele tuturor profetilor, ce s'a vërsat din începutul lumii, de la neamul acesta. ⁵¹Dela sângele lui Abel până la sângele Zahariei, carele a perit între altariu și între biserică. Adevărat dic voi, se va cere de la neamul acesta. ⁵²Vai voi, legiuitorilor, că ați luat cheia cunoștinței; voi nu ați intrat, și pre cei ce vrea să intre i-ați oprit. ⁵³Si dicând el acestea cătră ei, a început cărturarii și fariseii tare a se mânia pre dënsul, și a sta lui împotrivă de multe. ⁵⁴Pândindu-l pre el și căutând ca să vâneze ceva din gura lui, ca să-l vinuiască pre el.

CAP. XII.

Pentru aluatul fariseilor; pentru a nu ne teme de cei ce omoară trupul; pentru hula cea împotiva duhului; pentru cel ce voia să împărțească Iisus moștenirea; pentru bogatul căruia i-a rodit țarina; pentru a defăima cele pământești; pentru a fugi de iubirea de argint; pentru sluga ceea ce privighiază; pentru a nu ne prici cu vecinul.

¹ Si adunându-se mulțimi de popoare, cât se căleaș unii pe alții, a început a dice învățăceilor se: Mai întâi păziți-vă de aluatul fariseilor, carele este fățaria. ² Că nimic nu este acoperit, care nu se va descoperi, și ascuns, care nu se va cunoște. ³ Pentru aceea câte ați dis la întuneric, la lumină se vor auzi, și ce ați grăit la ureche în cămări, se va predica deasupra caselor. ⁴ Deci grăesc voi, prietenilor mei: Nu vă temeți de cei ce ucid corpul, și dupre aceea

nu pot nimic mai mult să facă.
⁵ Ci voiū arata voi de cine să vă temeți: să vă temeți de cela ce are putere, după ce l-a ucis să-l arunce în gheena. Adevăr grăesc voi, de acela să vă temeți. ⁶ Aū nu se vënd cinei paseri în doi fileri? și nici una dintr'ensele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. Ci și peri capului vostru sînt toți numărați. ⁷ Deci nu vă temeți, că voi sînteți cu mult mai buni de cît păsările.

⁸ Și dic voi: Tot cel ce va mărturisi întru mine înaintea oamenilor, și Fiul omului va mărturisi întru dînsul înaintea îngerilor lui Dumnezeu. ⁹ Iar cela ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu. ¹⁰ Si tot cela ce va dice cuvînt împotriva Fiului omului se va erta lui; iar celui ce va huli împotriva Duhului Sînt nu se va erta. ¹¹ Iar cînd vă vor duce pre voi la soboare și la dregători, și la stepâni, nu vă grijiți, cum și ce veți răspunde, seū ce veți dice. ¹² Că Duhul Sînt vă

va învăța pre voi întru acea oră cele ce se cade a dice.

¹³ Și a dis lui oare-carele din popor: Învățătorule, di fratelui meu, să împărț cu mine moștenirea. ¹⁴ Iar el a dis lui: Omule, cine m'a pus pre mine judecător, seū împărțitoriu preste voi?

¹⁵ Și a dis către ei: Vedeți și vă feriți de lăcomie, că nu întru a prisosi cutra din avuțiile sale este viața lui.

¹⁶ Și a dis pildă, către dînsi: grăind: Unui om bogat i-a rodit țarina. ¹⁷ Și cugeta întru sine dicînd: Ce voiū face că n'am unde aduna rodurile mele?

¹⁸ Și a dis: Aceasta voiū face: strica-voiū jînițele mele și mai mari le voiū zidi; și voiū strînge acolo toate rodurile mele și bunătățile mele. ¹⁹ Și voiū dice sufletului meu: Suflete, ai multe bunătăți strînse spre mulți ani; o lihnește-te, mănîncă, bea, veselește-te. ²⁰ Iar Dumnezeu i-a dis lui: Nebune, într'această noapte sufletul tău vor să-l ceară de la tine; dar cele ce ai gătit, cui vor fi? ²¹ Așa este cela ce strînge luiși comoară, iar nu în Dumnezeu se îmbogătește.

22 Și a dis către învățăceii sei: Pentru aceasta dic voi: Nu vă grijiți cu sufletul vostru, ce veți mânca; nici cu corpul, în ce veți îmbrăca. 23 Sufletul este mai mare de cât hrana, și corpul de cât haina. 24 Căutați la corbi, că nu seamănă, nici secără, cari n'au cămări, nici jitnițe, și Dumnezeu îi hrănește pre ei; cu cât mai mult voi știți mai buni de cât paserile? 25 Și cine din voi grijindu-se poate să adăogă statului său un cot? 26 Deci dacă nu puteți nici ce este mai mic a face, ce vă mai grijiți de cele-lalte? 27 Socotiți crinii, cum cresc, nu se ostenesc, nici torc; și grăesc voi: că nici Solomon întru toată mărirea sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintr'aceștia. 28 Și de vreme ce earba, care este astăzi în câmp, și mâne în cuptor se aruncă, Dumnezeu așa o îmbracă; cu cât mai vârtos pre voi, puțin credincioșilor? 29 Și voi să nu căutați, ce veți mânca său ce veți bea, și nu vă încălțați. 30 Că toate acestea păgânii lumii aceștia le caută; iar Părintele vostru știe că vă trebuesc aceste

și. 31 Inșă căutați împărăția lui Dumnezeu, și aceste toate se vor adaoge voi. 32 Nu te teme turmă mică; că bine a voit Tatăl vostru să vă dea voi împărăția. 33 Vindeți avuțiile voștre și dați milostenie. Faceți-vă voi pungi, care nu se învechesc, comoară neîmpuținată în ceriuri; unde furul nu se apropie, nici molia o strică. 34 Că unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră. 35 Să fie mijloacele voastre încinse și făcliile aprinse. 36 Și voi asemenea, cu oamenii cari așteaptă pre domnul lor, când se va întoarce dela nunți, ca viind și bătând, îndată să-i deschidă lui. 37 Fericite slugile acele, pre care, viind Domnul, le va afla priveghind. Amin dic voi, că se va încinge și -i va pune pre dâșii să șadă, și viind va sluji lor. 38 Și de va veni la a doua streajă, și la a treia streajă de va veni și -i va afla așa, fericite sînt slugile acelea. 39 Iar aceasta să știți, că de ar ști stăruinul casei, în care oră va veni furul, ar priveghia și n'ar lăsa să-i sape casa lui. 40 Deci și voi fiți gata: că în

ora care nu gândiți Fiiul omului va veni. ⁴¹ Și a ȋis Petru lui: Doamne, către noi ȋici pilda aceasta, se ȋi și cȋtre toȋi? Și a ȋis Domnul: ⁴² Oare cine este iconomul cel credincios și ȋntept, pre carele ȋl va pune Domnul preste singile sale, ca sȋ le dea la vreme mȋsura de grȋu? ⁴³ Fericitȋ este sluga aceea, pre carea viind domnul lui, o va afla fȋcȋnd aȋa. ⁴⁴ Adevȋrat grȋesc voi: cȋ o va pune pre dȋnsa preste toate avuȋile sale. ⁴⁵ Iar de va ȋice sluga aceea ȋntru inima sa: zȋboveȋte domnul me ȋ a veni, și va ȋncepe a bate pre slugi și pre slujnice, și a mȋnca și a bea, și a se ȋmbȋta. ⁴⁶ Veni-va Domnul slugii aceia ȋn ȋiua ȋntru care nu gȋndeȋte, și ȋn ora ȋntru care nu știe, și-l va tȋia pre el ȋn douȋ, și partea lui cu necredincioșii o va pune. ⁴⁷ Iar sluga aceea ce a știut voia Domnului se ȋ și n'a gȋtit, nici a fȋcut duple voia lui, se va bate mult. ⁴⁸ Iar cȋla ce n'a știut și a fȋcut cȋle vrednice de bȋtȋi, se va bate puȋin. Și tot cȋruia s'a dat mult, mult se va cere de la el. Și cȋruia i s'a ȋn-

credinȋat mult, mai mult vor cere de la el. ⁴⁹ Foc am venit sȋ arunc pre pȋmȋnt; și ce voesc dacȋ acum s'a aprins? ⁵⁰ Cu botez am a mȋ boteza, și cum mȋ strȋmtorez, pȋnȋ ce se va sfȋrșii? ⁵¹ A ȋi se pare cȋ am venit sȋ dau pace pre pȋmȋnt? Nu, ȋic voi, ci ȋmpȋrtire. ⁵² Cȋ vor fi de acum cinci ȋmpȋrtiri: treȋ ȋmprotiva a trȋ o casȋ ȋmpȋrtiȋ: treȋ ȋmprotiva a doi și doi ȋmprotiva a treȋ. ⁵³ Se va ȋmpȋrti tatȋl ȋmprotiva feciorului și feciorul ȋmprotiva tatȋlui; muma ȋmprotiva feteȋ și fata ȋmprotiva mumeȋ; soacra ȋmprotiva noru-seȋ și nora ȋmprotiva soacrȋ-seȋ. ⁵⁴ Și ȋicea și popoarelor: Cȋnd vedeȋi norul ridicȋndu-se dela apus, numai-de-cȋt ȋiceȋi, cȋ ploae mare vine; și este aȋa. ⁵⁵ Și cȋnd austrul suflȋnd ȋiceȋi: cȋ zȋduf va sȋ fie; și este. ⁵⁶ Fȋȋarnicilor, fȋȋa ceriului și a pȋmȋntului știȋi a cerea; dar vremea aceasta cum nu o cercȋȋi? ⁵⁷ Cȋci nu judecȋȋi și ȋntru voi ce este drept? ⁵⁸ Și cȋnd mergi cu pȋrȋșul te ȋ la domnul, pre cale sileȋte-te sȋ te izbȋveȋȋi de el; ca nu cum-va sȋ te tra-

gă la judecător, și judecătorul te va da temnicerului, și temnicerul te va arunca în temniță. ⁵⁹ Dă-ți: Nu vei plăti și fiul cel mai de pe urmă.

CAP. XIII.

Pentru Galilean și pentru cei din Siloam; pentru smochinul cel ce nu făcea roadă; pentru ceea ce avea duhul neputinței; pentru grăunțul de muștar pildă, și pentru aluat; pentru cel ce a întrebat de sînt puțini cei ce se mântuesc; pentru ușa cea strîmtă, și pentru cei ce vor bate în ușe și nu le vor deschide; pentru cei ce au spus lui Iisus de Irod.

¹ Și au venit oare-carii într'acea vreme, spuindu-î lui de Galilean, al căror sînge Pilat l-a amestecat cu jertfele lor. ² Și răspunzînd Iisus a zis lor: Așa vi-se pare că Galileanii aceștia mai păcătoși de cît toți Galileanii au fost, căci au pătimit acestea? ³ Nu,

ci dă-ți voi: că de nu vă veți pocăi, toți așa veți peri. ⁴ Său acei opt-spre-dece, preste carii a căzut turnul în Siloam și i-a omorît, vi-se pare că aceștia mai greșiți au fost decît toți oamenii, carii lăcuiau în Ierusalim? ⁵ Nu, ci dă-ți voi: Că de nu vă veți pocăi, toți așa veți peri. ⁶ Și dăcea pilda aceasta: Oare-cine avea un smochin în via lui sădit, și a venit căutînd roadă întru el și n'a aflat. ⁷ Și a zis către vieri: Iată trei ani sînt, de cînd vii căutînd roadă în smochinul acesta și nu aflu; taie-l pre el, pentru ce și pămîntul împresoară în zadar? ⁸ Iar el răspunzînd dăcea lui: Doamne, lasă-l pre el și într'acest an, până îl voi săpa împrejur și voi pune gunoiu. ⁹ Și de va face roadă; iar de nu, îl vei tăia în anul cel viitoriu.

¹⁰ Și era învățînd întru una din sinagoge Sâmbăta. ¹¹ Și iată o femeie era, care avea duhul neputinței de opt-spre-dece ani, și era gârbovă, și nu putea să se ridice în sus nici cum. ¹² Iar Iisus vedînd-o pre dînsa o a chemat

și a ȋis ei: Femeie, ești scăpată de boala ta. ¹³ Și s'a pus pre dēnsa mânăle, și îndată s'a îndreptat, și măriă pre Dumneȋeu. ¹⁴ Iar mai marele sinagogei mâniindu-se, căci o vindecase Iisus Sâmbăta, răspundēnd ȋicea poporului: șease ȋile sînt întru care se cade a lucra; decî într'acestea viind vē vindecaȋi, iar nu în ȋiua Sâmbetei. ¹⁵ Iar Domnul a răspuns lui și a ȋis: Făȋarnice, fiește-carele din voi Sâmbăta aū nu-și desleagă boul scū, scū asinul de la ieslē, și-l duce de-l adapă? ¹⁶ Dar aceasta, ficiă a lui Avraam fiind, pre care o a legat satana, iată de opt spre-dece ani, aū nu se cădea a se deslega din legătura aceasta în ȋiua Sâmbetei? ¹⁷ Și acestea ȋicēnd el, se rușinaū toȋi cei ce staū împotiva lui; și tot poporul se bucura de toate cele mărite ce se faceaū de dēnsul.

¹⁸ Și ȋicea: Cui este asemenea împărăȋia lui Dumneȋeu, și cu ce o voiū asemăna pre dēnsa? ¹⁹ Asemenea este grăunȋului de muștariū, pre care luându-l omul l-a aruncat în grădina sa,

și a crescut, și s'aū făcut copaciū mare, și paserile ceriului s'aū sălășluit în ramurile lui. ²⁰ Iarăși a ȋis: Cu ce voiū asemăna împărăȋia lui Dumneȋeu? ²¹ Asemenea este aluatului, pre care luându-l femeia l-a ascuns în trei mēsurî de făină, până s'a dospit toată. ²² Și umbla prin orașe și prin sate învăȋtând, și cale făcēnd spre Ierusalim. ²³ Și i-a ȋis oare-cine lui: Doamne, aū puȋini sînt cei ce se mântuiesc? Iar el a ȋis lor: ²⁴ Nevoiȋi-vē a intra prin ușa cea strîmtă. Că mulȋi, (ȋic voi), vor căuta să intre și nu vor putea. ²⁵ Decî după ce se va scula stēpânul casei, și va încuia ușa, și veȋi începe a sta afa-ră și a bate în ușa, ȋicēnd: Doamne, Doamne, deschide noi, și răspundēnd va ȋice voi: Nu vē știū pre voi de unde sînteȋi. ²⁶ Atunci veȋi începe a ȋice: Am māncat înaintea ta și am bēut, și în uliȋile noastre ai învăȋtat. ²⁷ Și va ȋice: ȋic voi, nu vē știū pre voi de unde sînteȋi; depărtati-vē de la mine toȋi lucrătorii nedreptăȋei. ²⁸ Acolo va fi plāngerea și scrișnirea ȋinȋilor;

— 290 —
când veți vedea pre Avraam și pre Isaac, și pre Iacob, și pe toți profetii întru împărăția lui Dumnezeu, iar pre voi scoși afară. ²⁹ Si vor veni de la răsărit și de la apus, și de la meadă-noapte și de la ameadă-ți, și vor șede întru împărăția lui Dumnezeu. ³⁰ Si iată sînt pre urmă cariî vor fi întâi, și sînt întâi cariî vor fi pre urmă.

³¹ În ziua aceea s'aû apropiat oarecariî din farisei dicînd lui: Ești și te du de aici, că Irod va să te omoare. ³² Si a dis lor: Mergînd spuneți vulpei aceștia: Iată scoț draciî și fac vindecări astă-ți și mâne, și a treia zi mă voiî sfârși. ³³ Însă mi se cade astă-ți și mâne și în cea-laltă zi a merge, că nu este cu putință să peară profet afară din Ierusalim. ³⁴ Ierusalime, Ierusalime, cel ce omorî profetii, și uciî cu petre pe cei trimiși la tine; de câte ori am vrut să adun pre fii tîi, cum adună găina puii seî supt aripî, și nu ați voit. ³⁵ Iată să lasă voi casa voastră pustie; și amin grăesc voi: că nu mă veți vedea de acum pînă va veni,

— 291 —
când veți dice: Bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnului.

CAP. XIV.

Pentru cel bolnav de idropică; pentru a nu iubi șederile mai sus; pentru a chîema pre sîraci mai vîrtos la cină de cât pre prietenî; pentru cei chîemați la cină; pentru aceea, adecă cine este învățacul cel adevărat al lui Christos; pentru zidirea turnului pildă, și pentru împăratul cela ce vra să se bată cu altul.

¹ Și a fost când a intrat el în casa oare-căruia din boerii fariseilor Sâmbăta, ca să mănânce pîne, și aceia îl pîndiau pre el. ² Si iată un om bolnav de idropică era înaintea lui. ³ Si răspundînd Iisus a dis către farisei și către legiuitori grăind: Oare este slobod Sâmbăta a vindeca? ⁴ Iar ei aû tăcut; și apucându-l l-a vindecat pre el și l-a slobodit. ⁵ Si răspundînd către

ei a ȕis: Căruia dintru voi, asinul său bo-
ul de va cădea în puț, aū nu îndată îl
va scoate pre el în ȕiua Sâmbetei? ⁶ Și
n'aū putut răspunde lui la aceste. ⁷ Și
ȕicea cătră cei chiemați pildă, luând a-
minte cum își alegeaū șederile mai sus,
ȕicând cătră dênși: ⁸ Când te vei chie-
ma de cine-va la nuntă, nu ședeai în
locul cel mai de sus, ca nu cum-va să fie
chiemat de dênsul altul mai cinstit de
cât tine. ⁹ Și viind cela ce și pre tine
și pre acela a chiemat va ȕice ȕie: Dă
locul acestuia. Si atunci vei începe cu
rușine locul cel mai de jos a-l ținea. ¹⁰ Ci
când te vei chiema, mergând ședi la
locul cel mai de jos; ca când va veni cel
ce te-a chiemat să-ți ȕică ȕie: Prietene,
sue-te mai sus; atunci îți va fi ȕie cin-
ste înaintea celor ce vor ședeai împreu-
nă cu tine. ¹¹ Că tot cel ce se înal-
ță se va smeri, și cel ce se smerește se
va înălța.

¹² Si ȕicea și celui ce-l chiemase pre
el: Când faci prânz, său cină, nu chiema
prietenii tăi, nici frații tăi, nici rudele
tale, nici vecinii bogați; ca nu când-va

să te chime și ei pre tine, și să ȕi se facă
ȕie respălăire. ¹³ Ci când faci ospăț chia-
mă sêracii și neputincioșii, șchiopii și
orbi. ¹⁴ Si fericit vei fi, căci nu pot
să-ți întoarcă; că ȕi se va întoarce ȕie
întru învierea dreptilor. ¹⁵ Si aūdind
acestea unul din cei ce ședeai cu el a
ȕis: Fericit este cel ce va prânzi întru
împărăția lui Dumneȕeu.

¹⁶ Iar el a ȕis lui: Un om oare-carele
a făcut cină mare și a chiemat pre mulți.
¹⁷ Si a trimis pe sluga sa în ora cinei,
să ȕică celor chiemați: Veniți, că iată toa-
te sînt gata. ¹⁸ Si aū început toți dim-
preună a se lepăda. Cel dintăi a ȕis
lui: ȕerină am cumpărat, și am nevoie
să ies și să o vêd; rogu-te să mă erți.
¹⁹ Si altul a ȕis: Pêrechide boi am cum-
părat cinci, și merg să-i ispitesc; rogu-
te să mă erți. ²⁰ Și altul a ȕis: Femei
mi-am luat, și pentru aceasta nu pociū
veni. ²¹ Si întorcându-se sluga aceea,
a spus Domnului său aceste. Atunci
măniindu-se stêpânul casei a ȕis slugii
sale: Eși curând la ulițele și respîntiile

cetății, și sëraci, și betegii, și schiopii, și orbii. adu-îaicea. ²² Și a ȋis sluga: Doamne, s'a făcut cum ai poruncit, și încă mai este loc. ²³ Și a ȋis Domnul către slugă: Ești la drumuri și la garduri, și-î silește să între, ca să se umple casa mea. ²⁴ Că ȋic voi: Că nici unul din bărbații aceia ce erau chicmați nu va gusta cina mea.

²⁵ Și mergea cu dînsul popoare multe, și întorcîndu-se le-a ȋis lor: ²⁶ Ori cine vine cătră mine, și nu uraște pre tatăl său, și pre mumă, și pre femei, și pre feciori, și pre frați și pre surori, încă și pre sufletul său, nu poate fi învătăcel al meu. ²⁷ Si cel ce nu și poartă crucea sa, și vine după mine, nu pôte fi învătăcel al meu. ²⁸ Că cine dintru voi vrînd să zidiască turn, aũ nu întăi ședînd își socotește cheltueala, de are cele spre săvîrșire? ²⁹ Ca nu cînd-va puînd el temelia și neputînd sevîrși, toți cei cel vor vedea să înceapă a-l batjocori ȋicînd: ³⁰ Că acest om a început a zidi și n'a putut sevîrși. ³¹ Său care împărat, mergînd să se loviască cu alt îm-

părat la rezboi, aũ nu ședînd întăi, se sfătuește de va putea cu ȋece mii să se întămpine cu cela ce vine asupra lui cu două-ȋecîde mii? ³² Iar de nu, încă fiind el departe, trimițînd solie se roagă de pace. ³³ Decî așa fiește-care-le dintru voi, carele nu se leapadă de toate avuțiile sale, nu poate fi învătăcel al meu. ³⁴ Bună este sarea; iar dacă sarea se va împuți, cu ce se va îndulci? ³⁵ Nici în pămînt, nici în gunoiu nu este de treabă; afară o leapadă pre ea. Cela ce are urechi de aȋdit aȋdă.

CAP. XV.

Pentru o sută de oi pildă; și pentru ȋece drahme; pentru fiul cel ce s'a dus într'o țără departe.

¹ Și era apropiîndu-se de dînsul toți vameșii și pċătoșii, ca să-l asculte pre el. ² Și cărtiaũ fariseii și cărturarii ȋicînd: Că acesta pre pċătoși primește și mănăncă cu dînsii. ³ Și a ȋis

către ei pilda aceasta grăind: ⁴ Care om dintru voi, având o sută de oi, și perdând una dintru ele, aū nu lasă pre cele nouă-deci și nouă în pustie, și merge după cea perdută, până când o află pre ea? ⁵ Si aflându-o o pune pre umerile sale bucurându-se. ⁶ Și viind la casa sa chiamă prietenii și vecinii dicând lor: Bucurați-vă cu mine, că am găsit oaia mea cea perdută. ⁷ Die voi: că așa va fi bucurie în ceriū de un păcătos ce se pocăește, decât de nouă-deci și nouă de drepti, căroră nu le trebuiește pocăință. ⁸ Său care femee, având dece drahme, de perde o drahmă, aū nu aprinde făclia și mătură casa, și caută cu deadinsul, până o află. ⁹ Și aflându-o chiamă prietenele și vecinele dicând: Bucurați-vă cu mine, că am găsit drahma care o am perdut. ¹⁰ Așa dic voi: Bucurie se face înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos ce se pocăește.

¹¹ Si a dis: Un om avea doi feciori.
¹² Si a dis cel mai tînăr din ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cade de avuție;

și le-a împărțit lor avuția. ¹³ Și nu după multe zile, adunând toate feciorul cel mai tînăr, s'a dus într-o țără departe, și acolo a răsipit toată avuția sa, vietnind întră desmerdări. ¹⁴ Și chel- tîind el toate, s'a făcut foamete mare în- tr'acea țără, și el a început a se lipsi. ¹⁵ Și mergend s'a lipit de unul din locuitorii țerei aceia; și l-a trimis pre el la țérinile sale să pască porci. ¹⁶ Și doria să-și sature pântecul său de roș- covele ce mâncau porcii; și nimenea nu-i da lui. ¹⁷ Iar viind întră sine a dis: Câți argați ai tatălui meu sînt în- destulați de pâne; iar eu peiu de foame. ¹⁸ Seula-mă-voiu și mă voiu duce la tatăl meu, și voiu dice lui: ¹⁹ Tata, greșit-am la ceriū și înaintea ta; și nu mai sînt vrednic a mă chiema fiul tîu; fă-mă ca pre unul din argații tei. ²⁰ Și sculân- du-se a venit la tatăl său. Iar el încă departe fiind, l-a vădat pre dînsul tatăl lui, și i s'a făcut milă, și alergând a cădut pre grumaziū lui și l-a sêrutat pre el. ²¹ Și a dis lui feciorul: Tată, greșit-am la ceriū și înaintea ta; și nu

mai sînt vrednic a mă n mi fiul tău.
 22 Si a  is tatăl către slugile sale: Adu-
 ce i haina cea dint i  i-l  mbr ca i
 pre el,  i dați inel în m na lui,  i în-
 c l aminte în picioarele lui. 23 Si adu-
 c nd vi elul cel hrănit îl junghiați;  i
 m nc nd să ne veselim. 24 Că fiul me 
 acesta mort era  i a înviat,  i perdut
 era  i s'a aflat. Si a început a se veseli.
 25 Iar feciorul iui cel mai mare era la
  erina;  i dacă a venit,  i s'a apropiat
 de casă, a audă c ntece  i jocuri. 26 Si
 chem nd pre unul din slug i-l-a întrebat,
 ce sînt acestea? 27 Iar el a  is: Că
 fratele tău a venit,  i a junghiat tatăl tău
 vi elul cel hrănit, pentru că s n tos pre
 el l-a primit. 28 Si s'a m niat,  i nu vrea să
  ntre; iar tatăl lui e ind îl ruga pre
 el. 29 Iar el r spund nd a  is tatălui
 se : Iată, at tea ani slujesc  ie,  i nici
 odată porunca ta n'am călcat,  i mie
 nici odată nu mi- i dat măcar un ed, ca
 să mă veselesc cu prieten i mei. 30 Iar
 c nd veni fiul tău acesta, carele a m n-
 cat avuția ta cu desfrânatele, junghiați
 lui vi elul cel hrănit. 31 Iar el a  is

lui: Fiule, tu în toată vremea e i cu mi-
 ne  i toate ale mele ale tale s nt. 32 Ci
 se cădea a ne veseli  i a ne bucura, căci
 fratele tău acesta mort era  i a înviat,
  i perdut era  i s'a aflat.

CAP. XVI.

*Pentru iconomul cel nedrept; pentru
 că nimenea nu poate slu i la doi domni; pen-
 tru că nici o cirtă din lege nu va trece; pen-
 tru a nu- i lăsa omul femeea; pentru boga-
 tul  i pentru Lazăr.*

1 Si  icea  i către  nv   ce i se : Era
 un om bogat, carele avea un iconom;
  i acesta a fost p r t la el, că r sipe te
 avu iile lui. 2 Si chem nd pre el ș-a
  is lui: Ce audă aceasta de tine? Dă
 seama de iconomia ta, că nu vei putea
 mai multa fi iconom. 3 Iar iconomul a  is
  ntre sine: Ce voi  face, că domnul me 
  ea iconomia de la mine? A săpa nu poci ,
 a cere  m  este ru ine. 4  tiu ce voi 
 face, că dacă mă voi  schimba din ico-

nomie, să mă primiască în casele lor.
⁵ Și chemând câte unul pre fiște carele din datornicii domnului său a ȃis celui dintâi: Cu cât ești dator domnului meu? ⁶ Iar el a ȃis: Cu o sută de măsuri de unt-de-lemn. Și a ȃis lui: Ia-ți zapisul tău, și ședî curînd de serie cinci-deci.
⁷ Iar după aceea a ȃis altuia: Dar tu cu cât ești dator? Iar el a ȃis: Cu o sută de măsuri de grîu. Și a ȃis lui: Ia-ți zapisul tău și scrie opt-deci. ⁸ Și a laudat domnul pre iconomul nedreptăței, că înțelepțește a făcut; că fiii veacului acestuia mai înțelepți sînt de cât fiii luminii întru neamul lor. ⁹ Și eă dic voi: Faceți-vă voi prieteni din mamona nedreptăței, că dacă veți fi lipsiți, să vă primiască pre voi în corturile cele vecinice.

¹⁰ Cel ce este credincios întru puțin, și întru mult credincios este; și cel ce este nedrept întru puțin, și întru mult nedrept este. ¹¹ Deci dacă întru cel nedrept mamona n'ați fost credincioși, pre cel adevărat cine-l va încredința voi? ¹² Și dacă întru cel strein n'ați fost credincioși, pre cel ce este al vostru cine-l va da voi?

¹³ Nici o slugă nu poate la doi domni să slujiască; pentru că său pe unul va urî și pe altul va iubi, său de unul se va ținea, și de altul nu va griji; ru puteți sluji lui Dumnezeu și lui mamona. ¹⁴ Și audiau acestea toate fariseii, cari erau iubitori de argint, și-l batjocoriau pre el. ¹⁵ Și le-a ȃis lor: Voi sînteți cei ce vă faceți pre voi drepti înaintea oamenilor; iar Dumnezeu știe inimile voastre; că ce este întru oameni înălțat, urîciune este înaintea lui Dumnezeu. ¹⁶ Legea și profeții până la Ioan, de atuncia împărația lui Dumnezeu bine se vestește; și fiște-carele spre aceea se silește. ¹⁷ Iar mai lesne este ceriul și pămîntul să treacă, de cât din lege o cirtă să cadă. ¹⁸ Tot cela ce-și lasă femeea sa și ieă alta, prea-curvește; și tot cela ce ieă lăsată de bărbat, prea-curvește.

¹⁹ Și era un om oare-carele bogat, și se îmbrăca în porfiră și în vison, veselindu-se în toate ȃilele luminat. ²⁰ Și era un sêrac oare-carele anume Lazăr, care zăcea înaintea ușii lui, plin de bube. ²¹ Și poftia să se sature din sfărămîturile care

cădeaŭ din masa bogatului; ei și cântă
viind lungeaŭ bubele lui. ²² Și a fost că
a murit sêracul, și s'a dus de îngeri în
sînul lui Avraam; și a murit și bogatul
și s'a îngropat. ²³ Și în iad, ridicându-și
ochii seî, fiind în muncă, vede pre Avra-
am de departe și pre Lazăr în sînurile
lui. ²⁴ Și el strigând a ȑis: părinte Avra-
ame, miluește-mă, și trimite pre Lazăr,
să-și întingă vârful degetului lui în apă,
și să-mă recoriască limba mea; că mă
chinuesc în vâpaia aceasta. ²⁵ Iar Avra-
am a ȑis: Fiiule, adu-ȑi aminte, că ai luat
înapoi tu cele bune ale tale în viaȑa
ta, și Lazăr așijderea cele rele; iar
acum acesta se mângăe, iar tu te chinu-
ești. ²⁶ Și preste toate acestea, între
noi și între voi prăpastie mare s'a întâ-
rit, ca cei ce vor vrea să treacă de aicea
către voi să nu poată; nici cei de acolo
la noi să treacă. ²⁷ Și a ȑis: Rogu-te
dar, părinte, ca să-l trimiȑi pre dênșul
în casa tatăluî meu. ²⁸ Că am cinci
fraȑi, să le mărturisiască lor, ca să nu vie
și ei la acest loc de muncă. ²⁹ Și i-a ȑis
Avraam lui: Aŭ pre Moisi și pre pro-

feȑi, să-ȑ asculte pre dênșii. ³⁰ Iar el
a ȑis: Nu, părinte Avraame, ci de va
merge cine-va din morȑi la dênșii, se vor
pocai. ³¹ Și i-a ȑis lui: Dacă nu ascu-
tă pre Moisi și pre profeȑi, măcar de
ar și învia cine-va din morȑi nu vor crede.

CAP. XVII.

Pentru sminteală; pentru a erta greșalele aproapelui; pentru credința cea întru Dumnezeu; pentru cei de ce leproși; pentru Iisus când s'a întrebat când va veni împărăția lui Dumnezeu, și cum că neștiută va fi venirea lui Christos.

¹ Și a dis către învățăcei: Cu nepuință este să nu vie smintelele; dar vai! acelui prin carele vin. ² Mai de folos i-ar fi lui, de și-ar lega o peatră de moară de grumazii lui, și să se arunce în mare, de cât să smintiască pre unul dintre acești mai mici.

³ Luați aminte de sine-vă; de va greși fie fratele tău, ceartă-l pre el; și de se va pocăi, eartă-i lui. ⁴ Și măcar de șapte ori în zi de va greși fie, și de șapte ori se va întoarce la tine dicând: căs-cu-mă, eartă-i lui. ⁵ Si a dis apostolii Domnului: adaoge-ne noi credință. ⁶ Iar Domnul a dis: De ați avea credință, ca un grăunte de muștar, ați dice dudului

acestuia: desrădăcinează-te și te sădește în mare, și v'ar fi ascultat pre voi. ⁷ Si cine dintru voi având aceea din câmp, păstorind, carea viind aceea din câmp, va dice îndatăși: treci de sedi? ⁸ Ci aș nu-i va dice ei: Gătește-mi ce voi cina? Si încingându-te slujește-mi, până voi mânca și voi bea tu? ⁹ Aș doară va mânca și vei bea tu? ¹⁰ Aș doară va mulțami slugii aceea, căci aș făcut cele ce i s'a poruncit lui? Nu, mi se pare. ¹¹ Așa și voi, când veți face toate cele ce vi s'a poruncit voi, diceți: că slugi metrebnice sîntem; căci ce am fost datorii a face am făcut.

¹² Si a fost când mergea el în Ierusalim, a trecut prin mijlocul Samariei și a Galileei. ¹³ Și intrând el într'un sat, l-a întimpinat pre el de ce bărbați leproși, cari aș statut de departe. ¹⁴ Si aceia aș ridicat glas dicând: Iisuse învățătorule, miluiește-ne pre noi. ¹⁵ Si vedându-i le-a dis lor: Mergeți și vă arătați preuților; și aș fost când mergeau ei, s'aș curățit. ¹⁶ Iar unul dintre dînșii vedând că s'a vindecat, s'a întors cu glas mare mărink pre Dum-

needeu. ¹⁶ Si a cădut cu fața la picioarele lui mulțămînd lui; și acela era Samaritanian. ¹⁷ Iar Iisus răspundînd a zis: Aș nu dece s'aș curățit? Dar cei nouă unde sînt? ¹⁸ Nu s'aș aflat să se întoarcă, să dea mărire lui Dumnezeu, fără numai acesta ce este de alt neam? ¹⁹ Si a zis lui: Scoală-te și mergi; credința ta te-a mântuit. ²⁰ Si întrebă fiind de farisei: Când va veni împărăția lui Dumnezeu? A răspuns lor și a zis: Nu va veni împărăția lui Dumnezeu vedînd cu ochii. ²¹ Nici vor zice: Iată aicea, se u iată acolo; că iată împărăția lui Dumnezeu în lăuntrul vostru este. ²² Și a zis către învățăcei: Vor veni zile, când veți pofti să vedeți una din zilele Fiului omului, și nu veți vedea. ²³ Si vor zice voi: Iată aicea, se u iată acolo, să nu mergeți, nici să urmați. ²⁴ Că precum fulgerul carele fulgeră din partea cea de supt ceriū, preste partea cea de supt ceriū luminează; așa va fi și Fiul omului în ziua sa. ²⁵ Iar întăi i se cade lui multe a pătîmi și a fi lepădat de neamul acesta.

²⁶ Si precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și în zilele Fiului omului. ²⁷ Mănca, bea, se însura, se mărita, până la ziua în care a intrat Noe în corabie, și a venit potopul și a pierdut pre toți. ²⁸ Așijdera și precum a fost în zilele lui Lot: mănca, bea, cumpăra, vindea, sădia, zidia. ²⁹ Iar în care zi a eșit Lot din Sodoma, a ploat foc și piatră pucioasă din ceriū, și a pierdut pre toți. ³⁰ Intr' acest chip va fi în ziua în care Fiul omului se va arăta. ³¹ Intr' acea zi cea ce va fi deasupra casei, și vasele lui în casă, să nu se pogoare să le țeă pre ele; și cea ce va fi în câmp, asemenea să nu se întoarcă înapoi. ³² Aduceți-vă aminte de femeea lui Lot. ³³ Cine va căuta sufletul se u să-l mântuiască, pierde-l va pre el; și cine îl va pierde îl va învia pre el. ³⁴ Dic voi: Intr' această noapte vor fi doi într'un pat: unul se va lua și altul se va lăsa. ³⁵ Două vor măcina împreună: una se va lua și alta se va lăsa. ³⁶ Doi vor fi în câmp: unul se va lua și altul se va lăsa. ³⁷ Si răspundînd a zis: unde Doamne? Iar el a zis lor.

Unde va fi corpul, acolo se vor aduna și vulturii.

CAP. XVIII.

Pentru a ne ruga în toată vremea; pentru judecătorul nedreptății; pentru fariseul și vameșul; pentru princi că a lor este împărăția lui Dumnezeu; pentru cel ce a întrebat pe Iisus ce bine va face; pentru că anevoe va intra bogatul întru împărăția ceriului; pentru întrebarea lui Petru, ce bine le va fi, căci a lăsat toate; pentru mergerea lui Iisus în Ierusalim spre răstignire; pentru orbul cel-a vindecat intrând în Ierihon.

¹ Si dicea lor și pildă: Că se cade ei în toată vremea a se ruga și a nu se lenevi, zicând: ² Un judecător oarecarele era într' o cetate, carele de Dumnezeu nu se temea și de om nu se rușina. ³ Era și o văduvă în cetatea aceea, și venia la dânsul zicând:

izbăvește-mă de pârșul meu. ⁴ Și nu vremea în multă vreme. Iar după aceea a dis întru sine: de și de Dumnezeu nu mă tem și de om nu mă rușinez, ⁵ Dar pentru căci îmi face suflare văduva aceasta, o voi izbăvi pre ea; ca nu până în stârșit venind să mă supere. ⁶ Și a dis Domnul: Auziți ce grăește judecătorul nedreptății? ⁷ Dar Dumnezeu a nu va face izbăvire aleșilor sei, carii strigă către dânsul ziua și noaptea, de și îndelung îi rabdă pre dânsii? ⁸ Dic voi: Că va face izbăvirea lor curînd. Inșă cînd va veni Fiul omului, oare va afla credința pe pământ? ⁹ Și a dis și către oare-carii, ce se nădăjduiau întru sine, cum că sînt drepti și defăimați pre ceilalți, pilda aceasta:

¹⁰ Doi oameni s'aun suit în biserică să se roage: unul fariseu și altul vameș. ¹¹ Fariseul stînd, așa se ruga întru sine: Dumnezeuule, mulțemescu-ți că nu sînt ca ceilalți oameni, răpitori nedrepti, prea-curvari, seú ca și acest vameș. ¹² Postesc de două ori în sêp-

tămână, dau zeciueală din toate câte câștig. ¹³ Iar vameșul de departe stând nu vrea nici ochii seî la ceriū să-și ridice, ci-și bătea pieptul seū dicēd: Dumne-deule, milostiv fi mie păcătoșnului.

¹⁴ Dic voi: S'a pogorît acesta mai îndreptat la casa sa de cât acela; că tot cel ce se înalță pre sine se va smeri; iar cel ce se smereste pre sine se va înalța.

¹⁵ Și aducea la el și pruncii, ca să se atingă de ei; iar învățaceii vedēd i-au certat pre dēșii. ¹⁶ Iar Iisus, chie-mându-i la sine pre ei, a ȓis: Lăsați pruncii să vină la mine și nu-i opriți pre ei; că a unora ca acestora este împărăția lui Dumnezeu. ¹⁷ Amin dic voi: Ori-cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca pruncul, nu va intra într'ēnsa.

¹⁸ Si l-a întrebat pre el un boer dicēd: Învățătorule bune ce voiū face să moștenesc viața vecinică? ¹⁹ Iar Iisus a ȓis lui: De ce-mi dici bun? Nimenea nu este bun, fără numai Unul Dumnezeu. ²⁰ Poruncile știi: Să nu curvești, să nu uciđi, să nu furi, să nu fi mărturie mincinoasă; cinstește pre

total teū și pre muma ta. ²¹ Iar el a ȓis: Acestea toate le-am păzit din tinerețele mele. ²² Iar Iisus auȓind acestea, i-a ȓis lui: Încă una îți lipsește: toate câte ai vinde-le, și le împarte sēracilor, și vei avea comoară în ceriū; și vino urmează mie. ²³ Iar el auȓind acestea s'a întristat, că era bogat foarte. ²⁴ Și vedēdu-l Iisus, că s'a întristat, a ȓis: Cât de anevoe vor intra întru împărăția lui Dumnezeu cei ce au avuții. ²⁵ Că mai lesne este cămila prin urechile acumaî trece de cât bogatul întru împărăția lui Dumnezeu a intra. ²⁶ Iar cei ce au auȓit acestea au ȓis: Și cine poate să se mântuiască? ²⁷ Iar el a ȓis: Cele ce nu sînt cu putință la oameni, sînt cu putință la Dumnezeu. ²⁸ Și a ȓis Petru: Iată noi am lăsat toate și am urmat ție. ²⁹ Iar el a ȓis lor: Amin grăesc voi: Că nimenea nu este carele și-a lăsat casa, seū părinți, seū frați, seū femeie, seū feciori, pentru împărăția lui Dumnezeu. ³⁰ Carele să nu ȓea cu mult mai mult în vremea aceasta, și în veacul cel viitoriū viață vecinică.

³¹ Și luând pre cei doi-spre-dece a
dis către ei: Iată ne suim în Ierusalim,
și se vor împlini toate cele scrise prin
profeți pentru Fiiul omului. ³² Că se
va da neamurilor, și se va batjocori,
și se va ocări, și se va scuipi. ³³ Și
bătându-l îl vor omori pre el; și a treia
zi va învia. ³⁴ Iar ei nimic dintru a-
cestea n'au înțeles și era cuvântul ace-
sta ascuns de la ei, și nu cunoșteau cele
ce se grăiau.

³⁵ Și a fost când s'a apropiat el de
Ierihon, un orb ședea lângă cale cer-
șind. ³⁶ Și auzind poporul trecând, a
întrebat: ce este aceasta? ³⁷ Și i-a dis
lui: Că Iisus Nazareneanul trece. ³⁸ Și
a strigat dicând: Iisuse, fiul lui David,
miluește-mă. ³⁹ Iar cei ce mergeau în-
ainte certau pre el să tacă; iar el cu
mult mai vârtos striga: Fiiul lui David
miluește-mă. ⁴⁰ Și stând Iisus a porun-
cit să-l aducă pre el la sine, iar apro-
piindu-se de dânsul, l-a întrebat dicând:
⁴¹ Ce vorești să-ți fac? Iar el a dis: Doam-
ne, să ved. ⁴² Și Iisus i-a dis lui: Vede;
credința ta te-a mântuit. ⁴³ Și îndată

a vădut, și a mers după el, mărint pre
Dumnezeu; și tot poporul vedând a dat
laudă lui Dumnezeu.

CAP. XIX

*Pentru Zachei; pentru cel ce s'a dus
să-și ia lui-și împărăție; pentru cele de-
ce slugi care au luat mnale, pentru mână
și pentru asină; pentru plângerea lui Ii-
sus de Ierusalim; pentru cei ce s'au scos
din biserică, cari vindeau și cumpărau;
pentru arhiereii și cărturarii, cari au
întrebat pre Domnul cu ce putere face
acestea.*

¹ Si intrând trecea prin Ierihon. ² Si
iată un om anume Zachei; și acesta
era mai mare vameșilor și era bogat.
³ Si căuta să vadă pre Iisus cine este,
și nu putea de popor, că era mic de
stat. ⁴ Si alergând înainte s'a suit
într'un dud, ca să-l vadă pre el; că

pre acolo vrea să treacă. ⁵ Si dacă a venit la locul acela, căutând Iisus la vedut pre dânsul, și a ȋis cãtrã dânsul: Zachee, grãbește de te pogoarã; cã astã-ȋi în casa ta mi se cade să fiu. ⁶ Si grãbindu-se s'a pogorît, și l-a priimit pre dânsul bucurându-se. ⁷ Si vedend toți tânjiaũ ȋicend: cã la un om pecat os a intrat să gãzduiascã. ⁸ Iar Zacheeu stând a ȋis cãtrã Domnul: Iatã jumetate din avuția mea, Doamne, o daũ sãracilor, și de am nãpãstuit pre cineva cu ceva, întore împãtrit. ⁹ Si a ȋis cãtrã el Iisus: Cã astã-ȋi s'a făcut mântuire casei aceștia, pentru cã și acesta fiu al lui Avraam este. ¹⁰ Cã a venit Fiiul omului să caute și să mântuiascã pre cel pierdut. ¹¹ Si ascultând ei acestea, adãogãnd a ȋis pildã; pentru cã era el aproape de Ierusalim, și li se pãrea lor, cum cã îndata va să se arate împãrãția lui Dumneȋeu. Deci a ȋis:

¹² Un om oare-carele de bun neam s'a dus într'o țerã departe, să-ș iea lui împãrãție, și să se întoarcã. ¹³ Si chie-

mãnd ȋece slugi ale sale, le-a dat lor ȋece mnas, și a ȋis cãtrã ei: Neguțãtorii pãnã voiũ veni. ¹⁴ Iar cetãtenii lui iurãu pre el și aũ trimes solie dupã el ȋicend: Nu voim pre acesta să împãrãtiascã preste noi. ¹⁵ Si a fost când s'a întors el luãnd împãrãția, a ȋis să se chieame la dânsul slugile acelea cã- nora dedese argintul; cã să știe cine ce a neguțãtorit. ¹⁶ Si a venit cel dintãiu ȋicend: Doamne, mnaua ta a agonisit ȋece mnas. ¹⁷ Și a ȋis lui: Bine, slugã bunã, cã întru puțin ai fost credincios, să ai putere preste ȋece cetãți. ¹⁸ Si a venit celal doilea ȋicend: Doamne, mnaua ta a făcut cincî mnas. ¹⁹ Si a ȋis și acestuia: Si tu fi preste cincî cetãți. ²⁰ Si altul a venit ȋicend: Doamne, iatã mnaua ta, care o am ȋi- nut legatã în mahramã. ²¹ Cã m'am temut de tine, cã om aspru ești; iatã ce n'ai pus și seceri ce n'ai semã- nat. ²² Si i-a ȋis: Din gura ta te voiũ judeca, slugã vicleanã; ai știut cã eu om aspru sînt, luãnd ce n'am pus și secerãnd ce n'am semãnat. ²³ Dar

pentru ce n'ăi dat argintul meu schimbătorilor, și viind eu l-ași fi cerut cu dobândă. ²⁴ Si celor ce sta înaintea lui: Luați de la el mnaua și o dați celui ce are de ce mnas. ²⁵ Si așis lui: Doamne, acela are de ce mnas. ²⁶ Că dă voî: Că tot celui ce are i se vada; iar de la cela ce n'are, și ce are se va lua dela el. ²⁷ Însă pre vrăjmașii mei, acei cari n'au voî să împărătesc preste dēnsii, aduceți-i încoace, și-i tăiați înaintea mea. ²⁸ Si dîcēnd acestea, mergea înainte, suindu-se în Ierusalim.

²⁹ Si a fost când s'a apropiat de Vitsfaghi și Vitania, către muntele ce se chiamă al Maslinilor, a trimis doi din învățăceii sei dîcēnd: ³⁰ Mergeți în satul carele este înaintea voastră, întru carele intrând, veți găsi un mânz legat, pre carele nimenea din oameni nici o dată n'a ședut; deslegați-l pre el și-l aduceți. ³¹ Si de va întreba cine va pre voî: Pentru ce deslegați? Așa să dîceți lui: Că Domnului trebuiește. ³² Si mergēnd trimișii, au aflat cum dîsesse lor. ³³ Si deslegând ei mânzul, au dîs

stăpânii lui către ei: Ce deslegați mânzul? ³⁴ Iar ei au dîs: Că Domnului trebuiește. ³⁵ Si l-au adus pre el la Iisus, și aruncându-și vestmintele sale pre mânz, au pus pre Iisus deasupra. ³⁶ Si mergēnd el, așterneau vestmintele lor pre cale.

³⁷ Si apropiindu-se el la pogorișul muntelui Maslinilor, a început toată mulțimea învățăceilor, bucurându-se, a lăuda pre Dumne-deu cu glas mare, pentru toate puterile care veduse, ³⁸ Dîcēnd: Bine este cuvēntat Impēratul cel ce vine întru numele Domnului; pace în ceri și mărire întru cei de sus. ³⁹ Si oare-carii farisei din popor au dîs către el: Învățătorule, ceartă-ți învățăceii tei. ⁴⁰ Si răspundēnd așis lor: Dîc voî: Că de vor tăcea aceștia, petrele vor striga. ⁴¹ Si dacă s'a apropiat, vedēnd cetatea, a plâns de dēnsa. ⁴² Dîcēnd: Că de ai fi cunoscut și tu, și în ziua aceasta a ta, cele ce sînt către pacea ta; iar acum s'a ascuns de către ochii tei. ⁴³ Că vor veni zile asupra ta, și vor pune vrășmașii tei șanț împrejurul tei, și te vor

încungiura, și te vor îmbulzi de toate părțile. ⁴⁴ Și te vor face întocmai cu pământul pre tine, și pre feciorii tei întru tine, și nu vor lăsa întru tine peatră pre peatră; pentru că n'ai cunoscut vremea cercetărei tale.

⁴⁵ Si întrând în biserică, a început a scoate pre cei ce vindeau într'ênsa și cumpărau, dicând lor: ⁴⁶ Scris este: casa mea casă de rugăciune este; iar voi o ați făcut peșteră tâlharilor. ⁴⁷ Si era învățând în toate ȕilele în biserică; iar archiereii și cărturarii și bătrânii poporului căutau pre el să-l pearȕă. ⁴⁸ Si nu aflaū ce-î vor face. Că tot poporul se ținea de el, ascultându-l pre dēnsul.

CAP. XX.

Pentru vie pildă; pentru cei ce l-au ispitit prin darea de dajde Cesarului; pentru Saducheii cari tăgăduesc învierea; pentru întrebarea Domnului către farisei; pentru a se păzi de cărturari.

¹ Si a fost întru una din ȕilele acelea, învățând el poporul în biserică și bine-vestind, aū venit preoții și cărturarii cu bătrânii. ² Și aū grăit către el dicând: Spune noi: Cu ce putere faci acestea? Sēu cine este carele ȕi-a dat ȕe puterea aceasta? ³ Iar el răspunȕend a ȕis către ei: Intreba-voiū și eū pre voi un cuvēt, și să-mi spuneȕi. ⁴ Botezul lui Ioan din ceriū a fost, sēu dela ômeni? ⁵ Iar ei eugetaū întru sine dicând: Că de vom ȕice din ceriū, va ȕice: Pentru ce dar n'ați creȕut lui? ⁶ Iar de vom ȕice dela oameni, tot poporul cu petre ne va ucide; căci este încredinȕat că Ioan profet a fost. ⁷ Si aū răspuns Că nu știū de unde.

⁸ Si Iisus le-a ȡis lor: Nici eu nu vȡ spuiȡ voi cu ce putere fac acestea.

⁹ Si a început a ȡice către popor pilda aceasta: Un om a sădit vie, și o a dat lucrătorilor, și s'a dus departe multă vreme. ¹⁰ Si la vreme a trimis către lucrători o slugă, ca să-i dea lui din rodul viei; iar lucrătorii bătându-l pre el, l-a trimis deșert. ¹¹ Si a adaos a trimite altă slugă; iar ei și pre acela bătându-l și batjocorindu-l, l-a trimis deșert. ¹² Si a adaos a trimite și al treilea; iar ei și pre acela rânindu-l, l-a scos afară. ¹³ Si a ȡis domnul viei: ce voiȡ face? Trimite-voiȡ pre fiul meu cel iubit; doară vedȡdu-l pre dȡsul se vor rușina. ¹⁴ Iar lucrătorii vedȡdu-l pre el, cugetăȡ întru sine ȡicȡnd: Acesta este moștenitorul, veniȡi să-lucidem pre el, ca să fie a noastră moștenirea. ¹⁵ Si scoȡȡdu-l afară din vie, l-aȡ omorȡt. Ce va face dar lor domnul viei? ¹⁶ Veni-va și va perde pre lucrătorii aceștia și via o va da altora. Iar ei aȡȡnd, aȡ ȡis: Să nu fie. ¹⁷ Iar el cȡutȡnd spre ei a ȡis: Ce este dar a-

ceasta ce este scris? Peatra pre care n'aȡ bȡgat o în seamă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiului. ¹⁸ Tot cela ce va cȡdea pre acea peatră, se va sfărȡma; iar preste carele va cȡdea, îl va spulbera.

¹⁹ Si cȡutȡ archiereii și cȡrturarii, ca să-și pue mâinile pre el întru acea oră și s'aȡ temut de popor; cȡci înȡelesese cȡ către dȡșii a ȡis pilda aceasta. ²⁰ Si pȡndindu-l aȡ trimis iscoade, cari se prefȡceăȡ pre sine a fi dreptȡi, să-l prȡȡă pre el în cuvȡnt, ca să-l dea pre el stȡpȡnirii și puterii dregătorului. ²¹ Si l-aȡ întȡrebat pre el ȡicȡnd: Invȡȡătorule, șȡim cȡ drept grȡeșȡi și înveȡi, și nu alegȡ faȡă, ci întru adevȡr calea lui Dumnezeu înveȡi. ²² Cade-se noi a da dajdie Cesarului său nu? Iar el pricepȡnd vicleșugul lor a ȡis către ei: Ce mă ispitȡiȡ? ²³ Arȡaȡȡ-mȡ undinar, al cui chip și scripturȡ pre el are? Iar ei rȡspȡȡȡnd, aȡ ȡis: Ale Cesarului. ²⁴ Iar el le-a ȡis lor: Daȡi înapoi dar cele ce sunt ale Cesarului, Cesarului; și cele ce sȡnt

ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.
²⁶ Și nu l-au putut prinde pre dânsul în
 cuvânt înaintea poporului, și min-
 nându-se de răspunsul lui au tăcut.
²⁷ Iar apropiindu-se unii din saducheii,
 cari grăesc împotriva că nu este
 înviere, l-au întrebat pre el dicând:
²⁸ Învățătorule, Moisi a scris noi: de va
 muri fratele cui-va, având femeie, și
 acesta va muri fără feciori, ca să ia
 fratele lui pre femeia aceea, și să
 rădice sămânța fratelui său. ²⁹ Deci
 șapte frați au fost, și cel dintâi luând
 femeie, a murit fără fecori. ³⁰ Și a
 luat al doilea pre femeia aceea, și acela
 a murit fără fecori. ³¹ Și al treilea
 o a luat pre ea; și așijderea câte șap-
 te; și n-au lăsat fecori, și au murit.
³² Iar mai apoi de toți a murit și femeia.
³³ Deci la înviere, a căruia dintrînșii
 va fi femeia? Căci câte șapte o a avut
 pre ea femeie. ³⁴ Și răspundând li-
 sus, a ȳis lor: Fiii veacului acestuia
 se însoară și se mărită. ³⁵ Iar cei
 ce se învrednicesc a dobândi acel veac
 și învierea din morți, nici se însoară

nică se mărită. ³⁶ Că nici să moară nu
 mai pot, ci asemenea cu îngerii sînt,
 și fi lui Dumnezeu sînt, fiind fi ai
 învierii. ³⁷ Iar cum că se vor scula
 morții și Moisi a arătat la rug, pre-
 cum ȳice: Domnul Dumnezeu lui
 Avraam, și Dumnezeu lui Isaac, și
 Dumnezeu lui Iacov. ³⁸ Iar Dumne-
 deu nu este al morților, ci al viilor;
 că toți lui viază. ³⁹ Și răspundând
 oare-cari din cărturari au ȳis: Învă-
 țătorule, bine ai ȳis. ⁴⁰ Și nu mai
 îndrăzneau de-aci să-l mai întrebe pre
 el nimic. ⁴¹ Și au ȳis către dînșii:
 Cum ȳic că Christos este fiul lui
 David? ⁴² Și însuși David ȳice în car-
 tea Psalmilor: ȳis-a Domnul Domnului
 meu: ședea de-a dreapta mea. ⁴³ Până ce
 voi pune pre vrășmașii tăi așternut pi-
 cioarelor tale? ⁴⁴ Deci David Domn îl
 cheamă pre el; Și cum fiu al lui este?
⁴⁵ Și ascultând tot poporul, a ȳis în-
 vățăcelor săi: ⁴⁶ Păziți-vă de cărturari
 cari voesc a umbla în podóbe, și iubesc
 închinăciunile prin târguri și scaunile
 cele mai de sus în sinagoguri, și șede-

rile cele mai întâiu la ospete. ⁴⁷ Carii
mănâncă casele văduvelor, și cu pricină
îndelung se rîgă; aceștia vor lua mai
multă osîndă.

CAP. XXI.

*Pentru văduva ceea ce a pus doi filii;
pentru sfîrșit întrebare; pentru robia
Ierusalimului, și cum că Domnul mai în-
ainte a spus învățăceilor pustiirea lui;
pentru semnele venirii lui.*

¹ Și cîutînd a vădut pre cei bogați
aruncînd darurile sale în gazofilachie.
² Și a vădut și pre o văduvă sîracă, a-
runcînd acolo doi filii. ³ Și a dis:
Adevărat ȳic voi, că acîstă văduvă sî-
racă mai mult de cît toți a aruncat.
⁴ Că toți aceștia din prisosința lor au
aruncat la darurile lui Dumnezeu; iar
aceasta din lipsa sa, toată avuția sa ca-
rea a avut o a aruncat.
⁵ Și ȳre-carii grăind pentru biserică,
că este împodobită cu pietre frumoase

și cu podobe, a dis: ⁶ Acestea care ve-
deți, vor veni ȳile întru care nu va rî-
mînea peatră pre peatră, carea să nu
se rîsipiască. ⁷ Și l-au întrebat pre el
ȳicînd: Învîțătorule, dar cînd vor fi
acestea? Și ce semn este cînd vor vrea
să fie acestea?

⁸ Iar el a dis: Căutați să nu vî amă-
giți; că mulți vor veni întru numele
meu ȳicînd: Că eu sînt; și vremea s'a
apropiat, ei să nu merȳeți dîpă ei. ⁹ Și
cînd veți aȳdi rîzbîe și rîsmirițe, să nu
vî spăimîntați, că se cade să fie acestea
întîiu, ei nu va fi îndata sfîrșitul. ¹⁰ A-
tîncea, ȳicealor, se va scula neam pre-
ste neam, și împîrăție preste împîrăție.
¹¹ Și vor fi cutremuri mari pre alocurea,
fîmeți și ciume, spaime și semne mari
din ceriî vor fi.

¹² Iar mai înainte de acestea tîte vor
pune preste voi mîinile sale, și vî vor
goni, dîndu-vî la adunări și în temnițe,
ducîndu-vî la împîrați și la domni,
pentru numele meu. ¹³ Și se va întîm-
pla voi întru mărturisire. ¹⁴ Puneți dar
întru inimile vîstre, să nu gîndiți mai

înainte ce veți răspunde. ¹⁵ Că eu vă voi da voîgură și înțelepciune, căia nu-i vor putea grăi nici sta împotriva toți carii se vor pune împotriva voî. ¹⁶ Și vă veți da și de părinți, și de rudeni, și de prieteni, și de frați; și vor omori din voi. ¹⁷ Și veți fi urîți de toți pentru numele meu. ¹⁸ Și pînă din capul vostru nu va peri. ¹⁹ Întru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre. ²⁰ Iar când veți vedea Ierusalimul încungiu-ându-se de ostași, atunci să știți că s'a apropiat pustiirea lui. ²¹ Atunci cei ce vor fi în Iudea să fugă la munți; și cei ce vor fi în mijlocul ei să se dea în lături; și cei ce vor fi prin sate să nu între într'ênsul. ²² Că dîile izbîndirei sînt acestea, ca să se plîniască toate cele scrise. ²³ Iar voi cei ce vor avea în pînătece, și celor ce vor apleca întru acelea dîile; că va fi nevoie mare pre pămînt, și mînie asupra poporului acestuia. ²⁴ Și vor cădea întru ascuțitul sabiei, și se vor duce robi în toate neamurile, și Ierusalimul va fi călcat de neamuri, pînă se vor plîni vremile

neamurilor. ²⁵ Și vor fi semne în soare, și în lună, și în stele; și pre pămînt mîhnire limbilor cu nedumerire, sunet făcînd marea și valurile. ²⁶ Mai murind oamenii de frică, și de așteptarea celor ce vor să vie în lume; că puterile cerurilor se vor clăti. ²⁷ Și atunci vor vedea pre Fiul omului viind pre nori cu putere și cu mîrire multă.

²⁸ Deci începînd acestea a se face, rîdicați-vă în sus și rîdicați capetele voastre, că să apropie izbăvirea voastră. ²⁹ Și le-a dat lor pildă: Vedeți smochinul și toți copacii; ³⁰ Când înfrunzesc vîdînd, din voi înși-vă știți că de acum aproape va fi vară. ³¹ Așa și voi, când veți vedea acestea făcîndu-se, să știți că aproape este împărăția lui Dumnezeu. ³² Amin dîc voi, că nu va trece neamul acesta, pînă când toate acestea vor fi. ³³ Ceriul și pămîntul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece. ³⁴ Ci luați aminte de sine-vă, ca să nu se îngreueze inimile voastre cu sațiul mîncării, și cu beția, și cu grijile lumii, și fără de veste să vie asupra voastră ziua aceea. ³⁵ Căci ca o

cursă va veni preste toți cei ce șed pre fața a tot pământul. ³⁶ Priveghiați dar în toată vremea, rugându-vă ca să vă învredniciți a scăpa de toate cele ce vor să fie, și a sta înaintea Fiiului omului.

³⁷ Și era ziua învățând în biserică; iar noaptea eșind petrecea în muntele ce se chiamă al Maslinelor. Și tot poporul mâneca la dânsul în biserică, ca să-l asculte pre el.

CAP. XXII

Pentru vinderea lui Iisus ; pentru Paști ; pentru cei ce s'au prigonit între sine cine ar fi mai mare ; pentru cererea satanei ; pentru rugăciunea lui Christos ; pentru prinderea lui Iisus și ducerea lui la archiereul ; pentru lepădarea lui Petru ; pentru bătaia lui Iisus.

¹ Și se apropia praznicul azimilor, care se chema Paștile. ² Și ciuta archiereii și cărturarii cum l-ar omori pre el ; că se temeau de popor. ³ Iar satana a intrat în

Iuda, ce se chema Iscarioteanul, care era din numărul celor doi-spre-dece. ⁴ Și mergând a grăit cu archiereii și cu voevodii, cum l-ar vinde pre el lor. ⁵ Și s'au bucurat și s'au tocmnit cu dânsul să-i dea bani. ⁶ Și el s'a făgăduit lor, și căuta vreme cu prilej ca să-l vîndă pre el lor fără de popor. ⁷ Și a venit ziua azimilor, întru care se cădea să se jertfiască Paștile. ⁸ Și a trimis pe Petru și pe Ioan, dîcînd : Mergeți de gătiți noi Paștile, să mâncăm. ⁹ Iar ei au dîs lui : Unde voești să gătim ? ¹⁰ Iar el a dîs lor : Iată intrînd voi în cetate, va întîmpina pre voi un om ducînd un vas de lut cu apă ; mergeți după dânsul în casa unde va intra. ¹¹ Și dîceți stăpînului casei : Învățătorul dîce ție : unde este sălașul întru carele să mănânc Paștile cu învățăceii mei ? ¹² Și el vă va arăta voi un foisor mare așternut ; acolo gătiți. ¹³ Și mergînd ei, au aflat precum li disese lor, și au gătit Paștile. ¹⁴ Și cînd a venit ora, au ședut, și cei doi-spre-dece Apostoli cu el. ¹⁵ Și a dîs lor : Cu poftă am poftitaceste Paști să le mănânc cu

voi, mai înainte de patima mea. ¹⁶ Că dăc
voi: Că de acum nu voi mai mânca
dintru aceste, până când se vor umplea
întru împărăția lui Dumnezeu. ¹⁷ Și lu-
ând paharul, mulțămind a dăc: Luați ace-
sta și-l împărțiți voi. ¹⁸ Că dăc voi, că
nu voi mai bea din rodul viței, până când
va veni împărăția lui Dumnezeu. ¹⁹ Și lu-
ând pânea, mulțămind a frânt și a dat
lor dăcând: Acesta este trupul meu,
carele se dă pentru voi; aceasta faceți în-
tru pomenirea mea. ²⁰ Așă dăc și pa-
harul, după ce a cinat, dăcând: Acest
pahar este legea cea nouă întru sângele
meu, carele pentru voi se varsă. ²¹ In-
să iată mâna vândătorului meu cu mine
este la masă. ²² Și Fiul omului merge după
cum este rânduit; dar va omului aceluia
prin carele se vinde. ²³ Si ei au început
a se întreba între sine: carele ar fi din-
tru ei cela ce va să facă aceasta? ²⁴ Și s'a
făcut și prigonire între dăcșii, carele din-
tru ei s'ar părea a fi mai mare. ²⁵ Iar el
le-a dăc lor: Împărăția păgânilor în domnesc
pre ei, și cei ce stăpănesc pre ei făcă-
tori de bine se chiamă. ²⁶ Iar voi nu așa;

ei cel ce este mai mare între voi, să nu
ca cel mai mic; și cel ce este începător,
ca cel ce slujește. ²⁷ Că cine este mai
mare? Cel ce șade, s'eu cel ce slujește?
Aș nu este cel ce șade? Iar eu sînt în
mijlocul vostru ca cel ce slujește. ²⁸ Iar
voi sinteți cari ați petrecut cu mine în-
tru ispitele mele. ²⁹ Si eu vă rânduesc
voi, precum m'a rânduit mie Tatăl meu,
împărăție. ³⁰ Ca să mâncați, și să beți
la masa mea, întru împărăția mea, și să
ședeți pre scaune, judecând cele două-
spre-dece seminții ale lui Israil. ³¹ Și
a dăc Domnul: Simone, Simone, iată
satana v'a cerut pre voi ca să vă cearnă
ca grâul. ³² Iar eu m'am rugat pen-
tru tine, ca să nu peară credința ta;
și tu oare-când întorcându-te, întărește
pre frații tăi. ³³ Iar el i-a dăc lui: Doam-
ne, cu tine gata sînt și în temniță și
la mörte a merge. ³⁴ Iar el i-a dăc:
Dăc ție, Petre, nu va cânta astădă coco-
șul, mai'nainte până ce de trei ori
te vei lepăda, că nu mă știu pre mine.
³⁵ Și a dăc lor: Când v'am trimis pre
voi fără de pungă, și fără de traistă, și

fără de încălțăminte, au avut-ați lipsă de ceva? Iar ei au zis: de nimic. ³⁶ Dis-a drept aceia lor: Acum dar cel ce are pungă să o ia, așisderea și traistă; iar cel ce n'are, să-și vîndă haina sa și să-și cumpere sabie. ³⁷ Că zice voi: că încă aceasta ce este scrisă se cade să se umple întru mine, care zice: și cu cei fără de lege s'au socotit; pentru că cele pentru mine sfîrșit au. ³⁸ Iar ei au zis: Dómnē, iată aicea două sabii. Si el a zis lor: destul este.

³⁹ Si eșind a mers, duple obiceiū, în muntele Maslinilor; și s'au dus după el și învățaceii lui. ⁴⁰ Si sosind la loc, a zis lor: Rugați-vē, ca să nu intrați în ispită. ⁴¹ Si el s'a depărtat dela dēnșii ca de o aruncătură de peatră; și în-genuchind se ruga, ⁴² Zicēnd: Părinte, de voești să trecă păharul acesta de la mine; însă nu voia mea, ci a ta să fie. ⁴³ Si i s'a arătat lui înger din ceriū, în-tărindu-l pre el. ⁴⁴ Si fiind întru ne-voință, mai cu deadinsul se ruga. Si se făcuse sudórea lui ca picăturile de sânge ce pică pre pămēnt. ⁴⁵ Si sculându-se

de la rugăciune viind către învățaceii lui, aflat pre ei dormind de întristare. ⁴⁶ Si li-a zis lor: Ce dormiți? Sculați-vē și vē rugați, ca să nu intrați în ispită. ⁴⁷ Iar încă grăind el, iată venia mulțime, și cel ce se chiema Iuda, unul din cei doi-spre-dece, mergea înaintea lor, și s'a apropiat de Iisus ca să-l sărute pre el. ⁴⁸ Pentru că acest semn dedese lor, pre carele voiū săruta eū, acela este. ⁴⁹ Iar Iisus a zis lui: Iudo, cu sărutare pre Fiul omului vinzi? ⁵⁰ Si vedēnd cei ce erau pre lângă el cea ce vrea să fie, i-au zis lui: Dómnē, lovi-l-vom cusabia? ⁵¹ Iar unul dintr'ēnșii a lovit pre sluga arhiereului, și i-a tăiat lui urechia cea dreaptă. ⁵² Iar Iisus răspundēnd a zis: Lăsați, până aicea, și atingēndu-se de urechea lui, l-a vindecat pre el. ⁵³ Si a zis Iisus celor ce venise la dēnsul, arhiereilor și voievođilor bisericeii și bătrânilor: Ca la un tâlhar ați eșit cu sabii și cu fuști? ⁵⁴ În tóte zilele fiind eū cu voi în Biserică, n'ați întins mânia asupra mea; ci aceasta este ora voastră și stăpânirea întineriei lui. ⁵⁵

prindându-l pre el l-a adus și l-a băgat în casa arhiereului. Iar Petru mergea departe după dânsul. ⁵⁶ Si făcând ei foc în mijlocul curții și ședând împreună, a ședut și Petru în mijlocul lor. ⁵⁷ Si vedându-l pre el o slujnică ședând la foc și cântând spre el, a ȳis: Si acesta a fost cu el. ⁵⁸ Iar el s'a lepădat de dânsul ȳicând: Femeie, nu știu pre el. ⁵⁹ Si după puțin altul vedându-l pre el, a ȳis: Si tu dintru ei ești. Iar Petru a ȳis: Omule, nu sînt. ⁶⁰ Si trecând ca o oră, altul se întăria ȳicând: Adevărat și acesta cu el a fost, că Galilean este. ⁶¹ Iar Petru a ȳis: Omule, nu știu ce ȳici. Si îndatăși, încă grăind el, a cântat cocosul. ⁶² Si întorcându-se Domnul a cântat spre Petru, și s'a adus Petru aminte de cuvântul Domnului, cum îi ȳisese lui: că mai înainte de ce va cânta cocosul de trei ori te vei lepăda de mine. ⁶³ Si eșind afară Petru a plâns cu amar. ⁶⁴ Iar oamenii cei ce țineau pre Iisus batjocoriau pre el bătându-l. ⁶⁵ Si acoperindu-l pre el, îl lovea preste obraz și-l întreba pre el ȳicând: Profetește,

cine este cel ce te-a lovit. ⁶⁶ Si altele multe, hulind împotriva lui, ȳicea. ⁶⁷ Si după ce s'a făcut ȳiuă, s'a adunat bētrâni, poporul și arhierei și cărturarii, și l-au dus pre el la soborul lor. ⁶⁸ ȳicând: de ești tu Christosul spune noi. Si le-a ȳis lor: De voiu spune voi, nu veți crede. ⁶⁹ Si de vă voiu întreba, nu-mi veți răspunde, nici nu mă veți sloboȳi. ⁷⁰ De acum va fi Fiiul omului ședând dea dreapta puterei lui Dumneȳu. ⁷¹ Si a ȳis toȳi: Dar tu ești Fiiul lui Dumneȳu? Iar el a ȳis către ei: Voi ȳiceți că eu sînt. ⁷² Iar ei au ȳis: Ce ne mai trebuiește încă mărturie? Că noi singuri am auȳit din gura lui.

CAP. XXIII.

*Pentru ducerea Mântuitorului la Pilat;
pentru defăimarea lui Iisus de către Irod;
pentru femeile ce plângeau; pentru răstigni-
rea lui Christos; pentru tâlharul ce s'a
pocăit; pentru îngroparea lui Christos.*

¹ Și sculându-se toată mulțimea lor, l-au dus pre el la Pilat. ² Și au început a-l pări pre el zicând: Pre acesta l-am aflat răzvrătind neamul și oprind a da dajdie Cesarului, zicând că este el Christos, împărat. ³ Iar Pilat l-a întrebat pre el zicând: Tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspundând a zis lui: Tu zici. ⁴ Iar Pilat a zis către arhiereii și către popor: Nici o vină nu aflu în omul acesta. ⁵ Iar ei se întăriau zicând: Că întărită poporul, învățând preste toată Iudea, începând din Galilea până aici. ⁶ Iar Pilat auzind de Galilea, a întrebat: Auzi Galilean este omul? ⁷ Și înțelegând că din

ținutul lui Irod este, l-a trimis pre el la Irod, fiind și el în Ierusalim într'acele zile. ⁸ Iar Irod, vădând pre Iisus, s'a bucurat foarte, că doria de multă vreme să-l vadă pre el, pentru că auzia multe de el, și nadăjduia să vadă vre-un semn făcându-se de el. ⁹ Și l-a întrebat pre el cu cuvinte multe; iar el nimic nu i-a răspuns lui. ¹⁰ Și stau arhiereii și cărturarii, cu dea-dinsul pârindu-l pre el. ¹¹ Iar Irod împreună cu ostașii seî batjocorindu-l și rîdându-și de el, l-a îmbrăcat într'un vestmânt luminat, și l-a trimis iarăși la Pilat. ¹² Și s'au făcut prieteni Pilat și Irod într'aceiași zi unul cu altul; că mai'nainte erau învrăjbiți între dînșii. ¹³ Iar Pilat chiemând pre arhiereii, și pre boerii, și pre popor, a zis către ei: Mi-ați adus pre omul acesta, ca pre cela ce răzvrătește poporul, și iată eu înaintea voastră întrebându-l, nici o vină n'am aflat în omul acesta, de care pârîți pre el. ¹⁴ Ci nici Irod, că v'am trimis pre voi la el, și iată nici un lucru vrednic de moar-

te este făcut de dânsul. ¹⁶ Deci cer-
tându-l îl voiū slobodi. ¹⁷ Si nevoe a-
vea să le slobodiască lor la praznic un
vinovat. ¹⁸ Si a strigat toată mulțimea
dicând: Ia-l pre acesta, și ne slobodește
noi pre Varava. ¹⁹ Carele era pentru
o zarvă oare-care și ucidere ce se făcu-
se în cetate, aruncat în temniță. ²⁰ Și
iarăși Pilat a grăit către ei, vrând să
slobodiască pre Iisus. ²¹ Iar ei strigau
dicând: Răstignește-l, răstignește-l pre
el. ²² Iar el a treia oară a dis către ei:
Dar ce rău a făcut acesta? Nici o vină
de moarte n'am aflat întru el. Deci cer-
tându-l pre el îl voiū slobodi. ²³ Iar ei
staū cu glasuri mari, cerându-l pre el să
se răstigniască; și se întăriaū cu glasu-
rile lor și ale arhiereilor. ²⁴ Deci Pi-
lat a judecat să se facă cererea lor.
²⁵ Si a slobodit lor pre cel aruncat în
temniță pentru zarvă și ucidere, pre
carele îl cereau ei, iar pre Iisus l-a dat
dupre voia lor. ²⁶ Si când îl duceau
pre el, prindend pre un Simon Chiri-
nean, ce venia din țarină, a pus pre
el crucea ca să o ducă după Iisus.

²⁷ Si mergea după el mulțime multă de
popor și de femei, care plângeau și se tân-
guiau pentru dânsul. ²⁸ Si întorcându-
se către ele Iisus, a dis: Fiicele Ierusali-
mului, nu mă plângeți pre mine, ci pre
voi vă plângeți, și pre fiii voștrii. ²⁹ Că
iată vin zile în care vor dice: fericite
sunt cele sterpe, și pântecele care n'a
născut, și țîțele care n'au aplecat. ³⁰ A-
tunci vor începe a dice munților: Cădeți
preste noi, și dealurilor: Acoperiți-ne
pre noi. ³¹ Că de fac acestea în lemnul
cel verde, dar în cel uscat ce va fi?
³² Si se aducea împreună cu el și alți
doi făcători de rele să se peardă. ³³ Si
dacă au venit la locul ce se chiamă al Că-
păținei, acolo l-au răstignit pre el, și
pre făcătorii de rele, unul de a dreap-
ta și altul de a stânga. ³⁴ Iar Iisus
dicea: Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce
fac. Si împărțind hainele lui, au aruncat
sortii. ³⁵ Si sta poporul de privia; și
și bătea joc de dânsul și boerii îm-
preună cu dênșii, dicând: Pre alții a
mântuit, mântuiască-se și pre sine, de-
este acesta Christosul, alesul lui Dum-

nețeu. ³⁶ Și-și făceau râs de dânsul și ostașii, apropiindu-se și oțet aducându-i lui. ³⁷ Si dicând: De ești tu împăratul Iudeilor, mântuește-te pre tine însuși. ³⁸ Si era și scrisoare scrisă de asupra lui cu slove clinești, și râmlenești, și ebrești: **Acesta este Împăratul Iudeilor.** ³⁹ Iar unul din tâlharii cei restigniți îl hulua pre dânsul, dicând: De ești tu Christosul, mântuește-te pre tine și pre noi. ⁴⁰ Iar răspunzând cela-lalt, îl certa pre el dicând: Nu te temi tu de Dumnețeu, că într-o aceeași osândă ești. ⁴¹ Si noi duple dreptate; că cele vrednice duple faptele noastre luăm; iar acestanici un rău n'a făcut. ⁴² Si dicea lui Iisus: Pomeneste-mă, Doamne, când vei veni într-o împărăția ta. ⁴³ Si a dis Iisus lui: Amin dic ție, astă-ți împreună cu mine vei fi în rai. ⁴⁴ Si era ca la a șeasa oră, și întuneric s'a făcut preste tot pământul până la a noua oră. ⁴⁵ Si s'a întunecat soarele, și s'a rupt catapeteasma bisericei

prin mijloc. ⁴⁶ Si strigând cu glas mare Iisus, a dis: Părinte, în mâinile tale îmi încredințez duhul meu. Si acestea dicând, și-a dat duhul. ⁴⁷ Iar vedând sutașul ceea ce se făcuse, a mărit pre Dumnețeu dicând: Cu adevărat omul acesta drept a fost. ⁴⁸ Si tot poporul ce venise împreună la priveala accia, vedând cele ce se făcuse, bătându-și pepturile sale se în- torcea. ⁴⁹ Si sta tot cunoscuții lui de departe, și femeile care venise după el din Galilea, privind acestea. ⁵⁰ Si iată un bărbat anume Iosif, sfetnic fiind, bărbat bun și drept. ⁵¹ (Acesta nu se însoțise la sfatul și fapta lor), din Arimatea oraș al Iudeilor, carele și el aștepta împărăția lui Dumnețeu. ⁵² Acesta viind la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. ⁵³ Si pogorîndu-l pre el, l-a înfășurat în giulgiu, și l-a pus în mormânt ce era săpat în peatră, într-o carele nu fusese pus nici odată nimenea. ⁵⁴ Si ziua era Vineri, și se lumina spre Sâmbătă. ⁵⁵ Si mergând după el și femeile care venise cu dânsul

din Galilea, au vădut mormântul, și cum s'a pus trupul lui. ⁵⁶ Și întorcându-se au gătit mirezme și miruri; și Sâmbătă s'a odihnit duple poruncă.

CAP. XXIV.

Pentru femeile cele ce cercetau la mormânt; pentru Petru când a alergat la mormânt; pentru Cleopa; pentru Iisus când s'a arătat, și cum a mâncat înaintea Învățăcelor; pentru Înălțarea la ceri.

¹ Iar într'una din Sâmbete la mănecare adâncă, au venit la mormânt aducând mirezmele cele ce gătise, și altele împreună cu ele. Și au aflat piatra răsturnată de pre mormânt. ² Și intrând, n'au aflat trupul Domnului Iisus. ³ Si a fost când se miraū ele de aceasta, și iată doi bărbați au stătat înaintea lor în veștminte strălucitoare. ⁴ Si înfricoșindu-se ele, și plecându-și fețele

la pământ, au dis către dênsele: Ce căutați pre cel viu cu cei morți? ⁵ Nu este aicea, ei s'a sculat; aduceți-vă aminte cum a dis voi, încă fiind în Galilea, ⁷ Dicând: Că trebuiește să se dea Fiul omului în mâinile oamenilor păcătoși, și să se răstigniască și a treia zi să învieze. ⁸ Si s'au adus aminte de cuvintele lui. ⁹ Si întorcându-se de la mormânt, au spus acestea toate celor un-spre-dece și tuturor celor-lalți. ¹⁰ Si era Maria Magdalena, și Ioana, și Maria lui Iacov, și cele-lalte împreună cu dênsele, care diceau către Apostoli acestea. ¹¹ Si s'au părut înaintea lor ca o minciună cuvintele lor, și nu le credeau pre dênsele.

¹² Iar Petru sculându-se, a alergat la mormânt, și plecându-se a vădut giulgiurile singure zăcând, și s'a dus de acolo mirându-se întru sine de cele ce se făcuse. ¹³ Si iată doi dintru ei mergeau întru aceeași zi la un sat, carele era departe de Ierusalim, ca la șeasedeci de stadii, al căruia nume Emaus. ¹⁴ Si aceia

vorbiau între sine de toate cele ce se întâmplase. ¹⁵ Si a fost când vorbeau ei și se întrebau, și însuși Iisus apropiindu-se mergea împreună cu dînșii. ¹⁶ Iar ochii lor se țineau ca să nu-l cunoască pre el. ¹⁷ Si a ȑis către ei: Ce sînt cuvintele acestea, de care vȑ întrebați între voi mergȑnd, și sȑnteți trȑști? ¹⁸ Si rȑspundȑnd unul al cȑruia nume era Cleopa, 'i-a ȑis: Tu singur ești nemernic în Ierusalim și nu știi cele ce s'aũ făcut întru el în ȑilele acestea? ¹⁹ Si a ȑis lor: Care? Iar ei aũ ȑis lui: Cele pentru Iisus Nazarineanul, carele era bȑrbat profet, puternic în lucru și în cuvȑnt înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul. ²⁰ Cum l-aũ dat pre el arhieriei și boerii noștri spre judecatȑ de moarte, și l-aũ rȑstignit pre dȑnsul. ²¹ Iar noi nȑdȑjduiam cȑ acela este cel ce va sȑ izbȑvȑscȑ pre Israil, ci cu toate acestea a treia ȑi este astȑzi de cȑnd s'aũ făcut acestea. ²² Ci și niște femeĩdintr'ale noastre ne-aũ spȑimȑntat pre noi, care aũ fost la mȑnecate la mormȑnt. ²³ Si neaflȑnd trupul lui, aũ

venit ȑicȑnd, cȑ și vedere de ȑingeri sȑ aũ vȑȑut, cȑri ȑic cȑ este el viũ. ²⁴ Si s'aũ dus unii dintre noi la mormȑnt, și aũ aflat așȑ, precum și femeile aũ ȑis, iar pre el nu l-aũ vȑȑut. ²⁵ Si el a ȑis către ei: O nepricepuților și zȑbȑvnicĩ cu inima a crede toate cȑte aũ grȑit profeti. ²⁶ Aũ nu trebuia a pȑtimi acestea Christos, și a întra întru mȑrirea sa? ²⁷ Si începȑnd de la Moisi și de la toți profeti, tȑlcuia lor din toate Scripturile cele ce erau pentru el. ²⁸ Si s'aũ apropiat de satul la carele mergea, și el se facea a merge mai departe. ²⁹ Si l-aũ îndemnat pre el ȑicȑnd: Rȑmȑi cu noi, cȑci cȑtre searȑ este, și s'a plecat ȑiua; și a întrat se rȑmȑe cu dȑnșii. ³⁰ Si a fost cȑnd a șȑȑut el cu ei, luȑnd pȑinea a bine-cuvȑntat, și frȑngȑnd a dat lor. ³¹ Si li s'a deșȑhis lor ochii, și l-aũ cunoscut pre dȑnsul; și el s'a făcut nevȑȑut de dȑnșii. ³² Si aũ ȑis unul către altul: Aũ nu era inima noastrȑ ardȑnd întru noi, cȑnd grȑia noi pre cale și cȑnd ne tȑlcuia Scripturile? ³³ Si sculȑndu-se întru acea orȑ, s'aũ întors în

Ierusalim, și au aflat adunați pre cei unspre-dece, și pre cei ce erau cu dânsii, ³⁴ Carii diceau: că s'a sculat Domnul cu adevărat, și s'a arătat lui Simon. ³⁵ Și ei povesteau cele ce se făcuse pre cale, și cum s'a cunoscut de dânsii întru frângerea pâinei.

³⁶ Și aceasta grăind ei, și însuși Iisus a statut în mijlocul lor și a ȳis lor: Pace voi. ³⁷ Iar ei spăimântându-se și înfricoșându-se, li se părea că veduh. ³⁸ Și a ȳis lor: Ce sunteți turburați? Si pentru ce se sue gânduri în inimile voastre? ³⁹ Vedeți mânil și picioarele mele, că însumi eu sînt; Păiți-mă și vedeți; că duhul carne și oase n'are, precum mă vedeți pre mine avênd. ⁴⁰ Și acestea ȳicênd, le-a arătat lor mânele și picioarele. ⁴¹ Și încă necredênd ei de bucurie, și mirându-se le-a ȳis lor: Aveți ceva de mîncare aicea? ⁴² Iar ei au dat lui o parte de pește fript, și dintr'un fagur de miere. ⁴³ Și luând înaintea lor a mîncat. ⁴⁴ Și a ȳis lor: Aceste sînt cuvintele, care am crăit către voi, încă fiind eu voi, că tre-

bue a se împlini tôte cele scrise în legea lui Moisi, și în Profeti și în Psalmi pentru mine. ⁴⁵ Atunci le-a deschis mintea lor ca să înțeleagă Scripturile. ⁴⁶ Și a ȳis lor: Că așa este scris, și așa trebuia să pătîmiască Christos și a treia ȳi să învieze din morți. ⁴⁷ Și să se predice întru numele lui pocăința și ertarea păcatelor în toate neamurile, începênd de la Ierusalim. ⁴⁸ Iar voi sunteți mărturii acestora. ⁴⁹ Și iată eu trimit făgăduința Tatălui meu întru voi; iar voi ședeți în cetatea Ierusalimului, până ce vă veți îmbrăca cu putere de sus. ⁵⁰ Și i-a scos pre ei afară până în Vitania; și ridicându-și mânil sale, i-a bine-cuvêntat pre dânsii. ⁵¹ Și a fost când i-a bine-cuvêntat pre ei, s'a depărtat de la dânsii, și se înălța la ceriū. ⁵² Iar ei închinându-se lui, s'au întors în Ierusalim cu bucurie mare. ⁵³ Și era în toată vremea în biserică, lăudând și bine-cuvêntând pre Dumnezeu.

— AMIN —

SANTA EVANGHELIE

CEA DELA
I O A N

CAP. I.

Pentru mărturisirea lui Ioan de Christos; pentru Ioan, când s'a întrebat de este el Christosul; pentru Andrei, pentru Filip, și pentru Natanail când s'aū chiebat.

¹ La început era Cuvântul, și Cuvântul era la Dumnezeu, și Dumnezeu era Cuvântul. ² Acesta era la început la Dumnezeu. ³ Tote printr'ênsul s'aū făcut, și fără de dânsul nimic nu s'aū făcut ce s'aū făcut. ⁴ Intru dânsul viață era, și viață era lumina oamenilor. ⁵ Și lumina întru întuneric luminează, și întunericul pre dânsa nu o a cuprins. ⁶ Fost-a om trimis dela

Dumnezeu, numele lui Ioan. ⁷ Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisască de lumină, ca toți să credă prin el. ⁸ Nu era acela lumina, ci ca să mărturisască de lumina. ⁹ Era lumina cea adevărată, care luminează pre tot omul ce vine în lume. ¹⁰ În lume era, și lumea printr'ênsul s'a făcut, și lumea pre dânsul nu l-a cunoscut. ¹¹ Întru ale sale a venit, și ai seî pre dânsul nu l-au primit. ¹² Iar câți l-au priimit pre dânsul, le-au dat lor stăpânire ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, celor ce cred întru numele lui. ¹³ Cării nu din sânge, nici din poftă trupescă, nici din poftă bărbătescă, ci dela Dumnezeu s'au născut. ¹⁴ Si Cuvântul trup s'a făcut, și s'a sălășluit întru noi; (și am vedut slava lui, slavă ca a unuia născut din Tatăl), plin de dar și de adevăr. ¹⁵ Ioan mărturisia pentru dânsul, și striga grăind: Acesta era pentru carele am ȳis: Cel ce după mine vine, mai înainte de mine s'a făcut; că mai ântâi de mine a fost. ¹⁶ Si din plinirea lui noi toți am luat, și dar pentru dar. ¹⁷ Că legea prin

Moisi s'a dat; iar darul și adevărul prin Iisus Christos s'au făcut. ¹⁸ Pre Dumnezeu nimenea nu l-a vedut nici odinioară: Cel Unul-născut Fiul, carele este în sînul Tatălui, acela a spus. ¹⁹ Și acesta este mărturia lui Ioan, când au trimis Iudeii din Ierusalim preoți și leviți, ca să-l întrebe pre dânsul: Tu cine ești? ²⁰ Și a mărturisit și n'a tăgăduit; și a mărturisit că nu sînt eu Christosul. ²¹ Și l-au întrebat pre dânsul: Ce dar? Ilie ești tu? Și a ȳis: Nu sînt. Profetul ești tu? Și a răspuns: Nu. ²² Deci au ȳis lui: Cine ești? ca să dăm răspuns celor ce ne-au trimis pre noi; ce ȳici însuți pentru sineți? ²³ A ȳis: Eu sînt glasul celui ce strigă în pustie: Îndreptați calea Domnului, precum a ȳis Isaia Profetul. ²⁴ Și trimișii erau dintre farisei. ²⁵ Și l-au întrebat pre dânsul și i-au ȳis lui: Pentru ce dar botezi? Dacă nu ești tu Christosul; Nici Ilie; Nici Profetul? ²⁶ Răspuns-a lor Ioan grăind: Eu botez cu apă; iar în mijlocul vostru stă pre carele voi nu-l știți.

²⁷ Acela este cel ce vine după mine, carele mai înainte de mine s'a făcut; căruia nu sînt vrednic să-i desleg cureaua încălțăminteî lui. ²⁸ Acestea s'a făcut în Vitavară de ceea parte de Iordan, unde era Ioan botezând.

²⁹ A doua-zi vede Ioan pre Iisus viind către dînsul și dice: Iată Mielul lui Dumnezeu, carele rădică păcatul lumei.

³⁰ Acesta este pentru carele eu am dis: După mine vine Bărbat, carele mai înainte de mine s'a făcut; că mai înainte de mine a fost. ³¹ Și eu nu l-am știut pre el, ci ca să se arăte lui Israil; pentru acesta am venit eu cu apă botezând. ³² Și a mărturisit Ioan dicînd: Că am vădut Duchul, ca un porumb, pogorîndu-se din ceriū, și a rămas preste dînsul. ³³ Și eu nu l-am știut pre el; ci cela ce m'a trimis pre mine să botez cu apă, acela mi-a dis mie: Preste carele veî vedea Duchul pogorîndu-se și rămîind preste dînsul, acesta este carele botéză cu Duch Sânt. ³⁴ Și eu am vădut și am mărturisit, că acesta este Fiiul lui Dumnezeu.

³⁵ A doua-zi iarăși sta Ioan, și din învățaceiî lui doi, și căutând la Iisus carele umbla, dice: ³⁶ Iată Mielul lui Dumnezeu. ³⁷ Și l-au audit pre el cei doi învățacei grăind, și au mers după Iisus.

³⁸ Iar întorcîndu-se Iisus, și vădîndu-i pre ei mergînd după el a dis lor: Ce căutați? Iar ei au dis lui: Ravvi, (ce se dice tâlcuindu-se: Învățătoriule), unde locuești? ³⁹ A dis lor: Veniți și vedeți; au venit și au vădut unde locuește; și la el au ramas în diua aceia. Și era ca la a decea oră. ⁴⁰ Si era Andrei fratele lui Simon Petru, unul din cei doi care audise de la Ioan, și mersese după dînsul. ⁴¹ Au aflat acesta întâiū pre Simon fratele seū, și l-a dis lui: Am aflat pre Mesia, (ce se tâlcuește Christos). ⁴² Si l-a adus pre dînsul către Iisus, și căutând la el Iisus a dis: Tu ești Simon feciorul lui Ionă; tu te veî chiama Chifă, ce se tâlcuește Petru.

⁴³ Iar a doua-zi a vrut Iisus să meargă în Galileia, și a aflat pre Filip și i-a dis lui: Vino după mine. ⁴⁴ Si

era Filip din Bitsaida, din orașul lui Andrei și al lui Petru. ⁴⁵ A aflat Filip pre Natanail și dice lui: Pentru carele a scris Moisi în lege și profeții, am aflat pre Iisus, Fiiul lui Iosif, carele este din Nazaret. ⁴⁶ Și a dis Natanail lui: Din Nazaret pôte fi ceva bun? Dice Filip lui: Vino și veđi. ⁴⁷ A vęđut Iisus pre Natanail viind către dęnsul, și a dis pentru dęnsul: Iatã cu adevęrat Isralitean, întru carele vicleșug nũ este. ⁴⁸ Dis-a Natanail lui: De unde mę cunoști? Ręspuns-a Iisus și i-a dis lui: Mai înainte pãnã a nute chiema pre tine Filip, fiind tu sub smochin te-am vęđut. ⁴⁹ Ręspuns-a Natanail și i-a dis lui: Ravvi, tu ești Fiiul lui Dumneđeu, tu ești Impęratul lui Israil. ⁵⁰ Ręspuns-a Iisus și i-a dis lui: Pentru cãci am dis ție, cã te-am vęđut sub smochin cređi? mai mari decãt acestea vei vedea. ⁵¹ Și i-a dis lui: Amin, Amin grãesc voi: De acum veți vedea ceriul deschidęndu-se și pre ingerii lui Dumneđeu suindu-se și pogorindu-se preste Fiiul omului.

CAP. II.

Pentru nunta cea din Cana; pentru cęi ce s'aũ isgonit din bisericã; pentru cuvęntul acela: Stricați biserica acęsta.

¹ Si a treia di nuntã s'a făcut în Cana Galileei; și era Muma lui Iisus acolo. ² Si au fost chiebat și Iisus și învęțăceii lui la nuntã. ³ Și sfърșindu-se vinul, dice Muma lui Iisus către dęnsul: Vin nu aũ. ⁴ Dice ei Iisus: Ce este mie și ție, femeę? Incã n'a venit ora mea. ⁵ Dice Muma lui slugilor: Orĩ ce va dice voi faceți. ⁶ Și era acolo șese vase de peatrã, puse duple curățenia Iudeilor, care lua cãte douę saũ trei vedre. ⁷ Dice lor Iisus: Umpleți vasele de apã, și le-aũ umplut pãnã sus. ⁸ Si dice lor: Scoateți acum și aduceți nunul; și i-aũ adus. ⁹ Și dupã ce a gustat nunul apa ce se făcuse vin, (și nu știa de unde este, iar slugile care scoșese apa știaũ), strigã pre mire nunul

și dice lui: ¹⁰ Tot omul ântăiū vinul cel bun pune, și dacă se îmbată, atunci cel mai prost; ear tu ai ținut vinul cel bun până acum. ¹¹ Aceasta a făcut începătură minunilor Iisus în Cana Galileei; și s'a arătat mărirea sa, și au creșut întru el învățaceii lui.

¹² După acesta s'a pogorît în Capernaum, el și Muma lui, și frații lui, și învățaceii lui, și acolo au ședut nu multe zile. ¹³ Și era aproape Paștile Iudeilor, și s'a suit Iisus în Ierusalim. ¹⁴ Și a aflat în biserică pre cei ce vindeau boi și oi, și porumbi, și pre schimbătorii de bani ședând. ¹⁵ Și făcând biciu de ștreanguri, pre toți i-a scos din biserică, oile și boii; și schimbătorilor au versat banii, și mesele le-au răsturnat. ¹⁶ Și celor ce vindeau porumbi le-a dis: Luați acestea de aici, și nu faceți Casa Tatălui meu casă de neguțătorie. ¹⁷ Și s'au adus aminte învățaceii lui, că este scris: Râvna casei tale m'a mâncat pre mine. ¹⁸ Răspuns-a Iudeii și au dis lui: Ce semn arăți noi, că faci acestea? ¹⁹ Răspuns-a Iisus și a dis lor: Stricați

biserica acesta, și în trei zile o voi rădica. ²⁰ Și au dis Iudeii: În patru zile și șese de ani s'a zidit biserică aceasta, și tu în trei zile o vei rădica? ²¹ Iar el dicea pentru biserică Trupul său. ²² Pentru acesta când s'a sculat din morți, și-au adus aminte învățaceii lui, că acesta dicea lor: Și au creșut scripturei și cuvântului carele disese Iisus. ²³ Și când era în Ierusalim, la praznicul Paștilor, mulți au creșut întru numele lui, vedând semnele lui cele ce făcea. ²⁴ Iară însuși Iisus nu se încredința pre sine lor, pentru că el știa pre toți. ²⁵ Și nu avea trebuință ca cineva să mărturisască pentru om; că el știa ce era în om.

CAP. III.

Pentru Nicodim și Iisus; pentru Iisus și Ioan când botează; pentru curățenie.

¹ Si era un om din farisei, Nicodim numele lui, boer al Iudeilor. ² Acesta

a venit către Iisus noaptea, și i-a zis lui: Ravvi, știm că de la Dumnezeu ai venit învățător; că nimenea nu poate acestea semne să facă, care tu faci, de nu va fi Dumnezeu cu dânsul. ³ Răspuns-a Iisus și i-a zis lui: Amin, Amin grăesc ție: De nu se va naște cine-va de sus, nu va putea vedea împărăția lui Dumnezeu. ⁴ Dice către el Nicodim: Cum poate omul să se nască fiind bătrân? Aă doară poate a doua oară să între în pântecele maicei sale, și să se nască? ⁵ Răspuns-a Iisus: Amin, Amin grăesc ție: De nu se va naște cine-va din apă și din Duch, nu va putea să intre întru împărăția lui Dumnezeu. ⁶ Ce este născut din trup, trup este; și ce este născut din Duch, Duch este. ⁷ Nu te mira căci am zis ție: că se cade voi a vă naște de sus. ⁸ Duchul unde voește suflă, și glasul lui aude, dar nu știu de unde vine și unde merge; așa este tot carele este născut din Duchul. ⁹ Răspuns-a Nicodim și i-a zis lui: Cum pot să fie acestea? ¹⁰ Răspuns-a Iisus și i-a zis lui: Tu ești învățătorul

lui Israil, și acestea nu le știu? ¹¹ Amin Amin grăesc ție: Ca ce știm grăim, și ce am vădut mărturisim, și mărturia noastră nu o primiți. ¹² Dacă cele pământești am spus voi, și nu credeți; cum de voi spune voi cele cerești, veți crede?

¹³ Si nimenea nu s'a suit în ceriū, fără numai cel ce s'a pogorît din ceriū, Fiul omului, carele este în ceriū. ¹⁴ Si precum Moisi a înălțat șérpele în pustie, așa se cade a se înălța Fiul omului. ¹⁵ Ca tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să aibă viață vecinică.

¹⁶ Că așa a iubit Dumnezeu lumea, că și pre Fiul său cel Unul-născut l-a dat, ca tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să aibă viață vecinică. ¹⁷ Că nu a trimis Dumnezeu pre Fiul său în lume, ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască lumea prin el. ¹⁸ Căla ce crede întru el nu se judecă; iar căla ce nu crede iată este judecat că n'a crezut întru numele celui Unui-născut Fiului lui Dumnezeu. ¹⁹ Iar acesta este judecata, că lu-

mina a venit în lume, și a iubit oamenii mai mult întunericul decât lumina; că erau fapte le lor rele. ²⁰ Că tot cela ce face rele, uraște lumina; și nu vine la lumină, ca să nu se vădească lucrurile lui. ²¹ Iar cela ce face adevărul vine la lumină, că să se arate lucrurile lui, că întru Dumnezeu sînt lucrute.

²² După acestea a venit Iisus, și învățăceii lui în pământul Iudeei, și acolo petrecea cu ei, și boteza. ²³ Și era și Ioan botezând în Enon aproape de Salim; că erau acolo ape multe, și veneau și se botezau. ²⁴ Că încă nu era Ioan închis în temniță. ²⁵ Și a fost întrebare de învățăceii lui Ioan cu Iudeii pentru curățenie. ²⁶ Și a venit către Ioan și i-au spus lui: Ravvi, cel ce era cu tine de ceea parte de Iordan, pentru carele tu ai mărturisit, iată el botează, și toți merg către dînsul. ²⁷ Răspuns-a Ioan și a spus: Nu poate omul lua nimic, de nu va fi dat lui din ceri. ²⁸ Voi înși-vă mărturisiți pentru mine, că am spus: Nu sînt eu Christosul, ci cum că sînt trimis înaintea aceluia. ²⁹ Căla ce are mireasă, mire este; iar prie-

tenul mirelui carele stă și-l ascultă pre el, cu bucurie se bucură de glasul Mirelui; decî această bucurie a mea s'a umplut. ³⁰ Aceluia se cade a crește, iar mie a mămicșura. ³¹ Cel ce vine de sus deasupra tuturor este; cel ce este de pre pământ pămîntesc este, și de pre pământ grăește; cel ce vine din ceri, deasupra tuturor este. ³² Și ce a vădit și a auzit aceea mărturisește; și mărturia lui nimenea nu o primește. ³³ Cela ce primește mărturia lui a pecetluit că Dumnezeu adevărat este. ³⁴ Că pre carele a trimis Dumnezeu, cuvintele lui Dumnezeu grăește; că nu cu măsură dă Dumnezeu Duhul. ³⁵ Tatăl iubește pre Fiul, și toate le-a dat în mîna lui. ³⁶ Cela ce crede întru Fiul are viață vecinică; iar cela ce nu ascultă pre Fiul, nu va vedea viață, ci mânia lui Dumnezeu va rămînea preste el.

CAP. IV.

*Pentru Samarineanca; pentru Fiul
omului celui împărătesc.*

¹ Deci dacă a înțeles Domnul, că au
auzit fariseii că Iisus mai mulți în-
vătăceii face și botează decât Ioan.
² (Măcar că însuși Iisus nu boteza, ci
invătăceii lui). ³ A lăsat Iudeea și
s'a dus iarăși în Galileea. ⁴ Si trebuia
să treacă el prin Samaria.

⁵ Deci a venit în cetatea Samariei,
ce se chiamă Sihar, aproape de locul
carele a dat Iacov lui Iosif fiului său.
⁶ Si era acolo puțul lui Iacov, iar Iisus
ostenit fiind de călătorie, ședea așa la
puț; și era ca la a șasea oră. ⁷ A
venit o femeie din Samaria să lea apă;
dis-a ei Iisus: Dă-mi să beau. ⁸ Că inveta-
ceii lui se dusesse în cetate să cumpere hra-
nă. ⁹ Deci a dis lui femeia samarinencea:
Cum tu Iudeu fiind, ceri dela mine să
beu, femeie samarinencea fiind eu? Că
nu se amestecă Iudeii cu Samarinenii.

¹⁰ Răspuns-a Iisus și i-a dis ei: De ai fi
cunoscut darul lui Dumnezeu, și cine este
cel ce ție: dă-mi să beau, tu ai fi
cerut de la dănsul, și ți-ar fi dat ție apă
vie. ¹¹ Dis-a lui femeia: Dă-mne, nici
cultură ai, și puțul este adânc; de unde
dar ai apa cea vie? ¹² Aă doară tu
mai mare ești decât Iacov părintele
nostru? carele ne-a dat noi puțul
acesta, și el însuși dintr'ănsul a bătut,
și fiu lui, și dobitoacele lui? ¹³ Răspuns-a
Iisus și i-a dis ei: Tot cel ce va bea din
apa acăsta va înseta iarăși. ¹⁴ Iar cel ce
va bea din apa care eu voi dau lui nu va
înseta în veac; ci apa care eu voi dau lui
se va face întrudănsul izvor de apă saltă-
tore întră viață vecnică. ¹⁵ Dis-a către
dănsul femeia: Doamne, dă-mi acăsta
apă, ca să nu mai însetez, nici să mai
vin aicea să scot. ¹⁶ Dis-a ei Iisus:
Mergi și cheamă pre bărbatul tău, și
vino aicea. ¹⁷ Răspuns-a femeia și
i-a dis lui: Nu am bărbat. Dis-a ei Ii-
sus: Bine ai dis că nu ai bărbat. ¹⁸ Că
cinci bărbați ai avut, și acum pre carele
ai nu-ți este ție bărbat, acăsta adevă-
ratal grăit. ¹⁹ Dis-a lui femeia: Doamne,

ne, ved că profet ești tu. ²⁰ Părinții noștri în muntele acesta s'aun închinat; și voi diceți, că în Ierusalim este locul unde se cade a se închina. ²¹ Dis-a ei Iisus: Femeie, crede mie că va veni timpul, când nici în muntele acesta nici în Ierusalim vă veți închina Tatalui. ²² Voi vă închinați căruia nu știți, noi ne închinăm căruia știm, că mântuirea din Iudei este. ²³ Ci va veni timpul, și acum este, când închinătorii cei adevărați se vor închina Tatalui cu duchul și cu adevărul; că Tatăl acest feliu caută să fie cei ce se închină lui. ²⁴ Duch este Dumneșeu, și cei ce se închină lui, cu duchul și cu adevărul se cade să se închine. ²⁵ Dis-a lui femeea: știm că va veni Mesia, (carele să chiamă Christos), când va veni acela, va spune noi toate. ²⁶ Dis-a ei Iisus: Eū sînt, cela ce grăesc cu tine. ²⁷ Si atunceă aū venit învățăceii lui și să miraū, că cu femeie graia; însă nimenea nu i-a dis: Ce cauți? sau ce grăești cu dînsa? ²⁸ Iar femeea a lasat ciutura sa, și a mers în cetate și a dis ómenilor: ²⁹ Veniți de ve-

deți om, carele mî-a spus mie toate câte am făcut; nu cum-va acestă este Christos? ³⁰ Deci aū eșit din cetate și veneaū către dînsul. ³¹ Iar între acestea îl rugaū pre dînsul învățăceii grăind: Ravvi, mănâncă. ³² Iar el a dis lor: Eū mîncare am a mîncă, care voi nu știți. ³³ Iar învățăceii grăiaū între dînsii: Nu cumva i-a adus lui cineva să mănânce? ³⁴ Dis-a lor Iisus: Mîncarea mea este că să fac voia celui ce m'a trimis pre mine, și să sêvêrșesc lucrul lui. ³⁵ Aū nu voi diceți, că încă patru luni sînt, și secerișul va veni? Iată dic voi: Rădicați ochii, voștri și vedeți holdele că sunt albe, spre seceriș acum. ³⁶ Și cela ce secără plată iea, și adună ródă în viață vecinică; ca și cel ce sémănă, împreună să se bucure și cel ce secără. ³⁷ Că întru acésta este cuvêntul adevărat că altul este cel ce sémănă, și altul cel ce secără. ³⁸ Eū v'am trimis pre voi să secerați ceea ce voi nu v'ați ostenit, alții s'aū ostenit și voi ați intrat întru ostenéla lor. ³⁹ Iar din cetatea aceea mulți din Samarineni aū cređut într'ên-

sul, pentru cuvântul femeii care mărturisia, că mi-a spus mie toate câte am făcut.
⁴⁰ Deci după ce au venit la dânsul Samarinienii, îl rugau pre el ca să rămâne la dânsii; și a rămas acolo două zile. ⁴¹ Și mult mai mulți a crezut pentru cuvântul lui. ⁴² Si femeii dicea: că nu mai credem pentru vorba ta; că înșine am auzit și știm, că acesta este cu adevărat Mântuitorul lumii Christos. ⁴³ Iar după două zile a eșit de acolo și a mers în Galilea. ⁴⁴ Că însuși Iisus a mărturisit, că profet în patria sa cinste nu are. ⁴⁵ Si când a venit în Galileia, l-au primit pre dânsul Galileanii; fiind-că au fost vădut toate câte a făcut în Ierusalim la praznic, că și ei au fost venit la praznic. ⁴⁶ Si a venit Iisus iarăși în Cana Galileei unde a făcut apa vin.

Si era un om împărătesc, al căruia fiu era bolnav în Capernaum. ⁴⁷ Acesta auzind că Iisus a venit din Iudea în Galilea, a mers la el și-l ruga pre dânsul ca să se pogore și să tămăduiască pre fiul lui, că vrea să moră. ⁴⁸ Iar Iisus a dis către el: De nu veți vedea semne și minuni nu veți crede.

⁴⁹ Dis-a către el omul cel împărătesc: Dă-mne, pogorâ-te mai înainte până a nu muri fiul meu. ⁵⁰ Dis-a Iisus lui: Mergi, fiul tău viu este; Si a crezut omul cuvântului carele a dis Iisus lui, și s'a dus. ⁵¹ Si iată pogorîndu-se el, slugile lui l-au întâmpinat pre el, și i-au spus dicând: Că fiul tău este viu. ⁵² Deci îi întreba pre ei de ora întru care i-a fost mai bine. Si i-au dis lui: că eri în ora a șaptea l-a lăsat frigurile. ⁵³ Si a cunoscut tatăl, că în ora aceea a fost în carea a dis Iisus lui: că fiul tău viu este și a crezut el și casa lui totă. ⁵⁴ Acesta iarăși al doilea semn a făcut Iisus, viind din Iudeia în Galilea.

C A P. V.

Pentru cel ce avea trei-deci și opt de ani în bolă; pentru Iudei când căutaă să omore pre Iisus.

¹ După acestea era praznicul Iudeilor și s'a suit Iisus în Ierusalim. ² Si este

în Ierusalim scăldătórea oilor, care se
chiamă evreește Vitezda, cinci pridvóre
avënd. ³ Intru acelea zăcea mulține
multă de bolnavi, orbi, șchiopi, uscați,
așteptând mișcarea apei. ⁴ Că inger la
vreme se pogora în scăldătóre, și tur-
bura apa; și carele intra întâi după
turburarea apei, se făcea sănătos ori de
ce bôlă era ținut. ⁵ Decî era acolo un
om, trei-deci și opt de ani avënd în
bôlă. ⁶ Pre acesta vëdëndu-l Iisus ză-
cënd, și cunoscënd că iată multă vre-
me avea i-a ȑis lui: Voestî să fi sănătos?
⁷ Rëspuns-a lui bolnavul: Doamne, om
nu am, că dacă se va turbura apa să
mă bage în scăldătóre. Decî până când
merg eü, altul înaintea mea se pogoră.
⁸ ȑis-a Iisus lui: Scoală-te ia-ȑi patul
tëu și umblă. ⁹ Si îndată s'a făcut
sănētos omul, și ș'a luat patul seü și
umbla; și era într-u acea ȑi Sâmbătă.
¹⁰ Decî ȑicea celui vindecat Iudeii:
Sâmbătă este, nu se cade ȑie a-ȑi lua pa-
tul. ¹¹ Rëspuns-a lor: Cela ce m'a fă-
cut sănētos, acela mî-a ȑis: Ia-ȑi patul tëu
și umblă. ¹² Decî l-au întrebat pre el, cine

este omul acela ce ȑi-a ȑis: Ia-ȑi patul
tëu și umblă? ¹³ Iar cel vindecat nu
știa cine este; că Iisus se dedese în la-
turi, popor fiind într-u acell loc. ¹⁴ După
aceia l-a aflat pre el Iisus în biserică
și i-a ȑis lui: Iată că te-ai făcut sănē-
tos, de acum înainte să nu mai greșești,
că să nu-ȑi fie ȑie ceva mai rău. ¹⁵ A-
mers omul acela și a vestit Iudeilor, că
Iisus este cel ce l-a făcut pre dēnsul să-
nētos. Si pentru aceia goniau pre Iisus
Iudeii, și-l căutaü pre el să-l omóre, că
aceste făcea Sâmbăta. ¹⁷ Iar Iisus a
rëspuns lor:

Tatăl meü până acum lucrăză, și eü
lucrez. ¹⁸ Decî pentru acēsta mai vēr-
tos căutaü Iudeii pre el să-l omóre, că
nu numai deslégă Sâmbăta ci și Tată
al seü ȑicea pre Dumneȑeü, întocma pre
sine făcëndu-se cu Dumneȑeü. ¹⁹ Decî
a rëspuns Iisus și a ȑis lor: Amin,
Amin grăesc voi: Nu pôte Fiiul să facă
dela sine nimic, de nu va videa pre
Tatăl făcënd: Că cele ce face el, a-
celea și Fiul asemenea face. ²⁰ Că Ta-
tăl iubește pre Fiiul, și tóte arată lui

care el face, și mai mari lucruri de cât acestea va arăta lui, ca voi să vă mirați. ²¹ Că precum Tatăl scôlă pre morți și-i înviază, așa și Fiiul pre cari vra îi înviază. ²² Că Tatăl nu judecă pre nimenea, ci totă judecata o a dat Fiiului; ca toți să cinstescă pre Fiiul, precum cinstesc pre Tatăl. ²³ Cel ce nu cinsteste pre Fiiul, nu cinsteste pre Tatăl carele l-a trimis.

²⁴ Amin, Amin grăesc voi: Că cela ce ascultă cuvintele mele și crede celui ce m'a trimis pre mine, are viață vecinică și la judecată nu va veni, ci s'a mutat dinmôrte în viață. ²⁵ Amin, Amin grăesc voi: Că vine ora și acum este, când morții vor auzi glasul Fiiului lui Dumnezeu și cari vor auzi vor învia. ²⁶ Că precum Tatăl are viață întru sine, așa a dat și Fiiului viață să aibă întru sine. ²⁷ Si stăpânire i-a dat lui, și judecată să facă. ²⁸ Căci Fiiu alomului este, nu vă mirați de acesta. Că vine ora, întru carea toți cei din mormânturi vor auzi glasul lui. ²⁹ Si vor eși cei ce au făcut cele bune întru învierea vieții, iar cei ce

au făcut cele rele întru învierea judecării. ³⁰ Nu pot eu să fac dela sine nimic: Precum au judec; și judecata mea dréptă este. Că nu caut voia mea, ci voia Tatălui celui ce m'a trimis. ³¹ De mărturisesc eu pentru mine, mărturia mea nu este adevărată. ³² Altmul este cel ce mărturisește pentru mine, și știu că adevărată este mărturia care trimis către Ión, și a mărturisit adevărul. ³⁴ Iar eu nu dela om ia mărturia; ci acestea grăesc, ca voi să vă mântuiți. ³⁵ Acela era făclie care ardea și lumina; iar voi ați voit să vă veseliți un timp întru lumina lui. ³⁶ Iar eu am mărturie mai mare de cât Ión, că lucrurile care mi-a dat mie Tatăl ca să le sêvârșesc pre ele, aceste lucruri care eu fac, mărturisesc pentru mine, că Tatăl m'a trimis. ³⁷ Si Tatăl cela ce m'a trimis, acela a mărturisit pentru mine; nici glasul lui ați auzit vre-o dată, nici chipul lui ați vădut. ³⁸ Si cuvântul lui nu-l aveți

rămăind întru voi; că precarele a trimis el, acestuia voi nu credeți. ³⁹ Căutați scripturile, că voi vi se pare întru dânsule a avea viață vecinică; și acelea sunt cele ce mărturisesc pentru mine. ⁴⁰ Si nu voiți să veniți către mine, ca viață să aveți. ⁴¹ Slavă de la ómenii nu ia. ⁴² Ci v'am cunoscut pre voi, că dragostea lui Dumnezeu nu aveți întru voi. ⁴³ Eu am venit întru numele Tatălui meu, și nu mă primiți pre mine; de va veni altul întru numele său, pre acela veți primi. ⁴⁴ Cum puteți voi să credeți, slavă unul de la altul luând, și pre slava cea dela singur Dumnezeu nu o căutați? ⁴⁵ Să nu vi se pare că eu voiu pârî pre voi la Tatăl; este cela ce vepărăște pre voi, Moisi, spre carele voi ați nădăjduit. ⁴⁶ Că de ați fi creșut lui Moisi, ați fi creșut și mie, că pentru mine acela a scris. ⁴⁷ Iar dacă scripturile aceluia nu credeți, cum cuvintelor mele veți crede?

CAP. VI.

Pentru cele cinci pâni și doi pești; pentru darea în latură a lui Iisus ca să-l facă pre el împărat; pentru umblarea pre mare; pentru poporul carele mergea după Iisus în vase; pentru popor când cerea semn; pentru pânea care se poartă din ceri; pentru cei mulți din învățării cari s'au întors de la Iisus; pentru mărturisirea lui Petru de Christos.

¹ După acestea s'a dus Iisus de ceea parte de marea Galileii, care este a Tiberiadei. ² Si a mers după dânsul popor mult, căci vedea semnele lui care făcea la cei bolnavi.

³ Si s'a suit în munte Iisus, și acolo a ședut cu învățării se. ⁴ Si era aproape Paștile, pranzicul Iudeilor.

⁵ Deci rădicându-și Iisus ochii, și vădend, că mult popor vine la dânsul, dice către Filip: De unde vom cumpăra pâni, ca să mănânce aceștia? ⁶ (Iar acesta dicea ispitind pre el; că însuși

știa ce vrea să facă). ⁷ Răspuns-a Filip lui: De două-sute de dinari pâni nu le va ajunge lor, ca fiește-carele dintr'ênșii câte puțin să iea. ⁸ Grăit-a lui unul din învățăceii lui, Andrei fratele lui Simon Petru: ⁹ Este un copil aicea, carele are cinci pâni de orz și doi pești; ci acestea ce sînt la atâtea? ¹⁰ Si a ȳis Iisus: Faceți pre 6meni să șeadă; și era carbă multă intru acel loc; decî aũ șeȳut bărbații cu numėrul ca la cinci mi. ¹¹ Si a luat pănile Iisus, și mulțămind, a împărțit învățăceilor, iar învățăceii celor ce ședeau; așijderea și din pești cāt aũ vrut ei. ¹² Iar dacā s'aũ sāturat, a ȳis învățăceilor sei: Adunați sfărāmiturile ce aũ prisosit, ca să nu să piardā ceva. ¹³ Decî aũ adunat și aũ umplut două spredece coșuri de sfărāmituri, din cinci pâni de orz, care a prisosit celor ce aũ māncat.

¹⁴ Iar oamenii vȳdȳnd semnul, carele a fācut Iisus, ȳiceau: Cā acesta este adevērat profetul cel ce va să vie în lume. ¹⁵ Decî Iisus cunoscȳnd cā vor

sā vie, și să-l apuce pre el ca să-l facā împērat s'a dus iarāși în munte el singur. ¹⁶ Și dacā s'a fācut sērā, s'aũ pogorȳt învățăceii lui la mare. ¹⁷ Și intrānd în corabie mergea de ceea parte de mare la Capernaum; și iatā întunerec s'a fācut, și nu venise cātze ei Iisus. ¹⁸ Si marea s'a ridicat, vȳnt mare suflānd. ¹⁹ Decî vȳnd ei ca la două-decî și cinci sau trei-decî de stadii, vȳd pre Iisus umblānd pre mare, și apropiindu-se de corabie; și s'aũ înfricoșat. ²⁰ Iar el a ȳis lor: eu sȳnt, nu vȳ temeți. ²¹ Decî vrea să-l iea pre el în corabie; și îndatāși corabia a sosit la pāmȳntul la carele ei mergeau. ²² A doua ȳi poporul carele sta de ceea parte de mare, vȳdȳnd cā altā corabie nu era acolo, fārā numai una, intru care intrase învățăceii lui, și cum cā Iisus nu a intrat în corabie împreunā cu învățăceii sei, ci singuri învățăceii lui s'aũ dus; ²³ (Si alte corābii aũ venit de la Tiberiada, aprȳpe de locul unde aũ māncat pānea mulțāmȳnd Domnului). ²⁴ Decî dacā a vȳȳut poporul, cā Iisus nu este acolo, nici învățăceii lui, aũ intrat și ei

în corăbii, și au mers în Capernaum, că-
utând pre Iisus. ²⁵ Și aflându-l pre el
de ceea parte de mare, i-au ȑis lui: Rav-
vi când ai venit aicea? ²⁶ Răspuns-a
Iisus lor și a ȑis: : Amin, Amin graiese
voî: Mă căutați pre mine, nu căci ați
vădut semne, ci căci ați mâncat din pâni
și v'ați săturat.

²⁷ Lucrați nu mănecarea cea peritoare,
ci mănecarea care remâne spre viață ve-
cinică, care Fiiul omului va da voî. Că
pre acesta Dumneȑeu Tatăl l-a pecetluit.
²⁸ Decî au ȑis către dēnsul: Ce vom face
ca să lucrăm lucrurile lui Dumneȑeu?
²⁹ Răspuns-a Iisus și a ȑis lor: Acesta
este lucrul lui Dumneȑeu, ca să credeți
întru carele a trimis acela. ³⁰ ȑis-a drept
aceea lui: Dar ce semn faci tu, ca să
vedem și să credem ție? Ce lucrezi?
³¹ Părinții noștri mană au mâncat în
pustie, precum este scris: Pâne din ceriū
le-a dat lor de a mâncat. ³² Decî
le-a ȑis lor Iisus: Amin, Amin ȑie voî:
nu Moisi a dat voî pânea din ceriū, ci
Tatăl meu dă voî din ceriū pânea cea
adeverată. ³³ Pentru că pânea lui

Dumneȑeu este, ceea ce se pogoră din
ceriū, și viață dă lumii. ³⁴ Decî a ȑis
către dēnsul: Dōmne, pururea dă-ne noi
pânea acēsta. ³⁵ Si a ȑis lor Iisus:

Eū sunt pânea vieții, cela ce vine
către mine nu va flămândi, și cela ce
crede în mine, nu va înseta nici odini-
oară. ³⁶ Ci am ȑis voî: Că m'ați și vė-
ȑut pre mine și nu credeți. ³⁷ Tot ce
imi dă mie Tatăl, către mine va veni;
Si pre cela ce vine către mine nu l voi
scōte afară. ³⁸ Că m'am pogorit din
ceriū, nu ca să fac voia mea, ci voia ce-
lui ce m'a trimis pre mine. ³⁹ Si acēsta
este voia Tatălui celui ce m'a trimis pre
mine; ca tot ce mi-a dat mie, să nu
pierd dintr'ēnsul, ci să-l înviez pre el
în ȑiua cea de apoi.

⁴⁰ Si acēsta este voea celui ce m'a tri-
mis pre mine, ca tot cine vede pre Fiiul
și crede întru el, să aibă viață vecinică;
și eū îl voi învia pe el în ȑiua cea de
apoi. ⁴¹ Decî cărtiaū Iudeii pentru el,
că a ȑis: Eū sunt pânea ceea ce s'a po-
gorit din ceriū. ⁴² Si ȑicea: Au nu
este acesta Iisus fiul lui Iosif, căruia

știm noi pre tatăl seŭ și pre muma sa?
Dar cum ȃice el, cȃ din ceriŭ m'am po-
gorit? ⁴³ Decȃ rȃspuns-a Iisus, și a ȃis
lor: Nu cȃrtiȃi ĩntre voi. ⁴⁴ Nimene
nu pȃte sȃ vie cȃtre mine de nu-l va
trage pre el Tatȃl cel ce m'a trimis
pre mine, și eŭ ĩl voiŭ ĩnvia pre el ĩn
ȃia cea de apoi. ⁴⁵ Este scris ĩn pro-
feȃi: Și vor fi toȃi ĩnvȃȃȃi de Dumne-
deŭ; decȃ tot cela ce aude de la
Tatȃl și sȃ ĩnvȃȃ, vine cȃtre mine.
⁴⁶ Nu dȃrȃ cȃ pre Tatȃl l-a vȃȃut cine-
va fȃrȃ numai cela ce este de la Dum-
neȃeŭ; acela a vȃȃut pre Tatȃl. ⁴⁷ Amin
Amin grȃesc voi: Cela ce crede ĩntru
mine are viaȃȃ vecĩnicȃ.

⁴⁸ Eŭ sunt pȃinea vieȃii. ⁴⁹ Pȃrinȃii
voștri aŭ mȃncat mana ĩn pustie, și
aŭ murit. ⁵⁰ Aceasta este pȃinea care
se pogȃrȃ din ceriŭ, ca sȃ mȃnȃnce ci-
neva dintr'ȃnsa și sȃ nu mȃrȃ. ⁵¹ Eŭ
sunt pȃinea cea vie care s'a pogorit
din ceriŭ; de va mȃnce cineva din pȃinea
acȃsta, va fi viŭ ĩn veci; Si pȃinea care
eŭ voiŭ ȃa, trupul meŭ este, pre carele
eŭ ĩl voiŭ ȃa pentru viaȃȃ lumei. ⁵² Decȃ

se priciȃŭ ĩntre sine Iudeiȃ ȃicȃ
Cum pȃte acesta sȃ-șȃ ȃea noi trupul
seŭ sȃ-l mȃncȃm? ⁵³ Si a ȃis lor
Iisus: Amin, Amin grȃesc voi, de nu
veȃi mȃnce trupul Fiiuluȃ omuluȃ, și veȃi
bea sȃngele lui, nu veȃi avea viaȃȃ ĩntru
voi. ⁵⁴ Cela ce mȃnȃncȃ trupul meŭ,
și bea sȃngele meŭ, are viaȃȃ vecĩnicȃ;
și eŭ ĩl voiŭ ĩnvia pre el ĩn ȃia cea de
apoi. ⁵⁵ Cȃ trupul meŭ adevȃrat este
mȃncȃre, și sȃngele meŭ adevȃrat este
bȃnturȃ.

⁵⁶ Cela ce mȃnȃncȃ trupul meŭ, și
bea sȃngele meŭ, ĩntru mine petrece și
eŭ ĩntru el. ⁵⁷ Precum m'a trimis pre
mine Tatȃl cel viŭ, și eŭ viez pentru
Tatȃl; și cela ce mȃnȃncȃ pre mine,
și acela va fi viŭ pentru mine. ⁵⁸ Acȃ-
sta este pȃnea care din ceriŭ s'a pogo-
rit; nu precum a mȃncat manna pȃrinȃii
voștri și aŭ murit; cela ce va mȃnce
pȃnea acȃsta va fi viŭ ĩn veac. ⁵⁹ Ace-
stea a ȃis ĩn sinagoga, ĩnvȃȃȃd ĩn Ca-
pernaum. ⁶⁰ Decȃ mulȃi auȃȃd din
ĩnvȃȃȃcei lui aŭ ȃis: Greŭ este cuvȃn-
tul acesta, cine poate sȃ-l auȃȃ pre el?

⁶¹ Iar Iisus știind întru sine, că cârtesc pentru aceasta învățaceii lui, a ȋis lor: Acésta vĕ smintĕște pre voi? ⁶² Dar de veți vedea pre Fiiul omului suindu-se unde era mai'nainte? ⁶³ Duchul este carele face viu, trupul nu folosește nimic; graiurile care grăiesc voi Duch sînt și viață sînt. ⁶⁴ Ci sunt unii din voi cari nu cred. Că știa dintru început Iisus cari sînt cei ce nu cred, și carele este cela ce vrea să-l vîndă pre el. ⁶⁵ Si ȋicea: Pentru aceasta am ȋis voi: Că niminea nu poate să vie la mine de nu va fi dat lui de la Tatăl meu. ⁶⁶ Dintru acésta mulți din învățaceii lui s'aũ întors înapoi, și nu mai umblău cu dĕnsul. ⁶⁷ Si a ȋis Iisus celor doi-spre-ȋece: Aũ doară și voi voiți să vĕ duceți? ⁶⁸ Rĕspuns-a Simon Petru lui: Dómnne, la cine ne vom duce? Cuvinte ale vieții vecínice ai. ⁶⁹ Si noi am creȋut și am cunoscut, că tu ești Christosul Fiiul lui Dumnezeu celui viu. ⁷⁰ Rĕspuns-a lor Iisus: Aũ nu ești pre voi cei doi-spre-ȋece v'am ales, și unul din voi diavol este? ⁷¹ Și ȋicea

de Iuda al lui Simon Iscarioténul, că acela vrea să-l vîndă pre el, unul fiind din cei doi-spre-ȋece.

CAP. VII.

Pentru suirea Domnului ca întru ascuns la praznic; pentru Iudeii când se minunaũ cum Iisus știe carte neînvĕtând; pentru desbinarea poporului pentru Christos; pentru prigonirea boiarilor și a lui Nicodim.

¹ Si umbla Iisus după acestea în Galilea, că nu voia în Iudeia să umble, că-l căutaũ pre el Iudeii să-l omóre. ² Si era aproape praznicul Iudeilor, înfingerea corturilor. ³ Decĩ a ȋis către dĕnsul frații lui: Treci de aicea și mergi în Iudeia, ca și învățaceii tĕi să vadă lucrurile care faci. ⁴ Că nimene întru ascuns face ceva, și caută să fie el la arătare; dacă faci acestea, arată-te pre tine lumei. ⁵ Pentru că micĩ frații lui nu credeaũ într'ĕnsul. Decĩ a ȋis lor Iisus: Vremeamea încă n'a

sosit ; iar vremea voastră tot-deuna este gata. ⁷ Nu poate lumea să vă urască pre voi ; iar pre mine mă uraște, pentru că eu mărturisesc de dânsa, că lucrurile ei sunt rele. ⁸ Voi suiți-vă la praznicul acesta. Eu încă nu mă suiū la praznicul acesta, căci vremea mea încă nu s'a plinit. ⁹ Și acestea dicend lor, a rămas în Galileia. ¹⁰ Si dacă s'a suit frații lui, atuncea și el s'a suit la praznic, nu de față și cam pre ascuns. ¹¹ Iar Iudeii îl căutaū pre el la praznic și diceau : Unde este acela ? ¹² Si cârtire multă era pentru dânsul între popore. Că unii diceau că bun este ; iar alții diceau : Nu ; ci amăgește poporul. ¹³ Însă nimene de față nu grăia de dânsul, pentru frica Iudeilor.

Iar înjumătățindu-se praznicul, s'a suit Iisus în biserică și învăța. ¹⁵ Și se miraū Iudeii dicend : Cum știe acesta carte nefiind învățat ? ¹⁶ Deci a răspuns lor Iisus și a ȑis : A mea învățatură nu este a mea, ci aceluī ce m'a trimis pre mine. ¹⁷ De va voi cineva să facă voia lui, va cunoște pentru învățatura acēsta,

ore de la Dumnezeu este, sau eu de la mine grăesc. ¹⁸ Cēla ce grăește de la sine mărirea sa caută ; iar cēla ce caută mărirea celui ce l-a trimis pre el acesta adevărat este, și nedreptate nu este întru dânsul. ¹⁹ Aū nu Moisi v'a dat voi legea ? Și nimenea din voi nu face legea ? Ce mă căutați să mă omorîți ? ²⁰ Răspuns-a poporul și a ȑis : Drac ai : cine te caută să te omoare ? ²¹ Răspuns-a Iisus și a ȑis lor : Un lucru am făcut și toți vă mirați pentru acēsta. ²² Moisi v'a dat voi tăierea împrejur, (nu că dela Moisi este, ci de la părinți) și Sâmbăta tăiați împrejur pre om. ²³ Dacă tăierea împrejur primește omul Sâmbăta, ca să nu se strice legea lui Moisi, pre mine vă mâniați, căci om întreg am făcut sēnătos Sâmbăta ? ²⁴ Nu judecați duple față, ci dreptă judecați judecați. ²⁵ Decī diceau unii din Ierusalimneni : Aū nu este acesta pre carele îl caută ca să-l omoare ? ²⁶ Și iată de față grăește, și nimic lui nu-i ȑic : Nu cumva aū cunoscut cu adevărat boierii că adevărat acesta este Christos ? ²⁷ Ci pre acesta îl știm de unde este, iar Christos când

va veni, nimene nu știe de unde este.
²⁸ Deci striga Iisus în biserică învățând și dicând: Și pre mine mă știți, și știți de unde sînt; și de la mine nu am venit, ci este adevărat cela ce m'a trimis, pre care voi nu-l știți. ²⁹ Iar eu îl știu pre el, că de la dînsul sînt și acela m'a trimis.
³⁰ Deci îl căutau pre el să-l prindă, și nimenea nu ș'a pus pre dînsul mînilor, că încă nu venise ora lui. ³¹ Și mulți din popor au crezut într'însul, și diceau că Christos cînd va veni, au doară mai multe semne va face de cît acestea care a făcut acesta? ³² Auzind fariseii pre popor cărtind pentru dînsul aceste și au trimis slugi fariseii și archierei ca să-l prindă pre dînsul. ³³ Deci a dis lor Iisus: Încă puțină vreme eu voi sînt, și merg la cela ce m'a trimis pre mine.
³⁴ Căuta-mă-veți și nu mă veți afla; și unde sînt eu, voi nu puteți să veniți.
³⁵ Deci a dis Iudeii între sine: Unde vrea să mîergă acesta, că noi nu-l vom afla pre el? Nu cumva întru risipirea Elinilor va să mîergă și să învețe pre Elini? ³⁶ Ce este cuvîntul acesta carele a dis: Căuta-mă-veți și nu mă veți afla;

și unde sînt eu, voi nu puteți să veniți.
³⁷ Iar în ziua cea de pre urmă, cea mare a praznicului, a statut Iisus și a strigat, dicând: De înseteză cineva să vie la mine și să bea. ³⁸ Cela ce crede într'eu mine, precum a dis scriptura, rîuri de apă vie vor curge din pîntecele lui.
³⁹ (Iar acesta a dis pentru Duchul pre carele era să-l ia cei ce cred într'eu dînsul. Că încă nu era Duch Sînt, că Iisus încă nu se proslăvise). ⁴⁰ Deci mulți din popor auzind cuvîntul diceau: Acesta este cu adevărat Profetul, alții diceau: Acesta este Christosul. ⁴¹ Iar alții diceau: Auzi doară din Galileia va să vie Christos? ⁴² Auzi nu a dis scriptura, că din sîmînța lui David și din orașul Vitleem, unde a fost David, va să vie Christos? ⁴³ Și împerechiare între popor s'a făcut pentru dînsul. ⁴⁴ Iar unii dintr'înșii vrea să-l prindă pre el; dar nimene nu ș'a pus pre dînsul mînilor.
⁴⁵ Deci au venit slugile către archierei și către farisei și au dis lor aceia: Pentru ce nu l-ați adus pre el? ⁴⁶ Răspuns-au

slugile : Nicî odată om așa a grăit, ca omul acesta. ⁴⁷ Și a răspuns lor fariseii : Aă doară și voi v'ați amăgit ? ⁴⁸ Aă doară cineva din boieri a creăut într'ênsul, sau din farisei ? ⁴⁹ Ci poporul acesta, carele nu știe legea, blestemat este. ⁵⁰ Dis-a Nicodim către ei, carele venise noaptea la dênsul, unul fiind dintre ei : ⁵¹ Aă doară legea noastră judecă pre om, de nu va aădi de la el mai 'nainte, și va cunoște ce face ? ⁵² Răspuns-aă și i-aă ăis lui : Aă doară și tu din Galileia ești ? Căcă și veăi, că profet din Galileia nu s'a sculat. ⁵³ Și a mers fiecarele la casa sa.

CAP. VIII.

Pentru cei ce întrebaă pre Iisus pentru Tatăl seă ; pentru Iisus când făăăduă sloboenie celor ce i urmăăă lui ; pentru cei ce ăiceaă că drac are Iisus ; pentru Iudeii cei ce se ispitaă să omóre cu petre pre Iisus, căci a ăis : că mai 'nainte de Avraam este.

¹ Iar Iisus s'a dus în muntele Masli-
nilor. ² Iar la mănăcare iarăși a venit
în biserică, și tot poporul a venit la
dênsul, și ședând învăă pre ei.

³ Și a adus la dênsul cărturarii și fariseii
pre o femeie prinsă în prea-curvie ; și pu-
indu-o pre dênsa în mijloc, ⁴ Aă ăis lui :
Învăăătorule, pre acăăă femeie o am
prins așa de față prea-curvind. ⁵ Și în lege
Moisi ne a poroncit noi, unele ca acestea
să se ucidă cu petre ; dar tu ce ăici ? ⁶ Și
acăăă ăicea, ispitindu-l pre el ca să
ăibă ce cleveti împotiva lui ; iar Iisus
jos plecându-se, scria cu degetul pre
pământ. ⁷ Și neîncetând a-l întreba pre

el, s'a ridicat și a ȃis lor : Cea ce este fără de păcat între voi, acela întâi să arunce piatră asupra ei. ⁸ Și iarăși plecându-se jos a scris pre pământ. ⁹ Iar ei aȃdind, și de știință muștrându-se, eșia unul după altul, începând de la cei mai bătrâni până la cei mai de jos. Și a rămas Iisus singur și femea în mijloc stând. ¹⁰ Și rădicându-se Iisus, și nevedând pre nimene, fără numai pre femea, i-a ȃis ei: Femea, unde îți sunt părșii tēi ? Aȃ nimene pre tine nu te-a judecat a fi vinovată ? ¹¹ Iar ea a ȃis: Nimene, Dōmne. Și a ȃis ei Iisus : Nicī eȃ nu te judec. Du-te și de acum să nu mai păcătuești.

¹² Decī iarăși a grăit lor Iisus ȃicând: Eȃ sīnt lumina lūmei : cea ce urmēză mie nu va umbla întru întunec, ci va avea lumina viețēi. ¹³ Decī a ȃis lui fariseii : Tu însuși mărturisești pentru tine : mărturia ta nu este adevărată. ¹⁴ Rēspuns-a Iisus și a ȃis lor : De și eȃ însumī mărturisesc pentru mine, adevărată este mărturia mea ; cā știȃ de unde am venit, și unde merg ;

iar voi nu știți de unde viȃ și unde merg. ¹⁵ Voi după trup judecați, eȃ nu judec pre nimenea. ¹⁶ Și de așī și judeca eȃ, judecata mea adevărată este ; cā singur nu sīnt, ci eȃ și Tatăl cea ce m'a trimis pre mine. ¹⁷ Și în legea vōstră scris este, cā a doi oameni mărturia adevărată este. ¹⁸ Eȃ sīnt cel ce mărturiseșc pentru mine însumī, și mărturiseșc pentru mine Tatăl cel ce m'a trimis. ¹⁹ Decī ȃicea lui : Unde este Tatăl tēu ? Rēspuns-a Iisus : Nicī pre mine mē știți, nicī pre Tatăl meȃ ; de m'ați ști pre mine, și pre Tatăl meȃ ați ști. ²⁰ Aceste graiuri le-a grăit Iisus în gazofilachie, învēțând în biserică ; și nimene nu l-a prins pre el, cā încă nu venise ora lui.

²¹ Și iarăși a ȃis lor Iisus : Eȃ merg și mē veți căuta pre mine, și nu mē veți afla, și în păcatul vōstru veți muri. Unde merg eȃ, voi nu puteți să veniți. ²² Decī ȃiceaȃ Iudeii : Aȃ doară va să se omoare însuși pre sine, cā ȃice : Unde merg eȃ, voi nu puteți să veniți ? ²³ Și a ȃis lor : Voi din cele de jos sīnteți, eȃ din cele de sus sīnt ; voi din lumea acēst-

sînteți, eă nu sînt din lumea acăsta.
²⁴ Decî am ăis voi: Că veți muri în păcatele vóstre; că de nu veți crede că eă sînt, veți muri în păcatele vóstre.
²⁵ ăis-a drept aceea lui: Tu cine ești? Și a ăis lor Iisus: Inceputul, care și grăiesc cu voi. ²⁶ Multe am pentru voi a grăi și a judeca; cicela ce m'a trimis pre mine adevărat este; și eă cele ce am aădit de la dănsul, aceste grăiesc în lume. ²⁷ Și nu a cunoscut că de Tatăl grăia lor. ²⁸ Decî a ăis lor Iisus: Când veți înălța pre Fiiul omului, atunci veți cunóște că eă sînt; și de la mine însumi nu fac nimic, ci precum m'a învăt pre mine Tatăl meă, acestea grăiesc. ²⁹ Și cela ce m'a trimis pre mine cu mine este; nu m'a lăsat pre mine singur Tatăl, că eă cele plăcute lui fac pururea. ³⁰ Acestea grăind el, mulți aă creăut întru dănsul.

³¹ Decî ăicea Iisus către Iudeii ce creăuse lui: De veți petrece voi întru cuvăntul meă, cu adevărat învătăcei ai mei sînteți. ³² Și veți cunóște adevărul, și adevărul vă va libera pre voi.

³³ Răspuns-aă și i aă ăis lui: Sămăntă a lui Avraam sîntem, și nimănuî nu am fost robî nici odată; cum tu ăici: că liberi veți fi? ³⁴ Răspuns-a Iisus lor: Amin, Amin grăiesc voi, că tot cel ce face păcatul rob este păcatului. ³⁵ Iar robul nu șade în casă în veac; Iar Fiiul rămăne în veac. ³⁶ Decî Iar ăică vă va libera pre voi Fiiul, cu adevărat liberi veți fi. ³⁷ Știă că sămăntă a lui Avraam sînteți; dar mă căutați să mă omorîți, că cuvăntul meă nu încipe întru voi. ³⁸ Eă ceea ce am văăut la Tatăl meă grăiesc; și voi ceea ce ați văăut la tatăl vostru faceți. ³⁹ Răspuns-aă și aă ăis lui: Tatăl nostru Avraam este. ăis-a lor Iisus: De ați fi fost fii ai lui Avraam, lucrurile lui Avraam ați fi făcut. ⁴⁰ Iar acum mă căutați să mă omorîți pre mine omul carele adevărul am grăit voi, care am aădit de la Dumneăeă; acăsta Avraam nu a făcut. ⁴¹ Voi faceți lucrurile Tatălui vostru. ăis-a drept aceea lui: Noi din curvie nu suntem născuți, un tată avem pre Dumneăeă.

⁴² ăis-a lor Iisus: De ar fi fost Dum-

nedeu Tatăl vostru m'ați fi iubit pre mine, că eu de la Dumneđu am eșit, și am venit; că nu am venit de la mine însumi, ci acela m'a trimis. ⁴³ Pentru ce glasul meu nu-l cunoșteți? Căci nu puteți să auziți cuvântul meu. ⁴⁴ Voi din tatăl diavolul sînteți, și poftele tatălui vostru voiți să faceți; acela ucigător de oameni a fost dintru început și întru adevăr nu a stătut: că nu este adevăr întru dînsul; cînd grăiește minciuna, dintru ale sale grăiește, că mincinos este, și tatăl ei. ⁴⁵ Iar eu căci adevărul grăiesc, nu credeți mie. ⁴⁶ Cine dintru voi mă vedește pre mine pentru păcat? Iar dacă adevărul grăiesc, pentru ce voi nu credeți mie? ⁴⁷ Căla ce este de la Dumneđu, graiurile lui Dumneđu ascultă. Pentru acésta voi nu ascultați, că nu de la Dumneđu sînteți. ⁴⁸ Răspuns-au Iudeii și i-au ȑis lui: Oare nu ȑicem noi bine că Samarinean ești tu și drac ai? ⁴⁹ Răspuns a Iisus: Eu drac nu am, ci cinstesc pre Tatăl meu; și voi mă necinstiți pre mine. ⁵⁰ Iar eu nu ca-

ut mărirea mea; este căla ce canta și judecă.

⁵¹ Amin, Amin grăiesc voi: De va păzi cineva cuvântul meu, nu va vedea mórtea în veac. ⁵² Decî au ȑis lui Iudeii: Acum am cunoscut că ai drac; Avraam a murit și profeții, și tu ȑici: De va păzi cineva cuvântul meu, nu va gusta moartea în veac. ⁵³ Au doară tu mai mare ești de cît părintele nostru Avraam, carele a murit? și profeții au murit; cine te faci tu pre tine? ⁵⁴ Răspuns-a Iisus lor: De mă măresc eu pre mine singur, mărirea mea nimic nu este; este Tatăl meu carele mă mărește pre mine, pre carele voi ȑiceți că Dumneđu vostru este. ⁵⁵ Și nu l-ați cunoscut pre el; iar eu îl știu pre el, și de voi ȑice că nu-l știu pre el, voi fi asemenea voi, mincinos: Ci-l știu pre el, și cuvântul lui păzesc. ⁵⁶ Avraam părintele nostru a fost bucuros că să vadă ȑiua mea; și a vedut și s'a bucurat. ⁵⁷ Decî au ȑis Iudeii către dînsul: Cinci-deci de ani în- că nu ai și pre Avraam l-ai vedut? ⁵⁸ Și

a ȋis lor Iisus: Amin, Amin ȋic voi, mai înainte de a se face Avraam eũ sînt. ⁵⁹ Decĩ a luat pietre ca sã arunce în tr'ensul; iar Iisus s'a ascuns și a eșit din bisericã, mergînd prin mijlocul lor, și a trecut așã.

CAP. IX.

Pentru orbul cel din naștere.

¹ Si trecînd a vîdut pre un om orb din naștere. ² Și l-aũ întreat pre el învîtã-ceilui lûi ȋicînd: Ravvi, cine a greșit? acesta, sau pãrinții lui, de s'a nãscut orb? Rîspuns-a Iisus: Nici acesta a greșit, nici pãrinții lui, ci ca sã se arate lucrurile lui Dumnezeu întru el. ⁴ Mie mi se cade sã lucrez lucrurile celui ce m'a trimis pre mine, pînã este ziua. Vine nîptea cînd nimenea nu pote sã lucreze. ⁵ Cînd sînt în lume, luminã sînt lumei. ⁶ Acestea ȋicînd, a scuipat jos, și a fãcut tinã din scuipat, și a uns cu tinã preste ochii orbului. ⁷ Si

i-a ȋis lui: Mergi de te spalã în scãldãtoarea Siloamului, (ce se tãlcuește Trimis). ⁸ Decĩ s'a dus și s'a spalãt și a venit vîdînd. ⁹ Iar vecinii și ceil ce-l vîduse pre el mai'nainte, cã era orb ȋiceau: Aũ nu este acesta cel ce ședea și cerea? ¹⁰ Alții ȋiceau: Cã acesta este. Iar alții ȋiceau: cã seamănã cu el. Iar acela ȋicea cã eũ sînt. ¹¹ Decĩ îi ȋicea lui: Cum ȋi s'a deschis ochii? Rîspuns-a acela și a ȋis: Un om ce se numește Iisus, tinã a fãcut și a uns ochii mei, și mĩ-a ȋis mie: mergi la scãldãtoarea Siloamului, și te spalã; și mergînd și spalãndu-mẽ am vîdut. ¹² Și i-a ȋis lui: Unde este acela? ȋis-a: Nu știũ. ¹³ Il aduc pre el la farisei, pre cãlã ce oare cînd a fost orb. ¹⁴ Si era Sãmbãt, cînd a fãcut Iisus tinã și i-a deschis ochii lui. ¹⁵ Decĩ iarãși l-aũ întreat pre el și fariseii: Cum a vîdut? Iar el a ȋis: Tinã a pus pre ochii mei și m'am spalãt și vîd. ¹⁶ Decĩ ȋiceau oare-cãrri din farisei: Acest om nu este de la Dumnezeu, cã nu pãzește Sãmbãta. Alții ȋiceau: Cum poate om pîcãtos sã fãcã

semne ca acestea? Si împerechiare era între ei. ¹⁷ Dis-a orbului iarăși: Tu ce dici pentru dânsul că a deschis ochii tăi? Iar el a dis: Că profet este. Decr nu au crezut Iudeii pentru dânsul, că orb a fost și a vădut, până ce au chie-mat pre părinții acestuia ce au vădut. ¹⁸ Si i-au întrebat pre ei dicend: Acesta este fiul vostru carele voi ați dis că s'a născut orb, cum dar acum vede? ²⁰ Răspuns-au lor părinții lui și au dis: Știm că acesta este fiul nostru și cum că orb s'a născut. ²¹ Iar cum acum vede nu știm, sau cine i-a deschis lui ochii, noi nu știm; însuși vârstă are, pre dânsul îl în-trebați, el singur pentru sineși va spune. ²² Acestea au dis părinții lui, că se temeau de Iudei, pentru că acum sesfă-tumeau de Iudei, pentru că acum sesfă-tumeau de Iudei, că de-l va mărturisi pre el ise Iudeii că de-l va lepede din si-cineva a fi Christos, să se lepede din si-cineva. ²³ Pentru aceea părinții lui a-nagoga. ²⁴ Dis: Că vârstă are, pre dânsul să-l între-bați. ²⁵ Decr au chie-mat a doua oară pre omul carele fusese orb, și au dis lui: Dă mărire lui Dumnezeu; noi știm că omul acesta păcătos este. ²⁶ Iar acela

a răspuns și a dis: De este păcătos nu știu; una știu, că orb fiind eu, acum văd. ²⁷ Si i-au dis lui iarăși: Ce a făcut ție? Cum îl-a deschis ție ochii? ²⁸ Răspuns-a lor: Am dis voi acum și nu ați audat; ci iarăși voiți să audați? Au doară și voi vo-iți să vă faceți învățacei ai lui? ²⁹ Decr i-au ocărit pre el, și au dis lui: Tu ești învățacel al aceluia; iar noi ai lui Moisi șintem învățacei. ³⁰ Noi știm că eu Moisi a grăit Dumnezeu; iar pre acesta nu-l știm de unde este. ³¹ Răspuns-a omul, și a dis lor: Că întru acesta este minune că voi nu știți de unde este, și au des-chis ochii mei. ³² Si știm că pre păcă-toși Dumnezeu nu-i ascultă, ci de este cineva cinstitor de Dumnezeu și face voia lui pre acesta îl ascultă. ³³ Dinveac nu s'a audat cum că să fi deschis cineva ochii vre-unui orb din naștere. ³⁴ De nu ar fi acesta de la Dumnezeu, nu ar putea face nimic. ³⁵ Răspuns-au și au dis lui: Întru păcate tu te-ai născut tot, și tu ne înveți pre noi? Si i-au gonit pre el afară. ³⁶ Audiu-a Iisus că l-a gonit pre el afară, și aflându-l pre dânsul, i-a dis lui: Tu crești în Fiul lui Dumne-

deu ? ³⁶ Răspuns-a acela și a zis : Si cine este, Dómnne, ca să cred într'ênsul ? ³⁷ Si i-a zis Iisus lui : Si l-ai vădut pre el, și carele grăiește cu tine, acela este. ³⁸ Iar el a zis : Cred, Dómnne ; și s'a închinat lui.

³⁹ Si a zis Iisus : Spre judecată am venit în lumea acésta ; ca cei ce nu vėd să vadă, și cei ce vėd să fie orbi. ⁴⁰ Si aũ audit acestea unii din fariseii cari erau cu dēnsul, și aũ zis lui : Aũ doară și noi sîntem orbi ? ⁴¹ Zis-a lor Iisus : De ați fi orbi, nu ați avea păcat ; iar acum diceți, Că vedem, pentru acésta păcatul vostru rămâne.

CAP. X.

Pentru păstorul cel bun și năimitul ; pentru Iisus când s'a întrebat în pridvor când umbla prin biserică.

¹ Amin, Amin grăiesc voi : Cea ce nu intră prin ușe în staulul oilor, ci sare pre aiurea, acela fur este și tâlhar.

² Iar cea ce intră prin ușă păstor este oilor. ³ Aceluia portarul îi deschide, și oile ascultă glasul lui, și oile sale le cheamă pre nume, și le scóte pre ele. ⁴ Si când scóte oile sale, merge înaintea lor, și oile merg după dēnsul, căci cunosc glasul lui. ⁵ Iar după cel strein nu merg, ci fug de la dēnsul, că nu cunosc glasul streinilor. ⁶ Acésta pildă a zis lor Iisus ; iar ei nu aũ înțeles ce era acelea ce grăia lor. ⁷ Deci iarăși li-a zis lor Iisus : Amin, Amin grăiesc voi : Că eu sînt ușa oilor. ⁸ Toți câți aũ venit mai nainte de mine, furi sînt și tâlhari ; ci nu i-aũ ascultat pre ei oile.

⁹ Eu sînt ușa ; prin mine de va intra cineva, se va mântui ; și va intra și va eși și pășune va afla. ¹⁰ Furul nu vine, fără numai să fure, și să junghie, și să pėrdă ; Eu am venit ca viață să aibă și mai mult să aibă. ¹¹ Eu sînt Păstorul cel bun : păstorul cel bun sufletul seũ își pune pentru oi. ¹² Iar năimitul și carele nu este păstor, căruia nu sunt oile ale lui, vede lupul viind, și lasă oile și fuge ; și lupul le

răpește pre ele, și risipește oile. ¹³ Și năimitul fuge, că năimit este, și nu-i este lui grijă pentru oi. ¹⁴ Eu sînt păstorul cel bun, și cunosc pre ale mele, și mă cunosc de ale mele. ¹⁵ Precum mă cunoste pre mine Tatăl și eu cunosc pre Tatăl; și sufletul meu îmi puiș pentru oi. ¹⁶ Și alte oi am care nu sunt din staulul acesta; și pre acelea mi se cade a le aduce; și glasul meu vor auzi; și va fi o turmă și un Păstor.

¹⁷ Pentru acésta Tatăl mă iubește pre mine, că eu îmi puiș sufletul meu, ca iarăși să-l iaș pre el. ¹⁸ Nimenea nu-l ia pre el dela mine; ci eu îl puiș pre el de sinemi. Stăpânire am să-l puiș, și stăpânire am iarăși să-l iaș pre el; acésta poruncă am luat de la Tatăl meu. ¹⁹ Decî iarăși s'a făcut pricire între Iudei pentru cuvintele acestea. ²⁰ Si diceau mulți dintr'înșii: Drac are, și este nebun; pentru ce-l ascultați pre el? ²¹ Alții diceau: Aceste cuvinte nu sunt de îndrăcit; au

doară poate drac să deschidă ochi ai orbilor?

²² Și se făceau atuncea înoirile în Ierusalim, și era iarnă. ²³ Si umbla Iisus în biserică în pridvorul lui Solomon. ²⁴ Decî l-au împresurat pre el Iudei și i-au grăit lui: Până când veîlua sufletele noastre? De ești tu Christos, spune noi fără de sfială. ²⁵ Răspuns-a lor Iisus: Am ăis voi și nu credeți: lucrurile care eu fac întru numele Tatălui meu, acelea mărturisesc pentru mine. ²⁶ Ci voi nu credeți, că nu sînteți din oile mele, precum am ăis voi.

²⁷ Oile mele glasul meu ascultă si eu le cunosc pre dênsele, și vin după mine. ²⁸ Si eu le dau lor viață vecinică. Si nu vor peri în veac, și nimene nu le va răpi pre ele din mîna mea. ²⁹ Tatăl meu, carele le-a dat mie, mai mare decît toți este; și nimenea nu poate să le răpescă pre ele din mîna Tatălui meu. ³⁰ Eu și Tatăl una sîntem. ³¹ Decî Iudei iarăși au luat pietre ca să arunce asupra lui. ³² Răspuns-a lor Iisus: Multe lucruri bune am arătat

voi de la Tatăl meu; pentru care dintru aceste lucruri cu pietre aruncați asupra mea? ³³ Răspuns-aū lui Iudeii dicend: Pentru lucru bun noi nu aruncăm cu pietre asupra ta, ci pentru hulă; că tu om fiind, te faci pre sineți Dumneđeū. ³⁴ Răspuns-a lor Iisus: Aū nūeste scris în legea vóstră : eū am đis Dumneđeū sineți? ³⁵ Dacă pre aceia i-aū numit Dumneđeū, către cari a fost cuvântul lui Dumneđeū, și nu póte să se strice scriptura, ³⁶ Pre carele Tatăl m'a sântit și m'a trimis în lume, voi diceți: Că hulă grăești, pentru căci am đis, că Fiiul lui Dumneđeū sînt? ³⁷ De nu fac lucrurile Tatălui meu, să nu-mi credeți mie. ³⁸ Iar de fac, de și nu-mi credeți mie, credeți lucrurilor, ca să înțelegeți și să credeți că Tatăl este întru mine și eū întru el.

³⁹ Deci căutaū iarăși să-l pîindă pre el, și a eșit din mîna lor. ⁴⁰ Și a mers iarăși de ceea parte de Iordan, în locul unde a fost Ión întei botezând, și arēmas acolo. ⁴¹ Și mulți veniaū la dēn-

sul, și diceaū: că Ioan nici un semn nu a făcut, iar tóte câte a đis Ioan pentru acesta adevērate eraū. ⁴² Și mulți aū cređut acolo într'ēnsul.

CAP. XI.

Pentru învierea lui Lazăr; pentru sfatul archiereilor și al fariseilor ca să omoare pre Iisus; pentru cele ce a đis Caiafa profetînd de Iisus.

¹ Si era bolnav oare-carele Lazăr din Vitania, din satul Mariei și al Martei surorii ei. ² Si era Maria ceea ce a uns pre Domnul cu mir și a șters picioarele lui cu părul capului ei, al căria frate Lazăr era bolnav. ³ Deci aū trimis surorile cătră el dicend: Dómine, iată acela pre carele iubești este bolnav. ⁴ Iar Iisus auđinda a đis: Acéstă bôlă nu este spre mórte, ci pentru mărirea lui Dumneđeū, ca să se mărescă Fiiul lui Dumneđeū pîntr'ēnsa. ⁵ Si iubia Iisus pre Marta, și pre sora ei, și pre Lazăr. ⁶ Deci

după ce a auzit că este bolnav, atunci s'a zăbovit în locul în carele era, două zile. ⁷ Și a dis după aceea învățăceilor: Să mergem iarăși în Iudeia. ⁸ Dis-a-lui învățăceii: Ravvi, acum te căuta pre tine Iudeii să te ucidă cu pietre, și iarăși mergi acolo? ⁹ Răspuns-a Iisus: Aă nu două-spre-dece ore sunt în zi? ¹⁰ De va umbla cine-va ziua, nu se va împiedeca: că vede lumina lumii aceștia; iar de va umbla cineva noaptea se va împiedeca: că lumina nu este întru el. ¹¹ Acestea a dis, și după aceea a grăit lor: Lazăr prietenul nostru a adormit, ci merg ca să-l deștept pre el. ¹² Deci i-a dis învățăceii lui: Dómnne, de a adormit, se va mântui. ¹³ Acesta dicea Iisus pentru mórtea lui; iar lor le părea că pentru adormirea somnului dice. ¹⁴ Deci atuncea a dis Iisus lor arătat: Lazăr a murit. ¹⁵ Si mă bucur pentru voi, ca să credeți, că nu am fost acolo; ci să mergem la el. ¹⁶ Deci a dis Toma, carele se numește gémân, celor-lalți împreună învățăcei: Să mergem și noi ca să murim cu el.

Deci viind Iisus, l-a aflat pre el patru zile având acum în mormânt. ¹⁸ (Si era Vitania aproape de Ierusalim, ca la cinci-spre-dece stadii). ¹⁹ Si mulți din Iudei venise la Marta și Maria, ca să le mângâie pre ele pentru fratele lor. ²⁰ Deci Marta, după ce a auzit că vine Iisus, a eșit întru întimpinarea lui; iar Maria ședea în casă. ²¹ Și a dis Marta către Iisus: Dómnne, de ai fi fost aăceia, fratele nostru nu ar fi murit. ²² Ci și acum știu că ori câte vei cere de la Dúmneđeú îți va da ție Dúmneđeú. ²³ Dis-a ei Iisus: Invia-va fratele tău. ²⁴ Dis-a lui Marta: Știu că va invia la înviere în ziua cea de apoi. ²⁵ Dis-a el Iisus: Eú sînt învierea și viața, cel ce crede întru mine, de va și muri, viú va fi. ²⁶ Si tot cel ce este viú, și crede întru mine nu va muri în veac. Cređi acesta? ²⁷ Dis-a lui: Așa este, Dómnne, eu am cređut, că tu ești Christosul Fiul lui Dúmneđeú, cel ce ai venit în lume. ²⁸ Și acestea dicend, s'a dus și a chîemat pre Maria sora sa în taină, dicend: Invătătorul a venit și te chîa-

mă. ²⁹ Aceea dacă a audīt, s'a sculat degrab, și a mers la dēnsul. ³⁰ Și încă nu venise Iisus în sat, ci era în locul unde l-a întâmpinat pre el Marta. ³¹ Iar Iudeii cari erau cu dēnsa în casă, și o mângâiau pre ea, vedēnd pre Maria că degrab s'a sculat și a eșit, au mers după dēnsa dīcēnd: Că merge la mormēnt ca să plângă acolo. ³² Decī Maria viind unde era Iisus, și vedēndu-l pre el, a cădūt la picióarele lui, dīcēnd lui: Dómnē, de ai fi fost aicea, nu ar fi murit fratele meū. ³³ Iar Iisus dacă o a vedūt pre dēnsa plângēnd, și pre Iudeii cari venise împreună cu dēnsa plângēnd, s'a răstit cu duhul și s'a turburat pre sine și a dīs: Unde l-ați pus pre el? ³⁴ Dis-a lui: Dómnē, vino și vedī. ³⁵ Și a lăcrămat Iisus. ³⁶ Decī diceau Iudeii: Iată cum îl iubia pre el. ³⁷ Iar unii dintr'ēnșii a dīs: Aū nu putea acesta, carele a deschis ochii orbului, să facă ca și acesta să nu móră? ³⁸ Decī Iisus iarăși răstindu-se întru sine, a mers la mormēnt, și era peșteră, și peatră era preste dēnsa. ³⁹ Dis-a Iisus: Ridi-

cați piatra; dīs-a lui sora mortului Marta: Dómnē, pute că este de patru dīle. ⁴⁰ Dis-a ei Iisus: Aū nu ți-am spus ție, că de vei crede, vei vedea mărirea lui Dumneđeu? ⁴¹ Și a ridicat piatra de unde era mortul zăcēnd; iar Iisus și-a ridicat ochii în sus și a dīs: Părinte, mulțămescu-ți ție, că m'ai ascultat. ⁴² Și eu știam că pururea mă ascultī; ci pentru poporul carele stă împrejur am dīs, ca să cređă că tu m'ai trimis. ⁴³ Și acestea dīcēnd, a strigat cu glas mare: Lazăre, vino afară! ⁴⁴ Si a eșit cel mort, legate fiindu-i mânilē și piciórele cu fâșii, și fața lui cu mahramă era legată. Dis-a lor Iisus: Deslegați-l pre el și-l lăsați să mērgă. ⁴⁵ Decī mulți din Iudeii cari venise la Maria, și aū vedūt cele ce aū făcut Iisus, aū cređut într'ēnsul. ⁴⁶ Iar oare-cari din ei aū mers la farisei, și le-aū spus cele ce a făcut Iisus. ⁴⁷ Decī aū adunat archiereii și fariseii sfat și grăiaū: Ce vom face, că omul acesta multe semne face? ⁴⁸ De-l vom lăsa pre el așa, toți vor crede într'ēn-

sul, și vor veni Romani și vor lua și locul și neamul nostru. ⁴⁹ Iar unul óre-
carele dintr'ênșii, Caiafa, archiereu fi-
ind al anului acelaia, a ȃis lor: Voi nu
știți nimic, ⁵⁰ Nici gândeți, că de fo-
los este noi un om să moară pentru po-
por, și nu tot neamul să piară. ⁵¹ Iar
acésta nu de la sine o a ȃis, ci archi-
ereu fiind al anului acelaia, a profe-
țit că vrea Iisus să moară pentru po-
por. ⁵² Și nu numai pentru popor, ci și
ca pre fiii lui Dumnezeu cei risipiți
să-i adune într-o una. ⁵³ Deci dintru
acea ȃi s'a ȃsfătuit ca să-l omoare pre el.
⁵⁴ Deci Iisus nu mai umbla de față în-
tre Iudei, ci s'a dus de acolo într-o la-
ture aproape de pustie, într-o cetate ce
se chiamă Efraim; și acolo petrecea cu în-
vêțaceii săi. ⁵⁵ Și era aproape Paștile lu-
deilor; și s'a ȃsui mulți în Ierusalim
din laturea aceea mai 'nainte de Paști,
ca să se curățescă pre sine. ⁵⁶ Deci
căuta ȃ pre Iisus și grăia ȃ între sine în bi-
serică stând: Ce vi s'e pare voi, că
nu va veni la praznic? ⁵⁷ Și dedese
archiereii și fariseii poruncă, că de va

ști cineva unde este, să vestescă, ca
să-l prindă pre el.

CAP. XII.

*Pentru femeia cea ce a uns pre Dom-
nul cu mir; pentru cele ce a ȃis Iuda;
pentru asin; pentru Elinii cari venise și
ruga ȃ pre Filip; pentru glasul carele s'a
audit din ceri.*

¹ Deci Iisus, mai înainte de Paști cu
șese ȃile a venit în Vitania, unde era
Lazăr cel ce fusese mort, pre carele l-a ȃ
înviat din morți. ² Și i-a ȃ făcut lui a-
colo cină, și Marta slujia, iar Lazăr era
unul din cei ce ședea împreună cu dên-
sul. ³ Deci Maria luând o litră cu Mir de
nard de credință de mult preț, a uns
picioarele lui Iisus, și a șters cu părul
său picioarele lui; iar casa s'a umplut
de mirosul Mirului. ⁴ ȃis-a drept aceia
unul din invêțaceii lui, Iuda al lui Si-
mon Iscarioteanul, carele vrea să-l vên-
dă pre el: ⁵ Pentru ce acest Mir nu s'a
vândut în trei-sute de dinari, și să se fi

dat sëracilor? ⁶ Iar acésta o a đis: nu că pentru sëraci îi era lui grijă, ci căci fur era, și pungă avea, și ce se punea într'ênsa purta. ⁷ Și a đis Iisus: Lasă-o pre dênsa, spre điuă îngropărei mele e-aũ păzit pre acesta. ⁸ Că presëraci pururea îi aveți cu voi, iar pre mine nu mă aveți pururea. ⁹ Și a înțeles popor mult din Iudei că acolo este: și aũ venit nu pentru Iisus numai, ci ca să vadă și pre Lazăr, pre carele l-aũ înviat din morți. ¹⁰ Și s'aũ sfătuit Arhiepiscopii, ca și pre Lazăr să-l omoare. ¹¹ Că mulți pentru el mergea din Iudei, și credeau în Iisus. ¹² Iar a doua-đi popor mult carele venise la praznic, aũdind că vine Iisus în Ierusalim, ¹³ Aũ luat stâlpări de finici, și aũ eșit întru întempinarea lui, și striga: Osana, bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului, împăratul lui Israel. ¹⁴ Și aflând Iisus un asin a ședut pre el, precum este scris. ¹⁵ Nu te teme flica Sionului; iată împăratul tău vine la tine, ședând pre mânzul asinei. ¹⁶ Iar pre acestea nu le-aũ cunoscut învățăceii lui

mai înainte, ci după ce s'a preamărit Iisus, atunci și-aũ adus aminte, că acestea erau pentru el scrise, și acestea i-aũ făcut lui.

¹⁷ Mărturisă drept aceea poporul carele era cu el, când pre Lazăr l-a strigat din mormânt, și l-a sculat pre el din morți. ¹⁸ Pentru aceea l-a și înteminat pre el poporul, căci a aũdit că el a făcut acéstă minune.

¹⁹ Deci aũ đis fariseii între dênșii: Vedeți, că nimic nu folosiți; iată lumea merge după dênsul. ²⁰ Și erau ore-cari Elui din cei ce se suise să se închine la praznic. ²¹ Deci aceștia s'aũ apropiat la Filip carele era din Vitsaida Galileei, și l-a rugat pre dênsul, grăind: Dômn, voim să vedem pre Iisus. ²² Venit-a Filip și a spus lui Andrei, și iarăși Andrei și Filip aũ spus lui Iisus. ²³ Iar Iisus a răspuns lor, đicând: A venit ora ca să se preamărească Fiul omului.

²⁴ Amin. Amin grăesc voi; grăunțul de grâu cădând pre pământ, de nu va

muri, el singur rămâne; iar de va muri, multă rodă aduce.

²⁵ Căla ce-și iubește sufletul său, pierde-l va pre el; și căla ce-și urăște sufletul său în lumea această, în viața cea vecinică îl va păzi pre el. ²⁶ De slujăște cineva mie, mică să-mi urmeze; și unde voi fi eu, acolo și sluga mea va fi. Și de va sluji cineva mie, îl va cinsti pre el Tatăl meu. ²⁷ Acum sufletul meu s'a turburat și ce voi dice? Părinte, mântuește-mă pre mine de ora această; ci pentru această am venit la ora această.

²⁸ Părinte, preamărește numele tău. Deci a venit glas din ceri: și am preamărit, și iarăși voi preamări. ²⁹ Iar poporul carele sta și auzea, dicea: Tunet se făcu. Alții diceau: Inger grăi lui. ³⁰ Răspuns-a lor Iisus și a dis: Nu pentru mine s'a făcut glasul acesta, ci pentru voi. ³¹ Acum judecată este lumii aceștia; acum stăpânitorul lumii aceștia se va goni afară. ³² Și eu de mă voi înălța de pre pământ, pre toți voi trage la mine. ³³ (Iar această di-

cea, însemnând cu ce mărte vrea să mără). ³⁴ Răspuns-a lui poporul: Noi am auzit din lege că Christos petrece în veac; și cum tu dici, că se cade să se înalțe Fiul omului? Cine este acesta Fiul omului? ³⁵ Deci a dis lor Iisus: Încă puțină vreme lumina cu voi este; umblați până când aveți lumina ca să nu vă cuprindă pre voi întunecul. Și cel ce umblă întru întunec, nu știe unde merge.

³⁶ Până când aveți lumină, credeți în lumină, ca fi ai luminei să fiți. Acestea a grăit Iisus, și mergând s'a ascuns de dârșii. ³⁷ Și atâtea semne făcând el înaintea lor, nu credea întru însul. ³⁸ Ca să se plină cuvântul Isaiei Profetului, pre carele l-a dis: Dă-mne, cine a crezut auzului nostru? Și brațul Domnului cui s'a descoperit? ³⁹ Pentru această nu putea să credă, că iarăși a dis Isaia: ⁴⁰ Au orbit ochii lor, și au împetrit inima lor; ca să nu vadă cu ochii, nici să înțeleagă cu inima, și se vor întorce și-i voi vindeca pre dârșii. ⁴¹ Acestea a dis Isaia, când a vădut

mărirea lui, și a grăit pentru dânsul.
⁴² Inșă și din boeri mulți au crezut în-
 tr'ênsul, dar pentru farisei nu mărtu-
 risia, ca să nu fie goniți din sinagogă.
⁴³ Că au iubit mărirea ómenilor mai
 mult decât mărirea lui Dumneđeũ. ⁴⁴ Iar
 Iisus a strigat și a đis: Cea ce crede
 întru mine, nu crede întru mine, ci în-
 tru cea ce m'a trimis pre mine. ⁴⁵ Și
 cea ce mă vede pre mine, vede pre cea
 ce m'a trimis pre mine. ⁴⁶ Eũ lumină
 în lume am venit, ca tot cea ce crede
 întru mine, întru întunerie să nu ră-
 măe. ⁴⁷ Și de va aũdi cine-va grațurile
 mele, și nu va crede, eũ nu-l judec pre
 el; că n'am venit ca să judec lumea,
 ci ca să mântuesc lumea. ⁴⁸ Cea ce să
 lepădă de mine, și nu priimește grai-
 rile mele, are pre cea ce-l judecă pre
 el; cuvêntul carele am grăit, acela îl
 va judeca pre el în ziua cea de a-
 poi. ⁴⁹ Că eũ dela sine-mi n'am gră-
 it; ci Tatăl cea ce m'a trimes pre
 mine, acela poruncă mi-a dat ce voiũ di-
 ce și ce voiũ grăi. ⁵⁰ Și știũ, că porunca

lui viață vecinică este. Decĩ cele ce gră-
 esc eũ, precum mi-a đis mie Tatăl, așa
 grăesc.

CAP. XIII.

*Pentru spălare; pentru Iuda când a e-
 șit ca să vîndă pre Christos; pentru po-
 runca a iubi unul pre altul; pentru Petru
 când întreba, unde merge Domnul.*

¹ Iar mai înainte de praznicul Paști-
 lor, știind Iisus că i-a venit lui ora,
 ca să se mute din lumea acésta către Ta-
 tăl, iubind pre ai sei pre cei din lume,
 până la fine i-a iubit pre ei. ² Și cină
 făcêndu-se, (când diavolul acum pusese
 în inima Iudei al lui Simon Iscarioténul,
 ca să-l vîndă pre el). ³ Știind Iisus că tóte
 i-a dat lui Tatăl în mîni, și cum că de la
 Dumneđeũ a eșit, și la Dumneđeũ mer-
 ge, ⁴ S'a sculat dela cină, și s'a pus vest-
 mintele; și luând ștergatorul s'a încins.
⁵ După aceia a turnat apă în spălătóre, și
 a început a spăla picîórele învêțaceilor

și a le șterge cu ștergătorul cu care era încins. ⁶Deci a venit la Simon Petru, și i-a ȳis lui acela: Dómnne aũ tu vei să-mi speli picioróarele? ⁷Răspuns-a Iisus, și i-a ȳis lui: Ceea ce fac eũ, tu nu știi acum, iar vei cunóște după acestea. ⁸ ȳis-a Petru lui: Nu vei spála picioróarele mele în veac. Răspuns-a Iisus lui: De nu te voiũ spála pre tine, nu ai parte cu mine. ⁹ȳis-a Simon Petru lui: Dómnne, nu numai picioróarele mele, ci și mânile, și capul. ¹⁰ȳis-a Iisus lui: Cel spálat nu are trebuință, fără numai picioróarele a le spála, ci este curat tot; și voi curați sînteți, dar nu toți. ¹¹Că știa pre cela ce vrea să-l vîndă pre el, pentru aceea a ȳis: Că nu toți sînteți curați. ¹²Deci după ce a spálat picioróarele lor, și ș'a luat vestmintele sale, ședînd iarăși, a ȳis lor: Cunóșteți ce am făcut voi? ¹³Voi pre mine mă chîmați: Invetătorul și Domnul; și bine ȳiceți, că sînt. ¹⁴Deci de am spálat eũ picioróarele vóstre, Domnul și Invetătorul, și voi datori sînteți unul altuia a spála picioróarele. ¹⁵Că pildă am dat voi, că precum eũ am făcut voi, și voi să faceți. ¹⁶Amin, Amin ȳic

voi: Nu este sluga mai mare decăt Domnul seũ, nici solul mai mare decăt cel ce l-a trimis pre el. ¹⁷De știți acestea, fericiti sînteți, de le veți face. ¹⁸Nu pentru toți voi grăesc; eũ știũ pre cari i-am ales; ci ca să se plînescă Scriptura: Cela ce mănâncă împreună cu mine pâne, a rēdicat asupra mea cālcăiul seũ. ¹⁹De acum ȳic voi, mai înainte de a se face, ca, cānd se va face, să credeți, că eũ sînt. ²⁰Amin, Amin grăesc voi: Cela ce primește pre carele voiũ trimite, pre mine mă priimește; iar cela ce mă primește pre mine, primește pre cela ce m'a trimis pre mine. Acestea ȳicînd Iisus, s'a turburat cu duhul, și a mărturisit, și a ȳis: Amin, Amin grăesc voi: Că unul din voi mă va vinde. ²²Căuta drept aceea unul la altul învetăcei nepricepēdu-se pentru cine grăește. ²³Și era unul din învetăcei lui culcat pre sînul lui Iisus, pre carele îl iubea Iisus. ²⁴Deci a făcut semn acestuia Simon Petru, să întrebe, cine ar fi de carele grăește. ²⁵Și cāđēnd acela pre pieptul lui Iisus a ȳis lui: Dómnne, cine

este ? ²⁶ Răspuns-a Iisus : Acela este căruea eă întingând pânea voiă da. Și întingând pânea o a dat lui Iuda al lui Simon Iscarioténul. ²⁷ Si după pâne atuncea a intrat într'ênsul Satana. Decî a ăis Iisus lui : Ce vei să faci fă mai în grab. ²⁸ Si acêsta nimenea din cei ce ședeau a cunoscut, pentru ce a ăis lui. ²⁹ Că unî socotea, de vreme ce punga avea Iuda, că îi ăice Iisus lui : cumpără cele ce ne trebuesc la praznic, saă sêracilor să dea ceva. ³⁰ Decî după ce a luat el pânea, îndatășî a eșit, și era nópte, când a eșit.

³¹ ăis-a Iisus : Acum s'a preamărit Fiul omului, și Dumneđeă s'a preamărit întru el. ³² Dacă s'a preamărit Dumneđeă întru el, și Dumneđeă va preamări pre el întru sine, și îndatășî îl va preamări pre el. ³³ Fiilor, încă puțin eu voi sînt; căuta-mă-veți, și precum am ăis Iudeilor, că unde eă merg, voi nu puteți veni; și voi ăic acum: ³⁴ Poruncă nouă dau voi, ca să vă iubiți unul pre altul, precum eă v'am iubit pre voi, ca și voi să vă iubiți unul pre altul. ³⁵ În-

tru acêsta vor cunoște toți, că aî mei în-vețacei sînteți, de veți avea dragoste între voi. ³⁶ ăis-a Simon Petru lui: Dómne, unde mergi ? Răspuns-a Iisus lui: Unde merg eă, nu poți veni acum după mine, iar mai pre urmă vei veni după mine. ³⁷ ăis-a Petru lui: Dómne, pentru ce nu pociă veni după tine acum ? Sufletul meă pentru tine voiă pune ³⁸ Răspuns-a Iisus lui: Sufletul tēă pentru mine îl vei pune ? Amin, Amin grăiesc tie: Nu va cânta cocoșul, până ce te vei lepăda de mine de trei ori.

CAP. XIV.

Pentru Toma ce nu știa unde merge Domnul; pentru Iuda al lui Tadeă când a întrebat pre Iisus; pentru Mângâitoriul.

¹ Să nu se turbure inima vóastră; credeți întru Dumneđeă, și întru mine credeți. ² În casa Tatălui meă multe lăcașuri sînt; iar de nu, ași fi ăis voi: voiă să merg să gătesc voi loc. ³ Și de

voiū merge să gătesc voi loc, iarăși voi veni și vă voi lua pre voi la mine, cu unde sînt eu și voi să fiți. ⁴ Și unde eu merg știți, și calea știți. ⁵ Dis-a Toma lui: Dómnne, nu știm unde mergi; și cum putem să știm calea? ⁶ Dis-a Iisus lui: Eu sînt calea și adevărul, și viața; nimenea nu vinela Tatăl, fără numai prin mine. ⁷ De m'ați fi cunoscut pre mine, și pre Tatăl meu ați fi cunoscut; și de acum îl cunosteți pre el, și l-ați vedut pre el. ⁸ Dis-a Filip lui: Dómnne, arată noi pre Tatăl, și ne va ajunge noi. ⁹ Dis-a Iisus lui: Atâta vreme cu voi sînt, și nu m'ai cunoscut pre mine, Filipe? Cel ce m'a vedut pre mine, a vedut pre Tatăl; și cum tu dici: Arată noi pre Tatăl? ¹⁰ Nu crești că eu întru Tatăl, și Tatăl întru mine este?

Grațiarile care eu voi grădesc; de la mine nu le grădesc; iar Tatăl acela ce petrece întru mine, acela face lucrurile. ¹¹ Credeți mie, că eu întru Tatăl, și Tatăl întru mine este. Iar de nu, pentru lucrurile acestea

credeți mie. ¹² Amin, Amin grădesc voi: Căla ce crede întru mine, lucrurile care eu fac, și acela va face, și mai mari de cât acestea va face; că eu la Tatăl meu merg. ¹³ Și ori ce veți cere întru numele meu, aceea voi face; ca să se preamărească Tatăl întru Fiul. ¹⁴ Ori ce veți cere întru numele meu, eu voi face. ¹⁵ De mă iubiți pre mine, poruncile mele păziți. ¹⁶ Și eu voi ruga pre Tatăl, și alt Mângăitoriū va da voi, ca să rămăne cu voi în veac. ¹⁷ Duhul adevărului, pre carele lumea nu-l pôte primi, că nu-l vede pre el, nici îl cunoste pre el; iar voi îl cunosteți pre el, că cu voi petrece, și întru voi va fi. ¹⁸ Nu vă voi lăsa pre voi sărmani; voi veni la voi. ¹⁹ Încă puțin, și lumea pre mine nu mă va mai vedea; iar voi mă veți vedea pre mine; că eu viū sînt, și voi veți fi vii. ²⁰ Întru aceea și veți cunoste voi, că eu sînt întru Tatăl meu, și voi întru mine, și eu întru voi.

²¹ Căla ce are poruncile mele, și le păzește pre ele, acela este carele mă iubeste pre mine; și căla ce mă iubeste pre

mine, iubise-va de Tatăl meu, și eu îl voi iubi pre el, și mă voi arăta pre si ne-mi lui. ²² Dis-a lui Iuda, (nu Iscarioténul): Dómné, ce póte fi că noi vei să te arēți și nu lumei? ²³ Rēspuns-a Iisus, și a đis lui: De mă iubește cineva pre mine, cuvēntul meu va păzi; și Tatăl meu îl va iubi pre el, și la el vom veni, și lăcașiū la dēnsul vom face. ²⁴ Cel ce nu mă iubește pre mine, cuvintele mele nu le păzește; și cuvēntul carele auđiți nu este al meu, ci al Tatălui celui ce m'a trimes pre mine.

²⁵ Acestea am đis voi, la voi petrecēnd. ²⁶ Iar Mângăitoriul Duhul cel Sânt, pre carele îl va trimite Tatăl întru numele meu, acela pre voi vē va învăța tóte, și va aduce aminte voi tóte cele ce am grăit voi. ²⁷ Pace las voi, pacea mea dau voi; nu precum lumea dă, Eu dau voi.

Să nu se turbure inima vóstră, nici să se spăimānteze. ²⁸ Auđit-ați că eu am đis voi: Merg, și voi veni la voi. De m'ați iubi pre mine, v'ați fi bucurat căci am đis voi, merg la Tatăl; că Ta-

tăl meu mai mare decât mine este. ²⁹ Și acum am đis voi mai înainte până a nu fi, ca, când va fi, să credeți. ³⁰ Nu voi mai grăi multe cu voi; că vine stēpănitoriul lumei aceștia, și întru mine nu are nimic. ³¹ Ci ca să cunóscă lumea că iubesc pre Tatăl și precum m'a poruncit mie Tatăl, așa fac. Sculați-vē, să mergem de aicea.

CAP. XV.

Pentru via cea adevărată, și lucrătoriul, și vița.

¹ Eu sînt buciumul viței cel adevărat, și Tatăl meu lucrătoriū este. ² Tótă vița carea nu aduce ródă întru mine, o scóte pre ea; și tótă carea aduce ródă, o curătește pre ea, ca mai multă ródă să aducă. ³ Acum voi curați sînteți, pentru cuvēntul carele am grăit voi. ⁴ Rēmāneți întru mine, și eu întru voi. Precum vița nu póte să aducă ródă din sine singură, de nu va rēmānea în bucium

aşa nici voi, de nu veţi rămânea întru mine. ⁵ Eu sînt buciul vişei, voi vişele; cea ce rămânea întru mine, şi eu întru el, acesta aduce ródă multă. Că fără de mine nu puteţi face nimic. ⁶ De nu rămânea cineva întru mine, se scóte afară ca vişa, şi se usucă; şi o adună pre ea, şi în foc o aruncă, şi arde. ⁷ De veţi rămânea întru mine, şi cuvintele mele de vor rămânea întru voi, orice veţi vrea veţi cere, şi se va face voi. ⁸ Intru acésta s'a preamărit Tatăl meu, ca ródă multă să aduceţi, şi să vă faceţi ai mei învătăcei.

⁹ Precum m'a iubit pre mine Tatăl, şi eu v'am iubit pre voi; rămâneţi întru dragostea mea. ¹⁰ De veţi păzi poruncile mele, veţi rămânea întru dragostea mea; precum eu poruncile Tatălui meu am păzit, şi rămăi întru dragostea lui. ¹¹ Acestea am grăit voi, ca bucuria mea întru voi să rămâe, şi bucuria voastră să se plinască. ¹² Acésta este porunca mea ca să vă iubiţi unul pre altul, precum eu v'am iubit pre voi. ¹³ Mai mare dragoste de cât acésta nimenea nu are, ca

cine-va sufletul său să-şi pue pentru prietenii sei. ¹⁴ Voi prietenii mei sînteţi, de veţi face câte eu poruncesc voi.

¹⁵ De acum nu vă mai dic voi slugi; că sluga nu ştie ce face Domnul său; ci pre voi v'am dis prietenii; că toate câte am audiat dela Tatăl meu, am arătat voi. ¹⁶ Nu voi m'aţi ales pre mine, ci eu v'am ales pre voi şi v'am pus ca voi să mergeţi şi ródă să aduceţi, şi ródă voastră să rămâe; ca ori-ce veţi cere de la Tatăl întru numele meu, să dau voi.

¹⁷ Acestea poruncesc voi, ca să vă iubiţi unul pre altul. ¹⁸ De vă uraşte pre voi lumea, ştiţi că pre mine mai înainte de cât pre voi m'a urît. ¹⁹ De aţi fi din lume, lumea ar iubi pre al său; iar căci din lume nu sînteţi, ci eu v'am ales pre voi din lume, pentru acésta uraşte pre voi lumea. ²⁰ Aduceţi-vă aminte de cuvântul carele am grăit voi: Nu este sluga mai mare decât domnul său. De m'a gonit pre mine, şi pre voi vă vor goni; de a păzit cuvântul meu, şi al vostru vor păzi. ²¹ Ci aceste toate vor face voi pentru numele meu; căci nu ştiu

pre cea ce m'a trimis pre mine ²² De n'ași fi venit, și ași fi grăit lor, păcat n'ar avea; iar acum răspuns n'aș pentru păcatul lor. ²³ Cea ce mă uraște pre mine, și pre Tatăl meu uraște. ²⁴ De n'ași fi făcut lucrări întru ei, care nimenea altul n'a făcut, păcat n'ar avea; iar acum au și vădut, și m'aș urât și pre mine, și pre Tatăl meu. ²⁵ Ci ca să se plină cuvântul cel scris în legea lor: Că m'aș urât în zadar. ²⁶ Iar când va veni Mângăitoriul, pre carele eu voi trimite voi dela Tatăl, (Duhul Adevărului, carele dela Tatăl se purcede), acela va mărturisi pentru mine. ²⁷ Încă și voi mărturisiți, că din început cu mine sînteți.

CAP. XVI.

Pentru Iisus când a spus mai înainte cele ce vor să se întempe învățăcelilor; pentru cuvântul acela: puțin și mă veți vedea; pentru că va da Tatăl câte vor cere.

¹ Acestea am grăit voi, ca să nu vă smintiți. ² Scöte-vă-vor pre voi din sinagoge. ³ Si va veni timpul, ca tot cel ce va ucide pre voi, să i se pară că aduce slujbă lui Dumnezeu. ⁴ Si acésta vor face voi, că n'aș cunoscut pre Tatăl, nici pre mine. ⁵ Ci aceste toate am grăit voi, ca dacă va veni timpul, să vă aduceți aminte de ele că eu am spus voi; și aceste voi din început n'am spus, căci cu voi eram. ⁶ Iar acum merg la cea ce m'a trimis pre mine, și nimenea din voi nu mă întreabă: Unde mergi? ⁷ Ci căci acestea am grăit voi, întristarea a umplut inima voastră. ⁸ Ci eu adevărul ȳic voi; că de

tolos este voi, ca să mă duc Eu; că de nu mă voi duce Eu, Mângăitorul nu va veni la voi; iar de mă voi duce, îl voi trimite pre el la voi. ⁹ Si viind acela, va vădi lumea de păcat, și de dreptate, și de judecată. ¹⁰ De păcat, căci nu cred întru mine, ¹¹ Iar de dreptate, căci la Tatăl meu merg, și nu mă veți mai vedea pre mine. ¹² Iar de judecată, căci stăpânitorul lumii aceștia s'a judecat. Încă multe am a dice voi ci nu puteți a le purta acum. ¹³ Iar când va veni acela, Duhul Adevărului va povățui pre voi la tot adevărul, că nu va grăi dela sine, ci câte va auzi va grăi, și cele viitoare va vesti voi. ¹⁴ Acela pre mine mă va mări, că dintr'al meu va lua și va vesti voi.

¹⁵ Tote câte are Tatăl a le mele sînt; pentru acesta eu dic, că dintr'al meu va lua și va vesti voi. ¹⁶ Puțin și nu mă veți vedea; și iarăși puțin, și mă veți vedea. Că Eu merg la Tatăl meu. ¹⁷ Deci a dis unii din învățăceii lui între sine: Ce este acesta ce dice noi: Puțin, și nu mă veți vedea; și iarăși puțin și mă veți vedea; și, cum că Eu merg la Tatăl meu? ¹⁸ Deci dicea:

Ce este acesta ce dice, Puțin? Nu știm ce grăește. ¹⁹ Deci a cunoscut Iisus, că vrea să-l întrebe pre el, și a dis lor: De acesta vă întrebați între voi, căci am dis: Puțin, și nu mă veți vedea, și iarăși puțin și mă veți vedea? ²⁰ Amin, Amin grăiesc voi: Că voi veți plânge și veți tângui, iar lumea se va bucura; și voi vă veți întrista, ci întristarea voastră întru bucurie se va întorce. ²¹ Fecărui întru bucurie se va întorce. ²² Amin grăiesc voi: că orice veți cere dela Tatăl întru numele meu, va da voi. ²³ Până acum n'ați cerut nimic întru numele meu; cereți, și veți lua, ca bucuria voastră să fie deplin. ²⁴ Acestea în pilde am grăit voi; ci va veni ora, când nu voi mai grăi în pilde

voi, ci arătat pentru Tatăl voiu vesti voi.
²⁶ Intru acea zi în numele meu veți cere; și nu dic voi că Eu voi ruga pre Tatăl pentru voi. ²⁷ Că însuși Tatăl iubește pre voi, căci voi pre mine m'ați iubit, și ați crezut că Eu dela Dumnezeu am eșit. ²⁸ Eșit-am dela Tatăl, și am venit în lume. Iarăși las lumea, și merg la Tatăl. ²⁹ Dis-aū, lui învățăceii: Iată acum arătat grăiești, și nici o pildă nu dic; ³⁰ Acum știm că știi toate, și nu trebuiește ca să te întrebe cineva; prin acesta credem că dela Dumnezeu ai eșit. ³¹ Răspuns-a lor Iisus: Acum credeți? ³² Iată vine timpul, și acum a sosit, ca să vă răspândiți fiește-carele la ale sale, și pre mine mă veți lăsa singur. Dar nu sînt singur, că Tatăl meu cu mine este. ³³ Acestea am grăit voi, ca întru mine pace să aveți. În lume necaz veți avea, ci îndrăzniți, Eu am biruit lumea.

CAP. XVII.

Pentru rugăciunea lui Iisus către Tatăl; pentru învățăceii cei ce i s'au dat lui.

¹ Acestea a grăit Iisus, și și-a redi-cat ochii sei la ceriū, și a dis: Părinte, a venit ora prea mărește pre Fiiul tău, ca și Fiiul tău să te prea-măriască pre tine. ² Precum ai dat lui stăpânire a tot trupul, ca tot ce ai dat lui să le dea lor viață vecinică. ³ Și acesta este viața cea vecinică, ca să te cunoscă pre tine unul adevăratul Dumnezeu, și pre carele ai trimis pre Iisus Christos. ⁴ Eu te-am preamărit pre tine pre pământ; lucrul am sêvêșit, carele mi-ai dat mie să-l fac. ⁵ Și acum mă preamărește tu Părinte la tine însuși, cu mărirea care am avut-o la tine, mai'nainte până a nu fi lumea. ⁶ Arătat-am numele tău ómenilor pre cari ai dat mie din lume; ai tăi eraū, și mie i-ai dat pre ei, și cuvântul tău aū păzit. ⁷ Acum aū cunoscut, că toate câte ai dat

mie dela tine sunt. ⁸ Pentru că cuvintele care ai dat mie, le-am dat lor; și ei au priimit, și au cunoscut cu adevărat, că dela tine am eșit, și au crezut că tu m'ai trimis. ⁹ Eū pentru aceștia mă rog, nu pentru lume mă rog, ci pentru aceștia, cari ai dat mie, că ai tăi sunt. ¹⁰ Si a le mele toate a le tale sînt, și a le tale a le mele; și m'am preamărit întru dênșii. ¹¹ Si nu mai sînt în lume, și aceștia în lume sînt, și eū la tine viū; Părinte Sante păzește-î pre dênșii întru numele tēu, pre cari ai dat mie, ca să fie una precum și noi. ¹² Când eram cu ei în lume, eū îi păziam pre ei întru numele tēu; pre cari i-ai dat mie i-am păzit, și nimenia dintru dênșii n'au pierit, fără numai fiul pierderei ca să se plinască scriptura. ¹³ Iar acum la tine viū, și acestea grăiesc în lume, ca să aibă bucuria mea deplin întru ei. ¹⁴ Eū am dat lor cuvântul tēu, și lumea i-a urît pre ei; căci nu sînt ei din lumă precum eū nu sunt din lume. ¹⁵ Nu mă rog ca să-î iaî pre ei din lume, ci ca se-î păzești pre ei de cel viclean. ¹⁶ Din

lume nu sînt (ei), precum eū din lume nu sînt. ¹⁷ Sănțește-î pre ei întru adevărul tēu, cuvântul tēu adevăr este. ¹⁸ Precum pre mine m'ai trimis în lume, și eū i-am trimis pre ei în lume. ¹⁹ Și pentru dênșii eū mă sântesc pre sine-mi, ca și ei să fie sântiți întru adevăr. ²⁰ Și nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei ce vor crede prin cuvântul lor întru mine. ²¹ Ca toți una să fie, precum tu Părinte întru mine și Eū întru tine, ca și aceștia întru noi una să fie; ca să credă lumea că tu mai trimis. ²² Și eū mărirea care mi-ai dat mie o am dat lor, ca să fie una, precum Noi una sîntem. ²³ Eū întru ei, și Tu întru mine, ca să fie ei desevêrșit întru una, și ca să cunoscă lumea, că Tu m'ai trimis, și i-ai iubit pre ei, precum pre mine m'ai iubit. ²⁴ Părinte, pre cari i-ai dat mie, voesc ca unde sînt eū, și accia să fie împreună cu mine; ca să vadă mărirea mea, carea ai dat mie, (pentru că mai iubit pre mine) mai înainte de întemeierea lumii. ²⁵ Părinte drepte, și lumea pre tine nu te-a cunoscut, iar eū te-am cu-

noscut, și aceștia au cunoscut că tu mai trimis pre mine. ²⁶ Și am arătat lor numele tău, și-l voi arăta; ca dragostea cu care m'ai iubit pre mine, întru dânsii să fie, și eu întru ei.

CAP. XVIII.

Pentru vânzarea lui Iisus; pentru Iudei când au căzut jos; pentru Petru când a tăiat urechia slugii arhiereului; pentru Iisus când l-a dus la Ana și la Caiafa, și la Pilat, și pentru judecata lui.

¹ Acestea grăind Iisus, a eșit împreună cu învățăceii săi de ceea parte de pârăul Cedrilor, unde era o grădină, întru care a intrat el, și învățăceii lui. ² Și știa și Iuda, cel ce l-a vândut pre el, locul; căci de multe ori se aduna Iisus acolo cu învățăceii săi. ³ Deci Iuda luând ôste, și slugi dela arhierei și de la farisei, au venit acolo cu felinare, și cu făclii, și cu arme. ⁴ Iar Iisus știind toate cele ce era să vie asupra lui

eșind au ȳis lor: Pre cine căutați? ⁵ Răspuns-au lui: Pre Iisus Nazarinénul. ȳis-a lor Iisus: Eă sînt. Și sta și Iuda cel ce-l vînduse pre el împreună cu dânsii. ⁶ Deci, după ce a ȳis lor, că eu sînt, s'au întors ei înapoi, și au cădut jos. ⁷ Și iarăși i-a întreat pre ei: Pre cine căutați? Iar ei au ȳis: Pre Iisus Nazarinénul. ⁸ Răspuns-a Iisus, și a ȳis: Am spus voi, că eu sînt. Deci de mă căutați pre mine lăsați pre aceștia să se ducă. ⁹ Ca să se pliniască cuvîntul carele a ȳis: Pre cari i-ai dat mie, n'am perdut dintru dânsii nici unul. ¹⁰ Iară Simon Petru avînd sabie, o a scos pre ea și a lovit pre sluga Arhiereului, și i-a tăiat urechea lui cea dreptă; și era numele slugii Malh. ¹¹ Și a ȳis Iisus lui Petru: Bagă sabia în tecă; ¹² Paharul, carele mi-a dat mie Tatăl, au nu-l voi bea pre el? Deci ôstea și capitenia cea peste o mie, și slugile Iudeilor, au prins pre Iisus, și l-au legat pre el. ¹³ Și l-au dus pre el la Ana înteiă, că era socru Caiatei, carele era arhiereu al anului aceluia.

¹⁴ Și era Caiafa, cel ce a sfătuit pre Iudei că de folos este să moră un om pentru popor. ¹⁵ Și mergea după Iisus Simon Petru și celalalt învățacel; iar învățacelul acela era cunoscut arhiereului, și a intrat împreună cu Iisus în curtea arhiereului. ¹⁶ Iar Petru a statut la ușe afară. Decî a eșit celalalt învățacel carele era cunoscut arhiereului, și a ȑis portăriței și a băgat înlăuntru pre Petru. ¹⁷ Si a ȑis lui Petru slujnica portărița: Nu cumva și tu ești din învățaceii omului acestuia? ȑis-a acela: Nu sînt. ¹⁸ Si sta slugile și slujitorii cari făcuse foc, că era frig, și se încălȑia, și era cu ei Petru stînd și încălȑindu-se. ¹⁹ Decî arhiereul a întrebă pre Iisus de învățaceii lui, și de învățătura lui. ²⁰ Răspuns-a Iisus lui: Eū de față am grăit lumei; Eū tot-déuna am învățat în sinagogă și în biserică, unde toȑi Iudeii se adună, și întru ascuns n'am grăit nimic. ²¹ Ce mă întrebî? Intrăbă pre cei ce aū aȑdit, ce am grăit lor; iată aceștia știu cele ce am grăit eū. ²² Și acestea ȑicînd el, unul din slugile ce sta înaintea, a dat palmă lui Ii-

sus ȑicînd: Așa răspunȑi arhiereului? ²³ Răspuns-a Iisus lui: De am grăit rău, mărturisește de rău; iar de am grăit bine, ce mă baȑi? ²⁴ Decî l-a trimis pre el Ana legat la Caiafa arhiereul. ²⁵ Si era Simon Petru stînd și încălȑindu-se; decî ȑiseră lui: Aū și tu din învățaceii lui ești? Iar el s'a lepădat, și a ȑis: Nu sînt. ²⁶ ȑis-a lui unul din slugile arhiereului, rudenie fiind al celui ce i-a tăiat Petru urechia: Aū nu te-am vȑȑut eū în grădină cu dȑnsul? ²⁷ Si iarăși s'a lepădat Petru; și îndatăși a cîntat cocoșul. ²⁸ Decî aduc pre Iisus dela Caiafa în divan, și era diminȑță; și ei n'aū intrat în divan ca să nu se spurce, ci ca să mănânce Paștele. ²⁹ Eșit-a drept aceea Pilat la ei, și a ȑis: Ce pără aduceȑi asupra omului acestuia? ³⁰ Răspuns-aū și aū ȑis: De n'ar fi fost acesta făcȑtor de rele, nu l-am fi dat pre el ȑic. ³¹ Decî a ȑis lor Pilat: Luaȑi-l pre el voi, și duple legea vȑastră judecaȑi-l pre el. Si a ȑis lui Iudeii: Noi nu este cu putinȑă să omorîm pre nimenea;

³² Ca cuvântul lui Iisus să se pliniască carele a dis, însemnând cu ce mörte vrea să mörä. ³³ Si a intrat iarăși în divan Pilat, și a chîemat pre Iisus, și i-a dis lui : Tu ești Impăratul Iudeilor ? ³⁴ Răspuns-a Iisus lui : Dela tine tu ȑici acēsta, sau alții au grăi ȑie pentru mine ? ³⁵ Răspuns-a Pilat : Aū döră eū Iudeū sînt ? Neamul tēu și arhierii te-aū dat pre tine mie, ce ai făcut ? ³⁶ Răspuns-a Iisus : Impărăția mea nu este din lumea acēsta, de ar fi fost din lumea acēsta împărăția mea, slugile mele s'ar fi nevoit ca să nu mă fi dat Iudeilor ; iar acum împărăția mea nu este de aicea. ³⁷ Decī a dis Pilat lui : Aū împărat ești tu ? Răspuns-a Iisus : Tu ȑici, că împărat sînt eū ; eū spre acēsta m'am născut, și spre acēsta am venit în lume, ca să mărturisesc adevărul. Tot cel ce este din adevăr, ascultă glasul meū. ³⁸ Dis-a Pilat lui : Ce este adevărul ? Si acēsta ȑicînd, iarăși a eșit la Iudei, și a dis lor : Eū nicī o vină nu aflu întru el.

³⁹ Ci este voī obiceiū, ca să vă sloboȑesc pre unul la Paști ; decī voiți să vă sloboȑesc voī pre Impăratul Iudeilor ? Strigata-aū drept aceea iarăși toți, ȑicînd : Nu pre acesta, ci pre Varava, și era Varava tălhar.

CAP. XIX.

Pentru bătaia lui Iisus ; pentru rēstignirea lui Christos ; pentru cei ce stau lăngă cruce ; pentru cererea trupului Domnului ; pentru îngroparea lui.

¹Decī atunci a luat Pilat pre Iisus, și l-a bătut. ² Și ostașii împletind cunună de spinī, aū pus în capul lui și cu haină mohorîta l-aū îmbrăcat pre el. ³ Și-i ȑicea : Bucură-te Impăratul Iudeilor, și-i da lui palme. ⁴Decī a eșit iarăși afară Pilat, și a dis lor : Iată aduc voī pre el afară, ca să cunōșteți, că întru dēnsul nicī o vină nu aflu. ⁵ Decī a eșit Iisus afară, purtând cununa cea de spinī, și haina cea mohorîta. Și a dis lor : Iată omul.

⁶ Iar dacă l-au vădut pre el arhierii și slugile, au strigat dicend: Răstignește-l, răstignește-l pre el. Dis-a lor Pilat: luați-l pre el voi, și îl răstigniți, căci eu nu aflu întru el nici o vină. ⁷ Răspuns-au lui Iudeii: Noi lege avem, și duple legea noastră dator este să moră, căci pre sine fiu al lui Dumnezeu s'a făcut. ⁸ Iar dacă a audit Pilat acest cuvânt, mai mult s'a temut. ⁹ Și a intrat în divan iarăși, și a dis lui Iisus: De unde ești tu? Iar Iisus răspuns nu i-a dat lui. ¹⁰ Deci a dis Pilat lui: Mie nu grăești? Au nu știi că putere am să te răstignesc, și putere am să te slobodesc? ¹¹ Răspuns-a Iisus: Nu ai avea nici o putere asupra mea, de nu ar fi fost dat ție de sus. Pentru acesta cel ce m'a da ție, mai mare păcat are. ¹² Dintru acesta căuta Pilat să-l slobozască pre el; iar Iudeii strigaū, dicend: De vei slobođi pre acesta, nu ești prieten Cesarului. Tot cel ce se face pre sineși împărat, stă în protiva Cesarului. ¹³ Deci Pilat auidind cu-

vântul acesta, a scos afară pre Iisus, și a ședut pre scaun la judecată, în locul ce se chîamă pardosit cu pietre, iar evreește Gavata. ¹⁴ Și era Vineria Paștelor, și ora ca la a șesea, și a dis Iudeilor: Iată Impăratul vostru. ¹⁵ Iar ei au strigat: I-al, i-al, răstignește-l pre el. Dis-a lor Pilat: Pre Impăratul vostru să-l răstignesc? Răspuns-au arhierii: N'avem împărat, fără numai pre Cesarul. ¹⁶ Deci atuncea l'a dat pre el lor, ca să se răstignescă. Și au luat pre Iisus, și l'au dus ca să-l răstignescă. ¹⁷ Și ducându-și crucea sa, a eșit la locul ce se chîamă al Căpăținei, carele se dice evreește Golgota. ¹⁸ Unde l'au răstignit pre el, și împreună cu el alți doi, de o parte și de alta, și în mijloc pre Iisus. ¹⁹ Și a scris și titlu Pilat, și l'a pus pre Cruce; și era scris: **Iisus Nazarinénul Impăratul Iudeilor.** ²⁰ Și pre acest titlu mulți din Iudei l'au cetit; căci aprópe era de cetate locul, unde s'a răstignit Iisus. Și era

scris ; evreește, elinește, rômlenește.
²¹ Decî aũ ȑis lui Pilat arhierii Iudeilor ; nu scrie, Impăratul Iudeilor, ci cum că el a ȑis, Impărat sînt al Iudeilor. ²² Răspuns-a Pilat : ceea ce am scris, am scris.

²³ Iar ostașii dacă aũ răstignit pre Iisus, aũ luat hainele lui, (și le-aũ făcut patru părți, fiește-căruia ostaș parte), și cămașa. Si era cămașa ne cusută, de sus țesută preste tot. ²⁴ Si aũ ȑis între dênșii, să nu o sfâșiem pre această, ci să aruncăm sort pentru dênșă, a căruea va fi, ca să se plinască scriptura ce ȑice : Impărțit-aũ hainele mele loruși, și pentru cămașa mea a aruncat sort. Decî ostașii acestea aũ făcut.

²⁵ Și sta lângă Crucea lui Iisus muma lui, și sora mumei lui, Maria a lui Clopa, și Maria Magdalena. ²⁶ Decî Iisus vȑdȑnd pre maica sa, și pre învȑcelul stȑnd, pre carele iubia, a ȑis maicei sale : Femee, iată fiul tȑu. ²⁷ După aceea a ȑi învȑcelului : Iată muma ta ; și dintr'acea orȑ o a luat pre dênșă

în vȑȑcelul într'ale sale. ²⁸ După aceea știind Iisus că tȑte s'aũ sȑvȑșit, ca să se plinască scriptura, a ȑis : Mî-e sete. ²⁹ Si era acolo un vas plin de oțet ; iar ei umplȑnd un burete de oțet și în isop puindu-l, l'aũ adus la gura lui. ³⁰ Decî dacă a luat oțetul Iisus, a ȑis : Sȑvȑșitus-aũ. Si plecȑndu-și capul, ș'a dat duhul. ³¹ Iar Iudeii, ca să nu rămȑe pre cruce trupurile Sȑmbȑta, de vreme ce Vineri era, (cȑ era mare ȑioa Sȑmbetei aceea). Aũ rugat pre Pilat, ca să le zdrobȑcă lor fluerele, și să-ȑ rȑdice. ³² Decî aũ venit ostașii, și celui dintȑiũ ȑ-aũ zdrobit fluerele, și celui lalt ce s'a răstignit împreună cu el. ³³ Iar la Iisus viind, dacă l'a vȑȑut pre el cȑ atuncea murise, nu ȑ-aũ zdrobit lui fluerele. ³⁴ Ci unul din ostași cu sulȑȑa cȑsta lui a împuns, și îndatȑ a eșȑ sânge și apȑ. ³⁵ Si cel ce a vȑȑut a mărturisit, și adevȑratȑ este mărturisirea lui. Si acela știe cȑ adevȑrate ȑice, ca și voi să credeȑi. ³⁶ Cȑ s'aũ făcut acestea ca să se plinască scriptura :

os nu se va zdrobi dintr'ênsul. ³⁷ Si iarăși altă scriptură dice: Vedeauor pre carele l'au împuns.

³⁸ Iar după acestea a rugat pre Pilat Iosif cel din Arimatea, (fiind și el învățăcel al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor), ca să ia trupul lui Iisus; și a dat voe Pilat. Decī a venit și a luat trupul lui Iisus. ³⁹ Si a venit și Nicodim, cel ce venise la Iisus nóptea mai înainte, aducând amestecătură de smirnă și de aloe ca la o sută de litre. ⁴⁰ Și au luat trupul lui Iisus, și l-a înfășurat pre el în giulgiuri cu mirezme, precum este obiceiul Iudeilor a îngropa. ⁴¹ Și era grădină în locul unde s'a răstignit, și în grădină mormânt nou, întru carele nimenea nicio dată nu se pusese. ⁴² Decī acolo pentru Vinerea Iudeilor, căci aproape era mormântul, au pus pre Iisus.

CAP XX.

Pentru învierea lui Christos; pentru arătarea lui Christos, întâi Marii Magdalinei, și apoi învățăcelilor fiind ei adunați.

¹ Iar într'una din sâmbete a venit Maria Magdalina de dimineță, încă întuneric fiind, la mormânt; și a vădut peatra luată de pre mormânt. ² Decī a alergat aceea, și a venit la Simon Petru, și la celălalt învățăcel, pre carele iubia Iisus, și a dis lor: A luat pre Domnul din mormânt, și nu știm unde l-a pus pre el. ³ Decī a eșit Petru, și celălalt învățăcel, și venea la mormânt. ⁴ Și alerga amândoi împreună; și celălalt învățăcel a alergat înainte mai curând decât Petru, și a venit mai întâi el la mormânt. ⁵ Și plecându-se, a vădut giulgiurile zăcând; dar n'au intrat. ⁶ A venit și Simon Petru urmându-i lui și a intrat în mormânt, și a vădut giulgiurile singure zăcând. ⁷ Si mährama carea a

fost pre capul lui, nu cu giulgiurile zăcând, ci de osebi învelită într'un loc. ⁸ Deci atuncea a intrat și celălalt învățăcel, carele venise înteiu la mormânt, și a vedut și a crezut. ⁹ Că încă nu știa scriptura, că trebuia să învieze el din morți. ¹⁰ Si s'a dus iarăși intru sine învățaceii.

¹¹ Iar Maria sta la mormânt plângând afară; și plângând, s'a aplecat în mormânt. ¹² Si a vedut doi îngeri în vestminte albe ședând, unul de către cap, și altul de către picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus. ¹³ Si au dis ei aceia: Femeie, ce plângi? dis-a lor: Că au luat pre Domnul meu, și nu știu unde l-au pus pre dânsul. ¹⁴ Si acestea dicând, s'a întors înapoi, și a vedut pre Iisus stând, și nu știa că Iisus este. ¹⁵ Dis-a ei Iisus: Femeie, ce plângi? Pre cine cauți? Iară ei părându-se că este grădinarul, a dis lui: Dómné, de l-ai luat tu pre el, spune-mi mie, unde l-ai pus pre dânsul? Si eu voi lua pre el. ¹⁶ Dis-a ei Iisus: Marie! Intorcându-se aceea, a dis

lui: Ravuni, ce să dice învățătorule. ¹⁷ Dis-a ei Iisus: Nu te atinge de mine, că încă nu m'am suit la Tatăl meu; ci mergi la frații mei, și le spune lor; mă sui la Tatăl meu și Tatăl vostru, și Dumneșul meu și Dumneșul vostru. ¹⁸ A venit Maria Magdalina, vestind învățaceilor, că a vedut pre Domnul, și acestea a dis ei.

¹⁹ Deci fiind sêră în ziua aceea intru una din sâmbete, și ușile fiind încuiate, unde era învățaceii adunați pentru frica Iudeilor, venit-a Iisus, și a stătat în mijloc, și a dis lor: Pace voi. ²⁰ Si acesta dicând, a arêtat lor mânele, și còsta sa; și s'a bucurat învățaceii vedând pre Domnul. ²¹ Deci a dis Iisus iarăși: Pace voi; Precum m'a trimis pre mine Tatăl, și eu trimit pre voi. ²² Si acesta dicând, a suflat, și a dis lor: Luați duh sfânt. ²³ Cărora veți erta păcatele, se vor erta lor; Si cărora le veți ținea, vor fi ținute. ²⁴ Iar Toma, unul din cei doi-spre-dece, carele se dice geamăn, nu era cu dânsii când a venit Iisus. ²⁵ Deci au

dis lui ceilalți învățăcei: Am vădut pre Domnul. Iar el le-a dis lor: De nu voiū vedea în mânile lui semnul cuelor, și de nu voiū pune degetul meu în semnul cuelor, și de nu voiū pune mâna mea în cōsta lui, nu voiū crede. ²⁶ Și după opt zile iarăși era înăuntru învățăcei lui, și Toma cu dēnșii. Venit-a Iisus, fiind ușile încuiate, și a stătut în mijloc, și a dis: Pace voi. Apoi a dis Tomei. ²⁷ Adăți degetul tēu încōce, și vedī mânele mele; și adă mâna ta, și o pune în cōsta mea, și nu fii necredincios, ci credincios. ²⁸ Și a răspuns Toma, și a dis lui: Domnul meu, și Dumneđeul meu. ²⁹ Dis-a Iisus lui: Căci m'ai vădut pre mine, Tomo, ai cređut? fericīți cei ce n'aū vădut, și aū cređut. ³⁰ Multe încă și alte semne a făcut Iisus înaintea învățăceilor sei, care nu sīnt scrise în cartea acēsta. ³¹ Iar acestea s'aū scris, ca să credeți că Iisus este Christos fiul lui Dumneđeū; și cređēnd, viață să aveți întru numele lui.

CAP. XXI.

Pentru arătarea lui Iisus după înviere lui Petru și altora, când prindeau pește la marea Tiberiadei; pentru ceea ce s'a dis lui Petru: Paște oile mele.

¹ După acēsta iarăși s'a arētat pre sine Iisus învățăceilor sei, sculându-se din morți, la marea Tiberiadei; și s'a arētat așa: ² Era împreună Simon Petru și Toma carele se dice geamān, și Natanail cel din Cana-Galilei, și fiul lui Zeyedeiū, și alți doi din învățăcei lui. ³ Dis-a lor Simon Petru: Mē duc să vēnez pește, dis-aū ei lui: Mergem și noi împreună cu tine, și aū eșit, și s'aū suit în corabie îndată, și într'acea nōpte nu'aū prins nimic. ⁴ Iar dacā s'a făcut diminēță, a stătut Iisus la țermuri; dar nu știa învățăcei că Iisus este. ⁵ Decī a dis lor Iisus: Fiilor, nu cumva aveți ceva de māncare? Răspuns'aū lui: Nu. ⁶ Iar el a dis

lor: Aruncați mréja de a drépta parte a corabiei, și veți afla. Și aũ aruncat, și numai puteaũ să o tragă pre ea de mulțimea peștilor. ⁷ Dis-a drept aceea învățacelul acela, pre carele iubia Iisus, lui Petru: Domnul este. Iar Simon Petru aũdind că Domnul este, cu ependitul s'a încins (că era gol), și s'a aruncat în mare. ⁸ Iar ceilalți învățacei cu corăbióra aũ venit, (căci nu era departe de pământ, ci ca la două sute de coți), trăgând mréja cu pești. ⁹ Decî dacă aũ eșit la pământ, aũ vedut jăratec stând, și pește pus deasupra, și pâne. ¹⁰ Dis'a lor Iisus: Aduceți din pești cari ați prins acum. ¹¹ S'a suit Simon Petru și a tras mréja la uscat, plină de pești mari, o sută-cinci-deci și trei, și atâtea fiind nu s'a rupt mréja. ¹² Dis'a lor Iisus: Veniți de prânziți. Si nimenea nu cuteza din învățacei să-l în-trebe pre el, Tu cine ești? Știind că Dom-nul este. ¹³ Și a venit Iisus, și a luat pâ-ne și le-a dat lor, și peștele așijderea. ¹⁴ Cu acésta acum a treia oară sa aré-

tat Iisus învățaceilor sei, după ce s'a sculat din morți.

¹⁵ Decî dacă a prânzit, a dis Iisus lui Simon Petru: Simone al lui Iona iubește-mă mai mult decât aceștia? Dis-a lui: Așa Dómnne, tu știi că te iubesc. Dis-a lui: Paște mieluseii mei. ¹⁶ Dis-a lui iarăși a doua óră: Simone al lui Iona iubește-mă? Răspuns-a lui: Așa Doam-ne, tu știi că te iubesc. ¹⁷ Dis-a lui: Păstorește oile mele. Dis'a lui a treia oară: Simone al lui Iona iubește-mă? S'a mahnit Petru, căci a dis lui a treia oară: iubești-mă? Si a dis lui: Dómnne, tu tóte știi, tu știi că te iubesc. ¹⁸ Dis-a Iisus lui: Paște oile mele. Amin, Amin dic ție, când erai mai ténér te încingeai pre tine însuți și umblai unde vrei; iar după ce vei îmbetrâni, vei întinde mâ-nile tale, și altul te va încinge și te va duce unde tu nu voești. ¹⁹ Si acésta a dis, însemnând cu ce mórte va mări pre Dumne-deu. Si acésta grăind, a dis lui: Urméză mie. ²⁰ Iar întorcându-se Petru, a vedut pre ucenicul pre carele iubia Iisus, mergând după el,

carele a și căduț la cină pre peptul lui, și a ȑis : Dómnē, cine este cela ce va să te vëndă. ²¹Pe acela vëndēdu-l Petru, a ȑis lui Iisus : Dómnē, dar acesta ce ? ²²ȑis-a Iisus lui : De voi vrea să rēmâie acēsta până voiū veni, ce-ți este ție ? Tu urmēză mie. ²³Deci a eșit cuvēntul acesta între frați că învēțăcelul acestanu va muri ; și n'a ȑis Iisus lui că nu va muri ; ci, de voiū vrea să rēmâe acesta până voiū veni, ce-ți este ție ? ²⁴Acesta este învēțăcelul carele mărturisește pentru acestea, și a scris acestea. Și știm că adevērată este mărturia lui. ²⁵Sînt încă și altele multe câte a făcut Iisus, care de s'ar fi scris câte una, nici în lumea acēsta (mi se pare) că n'ar încăpea cărțile ce s'ar fi scris.

— AMIN —